ཨཨ། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

2019

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།
2019

༄༅། །རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

༼ཅ༽

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ༢༤
Je Yabse Sungbum Volume 24

པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

Published by:
JE YABSE SUNGBUM PROJECT

Drepung Loseling Pethub Khangtsen Education Society‚ Mundgod U.K. Karnataka State (INDIA)
www jeyabsesungbum.org‚

པར་ཐེངས་དང་པོར།
དེབ་གྲངས་ ༧༥༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩

First Edition:

750 copies‚ 2019

པར་སྐྲུན་ཞུ་ཡུལ།
མ་ཎྀ་པཱལ་འཕྲུལ་ལས་ཁང་།

Printed at:

Manipal Technologies Limited Manipal

དཀར་ཆགདཀར་ཆག V

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 1
གདུལ་བྱ་ཐོག་མར་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། 3
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། 7
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། 10
གཞི་ཤེས་སྒོམ་པའི་ཚུལ། 11
ལམ་ཤེས་སྒོམ་ཚུལ། 22
རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ། 29
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་ཚུལ། 42
རྩེ་མོའ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་ཚུལ། ི

69

མཐར་གྱིས་པའི་སྒོམ་ཚུལ། 83
སྐད་ཅིག་སྦྱོར་སྒོམ་ཚུལ། 84
བྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ། 85

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུའི་འགྲེལ་པ་དང་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། 95
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུའི་འགྲེལ་པ། 95
མཁྱེན་པ་གསུམ་བཤད་པ། 101
མཁྱེན་གསུམ་བསྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་བཞི་བཤད་པ། 114
དོན་བསྡུ་སྟེ་མདོ་ཙམ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། 120

VI རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མངོན་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། 129
ཐོག་མར་དགེ་བ་མཆོད་བརྗོད་སོགས་བཤད། 129
གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་བཤད་པ། 129
གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བཤད་པ། 131
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མདོར་བསྟན་པ། 131
དེ་ཉིད་དོན་བདུན་ཅུར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 133
མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ལུས་ཅུང་ཟད་བཤད་པ། 133
སྦྱོར་བ་བཞིའི་ལུས་བཤད་པ། 139
ཆོས་སྐུའི་ལུས་བཤད་པ། 145

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 149
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། 149
བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོས་པ། 150
སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བཤད་པ། 151
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་ནས་ལྔ་པའི་བར་བཤད་པ། 155
སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་བཤད་པ། 162
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པ། 164
བདག་སྐྱེ་དགག་པ། 164
གཞན་སྐྱེ་སྤྱིར་དགག་པ། 166
རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། 174
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ། 191
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། 205

དཀར་ཆག VII

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་བཤད་པ། 212
ས་དེ་དག་གི་ཚེ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། 213
འབྲས་བུའི་ས་བཤད་པ། 215

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན་ཐར་ལམ་གྱི་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད། 227
ལེའུ་དང་པོ་ལྐོག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 227
ལེའུ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ། 250
ལེའུ་གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ། 276
ལེའུ་བཞི་པ་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བཤད་པ། 328

འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྙིང་པོ། 355
མཚན་གྱི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཕྱག 355
འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་སྤྱིར་དགག་པ། 357
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་རྒྱས་པར་དགག་པ། 363
སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་དགག་པ། 369
མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ། 375

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ། 375
རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱིའི་དགོས་དོན་སོགས་བསྟན་པ། 375
སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དངོས་ཤགས་ལ་ཇི་ལྟར་འཕངས་ཚུལ། 376
ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པ། 379
ཁྱད་པར་གྱིས་ཆོས་ལ་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་བསྟན་པ། 382
འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་པ། 389

VIII རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་གཞུང་དང་སྦྱར་བ། 390
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བདེན་བཞི་སྟོན་པས་སྐྱོབ་པ་སོགས་སྒྲུབ་པ། 390
ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་སྒྲུབ་པ། 404
ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ། 405

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག 409
འགལ་བ་དཔྱད་པ། 409

འབྲེལ་བ་དཔྱད་པ། 419

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག 423

༄༅། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་
མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཕུན་
ཚོགས་བསམ་ཡས་གནས་ལ་མངའ་བརྙེས་ཏེ། །ཐུགས་རྗེའི་ཆུ་རྒྱུན་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིས། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མེ་རབ་ཞི་མཛད་པའི། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་གཙུག་ན་བརྟན་གྱུར་ཅིག །རྨད་བྱུང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང༌། །ཉོན་མོངས་ཚ་གདུང་མ་ལུས་འཇོམས་མཛད་པ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་རིག་སྔགས་བླ་ན་མེད། །འབྲས་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ། །གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ཀུན་རྫོགས་པའི་གསུང་རབ་མཆོི ག། །མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་ལྷག་པར་བསྔགས་པ་ཡི། །ཡུམ་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྟོགས་དཀའ་བ། །རིགས་ཀྱི་ནུས་པས་སྐལ་བ་མི་དམན་ཞིང༌། །རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་དྲིན་ལས་ལེགས་རྙེད་པ། །རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོའ་ལུགས་བཞིན་བྲི་བར་བྱ།། ིདེ་ལ་འདིར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་དུ་མ་ལ་ལྷག་
པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ། ད་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མགོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་ཞུགས་པ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཁུར་བཞེས་པའི་སྨོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང༌། གྲངས་ངེས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་པར་ལུང་བསྟན་པ་དེས། ཕྱིས་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བལྟ་བ་ལ་མགྲོན་ ིཔོ་ཕྱོགས་བསླད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཚིག་སྔ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་ན། དོན་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པར་གཟིགས་ཤིང༌། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པར་མཁྱེན་པས། ཐུབ་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱན་མངའ་བ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་དེ་མཉེས་པར་བྱས་ན་ཅི་འདོད་པའི་དོན་

2 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འགྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་1

རྫུ་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་ཏེ། ཆོས་གསན་པས་གསུང་རབ་མཐའ་
དག་གི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱང་གནང་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། རྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྔའོ། །དེ་ལ་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མ་བཀག་པར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་པའི་དོན་དམ་པ་དང༌། ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མར་ནི། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏེ་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ངོ་བོ་ངེས་པ་དང༌། གྲངས་ངེས་པ་དང༌། གོ་རིམས་ངེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་མཛད་དོ།།
དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་ཡང༌།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མགོན་དང་བྲལ་ཞིང༌། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་འཕྱན་པ་ལྟར་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་དང་བར་གྱི་རིམ་པ་ངེས་པ་མི་ཟིན་པར། དུཿཁ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གདུངས་ཤིང་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ནས་དམྱལ་བའི་བར་དུ་འཕྱན་པ་གཟིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་དེ་དག་འཁོར་བ་ནས་བཏོན་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་པར་བཞེད་པ་དེ་ལ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པར་བཞེད་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་
1 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༥ ཀྱིས་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 3

དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ།།
དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐོག་མར་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་
དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་མགོ་རྩོམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཚང་དགོས་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་སྤྱིའི་ཆིངས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་སུ་བསྡུ་ ིབའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས།1

།ཞེས་པའི་རྐང་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། བྱམས་
པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་མྱོང་བ་ཐོན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་གྲངས་སུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི། བཟང་དང་སྨོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དང༌། །འདུན་བརྟན་ཁྱད་པར་འགྲོ་བ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྲངས་མེད་གསུམ། །ཀུན་ཏུ་བརྩོན་པར་མཛད་པ་ཡིན།2

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཚང་རྒྱ་
བའི་ལམ་གྱི་མགོ་རྩོམ་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤ་རྩ་གཅིག།།རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་ཡོད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ནས་སྒོམ་3

ཐམས་ཅད་ལ་མྱོང་བ་ལེགས་
པར་ཐོན་པའི་མྱོང་བ་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དུཿཁ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྦྱངས་པས་ངང་ངམ་ཤགས་ཀྱིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མ་བུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༦ ཤོག ༧༦ ཕྲེང་། ༢༠
3 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༤ བསྒོམས་པས་ཐམས་ཅད་ གཙང་། ཤོག ༣ བ ༢ བསྒོམ་ཐམས་ཅད་

4 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཅིག་པ་ལ་དུཿཁ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཚོད་ཙམ་དུ་སོང་བ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཐོན་པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོམས་པར་བྱས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིད་ངོར་ད་ལྟར་གྱི་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་མེ་ལོང་གི་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་དང༌། ཕུས་བཏབ་ན་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང།1

།ཞེས་སོགས་རྐང་པ་དྲུག་
གིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ལ། དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རྐང་པ་དང་པོས་སྟོན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པས་མཚོན་པས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སོགས་ལ་དད་པ་ཡང་སྟོན་ཅིང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུས་བསྡུས་པ་ལ་དང་བ་དེ་ཉིད། དད་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་ཐེག་ཆེན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འགྱུར་བས། དེ་ལྟ་བུའི་དད་པ་སྐྱེས་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་དད་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ནི། དད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དད་པ་ལམ་གྱི་རྩ་བར་སྟོན་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་དངོས་ནི། རྐང་པ་གསུམ་པས་སྟོན་ཏེ། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དྲན་པས་བསྡུས་པར་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་དྲན་པས་དེའི་ཡུལ་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་མཐའ་དག་འགྱུར་བར་དགོངས་ཤིང༌། དེ་བྱུང་ན་དྲན་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་པ་ནི་རྐང་པ་གཉིས་པས་སྟོན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་ནི། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༤

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 5

སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ནན་ཏན་དང་བྲལ་བས་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་འགྲུབ་པས། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ།།ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསླབ་པ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པ་ནི། རྐང་
པ་བཞི་པས་སྟོན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ཀྱང་སྟོན་པ་མིན་1

ལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པ་ཞི་གནས་ཐུན་མོང་བ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཞི་གནས་ས་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་2

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་མཁས་པ་ནི། རྐང་པ་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པས་སྟོན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྟོན་པས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་སྨོས་སོ། །འདིའི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ས་དྲུག་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཡོན་ཏན་ ིཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་བགྲོད་པ་གཙོ་བོའ་དོན་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསླབ་ ིཔ་ལོགས་སུ་བསྟན་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་ནས་བསྒོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མདོར་ན་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྤྱིའི་ཆིངས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང༌། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རྟུལ་པོ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཐེག་ཆེན་དབང་པོ་འབྲིང་པོ་ཤགས་ལ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་དེའི་དོན་མིན་པར་འགྲེལ་པས་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༣ སྟོན་པ་ཡིན་ལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༥ ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཁས་པའོ། །ཤེས་རབ་

6 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སོ། །བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་གཏན་མ་ཐོབ་པ་དང༌། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆད་པར་མི་ཐོབ་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སླ་བས་ཁྱབ་པ་མིན་པར་སྟོན་པའི་དོན་ཏོ། །འདིར་བསྟན་དད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟེ། ཆེན་པོ་ལ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་ཀྱི་རྣོན་པོས་རྟོགས་སླ་ལ་རྟུལ་པོས་དཀའ་བ་ཆོས་ཉིད་བསྟན་པའི་ཤགས་ལ། འབྲིང་པོ་ལ་གནས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང༌། འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགོད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། གཞུང་འོག་མ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བཏགས་པ་པར་འདོད་པའི་ཕྱི་མ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བཏགས་པ་པར་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ནས་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཇོམས་པ་དང༌།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་ཟུར་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་པར་འདོད་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེའི་བཞེད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དང༌། སྐབས་དང་པོར། ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
སྦྱོར་ལམ་ཡང་བཏགས་པ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་རྟོགས་སོ། །སྐབས་ལྔ་པར། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི།3

།ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་ཆེན་
གྱི་ཚིག་འགའ་ཞིག་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་སྣང་ངོ་། །མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས།4

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཚོགས་ལམ་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༩ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༦ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༡
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༣

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 7

མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་དང༌། དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
སྦྱོར་ལམ་གྱི་མིང་ཅན་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་གཞུང་ཕྱི་མའི་མཚམས་སྦྱོར་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་ཏེ་སྦྱོར་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བར་སྐབས་དེར་བསྟན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཞུང་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་དང༌། འདིར་ཆོས་མཆོག་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་འགལ་བར་བརྩད་པའི་ལན་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མི་འདྲ་བའི་ལན་མཛད་ཀྱི། འདིར་བསྟན་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་པའི་ལན་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་2

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ད་ནི་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་3

གསུངས་པ་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་
ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འགྲིག་སྟེ། སྐབས་དེར་དག་པ་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་པུ་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང༌། སོ་སོའ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་གོང་འོག་ ིའདི་གཉིས་ཟློས་སྤོང་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། གཞུང་གོང་མ་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ལ། རྐྱང་པ་དང་ཁུགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་བྱུང་ཞིང༌། རྐྱང་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་ཡང༌། ར་ཟམ་པ་ལ་བཏང་བ་བཞིན་དུ་གཅིག་རྫོགས་རྗེས་སུ་ཅིག་ཤོས་འབྱུང་བ་འབྲེལ་ཆགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པར་བཞེད་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གསུངས་ཤིང༌། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དང་ཆོས་སྐུའི་གོ་རིམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་དགག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༨
2 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༥ བ ༤ གཉིས་ཀར་གྱིས་
3 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥ བ ༤ ཅེས་གསུངས་

8 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མི་དགོས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དྲུག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་
བ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཡང་ཡང་དུ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སློབ་དཔོན་གསེར་གླིང་པས་གཞུང་གོང་མའི་སྐབས་སུ་འོག་མ་དང་སྦྱར་ཞེས་པའི་དོན་ནམ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་གོང་མའི་མཇུག་ཏུ་ཡང་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་འབྲས་གཙོ་བོའ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ ིམཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་སྐབས་སུ་བསྒོམ་པར་མ་ཟད་དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བསྒོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྐབས་དང་པོར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་དངོས་མིང་གི་ཐ་སྙད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ལམ་རྐྱང་པ་འདོད་ཚུལ་སྨོས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ངེས་1

ཀྱང་སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་མཁྱེན་ཚུལ་སྐབས་དེར་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་
འབྲས་བུ་བསྡུས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སྐབས་དེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་མིན་ནོ།།
སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་
ནས་དྲུག་པའི་བར་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཇོག་མི་རིགས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་དག་པ་སའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་མ་ལུས་པར་བསྒོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྐབས་གཉིས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གསུམ་ག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་གཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ལམ་གསུམ་ཀའི་སྐབས་སུ། བསྒོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་གཉིས་དང་དེའི་རིགས་འདྲའི་སྒོམ་ལམ་ཡང་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༦ འདོད་པ་དེས་ཀྱང་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 9

རོ། །མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ནི་སྟོན་མི་རིགས་པར་སྐབས་གསུམ་པར་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བསྡུས་ན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་ཞིང་གཅིག་ཡོད་པར་ཅིག་ཤོས་མེད་པར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྐབས་གསུམ་ཀར་དུ་ལམ་གསུམ་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ནི། གཞུང་གཉིས་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་སློབ་དཔོན་གསེར་གླིང་པས་གཞུང་
གོང་མ་དང་སྦྱར་བར་གསུངས་པ་ནི། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་བསྒོམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་དང་རྩེ་སྦྱོར་ས་དགུ་པ་དང༌། བཅུ་པའི་སྟོད་དང༌། མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་བཅུ་པའི་སྨད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཅིག་ཅར་རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་རེ་རེ་ཡང་ལམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་རིམ་གྱིས་བསྒོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གསེར་གླིང་པས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་མིན་གྱི་འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཁྱད་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པས་ཁྱད་པར་ལམ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ཟག་པ་མེད་པའི་དོན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ ིཔས་མ་སླད་ཅིང་འཛིན་སྟངས་ལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་འདྲེས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་གྱི། དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །སྐབས་དང་པོར་བཤད་པའི་ཁྱད་ཆོས་

10 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལྔ་ལྡན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་སོ་སྐྱེའི་སས་བསྡུས་པར་འདོད་པ་དང༌། སྐབས་ལྔ་པའི་མཐོང་སྒོམ་རྩེ་སྦྱོར་དག་པ་ས་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱོར་བ་འགལ་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྟོག་པ་མཐོང་སྒོམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱིས་སྤོང་བར་བཤད་པས་སྐབས་དེར་བཤད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་སྐབས་གཞན་གང་དུ་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་བའི་རྩེ་སྦྱོར་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་དགོས་སོ།།
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི།1

།ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་མི་
གནོད་དེ། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཐ་མ་གཉིས་ས་བཅུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱིས་སྤོང་བར་བཤད་པས་སྐབས་དེར་བཤད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་མཐའ་དག་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའ་རྒྱན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་ན་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་ ིཔའི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་སྟོན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལམ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་ཅིག་ཅར་རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བའི་ཡན་མན་དུ་མི་སྒོམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་གླང་པོ་ལ་ལག་ལྡན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྦྱོར་ལམ་སྟོན་པའི་ཐ་སྙད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང༌།
རྣལ་འབྱོར་གཞི་ཤེས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་སྒོམ་པ་པོའ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ིལམ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་མགོ་བརྩམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༡

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 11

པའི་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས།1

།ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་དགེ་རྩ་གསོག་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྟོག་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང༌།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་དང་པོ་པ་རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ཐོག་མར་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཐོས་པ་དང༌། ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ཐོས་པ་
ལས་འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཐར་པ་ལ་དགའ་བས་བ་སྤུ་ལྡང་བ་སོགས་འབྱུང་ན་སྤྱིར་རང་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་རིགས་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་ ིམི་ནུས་ལ་དེ་ལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེ་ཞིང༌སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ལ་དགའ་བ་དང༌། དུཿཁའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་མང་བ་དང༌། སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ ིགཏོང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་ལ་དགའ་བ་སོགས་དགེ་བའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲོ་བ་དང་ལྡན་ན་རང་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འཆད་པར་ ིའགྱུར་བ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་འདི་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང༌། གལ་ཏེ་དེ་དག་དང་མི་ ིལྡན་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་བལྟ་བ་དང་ཉན་པ་དང༌། ིདེའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་གསོག་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ། ལམ་ཤེས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང༌།
ལམ་ཤེས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་གཞི་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ ིརྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་བསྟན་བཅོས་ལ་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ནི། བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་འབྲས་བུ་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༥ ཕྲེང་། ༡༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༣

12 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རྒྱུ་ལམ་གང་ཡིན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་ལ་སྒོམ་པའི་ཚེ་རིམ་པ་དེ་ལས་ལོག་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐུའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་དང་གཡོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་དང༌། ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང༌། རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང༌། རྩེ་མོའ་མངོན་ ིཔར་རྟོགས་པས་སེམས་པ་དང༌། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་འཇལ་བ་དང༌། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཆོས་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལ་ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང༌། སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་རང་གི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བླ་ན་མེད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྙེད་དཀའ་བར་མི་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཐོག་མར་གཞི་ཤེས་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་གསུངས་པའོ།།
དེ་ལ་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ ིལ་མི་བལྟོས་ཀྱང་འདིར་ནི་སྙིང་རྗེའི་དོན་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ནས་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ངང་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་དེ་བས་ན་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པའི་བློ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༡ ཤོག ༡༦༦༥ ཕྲེང་། ༡༢

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 13

རྣམ་པར་བཞག་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པར་གུས་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་དུས་ཡུན་རིང་པོའ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བསྒོམས་པས་བསྒོམ་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ ིརྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དེའི་རྒྱུ་མཚན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ།2

།ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་
སྔ་རོལ་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་གྲངས་དང་གོ་རིམས་ངེས་པ་སོགས། ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཉམས་སུ་བླངས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད།3

།ཅེས་སོགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གདམས་པ་བར་མ་ཆད་པར་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་ ིབརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་ ིབྱ་སྟེ། དེ་ལས་འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བླངས་ནས་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ལྟུང་བ་ཉེས་བྱས་ཞེ་དྲུག་སོགས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དངོས་སུ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་བླངས་ཏེ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ ིཀྱི་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་མཛད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་དང་རྟག་ཏུ་ངུའི་ལེའུའི་དོན་སྡུད་པ་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་བསྟན་ཚུལ་ནི། གོ་སླ་བར་དགོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་ལམ་དཀྱུས་མའི་རིམ་པ་ལས་མ་བསྡུས་པར་བཤད་ལ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ནས་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༡ ཤོག ༡༤༧༦ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༣ ཕྲེང་། ༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༢ ཤོག ༢༠༥ ཕྲེང་། ༦

14 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བཤད་པ་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་1

ཆོས་བཅུ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་
ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གནས་ཁང་བྱི་དོར་ལེགས་པར་བྱས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཀྲམ་མཆོད་པ་ལེགས་པར་བཤམས་ཏེ་སྟན་བདེ་བ་ལ་སྐྱིལ་ཀྲུང་དམ་ཕྱེད་པས་ཀྱང་རུང་བས་འདུག་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་སྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང༌། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་ ིབདེན་པ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌། དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་ཁས་བླངས་པ་དང་གཞན་དུ་མི་སྨྲ་བས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྒྱུད་དང་འདྲེས་ངེས་པ་ལན་མང་དུ་བྱ། དཀོན་མཆོག་ལ་དང་བ་གསུམ་ཤགས་དྲག་པོ་མེད་ན་ལམ་གྱི་རྩ་བ་མི་ཚུགས་པས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སེངྒེ་བཟང་པོས་ཀྱང་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེས་པ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དགོས་པར་བཤད་པ་དང།2

དད་པ་སྔོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ།3

།ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ལྟར་དད་པ་
ལམ་གྱི་རྩ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་ཇི་ཙམ་འཚམ་པའི་ལམ་མདོར་བསྡུས་དྲན་པར་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་མཐོའ་རྟེན་ལ་འགོད་ ིཔ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་བདག་གིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བསྒོམ་པར་བྱ་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་དུཿཁ་ཞི་བ་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སེམས་བསྐྱེད་རྫོགས་པ་མིན་ ིནོ། །སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྙེས་པའི་གོ་འཕང་ལ་སེམས་ཅན་འགོད་པར་ཐུགས་དམ་བཅས་
1 གཙང་། ཤོག ༩ བ ༥ མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆོས་བཅུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༦ མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་དད་པ་ གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༣ མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་དད་པ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༦༤ ཕྲེང་། ༡༩

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 15

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།
དེའི་རྗེས་སུ་ཡན་ལག་བདུན་པས་ཀྱང་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གསོལ་བ་ལན་མང་དུ་གདབ་བོ། །དེ་ནས་སེམས་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་རྩ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་འདི་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནོ་སྙམ་དུ་མིང་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་བགྲང་བ་དང་གཞལ་བ་དང་རྟོགས་པ་དང་ངེས་པར་རྟོགས་པ་བཞི་ལས་བགྲང་བས་ནི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱེ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ཙམ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཡིན་ལ་ཐོག་མར་གཞི་ཤེས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྙམ་པའོ། །ལས་དང་པོ་པས་སྨོན་པའི་སྒོ་ནས་གཞི་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་བསྒོམ་པའོ། །གཞལ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་པོའ་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་ཞིང༌། རྟོགས་པས་ངོ་ ིབོ་དང་གྲངས་སོགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་མེད་པར་བྱ་བ་དང༌། ངེས་པར་རྟོགས་པས་ནི་སྔར་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་ཡང་འདིར་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་རྣམས་དྲན་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡི་གེ་སོ་སོ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྫོགས་པར་མི་སྟོན་པ་དང༌། བསྡུས་པར་སྟོན་པའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ངེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཚན་མ་ངེས་པར་བཟུང་ལ་སྡོམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྡོམས་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དོན་དམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་འདི་བསྒོམ་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ།།
ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན།1

།ཞེས་སོགས་མཐའ་བྲལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་
དོགས་པ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་པ་དང༌། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་བཀག་ནས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༡༢

16 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཤེས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐུན་མོང་མིན་1

པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང༌། འདིར་བསྒོམ་པར་བྱ་
བའི་གཙོ་བོ་ནི། མདོ་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བ་དང༌། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ།2

།ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཤེས་པས་ནི་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་བསལ་ལ། མཐོང་བས་ནི་རྗེས་སུ་དགའ་བའི་ཤེས་པ་བསལ་བར་གསུངས་པས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དུས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཚེ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་བསྒོམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། མི་རིགས་པས་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལས་དང་པོ་པས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་དུཿཁ་རང་མིན་3

པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག་རང་དོན་ཡང་
མི་ནུས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དཔལ་ལེགས་པར་གཞོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ས་ལས་འཁོར་བའི་དུཿཁ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་ཀྱང་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞི་ཤེས་སྒོམ་པའི་དགོས་པ་མང་སྟེ། ལམ་ཤེས་རྫོགས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་དང༌། རང་ཉིད་འཁོར་བས་ཡིད་ལེགས་པར་སུན་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༦ ཐུན་མོངས་པའི་
2 ལུང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་རྙེད།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༤ རང་བཞིན་པ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 17

པའི་སྲོལ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་ས་བདུན་པ་ཚུན་ཆད་དུ་གཞི་ཤེས་འབད་པ་བསྐྱེད་ན་ཉན་རང་གི་སར་ལྟུང་བའི་དོགས་པ་ཡོད་པས་གཞི་ཤེས་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཚུལ་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པས། ལམ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་མན་ཆད་དུ་མི་སྐྱེད་པའི་འཕགས་པའི་བཞེད་པར་མཛད་ཀྱང༌། མཐོང་ལམ་ནས་བསྐྱེད་པ་བཞེད་པར་སེམས་སོ།།
རྣམ་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང་སྦྱར་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང༌། འདིར་ནི་ཐོག་མར་འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དལ་འབྱོར་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དང༌། རྙེད་ན་དོན་ཆེན་པོ་སེམས་པ་དང༌། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་ངན་འགྲོའ་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ ིདང༌། ལས་འབྲས་སེམས་པ་སོགས་1

སེམས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་བསམ་པ་སྦྱངས་ནས། རིགས་
པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། ས་གསུམ་མི་རྟག་པའི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནང་ན་འདུག་པ་ནི་ཁྱིམ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ལྟར་དེ་ལས་འདའ་བར་འདོད་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དུཿཁ་ལ་རྟག་པ་དང། བདེ་བ་དང༌། གཙང་བ་དང༌། བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཉེན་པོར། མི་རྟག་པ་དང༌། དུཿཁ་དང༌། མི་གཙང་བ་དང༌། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དུཿཁའི་ཕུང་པོ་འདི་ཆུའི་ཆུ་བུར་དང༌རི་གཟར་གྱི་འབབ་ཆུ་ལྟར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་འགྲོ་བ་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་འདའ་བའི་ཚུལ་བསམས་ནས་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
འདི་བློ་ལ་ལེགས་པར་མ་སྐྱེས་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
དུཿཁ་ལ་ཁྱིམ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་དུཿཁ། །དུཿཁ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས།2

།ཞེས་བཤད་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༤ སོགས་ཀྱི་སེམས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༦

18 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལྟར། ཆོས་གསུམ་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་ངན་འགྲོའ་ཉེས་དམིགས་སེམས་ ིཔ་ཤགས་དྲག་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་དང་དེ་ལ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་སྔོན་དུ་གལ་ཆེ་བ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དུཿཁ་སེམས་པ་དང༌། དེ་ལ་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་སེམས་པ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ནས་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་བ་དུཿཁ་དང་རྒ་བ་སྡུག་བསྔལ་སོགས་དུཿཁ་བརྒྱད་སེམས་པ་དང༌། དྲུག་སེམས་པ་དང༌། དུཿཁའི་དུཿཁ་དང་འགྱུར་བའི་དུཿཁ་དང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བསམས་ཏེ་འཁོར་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འདུ་བྱེད་བསྒོམས་པས། འདི་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་དང༌། མི་འབྲལ་བའི་ཐབས་མི་འདུག་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ་ཞིང༌། དེ་ལས་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་བྱའོ།1

།དེ་ནས་ཡུམ་རྒྱས་
པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་ལུས་གཙང་བར་བཟུང་ནས་དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བས་རྣམ་པར་བམ་པའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དགུ་དང་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་དུ་སེམས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྦགས་པ་སོགས་འཁོར་བ་ལ་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་བདག་ཅུང་ཟད་མེད་པས་བདག་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བསམ་པ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་དུཿཁའི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ལོག་
པར་ཞུགས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང༌། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པས་འཁོར་བ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བ་དང༌། ཚེར་མ་འདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་པར་མཐོང་ཞིང༌། རྒྱུ་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་དགོས་པར་མཐོང་ནས་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་སེམས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱང་འཕེན་པ་ལྟར་རྒྱུ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང༌། གསལ་བྱེད་པ་དུས་2

རྟག་པ་ལ་སྐྱེ་བར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༦ བྱའོ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༤ གསལ་བྱེད་པས་རྒྱུ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 19

འདོད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ནར་འཛིན་པ་དང༌། གྲངས་ཅན་པ་དང་རིག་བྱེད་པ་ལྟར་གཙོ་བོ་1

ཚངས་

པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འདོད་པ་དང༌། རིག་པ་ཅན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པ་ལྟར་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་བྱུང་བ་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དུཿཁ་འདི་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང༌། དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར།2

།ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ལྟར། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བདག་དང་མི་འབྲལ་བའི་
སྲེད་པ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པ་དང༌། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སྲེད་པ་དང༌། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་དང་སྲེད་པ་དེ་ཡང་དུཿཁའི་རྒྱུ་དང༌། དུཿཁ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པས་ཀུན་འབྱུང་དང་སྲེད་པ་གསུམ་གྱི་དུཿཁ་ཤགས་དྲག་བསྐྱེད་པས་རབ་སྐྱེ་དང༌། དུཿཁའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པས་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱའོ།།
དེ་ནས་དུཿཁའི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤོང་ནུས་མི་ནུས་བརྟགས་པ་ན་བདག་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མཐོང་ནས་བདག་འཛིན་སྤོང་ནུས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ནུས་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་དུཿཁ་འགོག་ནུས་པར་མཐོང་ནས། དུཿཁ་འགགས་པའི་འགོག་པ་སྔོན་དུ་བྱ་བར་དམ་བཅའ་ཞིང་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་ཤགས་དྲག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱང་འཕེན་དང་དཔྱོད་པ་པ་ལྟར་དུཿཁ་ཞི་བའི་ཐར་པ་མེད་པར་འཛིན་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་དུཿཁའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཐར་པར་འཛིན་པ་ཟག་བྱེད་པ་གདུགས་དཀར་པོ་གྱེན་དུ་བསྟན་པ་འདྲ་བའི་ཐར་པ་ཡོད་
3

པར་འདོད་པ་དང༌། གྲངས་ཅན་སོགས་གྲོལ་བའི་བདག་རྟག་པ་གྱ་ནོམ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱང་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་འགོག་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། གྱ་ནོམ་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གྲངས་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༥ གཙོ་བོ་དང་སྒྲ་ཚངས་པའི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༢༠
3 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༤ ཐར་པ་འདོར་འདོད་པ་དང་།

20 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྔར་བཤད་པ་ལྟར། བདག་འཛིན་སྤོང་ནུས་པར་མཐོང་ནས། དེའི་འབྲས་བུ་དུཿཁ་འགོག་ནུས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པས་དུཿཁ་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བའི་ཞི་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཕུགས་སུ་ཕན་པ་དང༌། བདེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་གྱ་ནོམ་པའི་ཐར་པ་དང༌། སླར་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐར་པ་དེ་ཉིད་བདག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལམ་འགོག་པར་བྱས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཐར་ལམ་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང༌། བདག་མེད་སྒོམ་པའི་ལམ་འདི་ལམ་ངན་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང༌། བདག་བསྒོམ་པ་དང༌། དབང་སོགས་བདག་གི་དུཿཁ་རུ་བསྒོམ་པ་དང༌། དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་སྟེ་དབང་བསྐུར་བ་དང༌། ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཟད་པའི་ཆེད་དུ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གདུང་བ་དྲག་པོ་རྩོམ་པ་སོགས་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ལམ་གཞན་ཡོད་སྙམ་པ་དང༌། 1

དུཿཁ་རེ་ཞིག་ལྡོག་ཀྱང་སླར་མི་ལྡོག་པའི་མཆོག་ཏུ་
བྱེད་པའི་ལམ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར། ལམ་དང་རིག་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་བསམ་པར་བྱའོ།།
དེ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཡིན་པ་དང༌།
སྡུག་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོར་རིག་པ་དང༌། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་དང༌། སྡུག་ཀུན་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། རིག་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཅི་ཙམ་འཚམ་པ་དྲན་པར་བྱས་ནས། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་སྡུག་ཀུན་གཉིས་སྤང་བྱ་དང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང༌། ལམ་བསྟེན་བྱར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྡུག་ཀུན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས། བློའ་འགྱུར་བ་ ིཤུགས་དྲག་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་འཇོག་བསྒོམ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་པའི་མཐར་ལྟ་ཐོག་ཏུ་ཅུང་ཟད་འཇོག་པ་ཡང་བྱ་ལ་དེ་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་རྙེད་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༢ བདག་གི་བ་དུ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 21

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་གཞི་ཤེས་གུས་པར་སྦྱོར་བ་དང༌། རྒྱུན་དུ་སྦྱོར་བ་
གཉིས་ལྡན་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང༌། གཞི་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཤད་པ་ནི་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང་བྲལ་བ་དང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་ལམ་དེ་ནས་འཁྲིད་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་ ིཔའི་རིགས་ལམ་དང་གོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་དེ་ཉིད་ཉེ་ལམ་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚིག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་དག་གཞི་ཤེས་ཙམ་སྤྱིར་སྤང་བྱར་འདོད་པ་ནི་ཐར་ལམ་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཡིན་པས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་གསུམ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན།1

།ཞེས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་པས་
སྤོང་ལ། ཞི་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་འགོག་པར་བྱེད་དོ།།
སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་བལྟོས་པ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་བལྟོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་2

ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་སྲིད་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཞེས་
བྱའོ། །སྲིད་མཐའ་དེ་ཉིད་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀས་འགོག་ལ་ཞི་བའི་མཐའ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤོང་སྟེ། སྲིད་མཐའ་སྔ་མ་བཀག་ནས་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བླངས་ཏེ། མྱང་འདས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ལ་བལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟུང་བ་ནི་སྲིད་ཞི་ལ་དོར་བྱ་དང་བླང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཅིང། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་ལ་བལྟོས་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ལ་བལྟོས་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༢༡
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༦ སྲིད་པའི་མཚམས་སྦྱར་ གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༥ སྲིད་ས་གཞིར་མཚམས་སྦྱར་

22 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཀྱི་བར་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནས་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་མི་1

བྱེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཞིང༌། ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ།
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེས་
ལམ་ཤེས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང༌། གོང་མའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ལམ་སྒོམ་པའི་གེགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཀྱིས་ ིཁྱབ་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་འདོར་བ་དང༌། རྩེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་གཞོལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའོ། །ལམ་ཤེས་སྒོམ་2

པའི་རྟེན་གྱི་གང་
ཟག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ ིལ་མི་མཁས་པའི་ཅི་ཡིན་གཏོལ་མེད་ཅིག་མ་གཏོགས་ལམ་གསུམ་ག་རྫོགས་པར་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་རྟོགས་ལྡན་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ད་ལྟར་བདག་གིས་རྫོགས་པར་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་དེའི་རྒྱུར་ལམ་ཤེས་བསྒོམ་པ་ཡིན་པས། ལམ་ཤེས་གནས་པའི་རྟེན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་ ིཔ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ལམ་ཤེས་གནས་པའི་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་
ཚུལ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་ཀྱང་དེར་སྨོས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཅེ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༢ ལྷུར་ལེན་གྱི་བྱེད་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༥ ལམ་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 23

པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར།1

ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་བའི་སྲས་
རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་ལས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལས་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་དྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་འདི་ནི་ལམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དོགས་པ་བཅད་དེ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་དེ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་འདོད་ཀྱང༌། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཅིག་པུ་བསྒོམས་པས་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དང༌། རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་སོགས་དང༌། ད་ལྟར་ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཙམ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྒོམ་པར་བཟུང་ནས། སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྲུང་བ་སོགས་སྤྲོས་བཅས་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ལམ་རྣལ་མ་མིན་པར་འདོད་པ་དག་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་ངན་པ་འདི་བརྟན་ཆགས་པས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་གཅིག་དང༌། སྦྱངས་པ་ཡེ་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འོང་བ་དང༌། སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་བྱས་པར་མིང་བཏགས་པའི་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ་རྫོགས་པར་ཤེས་ཤིང་བསྒོམ་པ་དང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྲོད་པའི་ལམ་ཤེས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ལམ་མཐའ་དག་ཤེས་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་རེ་ཙམ་ལས་མི་ཤེས་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐོབ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ལས་དང་པོ་པས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་
པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། མི་རྟག་པ་དང༌། དུཿཁ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོའ་རྣམ་པ་དང་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༡ ཤོག ༡༡༥༠ ཕྲེང་། ༡༥

24 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པས་བསྟན་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་བསྒོམ་1

པའི་དོན་ནི་སྔར་གཞི་ཤེས་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་
པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ་དེ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང༌། དོན་དམ་པར་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པར་གནས་བྱར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་2

ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྩིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པ་དང༌། དགེ་བ་
དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བས་ཟིན་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
དེ་ལྟར་གོམས་པས་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དངོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་ཆོད་པས་དམིགས་པ་དེ་དམིགས་པ་གཞན་ལ་ཡང་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྲུབ་མི་འགྱུར།3

།ཞེས་
པའི་རིགས་པས་གནོད་པས་སོ། །མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་གྱི་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ལམ་ཤེས་སྒོམ་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌།
སེམས་བསྐྱེད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་གཞི་ཤེས་སྒོམ་པའི་རྗེས་ལ་ཉི་ཤ་པ་ལས། དྲུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བ་ན།4

།ཞེས་སོགས་དང༌། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། འབྱར་བ་དང་ནི་བསྐོར་བའམ། །བར་མེད་རྣམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༥ རྩ་གསུམ། དོན་ནི་སྔར་གཞི་ཤེས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༦ ན ༡ རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱིས་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༤༥ ཕྲེང་། ༡༨
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༡༢

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 25

པར་གནས་ཀྱང་རུང༌།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང༌། དེ་བསགས་པའི་
རགས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཙམ་མེད་པར་ངེས་པར་བྱ་ཞིང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བ་ནི་བློ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཡང་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒ་ཤིའི་བར་དང༌། རྒ་ཤི་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་བསྒོམས་ནས། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ནི་མ་རིག་པའི་འཁྲུལ་སྣང་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ།།
དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཀྱང་བརྡར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མི་འགལ་བ་དང༌། དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་དང༌། དོན་དམ་པར་གཟུང་བྱར་མེད་པ་དང༌། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང༌། དགེ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བས་རྒྱས་བཏབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ལས། ིགཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ཉིད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་གྱི། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ནི་མིན་ནོ།།
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བས་བསྡུས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་
སྒོམ་ལམ་བཤད་པ་ནི། གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མིན་གྱི། སྤྱིར་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༨༩༦ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༡ ཕྲེང་། ༧

26 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཉན་ཐོས་ལས་དབང་པོ་རྣོ་བ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་མཐུས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་མིན་ནོ། །དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་སྙིང་པོའ་དོན་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ ིརིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་དང༌། དེའི་རྒྱུན་ལ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་སྒོམ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་ཞིང༌། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་བསྒོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྒོམ་པ་དང༌། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་སོགས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་ཞིང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆས་སྲེིད་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་དང།1

ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཞི་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་འགོག་པས་
དོན་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པས་སྐབས་དང་པོ་དང་བཞི་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག2

།ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཐབས་ཤེས་རྫོགས་པ་ནི། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་སོགས་གཞུང་གོང་འོག་ཀུན་གྱི་ལམ་རིམ་པ་བསྡུས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུའི་ལམ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནུས་པ་ནམ་ཞིག་འོང་ན་སྙམ་དུ་སྨོན་པར་བྱ་ཞིང༌། དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ།3

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལམ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༦ མཐར་ལྟུང་བ་འགོག་པས་དོན་དེ་ཉིད་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༡ ཕྲེང་། ༡༤
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༢ ཕྲེང་། ༣

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 27

སྒོམ་པའི་བྱེད་པ་དྲུག་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱར་བ་ནི། ཕན་ཡོན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ལས་དང་པོ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་སོང་བ་དང༌། ང་རྒྱལ་མེད་པར་སྐྱེ་བོ་གོང་མ་རྣམས་ལ་འདུད་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆུང་དུ་སོང་བ་དང༌། མི་མིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་ཕྲ་མོས་བརྫི་མི་ནུས་པ་དང༌། མཐར་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པ་དང༌། ལམ་བསྒོམ་པ་སོགས་གང་ན་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱང་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་བ་རྣམས་སྔ་མ་བཞི་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་ཅིང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་ལམ་བསྒོམ་པ་གནད་དུ་སོང་ན་དང་པོ་བཞི་རང་རྒྱུད་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་1

བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མོས་པ་རང་གི་དོན་
དང་ནི།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀའི་དོན་
གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ཚད་མས་རྟོགས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་དགོས་ཤིང་ཐོབ་ནུས་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་ཅིང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་དང་བཀུར་བ་དང་བསྔགས་པའི་མཉེས་པ་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་དེས་མཚོན་ནས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་
ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བར་བྱ་སྟེ། བྱེད་ལས་མཆོག་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང༌། བསྔོ་བ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཤིང་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་བསྔོ་བར་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ། འདུན་པ་དྲག་པོས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༧ བ ༥ གོང་དུ་ཤེས་པར་གྱུར་རོ།།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༢ ཕྲེང་། ༥
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༢ ཕྲེང་། ༡༡

28 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རྒྱུར་བསྔོས་ན་དགེ་བ་ཆུང་ངུ་ཡང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང༌། བར་སྐབས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་གཏན་མི་ཟད་པར་འགྱུར་བའོ། །དེས་ན། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས།1

།ཞེས་པ་ནས། བསྟན་པ་
ལྟར་རང་གི་དགེ་བ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་རག་ལས་བློ་ཅུང་ཟད་མཐོ་བ་ཡིན་ཡང་རུང་དགེ་བ་བྱེད་པ་པོ་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དགའ་བ་བསྒོམ་ཞིང༌། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའོ། །སྙམ་དུ་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྒོམ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །དགེ་བ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང༌། དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱའོ། །དེ་ནས། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད།2

།ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་
ལྟར་རྟེན་འབྱུང་སྒྱུ་མར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། དེ་ཡང་སྦྱིན་སོགས་ལྔས་ཟིན་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང༌། བྱེད་པ་ཀུན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང༌། བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་ལ་ཡིད་གཏོད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་བྱས་པས་དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ།།
སྐབས་འདིར་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་ཡིན་ལ། བསྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་འདྲེས་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་ལོ། །མཉམ་གཞག་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ས་མཐོན་པོའ་སྐབས་སུ་རྟོག་བྲལ་དུ་འབྱུང་ཡང་ལས་དང་པོ་པས་ནི་དེ་དང་རྗེས་སུ་ ིམཐུན་པའི་རྒྱུ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་བསྟེན་དང་སྦྱིན་སོགས་དང༌།3

།ཞེས་པའི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ལམ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་མེད་པ་དང༌། གྲོགས་ ིངན་པ་དང༌། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མི་མོས་པ་དང། དགེ་བ་ཆེན་པོ་མི་གསོག་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། མཐུན་རྐྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་དང༌། སྦྱིན་སོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང༌། སྟོང་ཉིད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༢ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༢ ཕྲེང་། ༡༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༢ ཕྲེང་། ༢༠

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 29

ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་སོགས་བསྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་ནས་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རིགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།1

།ཅེས་པས་བསྟན་པ་ལྟར་ཐོག་མར་གཞན་དོན་དོན་
གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་དང༌། རྣམ་ཀུན་དུ།2

དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་
མཉམ་སོགས།3

།ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་སྡང་གི་རིས་སུ་གཅོད་པ་བཀག་ནས་སེམས4

་སྙོམས་པའི་བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་
ངོས་ནས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་དུཿཁ་མི་འདོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང༌། རང་གི་ངོས་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་གཉེན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པས་གང་ལ་ཆགས་པར་བྱ་ཞིང་གང་ལ་སྡང་བར་བྱ། དེ་ལྟ་བུ་ག་ལ་རིགས་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པ་དང༌། དེའི་དྲིན་དྲན་པ་དང༌། བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་གཟོ་བའི་བློ་གསུམ་སྦྱངས་ནས་ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་བྱམས་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
དེ་ནས་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང༌། དུཿཁ་ཡིས་གཟིར་བ་བསམས་ནས།
དུཿཁ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་དང༌། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་དུཿཁ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་དུཿཁ་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས། གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་རག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༥ ཕྲེང་། ༩
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༤ རྣམ་ཀུན་ཏུ་དེ་དག་ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༦ རྣམ་ཀུན་ཏུ་དེ་དག་ཉིད་ལ་མཉམ་སོགས་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༩
4 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༡ བཀག་ནས་མཉམ་སྙོམས་པའི་

30 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལས་པར་མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྦྱངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་རྟུལ་པོས་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོས་ནི་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་དེ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལེགས་པར་ ིསྦྱངས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པར་ཚད་མས་རྟོགས་ཤིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གཞན་ཡང་རྟོགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པར་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དམ་བཅའ་བར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བར་དམ་བཅའ་བར་མི་བྱེད་པས་དེའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྟུལ་པོས་ཀྱང་སྙིང་པོའ་དོན་ལ་ ིསོགས་པ་གོ་ཡུལ་གྱི་མཐའ་ཆོད་ནས་ལམ་སྒོམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ།།
རྗེ་བཙུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་
ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའོ། །དང་པོའ་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ ིནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུཿཁ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ངེས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉམས་སུ་མ་བླངས་པར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྟན་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་པས་གསུངས་སོ།།
མདོ་ལས་ཆོས་གཅིག་ལག་ཏུ་མཆིས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་ཏུ་མཆིས་
པར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའོ་1

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐེག་
1 ལུང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་རྙེད།

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 31

པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་ཐོག་མཐའི་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང༌། གནས་པ་དང་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ལ་རག་ལས་པས་སོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཕྱིར་བརྩེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུ་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ། །ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སྨིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ།1

།ཞེས་བཤད་དོ། །སྙིང་
རྗེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་དུཿཁ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང༌། སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཙམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དམིགས་པ་དང༌། བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དུཿཁ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང༌། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞེས་བྱའོ།།
བྱང་ཆུབ་དོན་2

གྱི་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ། སྨོན་ལམ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་དོགས་པའི་གནས་ཆུང་བས་རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཁས་འཆེ་བ་ལ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དྲངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་བཅོས་མ་མིན་པ་གཅིག་ཡོད་ལ་དེ་ཚིག་ཙམ་དུ་སོང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་གསང་སྔགས་དང་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྒོ་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་རང་གི་ཐོབ་བྱ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དང༌། བདེ་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༦
2 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༣ བྱང་ཆུབ་དོན་ཉེར་གྱི་

32 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང༌། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ།1

།ཞེས་པའི་དོན་སློབ་དཔོན་
གྱིས་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤ་ལྔ་པའི་མདོའ་དོན་དང་མི་འགལ་ཞིང༌། དེ་དང་མཐུན་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ ིཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ།།
དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མེ།2

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ལམ་གོང་མ་རྒྱུད་ལ་མ་
སྐྱེས་ཀྱང་དེའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྨོན་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཞིར་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕུགས་སུ་ཕན་པ་དང་ཕྲལ་དུ་བདེ་བའི་བསམ་པ་སྦྱོང་ཞིང་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བའི་བསམ་པ་སྦྱོང་བ་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་བསྒོམ་པ་སོགས་ཚོགས་ལམ་གསུམ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་དང༌། གནང་བ་ཐོབ་པས་བསྡུས་པའི་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱའོ། །མིང་གི་སྒོ་ནས་བཅུ་དགུར་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྫས་སུ་ནི་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་བཞི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་འབུམ་ཕྲག་གྲངས་མེད་པ་བཅུ་ལ་སོགས་པས་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གོམས་པར་བྱེད་ཅིང༌། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པ་དང་ལྡན་པས་སྒོམ་པའི་སྟོབས་དང༌། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཐོབ་ནས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ ིདང༌། སྒྲ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཕྱེ་ནས་རྣམ་པ་བཞིར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།
སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱཱ་ཀ་རས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དང་འབྲས་བུ་
ཅི་རིགས་སུ་བཞག་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྫོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༥ ཕྲེང་། ༡༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༥ ཕྲེང་། ༡༡

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 33

ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་པས་དེའི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་ན་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སེངྒེ་བཟང་པོས་རྗེ་བཙུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལྟར། བར་གྱི་ཚིག་དོན་རེ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་བར་གསུངས་ལ། ཟློས་པའི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ་ཡུམ་རྒྱས་པ་སོགས་ལས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་འདིར་སྦྱར་ན་ཧ་ཅང་མངས་སུ་དོགས་ནས་བར་གྱི་ཚིག་དོན་རྣམས་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་ཞིག་སྦྱར་བ་མཛད་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་དང༌། གོ་རིམས་ངེས་ ིཔ་1
ལེགས་པར་རྟོགས་ནུས་ལ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོགས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་མདོར་
བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། ཚོགས་ལམ་དུ་གདམས་ངག་གི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སྒོམ་བྱུང་གི་སྒྲུབ་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང༌། རིགས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཆོག་གི་2

སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་ ིབཟུང་བ་དེས། སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི།3

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་སངས་
རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་འགོག་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ ིདཀོན་མཆོག་དང༌། དབང་པོ་རྟུལ་དང་རྣོན་པོ་དག4

།ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འཕགས་
པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གིས་བསྡུས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཟབ་མོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཕྱོགས་རེ་ལ་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༥ ངེས་པ་ལ་ལེགས་པར་
2 གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༡ མཆོག་གཅིག་སྤྲུལ་པའི་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༥ ཕྲེང་། ༡༥
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༥ ཕྲེང་། ༡༨

34 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཞེན་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ངལ་བ་དང༌། ལམ་དམན་པ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འགལ་རྐྱེན་ལེ་ལོ་གསུམ་སྤངས་ཏེ། རང་ཉིད་སྤྲོ་བས་དྲངས་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་སྤྱན་ལྔ་དང༌། ཚོགས་མྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་མངོན་ཤེས་དྲུག་བསྒྲུབས་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ཀྱང་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་ལ་འདིར་བསྟན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་མཐའི་དག་བསྡུས་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྐབས་གཞན་དུ་བསྟན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་སྙམ་པ་ནི། སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཕྱེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་ཕལ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཁྱད་པར་ཅན་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་དང༌།
ཁྱད་པར་དུ་ཆེན་པོའ་སྐབས་སུ་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས། གདམས་ངག་ཉམས་སུ་ ིབླངས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་ཆོས་ལྔའམ་དྲུག་གིས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་པ་དང༌། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ཅན་དང༌། འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་དང༌། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། ལམ་གྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆེ་འབྲིང་གི་ཁྱད་པར་མདོར་བསྡུས་པ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང༌།1

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པ་དང༌། རྒྱས་པར། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དྲོད་ཆུང་ངུའི་
དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་དེ་དག་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། འབྲིང་གིས་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བ་དང༌། གནས་བྱར་ཡོད་མེད་བདེན་སྟོང་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༦ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༦ ཕྲེང་། ༥

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 35

རྟོགས་པ་དང༌། ཆེན་པོའ་གཟུགས་སོགས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྲལ་དུ་རྟོགས་ ིཔ་སོགས་བཅུ་གཉིས་སོ། །ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕལ་པ་ལ་གནས་པའི་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་ཞིང༌། དེ་ནས་དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་བྱས་ནས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་ཏེ་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི།1

།ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སོ་དྲུག་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་འབད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས།2

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
དངོས་སུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་སྨོན་ལམ་གདབ་པར་བྱ་ཞིང༌། དང་པོར་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་ ིརིམ་པ་བརྡ་སྤྲོད་པ་ལ་མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེས་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་གི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དང༌། དམིགས་པ་དང༌། ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང༌།3

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་
ནི། སྒྲུབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིགས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་སྔ་རོལ་ཏུ་རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནས་དེ་ལ་ཐོས་པ་དང༌། བསམ་པའི་སྒོ་ནས་དད་པ་དང་ ིམོས་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་སྔར་བཤད་པའི་ ིརིམ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མྱོང་བ་སྐྱེས་ཀྱང་ལམ་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༦ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༡
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༣

36 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གྱི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་མྱོང་བ་མ་སྐྱེས་པར་གོ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཐའ་ཆོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་དེའི་ཚེ་ཡང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕལ་ཆེར་ ི 1

ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། མྱོང་བ་སྐྱེས་པ་དེའི་
ཚེ་ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ཅེས་བྱའོ། །འདིར་ནི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་རིགས་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྟན་པ་ཡང་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སྦྱོང་བའི་སྐབས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །རིགས་ནས་འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཉན་ས་དང་བྱང་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དམིགས་པ་ཉི་ཚེ་བ་ལ་དམིགས་ན་རྟོགས་པ་ཡང་ཉི་ཚེ་བར་འགྱུར་བས། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ།2

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བླང་བྱ་
དང༌། དོར་བྱ་དང༌། བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་བྱ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་དམིགས་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་བླང་བྱ་དགེ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་དམིགས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བས་བསྒྲུབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང༌།3

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པ་ལྟར། ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལས་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་
ཚུལ་དང༌། དེ་ལས་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལས་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༢༤ བ ༢ ཕལ་པ་ལ་གནས་པ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༡༣

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 37

པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི། སྒྲའི་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། དོན་འགལ་བ་མིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་གྱི། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གིས་ཟིན་པ་དང༌། མ་ཟིན་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང༌། སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་དཔྱད་ཅིང༌། སྒྲ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་བར་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་དེར་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དང་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བསྟན་ལ། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་ནི་བསྒོམ་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྒོམ་ཚུལ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འོག་མ་བཞི་རེ་རེ་ཞིང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དང༌། སྦྱོར་བས་བསྒོམ་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏེ། སྐབས་བཞི་པར། སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྤྱོད་པས།1

།ཞེས་པ་དང༌།2

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི།3

།ཞེས་དང༌།
དྲུག་པར། སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང༌།4

།ཞེས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དང༌། སྦྱོར་བས་བསྒོམ་
པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ།།
དེ་ལ་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ ིརྒྱ་ཆེན་པོ་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ལ་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དང་མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་གང་རུང་ཞིག་བྱེད་པ་ན་ཡང༌། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་བྱེད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་བཤམ་5

པ་དང་བཙོ་བ་སོགས་བཟོད་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང༌།
ཐེག་པ་དམན་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང༌། སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༥ ཕྲེང་། ༡༧
2 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༦ ཞེས་དང་། ལྔ་པར།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༡
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༥ ཕྲེང་། ༣
5 ཞོལ། ཤོག ༢༥ བ ༣ གཤེ་བ་དང་སྤྱོ་བ་སོགས་ གཙང་། ཤོག ༢༤ ན ༡ བཤམ་པ་དང་བཅོ་བ་

38 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འཁོར་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་དགེ་བ་སྣ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་བསམ་པས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ། སེར་སྣ་དང༌། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མདའ་མཚོན་གྱིས་མི་ཕིགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། དགེ་རྩ་གཞན་ལ་གཏོང་བ་ཡང༌། བསླབ་བསྡུས་ལས་བཤད་པ་ལྟར། བཏང་སྲུང་དག་སྤེལ་བཞི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །འདིར་ནི། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས།1

།ཞེས་སོགས་མདོར་
བསྡུས་ནས་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་བ་ཉམས་ལེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་
པ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང༌།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའ་ལམ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལས། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པ་དང༌། རྒྱུ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ ིཀའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བསྒོམ་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང༌། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། གཞན་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མེད་བཞི་བསྒོམ་ཞིང༌། དེ་ཡང་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང༌། ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་ཅིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་པ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས། སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི། བརྩེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག3

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
ཏོ། །སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མཉམ་གཞག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༡༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༢༡

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 39

དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཞི་ལྷག་ཡ་སོ་སོ་བ་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་གསུམ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཉེ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་དང༌། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཞིང་རྟོགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལམ་དང་གཟུངས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་དང། ཡོན་ཏན་གྱི་གོ་འབྱེད་ཅིང་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་གྱི་གོ་སྐབས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ས་དང༌། གཉེན་པོའ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བདེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང༌། དོན་དམ་ ིཔ་ལ་བདེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྡུས་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་སྟེ། ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤ་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ལ་རིམ་
གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཡང་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང༌། ནང་དང་ཕྱི་ལ་སོགས་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤ། རྗེས་ཐོབ་དག་གིས་ཁོངས་སུ་ཆུད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་བཞིར་འདུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདུས་ལ། ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང༌། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་སྙམ་པ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་བྱས་སམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །འགྲེལ་ཆེན་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཡོད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ཚིག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས།1

།ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སའི་ཡོངས་སྦྱོངས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ས་དང་པོའ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དང༌། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ ིངེ་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བར་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་དང༌། དེས་སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤོང་བའི་ཚུལ་ནི། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༨ ཕྲེང་། ༤

40 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལ། འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟ་བ་ལྔ་དང༌། ལྟ་མིན་ལྔ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་དབྱེ་བས་བཞི་བཅུ་དང༌། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོང་ཁྲོ་བརྒྱད་བོར་བས་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཏེ། བསྡོམ་ན་མཐོང་སྤང་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཐོང་ ིལམ་དུཿཁ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་སྤོང་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་བཤད་དོ།།
ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ནི། ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། མ་རིག་པ་དང༌། འཇིག་ལྟ་དང༌། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ལྷན་སྐྱེས་དྲུག་འདོད་པ་ན་དྲུག་དང༌། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་ཁོང་ཁྲོ་བོར་བས་བཅུ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ས་བཅུས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དམན་པའི་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བས་ནི་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་སྤོང་བས། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤོང་བའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་དང་མི་མཐུན་པར། སློབ་དཔོན་གྱིས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལྟར་མཛད་དོ། །ས་དང་པོ་ནི་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་སྤྱིའི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྫོགས་པ་ཞིག་སྟོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང༌། རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་སོགས་པ་མ་ལུས་པ་ཚོལ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་དོན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་མ་ ིལུས་པ་འཛིན་པ་དང༌། ཚད་མེད་བཞི་བསྒོམ་པ་དང༌། སྐབས་འདིར་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པར་གྱུར་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་ལ། སེར་སྣའི་ཀུན་འཛིན་ཅུང་ཟད་མེད་པ་དང༌། གཞན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༡ ཤོག ༡༠༣༢ ཕྲེང་། ༥

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 41

ལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་དོན་མཐའ་དག་སྟོན་པ་དང༌། ཁས་བླངས་ཤིང་དམ་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའོ།།
ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་དང་དངོས་སུ་མ་ཕྲད་ཀྱང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་སོགས་འདིར་བསྟན་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་ ིརྫོགས་པར་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །ས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐོང་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ལ།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་
འཇོམས་པའི་གཉེན་པོའ་ཚོགས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་པར་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བའི་ ིསྐབས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང་བ། རྒྱུ་མཐར་ཐུག་པ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བས། དེར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་བརྒྱད། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང༌།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
སྨོན་ལམ་ཚུན་ཆོད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང༌། རྟོགས་པའི་རིགས་རྣམས་ནི། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །ད་ནི་སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བཅུས་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདིར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཟླས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞུང་འདི་ལེའུ་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་གཙོ་བོའ་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་མཁྱེན་པ་ ིརྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གང་ཞིག་གི་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་བསྟན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་ལུས་ ིཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༠ ཕྲེང་། ༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༠ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༡ ཤོག ༡༠༦༥ ཕྲེང་། ༩

42 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་མཁྱེན་པས་ཀྱང་མཚོན་རིགས་པར་གསལ་
བའི་གནོད་པ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྗོད་ནས་རྒྱུས་འབྲས་བུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་འདོད་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ལོན་བཞིན་དུ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་འཕེན་པ་ནི་གཟུ་ལུམས་ཆེས་སོ། །ཆོས་བཅུ་པོ་དེ་ཡང་སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སོགས་སྦྱོང་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང༌། དེའི་དོན་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ་ཕྱི་མ་ལ་དམ་བཅའི་དོན་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང༌། དོན་དེ་བསྒྲུབས་པས་སྒྲུབ་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་སྟོན་ཏོ། །ཕྱི་མ་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་སྒྲུབ་པ་སྐྱེས་པའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ ིཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་པས་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་ཤིང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་བསྒོམ་པར་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་དང༌། བརྟན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མཐར་གྱིས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་དེའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། དེ་ལས་རྩེ་མོའ་ིསྦྱོར་བ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བའི་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། བསྒོམས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང༌། དེ་སྐབས་འདིར་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉེས་པ་ལྔའི་གཉེན་པོར། སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ནས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུའི་རིམ་པས་འཇོག་སྒོམ་གྱིས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་གནས་དགུ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་མི་དགོས་པར་དམིགས་པ་ལ་རྩོལ་མེད་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་གོམས་པ་ལས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞི་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 43

གནས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་གོམས་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་དེའི་ཚེ་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་ཅིང་ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་པ་འཇུག་པས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞི་གནས་མ་གྲུབ་ན་དཔྱད་པ་བྱས་པས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་འཇོག་པ་ཙམ་ཞིག་གོམས་
ན། ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་མིན་གྱི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་སྦྱར་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་
པར་ཤེས་པ་དེའི་ཚེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཚེ་སྣང་བ་འབྱུང་བས་མུན་པ་སེལ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་འབྱང་ངོ༌། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དམིགས་པ་དང་སྣང་བ་གཞི་ཤེས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལ་ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་གྱི་སྣང་བ་དང་མུན་པ་བཞིན་དུ་ནང་མི་མཐུན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་མུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།2

།ཞེས་བཀའ་སྩལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་
ཤིན་ཏུ་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། མི་མཐུན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་ཞི་གནས་བསྒོམས་ནས་སེམས་གནས་བརྟན་པོ་དེ་ནི་སྣང་བ་དང་འདྲ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༥ ཤོག ༡༢༢ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༩༦ ཕྲེང་། ༡༨

44 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནི་མིག་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ནི་སེམས་མི་གཡོ་བར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ནི་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་མི་བཟུང་ངོ་།།
ཡང་ཞི་གནས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་རླུང་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་དང་། ཞི་
གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རླུང་མེད་པ་ན་གནས་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་རྣམ་རྟོག་གི་རླུང་གིས་མི་གཡོ་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་མཐོང་ལ་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་པའི་ལུགས་ལ་ཞི་གནས་གྲུབ་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚེ་རྣམ་རྟོག་གི་རླུང་གིས་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་ན། སེམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་ཁས་ལེན་ན་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཀྱང༌། སེམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ཙམ་ལྡོག་པ་ཡིན་གྱི་གཡོ་བའི་སྐྱོན་མི་ལྡོག་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཡོ་བའི་སྐྱོན་གང་སྙམ་ན། རང་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་ན་རང་དབང་མེད་པར་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་སེམས་རྒྱུག་པའོ། །དང་པོ་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་སེམས་གནས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྒོམ་པར་བྱེད་ན། དེ་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་དུ་འགྲོ་སྲིད་ཀྱང༌། དེ་ཡང་ཞི་གནས་སྒོམ་བྱུང་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་བྱུང་དུ་སོང་བ་མིན་པས་ད་དུང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་བྱུང་བསྐྱེད་དགོས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་དེ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་བྱུང་བསྐྱེད་དགོས་པས་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པ་ལས་མི་འདའོ།།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་བསྐྱེད་ནུས་ན། དེ་ཙམ་ཞིག་
གོམས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་བྱུང་བསྐྱེད་ནུས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མདོ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་དུ་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དཔྱད་སྒོམ་གྱི་ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་འདྲེན་ནུས་སུ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་སོགས། གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒོམ་པའི་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 45

སྐབས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་མ་རྟོགས་པ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་བྱུང་སྔར་མ་སྐྱེད་པ་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་ཞི་གནས་འཇོག་སྒོམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྷག་མཐོང་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་
དུ་ཆུག་ཀྱང་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་གོ་རིམས་ངེས་པ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་སྙམ་ན། འདི་ནི་རྟོགས་དཀའ་བས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ལག་པས་སྟ་རེ་བཟུང་ནས་ཤིང་སྡོང་གཅོད་པ་ན། ལག་པ་ཤིན་ཏུ་འདར་ན་སྟ་རེ་ཤིང་སྡོང་ལ་ཅི་ཙམ་བརྒྱབ་ཀྱང་ཤིང་སྡོང་གཅོད་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། ཞི་གནས་སྔོན་དུ་མ་གྲུབ་ན་དཔྱོད་པའི་ཚེ་སེམས་གནས་ཆའི་རྩི་འབྱར་རྒྱུ་མེད་པས་ཅི་ཙམ་དཔྱད་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་སྟོབས་མི་འབྱུང་ངོ་། །སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལག་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས་རྣོ་བའི་སྟ་རེ་བཟུང་ནས་བཅད་ན་ཤིང་སྡོང་མྱུར་དུ་གཅོད་ནུས་པ་བཞིན་དུ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ལག་པས་བཟུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་རྣོན་ཐོགས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་གོམས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལག་གིས་སེམས་བཟུང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཆ་ཕྲ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་ཟུག་རྔུ་སེམས་དེ་ལ་ཡོད་པ་བསལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་བའི་ཤིང་དག་ས་ལ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། རྩ་བ་མེད་པས་ན་ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་ལན་ཉུང་ཤས་གཅིག་བརྒྱབ་པས་ཤིང་མི་ཆད་པ་བཞིན་དུ་ལན་དུ་མར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་དཔྱད་ན་ལྷག་མཐོང་ནུས་པ་ཅན་མི་འགྲུབ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
ཡུལ་ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་དཔྱོད་པའི་ཚེ་མི་དཔྱོད་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
མེད་མོད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩི་བརྟན་པོ་ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ངང་ནས་དཔྱོད་པ་སྙམ་བྱེད་པ་གཅིག་འོང་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གནས་ཆ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་རྩི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༩༦ ཕྲེང་། ༨

46 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནར་རེ་འཇུག་པས། དེའི་ངང་ནས་ཞེ་སྡང་དང་ཆགས་པ་སོགས་སྐྱེ་བ་ན་སྔར་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་དུས་བཞིན་དུ་ཤགས་དྲག་པ་དང་བར་མ་ཆད་པ་སོགས་སུ་མི་སྐྱེ་བར། ཤུགས་ཞན་པ་དང་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཐུང་བ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་མཐོང་ནས། འདི་རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་བ་མིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཞེས་1

པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཡིན་ཡང་ལས་གསོག་པར་མི་ནུས་ཟེར་བ་དང། མཚམས་དེ་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་ལ་ཞུགས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་མི་ནུས་པས་ཉོན་མོངས་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས། སྡེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཤིང་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་བྱུང་མོད་ཀྱང་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་ ིབསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཉོན་སྤོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཕྱི་ནང་དང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད། །རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་ལྟ་བའི་མིག་དང་བྲལ། །ཐར་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡང༌། །བླུན་པོ་ངལ་བ་ཙམ་ཞིག་འབྲས་བུར་ཟད། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་ཚུལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན། སྔོན་གྱི་མངོན་པ་དུ་མ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་ ིཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་ཞི་གནས་གྲུབ་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་ངོས་འཛིན་པ་བྱུང་སྣང་ངོ་།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། ཤེས་ནས་ཇི་ལྟར་
སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེས། ཐོག་མར་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བའི་མཚན་གཞི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དོན་བསྡུས་དྲུག་གི་སྐབས་ནས། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང༌།2

།ཞེས་བཤད་པ་ཡང་།
མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གནས་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༡ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༢༩ ན ༢ ཡིན་ཟེར་བ་དང་། མཚམས་དེ་ནས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༩ ཕྲེང་། ༢༠

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 47

དང་དུཿཁ་བ་དང༌། བདག་མེད་པ་སོགས་སུ་རིག་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་བསྒོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའམ་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ཡིན་ཡང་རུང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་1

ཡིན་ལ། གང་གིས་མཚོན་
དེ་མཚན་ཉིད་དུ།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་
པས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས། དེ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་ལེགས་པར་མཚོན་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་མཐའི་དག་གིས་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང༌། གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རུང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་སྤྱིར་མཚོན་པ་དང༌། དེའི་དབྱེ་བ་ཡ་གྱལ་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སྟོན་ཏོ། །བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་བཅད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྦྱོར་བ་འབའི་ཞིག་ཏུ་མཚོན་པ་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས།4

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དོན་ཕུན་
ཚོགས་སྐྱེ་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་ནི། ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང།5

།ཞེས་སོགས་དང༌། ལས་སུ་སྒྲུབ་
པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌།6

།ཞེས་པ་ནས་བསྟན་ཏོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༣༡ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༢༩ བ ༣ རྣམ་པ་ཡིན་ལ།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༦ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༦ ཕྲེང་། ༩ 4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༧ ཕྲེང་། ༥ 5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༧ ཕྲེང་། ༡༣ 6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༧ ཕྲེང་། ༡༧

48 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང༌། མཉམ་གཞག་དངོས་གཞིའི་སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་
བའི་ཕན་ཡོན་དང༌། བསལ་བྱ་སྐྱོན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་བསྒོམ་པར་བཤད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཤེས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བརྒལ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ། གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ནི། འདིར། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཚིག་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེས་གཉེན་པོའ་མཚན་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། ིརྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱར་ན་སྐབས་དོན་བོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་གི་གཉེན་པོར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་མཚོན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་བསྒོམ་པ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ།།
དོན་བསྡུས་ན་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་རྙེད་ནས་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐའ་དག་པར་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་ནུས་པ་ན་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་རྙེད་པ་ན། ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་དང༌། དེའི་ཚེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ།།
ཞི་གནས་ཅུང་ཟད་རྙེད་ནས་དཔྱད་སྒོམ་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་ཞི་གནས་ཉམས་པར་འགྱུར་
བས་དཔྱད་སྒོམ་དང་འཇོག་སྒོམ་ཆ་མཉམ་པར་བྱའོ། །འཇོག་སྒོམ་འབའ་ཞིག་བྱས་ནས་དཔྱོད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༥ ཕྲེང་། ༤

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 49

སྙིང་མི་འདོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲིབ་གཉིས་འཇོམས་མི་ནུས་པས་དཔྱོད་པ་ཡང་བྱའོ། །ཞི་གནས་སྟོབས་ལྡན་རྙེད་ཅིང་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་མཐུས་ཀྱང་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དེས་ཀྱང་འདྲེན་པ་དེའི་ཚེ། ཞི་གནས་ཉམས་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་གཏན་ཚིགས་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར༌། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱས་པར་དཔྱད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ།།
དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང༌། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རིགས་ཅན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བཞེད་ཅིང་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པ་ནི་མིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང༌། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །འདིར་ནི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གི་དབང་གི་བྱས་པས་སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་བྱུང་དུ་སོང་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་ ིམི་དགོས་ཀྱང། ཚོགས་ལམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆ་མཚུངས་ ིཔར་གོམས་པར་བྱས་ནས། ནམ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ཅེས་བྱའོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བློ་སྒོམ་བྱུང་དུ་ ིགྱུར་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་བའི་སྔ་ལྟས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཚེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྣང་ཤིན་ཏུ་རགས་ཤིང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ལ། སྒོམ་བྱུང་གིས་དམིགས་པའི་ཚེ། གཉིས་སྣང་ཡོད་པ་ཐོག་མར་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ནུས་ཀྱང༌། གཉིས་སྣང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་འགྱུར་ལ་ཁད་པ་

50 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལྟར་སྣང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།
སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་གཉིས་སྣང་ཡོད་པ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱི་ངེས་མི་ནུས་པས་ཉན་
ས་ལས། གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ལྟར་སྣང་གི་ནུབ་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤའི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་ལམ་སྒྲུབ་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་ལམ་པས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་རེ་འགའ་དཔྱོད་ཅིང༌། རེས་འགའ་འཇོག་པ་དེའི་ཚེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་1

པ་ཡིན་ཀྱང༌། སྤྱིར་
སྦྱོར་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་ལ། དུཿཁ་སོགས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ངེས་པར་ཐོབ་པས་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་རྫོགས་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ད་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པའི་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་སྔ་མ་གཞན་གྱིས་ལུགས་བཀོད་ནས་འཐད་མི་འཐད་དཔྱད་པ་དང༌། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ནས་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་དང༌། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་དང་བཅས་པའི་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞི་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང༌། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་དང༌། ཕར་ཕྱིན་བཅུ་དང༌། སྟོབས་བཅུ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང༌། ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང༌། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་པ་ཤེས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༣ བ ༥ རྗེས་མཐུན་ཐོབ་པ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 51

བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ།།
རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་པའི་བསྒོམ་བྱ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་གཞི་དང་སྦྱོར་
བ་ཉི་ཤའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སྦྱོར་བས་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་དང༌། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ལྔ་པོ་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་1

དང་བྲལ་

བ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དགུ་དང༌། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉེར་གསུམ་སྟེ། དེ་2

གཉིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཐུན་མོང་བའི་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞིའི་ནང་གི་འགོག་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་གཉིས་ཏེ་ཞེ་ལྔ་མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དུཿཁ་ལ་མི་རྟག་དུཿཁ་གཉིས་དང༌། ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་དང༌། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བརྒྱད་དང༌། དུཿཁ་ཡི་མི་རྟག་གཉིས་ཏེ་བཅུ་དྲུག་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྨོན་པ་མེད་པ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་བཞིའི་ནང་གི་ཀུན་འབྱུང་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་སོ་སོ་ལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་དང༌། སྟོང་ཉིད་དང་སྨོན་མེད་ཐུན་མོང་བ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དུཿཁའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བཞིའི་ནང་གི་དུཿཁའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པ་དང༌། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་པོ་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༣༢ ན ༥ བདེན་པ་བ་དང་བྲལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༤ བ ༢ ཉེར་གསུམ་སྟེ། ཞེ་གཉིས་དང་། གཙང་། ཤོག ༣༢ ན ༥ ཉེར་གསུམ་སྟེ་དེ་གཉིས།

52 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནི། སྦྱོར་བ་ཉི་ཤའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་དུཿཁ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱེད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཆ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞེ་ལྔ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སུམ་ཆ་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་དུཿཁའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱེད་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སུམ་ཆ་ལ་དམིགས་པས་སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་པར་རྟོགས་པ་དང༌། ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང༌། རྣམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཚད་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལྔ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཅོ་ལྔར་དབྱེ་བས་སྦྱོར་བ་བསྡུའོ། །རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་སྦྱོར་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པར་བཤད་པ་འབྲེལ་མེད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཞི་ཤེས་སུ་བསྡུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང༌། དེར་འདུས་པ་དགོས་ན་སྡུག་ཀུན་གྱི་དོན་རྣམ་བརྒྱད་ཀྱང་དེར་གཏོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྡུ་དགོས་ན་དེ་མི་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འདི་དག་གི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འོ་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་མཐའ་དག་སྟོན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཀྱང༌། འཐད་མི་འཐད་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་དང༌། དུཿཁ་བའི་རྣམ་པ་སོགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱས་པ་དེ་བདེན་སྟོང་ཡིན་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པོ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 53

སོར་འབྱེད་པ་མི་རིགས་ལ། འོན་ཏེ་དེ་དག་རྟོགས་ན་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང༌། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་དུཿཁ་སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དབུ་མ་པར་ཐལ་བ་དང༌། དབུ་མ་པས་དེ་དག་གི་ངོར་བདེན་སྟོང་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་དག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཡང་
རྟགས་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང༌། ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ། །ཁྱད་པར་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་དགག་པ་མཛད་ཚུལ་དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་འོང་སྟེ། རྣམ་པ་ཉི་ཤ་རྩ་བདུན་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མི་སྒོམ་ན་ནི། སྐབས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་གཞི་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང༌། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་གསུམ་ག་རྫོགས་པར་སྒོམ་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བས་རིམ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བཤད་པ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱས་ནས་བསྒོམ་ན་ནི། དེའི་སྒོམ་ཚུལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་འདི་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་རིགས་ཀྱི། སྐབས་གཞན་དུ་མ་བསྟན་པས། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལ་བློ་རྩེ་གཏད་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཁྱེད་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཞི་ཤེས་གཞན་ལུགས་སུ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།
བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ཡང་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་
བྱ་བའི་གཞིར་བྱས་ནས་བསྒོམ་པ་ལ་དེ་དག་སྒོམ་པའི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་རྟོགས་པས། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པར་བཞེད་པའི་སྡུད་བྱེད་གཞི་ཤེས་ཀྱང༌། ཁྱེད་ལྟར་ན་བསྒོམ་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

54 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཁས་བླངས་ན་མཛེས་ཀྱི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་བྲལ་བའི་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་མ་སྤྲོས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། སོ་སོ་བ་དང་བསྡུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པའི་དོན་རྣམས་ཞེས་པ་དང༌། དོན་བསྡུས་དྲུག་གི་སྐབས་སུ་སོ་སོ་བ་དང་མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་ཞེས་པ་དང༌། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང༌། འགྲེལ་ཆེན་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དང༌། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི། རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང༌། འདིར་མཚམས་སྦྱར་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། ལམ་དང༌། གཞི་ཤེས་པ་བསྡུ་བའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་བསྒོམ་པར་བཤད་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་པར་བྱས་ནས་དེ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པ་ནི་སྙིང་པོའ་དོན་སྒོམ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཙོ་ ིབོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་རྫོགས་པ་མིན་ཏེ། ད་ནི་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་ ིཉམས་སུ་བླང་བྱར་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བསྡུས་ནས་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་1

སོ་

སོར་བཤད་པ་ཡང་བརྗོད་བྱ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་དོན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་སྒོམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པའི་དགོས་པ་ནི་གོམས་པ་དབང་བསྒྱུར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་ལས་མ་སྒོམ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་ལམ་ཡང་རྫོགས་པར་ ིབསྐྱེད་པར་མི་ནུས་ན་སྦྱོར་ལམ་རྫོགས་པར་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
མཁྱེན་གསུམ་སྒོམ་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གོང་མ་སྐྱེ་ཚུལ།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་ནུས་པས་བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༦ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༣༤ བ ༢ མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 55

གྱི་སྐབས་མ་གཏོགས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནས་བཟུང་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མ་སྨོས་སོ། །སྐབས་འདིར་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་བསྒོམ་བྱ་གང་ཡིན་མི་མཐུན་པར་བརྩད་པ་ལ་ནི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་སྒོམ་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་དེར་གཏོགས་ཀྱི་བློ་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། ཅིག་ཤོས་དེས་ཀྱང་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་སྒོམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་ཡང་ཁས་ལེན་མི་ནུས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞེན་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་གཙོ་བོར་འདོན་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་མི་དགོས་པར་བློའ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ ིའགྱུར་བ་ཤགས་དྲག་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་དག་མ་རྟོགས་ཤིང་གཞུང་ལུགས་ཆེ་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་དག་ཀུ་སུ་ལུའི་འཇོག་སྒོམ་དང༌། མཁས་པ་པཎྜི་ཏའི་དཔྱད་སྒོམ་ཞེས་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང༌། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་དོན་ཆེ་དང༌། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང༌། ལས་འབྲས་སེམས་པ་དང༌། འཁོར་བ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་དང༌། བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་སོགས་ཕལ་ཆེར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་བློའ་འགྱུར་བ་ ི ཤགས་དྲག་པོར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་མྱུར་དུ་འཆི་བ་དང༌། སེམས་ཅན་དུཿཁ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལ་གསལ་སྣང་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་རྟགས་སུ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་བྱེད་འདོད་སྐྱེས་པའི་ཚེ། མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་བཀྲི་བར་མི་ནུས་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།
མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང༌། ལམ་བདེན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བཞི་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༥ ཕྲེང་། ༦

56 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྡུས་པ་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་གཟུང་འཛིན་1

རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་མ་འགགས། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་རྟོགས་པ་སྤྱིའི་གཉེན་པོ་ལྔ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དམིགས་རྟེན་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་སོགས་སོ་སོའ་ིགཉེན་པོ་དྲུག་སྟེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ཅིང་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
འདི་ལྟར་བཤད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་
དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང༌། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་འཆད་ན་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བཤད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཕྲ་བ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་བདག་མེད་དུ་དེ་དག་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་བསྒོམ་པ་ལ་བཤད་པར་བྱ་ལ། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་མ་རིག་པའི་འཁྲུལ་སྣང་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་བཤད་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བསྟན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་མི་བྱེད་ཀྱང་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོའ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རིགས་ ིའདྲ་ས་གཉིས་པ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའོ།།
འདི་དག་རང་རྒྱལ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའོ། །ཉན་རང་གཉིས་ལ་བདག་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༧ བ ༢ གཟུང་འཛིན་གྱི་རྫས་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 57

མེད་གཉིས་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ནི། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་དང༌། རིག་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་པ་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པ་བཞིན། རྒྱུ་དང་ལམ་དང་དུཿཁ་དང༌།1

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་ནི་ལམ་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ལས་དང་པོ་པས་སྨོན་ལམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་བསྒོམ་པ་ལྟར་བྱ་མི་དགོས་སོ།།དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་
བདུན་དང༌། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རིགས་རྣམས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཀྱང་དམིགས་རྣམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང༌། ས་མཐོན་པོའ་སྐབས་སུ་སྐྱེས་ ིཔའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་ནམ་ཞིག་ཐོབ་ན་སྙམ་དུ་སྨོན་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཤིང་དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་འདི་མི་གཙང་བའི་རྫས་3

སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་རང་བཞིན། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་
དང༌། འཕེལ་བའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དུཿཁ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་དུཿཁ་ལ་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་འདུ་བྱེད་དུཿཁའི་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་གཟུང་ནས། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བར་སྲེད། ཚོར་བ་དུཿཁ་ལ་འབྲལ་བར་སྲེད། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་ཐོབ་བྱར་བཟུང་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྲེད་ཅིང༌། སྲེད་པས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༥ ཕྲེང་། ༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༥ ཕྲེང་། ༩
3 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༣༦ ན ༦ མི་གཙང་བའི་ལུས་སུམ་ཅུ་

58 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྐྱེད་པས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསམས་ནས་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤོང་འདོད་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།
སེམས་རྟག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སེམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པས་
སེམས་མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞིང༌། བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར། ཕུང་པོའ་ཆོས་ཙམ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ ིདང༌། དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ལམ་བསྟེན་བྱར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེས་ན་ཆགས་སོགས་མི་སྐྱེ་བ་སྔར་སྐྱེས་པ་རྣམས་རིགས་འདྲ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་ཞིང༌། སྔ་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་དང༌། དགེ་བའི་ཆོས་སྔར་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བ་དང། མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌། འབད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་སེམས་ལས་རུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྙེད་པར་འགྱུར་བས། ཉེས་པ་ལྔའི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་འདུན་པ་དྲག་པོས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་རྙེད་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་སྤོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང༌། ཞི་གནས་དག་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། བདག་གི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བ་ཕྲ་བ་དང༌། རགས་པ་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བཙལ་བར་བྱའོ།།དེས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། སྤོང་བར་བྱ་བ་དང༌། མངོན་
དུ་བྱ་བ་དང༌། བསྟེན་པར་བྱ་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་བསྒོམ་པ་དང༌། འདོར་ལེན་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང༌། དེ་དག་གི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། དེ་དག་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱེད་པས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་པོ་དབང་པོ་དང༌། དེ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་སྟོབས་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དབང་པོ་དང་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དད་པ་སོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ན། དང་པོའ་སྐབས་སུ་མ་དད་པ་སོགས་མི་འབྱུང་ཡང༌། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མང་དུ་འབྱུང་ལ། ི

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 59

སྟོབས་ཐོབ་ནས་ནི་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང་དགའ་བ་གསུམ་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང༌། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། བཏང་སྙོམས་རྣམས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང༌། དྲན་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་བྱང་ཆུབ་ནི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་ལ། དེ་ཡང་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་ལ། དེ་ཐོབ་པར་ ིབྱེད་པ་ལ་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་ཡན་ལག་བདུན་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། འཁོར་དང་བཅས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་དམིགས་རྣམ་མི་1

བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ནི་བདག་པོའ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་གནས་ཀྱི་ ིལན་ལག་གོ །དོན་དེ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་དང༌། དགའ་བ་ནི་ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ།
གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། ལུས་སེམས་
ལས་སུ་མི་རུང་བའི་གཉེན་པོ། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ནི། བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་འབྱུང་བས་སོ། །བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སོགས་རྩོལ་བས་བསྟེན་མི་དགོས་པར་རྩོལ་མེད་དུ་འཇོག་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། འདི་དག་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་དེའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་འབྱུང་ཡང༌། དེའི་དམིགས་རྣམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༥ མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་ གཙང་། ཤོག ༣༧ བ ༢ མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ནི་

60 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་མཐོན་པོའ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་སྙམ་ནས་ཡིད་ ིལ་མ་བྱས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་ལམ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་སོ།། ིའཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་
རྣམས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་བསླབ་པ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ངག་དང༌། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང༌། འཚོ་བ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང༌། རྟོག་པ་དང༌། རྩོལ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང༌། ལས་དང་པོ་པས་དེ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བཙལ་བར་བྱའོ། །དེ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང༌། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ནས་ཚིག་གིས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང༌། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང༌གསུམ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང༌། འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པས་ངག་གིས་ཤེས་རབ་རྣམ་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་དང༌། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱིས་མཐའ་སྤངས་ནས། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་མིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་ལས་ཀྱི་མཐས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེད་པར་བྱེད་པ་དང༌། ལོག་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་ནས་ཆོས་གོས་སོགས་ཚོད་ཟིན་པར་འཚོལ་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཡང་དག་པའི་འཚོ་བས་འཚོ་བ་རྣམ་དག་དང༌། ཡོ་བྱད་སྡུད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་དོ།།
ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཉེན་པོའ་ཡན་ལག་སྟེ། རྩོལ་བས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒོམ་སྤངས་སྤོང་བ་དང༌། དྲན་པས་ཞི་གནས་ ིདང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པའི་གེགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་བྱམས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། སྟོང་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 61

ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང༌། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུར་དབྱེ་བ་ཡིན་ཡང༌། སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་འདིར་བསྟན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅུང་ཟད་རྩིང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཐུན་མོང་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདུས་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའ་རྟེན་དང༌། དང་པོའི་སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ ིཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ལྷག་པར་བྱས།1

།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་ཏེ། དེ་
ལ་སྤྱིར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་གསོག་པའི་རྟེན་དང༌། སྨིན་པའི་རྟེན་དང༌། སྨིན་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་གསུམ་ག་བསྟན་ལ་འདིར་ནི་སྔ་མ་སྟེ། རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་སྒོམ་པའི་སྔ་རོལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཚོལ་བ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་ཉན་པའི་དུས་ཉིད་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྣོད་སོགས་འདིར་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་ཀུན་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། རྣམ་ཀུན་ཙམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྔ་མ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ལ། གཞུང་འདིའི་མཚམས་སྦྱར་ལྟར་ན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ལ་རྣམ་ཀུན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གསལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་མ་ཟད། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་མ་རྙེད་ཀྱང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱས་པ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༥ ཕྲེང་། ༡༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༥ ཕྲེང་། ༡༨

62 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལས་སྒོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གནས་བྱར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ནས་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གནས་བྱར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་གཞན་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དཔྱད་བྱ་རྣམ་པར་དཔྱད་བྱས་ན། །རྣམ་དཔྱོད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་
དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་པ་དང༌། ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང༌། རྣམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཚད་མེད་པ་རྟོགས་པས་ཟབ་པ་དང༌། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང༌། ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །གནས་སྐབས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྲག་པ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་ ིཔས་ཕྱེ་བ་བརྒྱད་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྒོམ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང༌། རྒྱུ་དཀར་ནག་གི་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང༌། ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་ལ་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པས། དེའི་ཡུལ་གྱི་མཚན་གཞི་དང༌། མཚན་ཉིད་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་མ་2

གྲུབ་པ་

རྟོགས་པའོ། །འབྲས་བུ་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནུས་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་གདམས་པ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་གཅིག་གོ།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༢༦ ཕྲེང་། ༢༠
2 ཞོལ། ཤོག ༤༢ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༣༩ ན ༣ ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་མི་རྟོགས་པའོ།།

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 63

གསུམ་པ་ནི། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ།1

།ཞེས་པ་ནས། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་
ཕན་ཡོན་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བ་དང་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ལ་བདུད་བར་ཆད་བྱེད་པར་བརྩོན་ཡང༌། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་མཐུན་རྐྱེན་གཉིས་ཚང་བས་བདུད་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པའི་ནུས་པ་ཉམས་ནས་བར་ཆད་བྱེད་མི་ནུས་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བ་སོགས་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིའོ། །བཞི་པ་ནི། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའ་འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེ་ ིདྲུག་ནི། སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞིར་བྱས་པ།2

།ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འཆད་པ་པོ་དང༌། ཉན་པ་པོ་བློ་
མི་མཐུན་པས་ཕལ་ཆེར་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་གེགས་སུ་འགྱུར་བ་ཉི་ཤ་རྩ་གསུམ་དང༌། སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གེགས་ཚེགས་ཆེན་པོས་འཐོབ་པ་སོགས་ཉི་ཤ་དང༌། ལམ་ལོག་པར་འཁྲིད་པས་གེགས་སུ་གྱུར་པ་འདུད་ཀྱིས་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་བཅོས་མ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཐ་མ་གསུམ་ཡང་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གེགས་སོ། །འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་བློ་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོན་འདི་དག་སྤང་བྱར་བསྟན་པ་ན། དེ་དག་སྤངས་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་གོ་ནུས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དཀྱུས་མའི་རིམ་པ་ལ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་ནི། གཞུང་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་བསྒོམས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུད་
སྨིན་པའི་ལམ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་དང༌། འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་མགོ་རྩོམ་པའི་གང་ཟག་དེས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༦ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༦ ཕྲེང་། ༦

64 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྒོམས་ནས་རྒྱུད་སྨིན་པའི་ལམ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་བསྒོམ་པ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ནས་བཟུང་ ིསྟེ། གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་སྒོམ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང༌། སྦྱོར་ལམ་གསུང་བའི་དུས་དེའི་ཚེ་འཁོར་དུ་ཉེ་བའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པ་མེད་དེ། སྲོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བ་ལ་རང་གནས་པ་དང༌། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་ལ་རང་གནས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་གི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ལམ་དེ་དག་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་འགོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་ ིནོ། །སྐབས་དང་པོར་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང༌། འདིར་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ནི་སྐབས་གོང་འོག་ཀུན་བསྡོམས་པས་སྦྱོར་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་འཆད་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་རྩོད་སྤོང་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ།2

།ཞེས་པ་ནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང༌། རྟོགས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དང་མི་ལྡན་ཡང༌། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང༌། སྤྲོ་བ་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣོན་པོ་འབའ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༡༤

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 65

ཞིག་གིས་ངེས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལམ་སྒོམ་པའི་མཐུ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དངངས་ཤིང་སྐྲག་པ་ཤས་
ཆེར་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང༌། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དེའི་མཐུ་ལས། ལུས་དང་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་བྱ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་གི །ངན་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་ནང་གི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་དཔག་ནུས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣོན་པོས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་དང༌། འབྲིང་པོས་མཐོང་ལམ་ནས་དང༌། ཇི་ལྟར་དབང་པོ་རྟུལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་སོགས་ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤགས་ཀྱི་རིགས་པས་རྟོགས་པར་ནུས་པ་མིན་ནོ། །ལུང་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་དང༌། དེ་ལས་ནང་གི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དཔོག་པ་དང༌། དེ་ལས་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་རུང་དཔོག་པ་སོགས་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་རྟོགས་ནུས་སོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོའ་འགྲེལ་པར་བཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། ནུས་པའི་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་སྐྱེ་ ིབར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད།1

།ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པས་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ་2

ཞེས་བཤད་དོ།།
སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་བཤད་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་པ་དང༌། སྒོམ་ལམ་
པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས།3

།ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བཤད་པ་རྣམས་ཏེ། ཁ་ཅིག་གཟུགས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༠ ཕྲེང་། ༩
2 ཞོལ། ཤོག ༤༤ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༤༡ བ ༡ དོན་ཏོ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༡༦

66 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་ལྡོག་པ་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་ས་བདུན་པའི་བར་གྱི་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ། སྐྲག་པ་ཕལ་ཆེར་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང༌།1

།ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་
ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། རྟགས་འདི་དག་ཀྱང་ནང་གི་མཉམ་གཞག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་རྣམས་ལ་རྟགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་དུཿཁ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སར་ལྟུང་བ་སྲིད་དེ། དེ་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དུཿཁའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པའི་བློ་དེས་དུཿཁའི་ཉེས་དམིགས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མིན་ཡང༌། དེའི་ལག་རྗེས་ཀྱིས་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་མཐོ་རིས་ལ་ཡང༌། དམྱལ་བ་དང་མཚུངས་པར་དུཿཁའི་ཉེས་དམིགས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་འཁོར་བས་འཇིགས་སྐྲག་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་མ་ཟད། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་མི་འདོད་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཅུང་ཟད་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་ཤགས་དྲག་པ་དེའི་མཐུ་ལས་བློ་དེ་རྒྱུན་ཐུང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། །འདི་དག་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པས་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྨོན་ལམ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ།3

།ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞིས། སྒོམ་པའི་
ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། གྲངས་ཉུང་བའི་རྩོད་སྤང་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །དེ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༩ ཕྲེང་། ༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༡༣༢༥ ཕྲེང་། ༡
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༩ ཕྲེང་། ༢༡

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 67

ལ་སྒྲོ་སྐུར་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་མཉམ་གཞག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་བསྟན་པ་ན། སྒོམ་ལམ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་འཕངས་ཤིང༌། ཡུལ་ཟབ་པ་དང་ལྡན་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཆེས་ཟབ་སྟེ། ཡུལ་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཡུལ་ཅན་ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་མི་ནུས་པས། སྒོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ཟབ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོའ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒོམ་ལམ་དུ་མཛད་པ་ནི་སྒོམ་ ིལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུར་སྡུད་པས་གྲངས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཡུན་ཤིན་ཏུ་ཐུང་ལ། ས་དང་པོ་བསྐལ་པ་དུ་མའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་དགོས་ཏེ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་དགོས་ལ། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང༌། ས་དང་པོ་ལ་བསྐལ་པ་དུ་མས་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ།1

།ཞེས་སོགས་
ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། བདེན་སྟོང་འགལ་བར་འཛིན་པ་དག་གིས་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྲལ་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་འཇོམས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་དང༌། དེ་ཡང་སྤོང་བའི་ལན་དང༌། ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་ལེགས་པར་འཇོག་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་བ་ལ་རུང་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་སྤོང་བའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། བྱེད་ལས་ལ་མཁས་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་ལ་བལྟོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང༌།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་ཏེ། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ནང་གི་རྟོགས་པ་དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་དང༌། འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༠ ཕྲེང་། ༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༠ ཕྲེང་། ༡༣

68 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནས་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་ནས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང༌། ལམ་གྱི་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཚོགས་ལམ་ནས་ཐོབ་ཀྱང་འདིར་མངོན་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་ཅིང༌། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཟད་པར་སྤངས་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ལ། དེ་ཐོབ་ནས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དང་རྗེས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཉམ་གཞག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་ཤས་ཆེར་སྣང་2

ཡང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་ཡང་ལན་ ིདུ་མར་སྣང་ཡང༌། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ནི། གཟུགས་བརྙན་ལྟར་སྣང་བ་མ་གཏོགས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་ངོ་།། ིལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད། ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། ཞིང་དག་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་རང་
གིས་བསགས་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་འདུན་པ་དྲག་པོའ་སྨོན་ལམ་གྱིས་བསྒྱུར་བར་བྱེད་ ིཔ་སྟེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་དང༌། རང་ཉིད་ཞིང་འཛིན་པའི་སྨོན་ལམ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་དུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཞིང་དེར་ངམ་གྲོག་དང༌། ཚེར་མ་སོགས་སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པར་སྨོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ལས་གྲུབ་པའི་ཞིང་འགྲུབ་པར་སྨོན་པ་སྟེ། ལོངས་སྐུའི་ཞིང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞིང་དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ངན་འགྲོའ་བརྒྱུད་ ི 4

པ་དང༌། མི་དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་
པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་འབའི་ཞིག་འབྱུང་བར་སྨོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༠ ཕྲེང་། ༡༥
2 ཞོལ། ༤༥ བ ༢ སྣང་བ་ཡང་། གཙང་། ཤོག ༤༣ ན ༡ སྣང་ཡང་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༠ ཕྲེང་། ༡༦
4 ཞོལ། ཤོག ༤༥ བ ༦ ངན་གྲོའ་སྐྱེ་བ་དང་། གཙང་། ཤོག ༤༣ ན ༥ ངན་གྲོའི་བརྒྱུད་པ་དང་། ི

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 69

ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནས་ཐོབ་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་རང་གིས་བསགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། ཞིང་འཛིན་པའི་རྒྱུར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྔོ་བར་བྱའོ།།
སྤྲུལ་སྐུ་དང་དེའི་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མཛད་པའི་ལག་
རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཐབས་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་ཏེ། མདོ་ལས། དཔའ་བོ་ཕ་རོལ་པོ་གནོན་པ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པས་གཉེན་བཤེས་འབྲོག་དགོན་པ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཡལ་བར་མི་འདོར་བའི་དཔེས་2

གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་
ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བདུད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སོགས་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་འགོད་པའི་དུས་དང་དུས་མིན་པ་དང༌། ཐབས་ཤེས་ནས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང༌། སྐད་ཅིག་ཀྱང་བརྩོན་པ་མི་འདོར་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ནི་ས་བཅུ་པ་ནས་ཐོབ་ལ། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་མངོན་མཐོ་དང༌། ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་འབྲས་བུ་རྩེ་མོའ་སྦྱོར་བ་ལ་བཞི། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དང༌། མཐོང་ལམ་ ིདང༌། སྒོམ་ལམ་དང༌། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན།3

།ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞིས་བསྟན་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར། ཚོགས་ལམ་དུ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་རྫོགས་པར་བསྒོམས་པ་ལས་གོམས་པ་རབ་གྱུར་ཐོབ་པ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་བྱུང་དུ་གྱུར་ནས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་དང༌། རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་ལྡོག་པ་སོགས་ནི་སད་པ་དང་རྨི་ལམ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སད་པའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་སྣང་བ་རྨི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༠ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༠ ཕྲེང་། ༡༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༡ ཕྲེང་། ༣

70 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལམ་ལྟ་བུར་དྲན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྨི་ལམ་དུ་མིར་སྣང་བ་མིར་མི་བདེན་པ་ཤེས་པ་ཙམ་ནི་ལྟ་བ་མ་ལོག་པའི་གང་ཟག་ཐ་མལ་པ་རྨི་ལམ་ཟིན་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་ལ་དེ་ནི་རྒན་པོ་བརྡ་བྱང་གིས་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་འདྲ་བས་ལྟ་བ་གོ་བའི་ཕྱོགས་ན་ཡང་མེད་ལ་འདི་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས། སད་དུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་དྲན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྨི་ལམ་རྨི་བའི་སྔ་རོལ་སྒོམ་བྱུང་དེ་ལྟ་བུ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན། རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་སྟོང་པ་ཉིད་དྲན་པས་ཀྱང་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པར་འཇོག་མི་ནུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པ་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྩེ་སྦྱོར་1

ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྟོན་པ་བསོད་
ནམས་ཆེས་མང་བ་སོགས་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་སོགས་དང། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་ལ་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པ་དང༌། དེ་བརྟན་པ་ལས་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེའི་གཉེན་
པོའ་ཕྱོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། ི 2

།ཞེས་སོགས་
མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གོ །དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང༌། ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་ ིཔ་ལ་ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེད་ཅིང་ལྡོག་བྱར་ཞེན་ཡང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ིརིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་གིས་འཇུག་བྱ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འདིར་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༦ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༤༤ ན ༤ རྩེ་སྦྱོར་དུ་ཡིད་ལ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༡ ཕྲེང་། ༡༡

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 71

སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པས་དབེན་པས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པས་དབེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དམ་དུ་མི་འཐོབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འཐོབ་པས་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའོ། །ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ། རིགས་དང༌། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། ལམ་གྱི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་དང༌། རིགས་སད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། ཕྱི་ ིམ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ། ལམ་དངོས་དང༌། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང༌། ལམ་གྱི་ནུས་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཐོང་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། མཉམ་གཞག་ ིམ་འཁྲུལ་བའི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། གསུམ་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་ཞིང༌། གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་སྐུ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ཐག་སྲིང་ཞིང་གཟུགས་སྐུས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། རིགས་ཅན་གསུམ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་བཀོད་པའི་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ། དེའི་ས་བོན་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱིས་སྤོང་ཡང༌། ལས་དང་པོ་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་དག་བདེན་སྟོང་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ནི། དམིགས་པ་བཞིར་འདུས་ཏེ། ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་
ཟག་གིས་བསམ་པ་དམན་པ་དང༌། བདག་རྐྱེན་ཡོངས་འཛིན་དམན་པ་དང༌། ལམ་དམན་པ་དང༌། འབྲས་བུ་དམན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྲིད་པ་དོར་བྱར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་བྱར་ཞེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་དང༌། སྤངས་པ་དང༌། རྟོགས་པ་དམན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་ཤེས་པའི་ལམ་མ་ཚང་བས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་

72 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཐབས་དམན་པ་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མའི་1

ཚེ་ཡང་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་བལྟོས་ཤིང༌། མི་ལྟོས་
ཀྱང་རང་དོན་མ་རྫོགས་པས་རང་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་དང་། ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་པའི་གཉིས་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཙམ་སྤངས་པས་སྤངས་པ་དམན་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པས་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཐ་དད་ཅིང་དམན་པ་དང༌། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་2

དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡང་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་གནས་
པ་དང༌། དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་མི་ཤེས་པ་དང༌།
བཞི་པ་འབྲས་བུ་དམན་པ་ནི། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་
པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་ནུས་པར་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་དགོས་པས་འབྲས་བུ་དམན་པའོ། །དམན་པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་དག་ལ་འཇུག་བྱར་གཟུང་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ །སྤྱིར་སྐྱེས་བུའི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང༌། གཟུང་བྱའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པས་གཟུང་རྟོག་དང༌། དེ་ཡང་ལྡོག་བྱའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པས་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཅེས་བྱའོ། །རྟོག་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ཀྱང་སྔ་མ་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་དང༌། ཕྱི་མ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བར་བཤད་པ་ནི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དཔྱོད་པའི་རིམ་པ་དང༌། རྗེས་ཀྱི་ངེས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ལ་ནུས་པ་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་དང༌། དེ་རྗེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ས་བོན་གཞན་སྤོང་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་ཞིང༌། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡེ་ནས་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ལ། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང༌། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༧ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༤༥ ན ༤ ཐ་མལ་པའི་ཚེ་ཡང་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༨ ན ༢ མ་སྤངས་པས་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 73

ནི། རྟོག་པ་དང་པོ་འདི་དག་གི་དམིགས་པ་བླ་མ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོས་ཕལ་ཆེར་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤེལ་ཏེ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །དོན་དམ་པར་འཛིན་པ་1

དང་

འདོར་བ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་དང༌། འདོར་བ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རྫས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །བདེན་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་མེད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དང༌། བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་ཤེས་རྒྱུད་འབྲེལ་ཡང་དེར་རྣམ་སྨིན་མི་འཛིན་པའི་གང་ཟག་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་པས་བདེན་པར་ཞེན་པས་གནས་པ་དང༌། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མ་ཞེན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཞེན་པའི་གང་ཟག་དང༌། དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་ཆོས་ཀུན་ལ་བདེན་མེད་དུ་ཆགས་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དང༌། སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་སྟེ། དེ་དག་ཕལ་ཆེར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མདོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་དམིགས་པར་མཛད་པའོ། །ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པས་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་རྫས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །ཐ་མ་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་བརྒྱད་ལམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚུལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། བླང་དོར་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་དམིགས་པར་བྱེད་པ་སོགས་སོ།།
གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་མི་ནུས་པ་ལ་
སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བཟུང་ནས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལམ་མིན་པར་འཛིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་འཛིན་པ་དང༌། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཆོས་རྣམས་གཅིག་དང༌། ཐ་དད་དང༌། བར་ཆད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༨ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༤༥ བ ༦ འཛིན་འདོད་པར་མེད་ཀྱང་

74 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པར་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་དམན་པའི་རིགས་འདོར་བ་དང༌། དོན་དམ་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དང༌། དོན་དམ་པར་དེའི་རྒྱུ་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་དང་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཉམ་ཆུང་བས་བདུད་ལ་སོགས་པས་བརྫི་ནུས་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །གང་ཟག་དམིགས་པར་བྱས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཐུན་ ིམོང་མིན་པའི་སྤང་བྱ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པས་བསྡུས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ན་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་གཉིས་དང༌། དེ་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ནི་ཕུང་པོའ་རྒྱུན་ལ་ ིགང་ཟག་ཏུ་འཇོག་པས་གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་མི་བཞེད་པ་ལྟར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ་དང༌། འབྲས་བུ་དང༌། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང༌།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དང་པོར་གཞུང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚིག་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་དང༌། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལམ་བཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་ནས་སྟོན་པ་དང༌། དེ་ནས་གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཤེར་ཕྱིན་བསྒོམ་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་སོགས་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དངོས་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པ་མ་
སྤངས་ན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་མི་ནུས་པ་དང༌། དེ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི།2

།ཞེས་སོགས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་དོན་དམ་པར་མ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༢ ཕྲེང་། ༡༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༢ ཕྲེང་། ༡༥

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 75

གྲུབ་པས་དེ་སྔར་ཡོད་ཟད་པ་དང༌། ཕྱིས་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བའི་ཟད་1

མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལ་
འཁྲུལ་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མི་རུང་ལ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ།2

།ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་
3

བསྟན་ཏོ། །སྒྲིབ་པ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྔར་ཡོད་ལམ་གྱིས་ཟད་པ་དང༌། ཕྱིས་སྐྱེ་བ་འཕྲོ་ཆད་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས་དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཁས་ལེན་པ་འགལ་4

བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་
པར་གྲུབ་པ་ལ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་སྔར་ཡོད་འགོག་པ་དང༌། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་འཕྲོ་རྒྱུན་གཅོད་པ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཐད་དེ། ལས་དང་པོ་པས་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་ཁྱད་པར་དུ་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་དང༌། རྒྱུན་གང་ལ་ ིཡང་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ཅིང་མཐར་ཅུང་ཟད་འཇོག་པ་ཡང་བྱའོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པ་ལྟར་དྲན་པར་མ་བྱས་ན། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའ་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པའི་ ིགཞི་ཤེས་སྒོམ་ཚུལ་རྟོགས་པར་དཀའོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་དང་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང། ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དྲན་པར་བྱས་ནས། དབང་པོའ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ ིལྟར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༥ ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༢ ཕྲེང་། ༡༧
3 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༤༧ ན ༤ གཉིས་ཀྱིས།
4 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༤༧ ན ༥ ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ།

76 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་མེད་ན་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་འཛིན་པ་རྣམས་འཁྲུལ་བའོ་སྙམ་དུ་གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དྲན་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་རྒྱས་1

པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་
དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་བདེན་པར་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཕྱོགས་ཁྱབ་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་འདི་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་བྱང་གི་དམིགས་པ་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།2 བདག་མེད་པ་འདིའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ལམ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གོམས་པས་སྒྲིབ་གཉིས་ལས་གྲོལ་ནས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཐུན་མོང་བའི་གཞི་ཤེས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི།3

།ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ ིདེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང༌། དེའི་ཚེ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གའི་ཡོན་ཏན་ནུས་པའི་ངོ་བོར་མི་ལྡན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཙམ་སྤོང་ནུས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པས་དྲུག་དྲུག་སུམ་ཅུ་སོ་4

དྲུག་གི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའོ། །དེས་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༠ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༤༧ བ ༥ འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཏགས་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༠ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༡ མེད་དོ།།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༡
4 ཞོལ། ཤོག ༥༡ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༥ སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 77

བསྡུས་པའི་རྟོག་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་མངོན་གྱུར་དང༌། དེ་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་ས་བོན་གྱིས་བསྡུས་པ་དུས་མཉམ་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་གྱུར་སྦྱོར་1

ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤངས་
ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བྱས་ལ། འདིར་ས་བོན་སྤངས་པས་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའོ། །འགྱུར་འདི་ལྟར་ན། རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་མངོན་གྱུར་དང༌། བག་ཆགས་ནི་དེ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ལ་གསལ་ལོ། །སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ཐད་ཀྱི་འགྱུར་ལྟར་ན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་དང༌དུས་མཉམ་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལ་བཤད་དུ་རུང་བ་ཙམ་སྣང་ངོ་། །དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་བའི་ཚེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་ངེས་པར་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ལ་འཆད་པ་ནི་མུན་སྤྲུལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེངྒེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྔར་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་
2

འབྲས་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་གྱི་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་ནས་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །རྟེན་འབྲེལ་སྒོམ་པ་ནི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དམིགས་པར་བྱས་ནས་དེ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སྔར་གྱི་མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།
གསུམ་པ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ། རྟེན་སྒོམ་ལམ་དང།3

དེའི་སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་
བ། སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར།4

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པས་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༦ མངོན་གྱུར་མངོན་སུམ་གྱི་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༡ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༤༨ བ ༣ ཏིང་ངེ་འཛིན་སྔར་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།
3 ཞོལ། ཤོག ༥༡ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༤༨ བ ༣ རྟེན་སྒོམ་ལམ།
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༥

78 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པར་འཇུག་པ་དགུ་དང༌། དེ་ལ་ཐོད་རྒལ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཚིག་དོན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྨོན་པས་ཡུལ་དུ་བྱ་ཞིང༌། དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་གསོག་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་སྦྱང་བར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང༌། འཛིན་རྟོག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇུག་པ་གཟུང་
རྟོག་དང༌། ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ །དང་པོ་ནི། མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི།1

།ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་དམིགས་པ་དངོས་དང༌། ལྡོག་པས་འཕེན་པ་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་མདོར་2

བསྡུས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་
དང༌། རྒྱས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ །ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ནན་ཏན་མ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བཟུང་ཞིང་བདུད་ཀྱི་ལས་སྤོང་མི་ནུས་པར་བསྟན་པས་དོན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་བདུད་ཀྱིས་ལས་སྤངས་ནས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཛིན་པར་བསྟན་པས་དེར་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ལམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་གཅིག་གི་དུས་ན་གཅིག་མེད་ཅིང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང༌། རང་དུས་ནས་ཡོད་པ་གསུམ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤང་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་མི་སྐྱེད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང༌། ཉན་རང་གཉིས་རང་རང་གི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་དུ་ཆོས་སྐུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང༌། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་བསྒོམ་པ་དང༌། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྒོམ་པ་མེད་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་པ་དང༌། དེ་བཀག་པའི་ཡ་གྱལ་རེ་རེ་བསྒོམ་པ་ཡང་མིན་པ་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༩
2 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤༨ བ ༦ དོན་བསྡུས་པ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༡༢

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 79

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང༌། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རང་དབང་བའི་རྫས་སུ་མེད་པའི་གང་ཟག་དང༌། ཕུང་པོ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་པ་དང༌། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་དང༌། ཡུལ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་དང༌། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་དང༌། དོན་དམ་པར་ཆེད་དུ་བྱར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཆེད་1

དུ་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་
བ་དང༌། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང༌། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པས་ཡོན་ཏན་མ་དག་པ་དང༌། འཁོར་གསུམ་དུ་ཞེན་པས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འཁྲུགས་པ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའ་རྫས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ ིནི། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང༌།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱུ་ཡི།3

།ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་
ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །འབྲས་བུ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་མི་ཤེས་པས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་རྨོངས་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རྨོངས་པ་དང། ལམ་གྱི་མངོན་དུ་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། སྤང་བྱ་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་ལ་རྨོངས་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་སོ་སོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། དེ་ཡང་4

ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུང་འཛིན་
གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི།5

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དཔེ་སྔ་མ་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༤༩ བ ༢ ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༣ ཕྲེང་། ༢༡
4 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤༩ བ ༦ །དེ་ཡང་དང་པོ་པ་ 5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༤ ཕྲེང་། ༦

80 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལྟར་འགྲོ་བའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང༌། དཔེ་ཕྱི་མ་ལྟར་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མོས་
1

པ་བཞིན་དུ་ངང་གིས་འདུ་བ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་སྤངས་པའི་བྱེད་པའོ། །ལས་དང་པོ་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྨོན་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་མོ་ལ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པ་དང༌།
འགལ་རྐྱེན་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་དང༌། ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིའི་དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་དང༌། བདག་པོའ་རྐྱེན་དྲན་པ་དང༌། སྤྲོས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ ིཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་དེ་ལས་མི་ལྡང་བར་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། བསལ་
བྱ་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་སྟེ། དེ་ཡང་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་གཞི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པ་དང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པ་དང༌། གཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འཐད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། སྦྱོར་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་པ་དང༌།
སྤྱོད་པའི་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་འཐད་པ་དང༌། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེ་སྒོམ་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་སྤང་གཉེན་མི་འཐད་པའོ།།
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་དམིགས་པར་མི་འཐད་པ་དང༌། དམིགས་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། དམིགས་རྣམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མི་འཐད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུའམ་དངོས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་མི་འཐད་པར་རྟོག་པའོ། །ཡང་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འཐད་པར་འདིར་སྦྱར་རོ། །དེ་བརྗོད་པར་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༠ ན ༡ ཐམས་ཅད་བོས་པ་བཞིན་དུ་ངང་གིས་འདུ་བ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་ 2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༤ ཕྲེང་། ༡༦

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 81

བྱ་སྟེ། ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་འགལ་བར་འཛིན་པར་འདུས་ཏེ། དེ་ཡང་བཏགས་འཛིན་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱ་ས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་འགྱིང་བག་ལྟར་སོང་ནས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་པར་སྟོན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ན་མཚན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བློའ་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཡུལ་རང་གི་ ིཐུན་མོང་མིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་མི་མཁས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །དེས་ན་བདེན་སྟོང་ཁས་མ་བླངས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་1

འབྱེད་
དུ་མི་རུང་བ་དང༌། དེ་བྱས་ན་བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་བླངས་དགོས་པས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་བདེན་སྟོང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་2

མི་ཤེས་ན་དབུ་མ་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་
ལ་མཁས་པར་བྱ་ལ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་སྔོན་དུ་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་བསྐལ་པ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལ་གཞི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང༌། གདུལ་བྱ་ཉེ་བ་འགའ་

3

ཞིག་གི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་ནས་
སྐབས་འདིར་སྦྱར་བར་མཛད་དོ།།
བདེན་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན་ལམ་ཚོགས་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་སྐྱོན་མེད་བཞག་པས་4

ཡེ་མེད་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་
གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ།།
དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་ཁ་ཅིག །རྟེན་འབྲེལ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་གོ་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༥༠ བ ༦ རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༡ རྣམ་གཞག་གིས་
3 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༢ ཉེ་བ་འབའ་ཞིག་
4 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༣ བཞག་པ་ཡེ་མེད་

82 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་ཟེར་བའི་ཟེར་ལུགས་ཙམ་ལ་རེ་བ་ཆད་ལྟའི་མཐར་ཐུག་པ། ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངན་འགྲོའ་རྒྱུ་བྱེད་པ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ནུབ་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་དག་ནི་ ིསེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བརྩེ་བ་བྱ་བའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྔོན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པས་ཆོས་ཀུན་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུག་ཅིང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་དག་ཀྱང་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ།།
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི། དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ལ་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་དང༌། དེ་ལ་དོན་དམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་པ་ཡང་དོན་གྱིས་འཕངས་དགོས༌སོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ནི། དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་མཐོང་ནས་དེ་རྩོད་པའི་གཞི་དང༌། སྒོ་དང༌། ཀླན་ཀ་འཇུག་པའི་སྐབས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་མཐོང་ནས་ཀླན་ཀའི་ངོ་བོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་རྩོད་པའོ།།
ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ནི། དབུ་མ་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་
ཁས་བླངས་པ་མཐོང་བ་ནི་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་གཞི་དང་སྒོ་ཞེས་བྱ་ལ། རྩོད་པའི་ངོ་བོ་ནི། དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་རྩོད་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན། དབུ་མ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ན། དེ་མཐོང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པར་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་ནི། དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་པ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་ལ་དེས་འཕངས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པར་ཁས་བླངས་པ་ན། བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དོན་དམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་བླངས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་རྐྱེན་རྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བདེན་གྲུབ་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 83

ཞེས་ལན་འདབ་པར་བྱའོ།།
ཁ་ཅིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འཐད་པར་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀར་བྱེད་པ་ནི་དོན་དམ་མིན་
ཏེ་བདེན་སྟོང་ཡིན་ན་སྤྲོས་པར་བཞག་པའི་མི་རྟག་སོགས་མི་འཐད་པས་རྟག་འཛིན་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འཐད་པར་རྩོད་1

པ་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས། དོན་དམ་དུ་ཟེར་ན་འདོད་2

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཟེར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ། དོན་དམ་དུ་དེའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ནི་འུ་ཐུག་པའི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པས་ཅི་ཟེར་མ་ཐོས་མ་གོ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་མ་གོ་བའི་རྩོད་ལན་བྱེད་པ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་མོ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་བརྟན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མཐར་གྱིས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་དེའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་
པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཐར་གྱིས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང༌།3

།ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་
དང༌། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང༌། མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཞེས་བཞག་ནས། མཐར་གྱིས་པའི་སྒོམ་ཚུལ། ཆོས་བཅུ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྒོམ་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ། འཕགས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡེ་ནས་མིན་ཏེ། སོ་སོ་བ་དང་བསྡུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པར་གསུངས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒོམ་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོ་བ་དང་བསྡུས་པའི་དོན་ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༢ ན ༡ མི་འཐད་པར་སྤྱོད་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༤ བ ༤ འདོད། ཀུན་རྫོབ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༥ ཕྲེང་། ༣

84 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་ལན་ཅིག་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོས་བཅུ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒོམས་པས། རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་ན་1

ནི།
དེའི་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པར་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྒོམ་
པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཙོ་བོ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་གོ་རིམས་མ་འཆོལ་བར་ངེས་ཅན་དུ་བསྒོམ་པ་སྟེ། དེའི་ནང་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་རྣམས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་སྒོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བསྒོམས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་ཕལ་ཆེར་བསྒོམ་པར་འགྱུར་ཞིང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བསྒོམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་གོམས་པ་མི་བརྟན་པ་ལ་དགོས་སུ་གོམས་པ་སྲིང་བའི་འཆོལ་བར་བསྒོམ་པ་ཡང་བསྟན་ལ་མཐར་གྱིས་པ་ནི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་གོམས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་སློབ་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་ཡང་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་2

བསྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་
དྲན་པའི་བསམ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་མི་དགེ་བ་མཐའ་དག་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། དགེ་བ་མཐའ་དག་གཞན་དོན་དུ་བསྔོ་བའི་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང༌། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སོགས་པ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་དཔང་པོའ་ཚུལ་ ིདུ་དྲན་པ་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༢ འགྱུར་ན་ནི།
2 ཞོལ། ཤོག ༥༥ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༦ རྒྱས་བཏབ་བསྒོམ་པ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 85

ཡིན་ནོ། །མཐར་གྱིས་པའི་སྒོམ་ཚུལ། དཔེར་ན་ཁ་ཏོན་ལེགས་པར་བྱང་བ་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་རིམ་ཅན་དུ་འདོན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང༌།1

།ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྔས་སྟོན། སྐད་
ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ལ་2

བཞིར་དབྱེ་བ་ནི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ལྡོག་པས་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། བཞི་
པོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་བཞེད་པར་མི་སེམས་སོ། །སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང༌། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་ལ་ཕྱི་མ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ལྡན་ཡང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མིན་
3

ཏེ། སློབ་ལམ་ན་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་དངོས་སུ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཚེ་ན་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཡང་དེའི་སྔ་རོལ་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བ་གཅིག་གི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒོམ་པ་ཐ་མའི་ཚེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའ་ཚེ་བསྒྲིམ་ ིཔའི་རྩོལ་བ་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་པར་མ་ཟད་སྒོམ་པ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ལྟར་དགོས་ལ། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དུ་འཕོས་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཚེ་ན་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་རྩོལ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་བྱས་པ་དེ་ནས་སྒོམ་པ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ལ་རྩོལ་བ་གཞན་མི་དགོས་པར་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུས་ཟོ་ཆུན་རྒྱུད། ཅེས་པ་ལྟར། དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དེའི་ཚེ་ཡང་མི་རྟག་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉག་གཅིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་སོ།།
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐུ་བཞིའི་གོ་འཕང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༥ ཕྲེང་། ༧
2 ཞོལ། ཤོག ༥༦ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༥༣ ན ༤ སྦྱོར་བ་བཞིར་དབྱེ་བ་
3 ཞོལ། ཤོག ༥༦ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥༣ ན ༥ ཤར་བ་ཡིན་ཏེ།

86 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌གདུལ་བྱ་ལ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི།1

།ཞེས་
ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་འབྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། དེའི་ཚེ་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་སྤངས་པས་བློ་ངོ་བོ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཁས་བླངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་གི་ཤེས་པ་དང་རྣ་བའི་ཤེས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་གསུངས་ན། བློ་ངོ་བོ་གཅིག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། མི་གཟིགས་པའི་རྒྱུ་མཐའ་དག་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་2

སྒོམ་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང༌། ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་མི་འགལ་ཞིང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལྟར་བཞག་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་མཉམ་གཞག་ལས་བཞེངས་པ་མི་3

སྲིད་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ནང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་གོ་མཉམ་གཞག་ལས་བཞེངས་སོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་རོ། །དོན་དེ་དག་མ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་པ་ལྟར། བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ངན་རྟོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༡
2 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༢ སངས་རྒྱས་སྒོམ་པའི་
3 གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༣ བཞེངས་པ་ཅི་སྲིད་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 87

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ངོ་བོའ་ཕྱིར། ི 1

།ཞེས་གསུངས་
པ་ནི་བདེན་སྟོང་གི་ཆ་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ལ། གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ཆ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པ་མིན་ནོ། །ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་ཕྲ་བར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་དང༌། འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སངས་རྒྱས་མིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་སྡིག་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་སྡིག་པ་རང་ཡང་ཕུང་ལ་གཞན་ཡང་ཕུང་བར་བྱེད་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཚོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བའི་གཏམ་མོ། །འདི་ལ་གནོད་པ་མང་སྟེ་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་སྤྲོས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་དངོས་སུ་དོན་མི་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང༌།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ།
སློབ་དཔོན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་གདུལ་བྱ་ལ་སྣང་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང༌། འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བདག་པོའ་རྐྱེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང༌། སྔགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ ིསྐུ་བཞི་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་དང༌། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་3

མེད་པས་སྐུ་བཞིར་ཕྱེ་བ་
ཡིན་གྱི། རྒྱུད་བླ་མ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐུ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་གཟིགས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༧༥༩ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༢
3 ཞོལ། ཤོག ༥༧ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༤ བ ༥ ཉེས་པ་མེད་པས་

88 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པ་དང༌། མ་དགོངས་པ་མི་སྲིད་པས་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང༌། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚེ། མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་བཞིར་འགྱུར་བ་དང༌། ཡེ་ཤེས་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་པར་ཡེ་ཤེས་བཞི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་ཙམ་ཡང་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ།1

།ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་
སྟོན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་གྲོང་ལ་སོགས་པར་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྐྱེན་མི་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངེས་པར་ནི། གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་དྲུངས་འབྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྨོན་གནས་2

མཁྱེན་པ་ནི། རང་
གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དང༌། བརྩེ་བ་དང་འཕྲིན་ལས་ལ་ཐོགས་པ་མི་
མངའ་ཞིང༌། རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་རེས་འགའ་དེའི་དོན་མི་མཛད་པའི་དོན་དང༌། དཔེ་དང༌། ཁྱབ་པ་དང༌། རྟག་པར་བཤད་པ་མི་འགལ་བ་རྣམས། རྒྱུ་ནི་ཡོངས་སུ་སྨིན་གྱུར་ནས།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌།4

།ཞེས་སོགས་ཏེ། མཚན་དཔེས་སྤྲས་པས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གང་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་ཡང་། ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་དང༌། བཞེངས་པ་དང༌། ཡང་བཞུགས་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང༌། ཆོས་གསུང་བའི་སྒྲའི་གདངས་རྒྱུན་ཆད་པ་སོགས་མི་སྣང་ཞིང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་མ་གཏོགས་སོ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༡༢
2 ཞོལ། ཤོག ༥༨ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༥༥ ན ༣ སྨོན་པ་མཁྱེན་པ་ནི།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༡༧
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༧ ཕྲེང་། ༡

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 89

སོ་སྐྱེ་བོ་དང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྣང་བ་མ་གཏོགས་བེམ་པོའ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ངེས་པ་ ིལྔ་དང་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་དང༌། དཔེ་བྱད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའ་ིམཚན་དང༌།1

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །མཚན་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང༌། རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།2

།གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་
དང།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། ཚིག་དོན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐུ་འདི་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་4

ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་འདུན་པ་དང་སྨོན་པ་ཤགས་དྲག་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། གང་གི་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར།5

།ཞེས་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང༌། སྐྱེ་བ་དང༌། བཟོའ་སྤྲུལ་པས་གདུལ་བྱ་ལ་ ིཐར་པ་འདོད་པ་དང༌། སྨིན་པ་དང་གྲོལ་བ་ལ་འགོད་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མཛད་པའོ། །མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་སྐུ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་སོགས་རྣ་བར་བསྒྲག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་འགའ་

6

ཞིག་གི་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་
ཏུ་བག་ཆགས་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་མིན་པར་འདོད་པ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་འཕྲོག་པ་དང་སྲོག་གཅོད་པའི་སྡིག་པས་དེའི་སྡིག་པའི་ཆར་ཡང་མི་ཉེ་བས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་འཕགས་པས་འཕགས་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་སྨྲ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༧ ཕྲེང་། ༣
2 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༥༥ བ ༣ ཤེས་པར་བྱའོ། སྐུ་འདི་དག་ནི་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༧ ཕྲེང་། ༢༡
4 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༥༥ བ ༣ ཡིན་པ་ལས་
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༩ ཕྲེང་། ༢
6 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༥ ན ༣ འབའ་ཞིག་

90 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་གདུལ་བྱ་ལ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདི།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་སྐུ་གསུམ་བསྟན་པའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། གཉིས་ཀའི་ཆ་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པ་མ་མཐོང་བར་དོན་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་ནོར་བའོ། །འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མཛད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་རྔ་སྤྲིན་ཚངས་པ་དང༌། །ཉི་མ་ ིནོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་དབྱངས་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ།2

།ཞེས་དཔེ་དགུས་བསྟན་པ་ལྟར། འཕྲིན་ལས་མཛད་པའོ། །དབྱེ་ན་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་དང༌། ལམ་ལ་འགོད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་ཞིང༌། དགེ་བ་བཅུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚོགས་ལམ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་དང༌། མཐོང་ལམ་དང༌། སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་པ་རྣམ་དག་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དང༌། བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞི་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ཡང་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བཀོད་ནས་འཁོར་བ་སྤང་བྱ་དང༌། མྱང་འདས་ཐོབ་བྱར་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མར་བསམ་པ་རྣམ་དག་བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་ལ་འགོད་པ་
དང༌། སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རང་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པ་དང༌། གཉིས་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང༌། ལྟ་བ་རྣམ་དག་
ཆོས་ཐམས་3
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༩ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༦༦ ཕྲེང་། ༤
3 ཞོལ། ཤོག ༥༩ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༥༦ བ ༢ ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 91

དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །བཞི་པ་ལ། ས་གཉིས་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་ནས། སྨོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཐུས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །ས་བཅུ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང༌། བདེན་པ་བཞི་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། རྟག་འཛིན་སོགས་ཟད་པ་དང༌། དེའི་གཞི་སྤངས་པ་དང༌། རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་དང༌། ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འགོད་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྔར་བཤད་པ་
ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་པའོ། །གདུལ་བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་རང་ཉིད་1

ཀྱིས་

བརྙེས་པའི་གོ་འཕང་དེ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའོ། །རྒྱན་གྱི་དོན་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང༌།2

།ཞེས་ཏེ། བསྒོམ་པར་བྱ་བ་དང༌། དེ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། དེ་བསྒོམ་པ་རབ་
ཏུ་གྱུར་པ་དང༌། གོ་རིམས་ཀྱིས་སྒོམ་པའི་གནས་སྐབས་དང༌། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་དང་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པ་ཡང༌། རྒྱས་པར་བཤད་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།དོན་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་ནི། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱུ།3

།ཞེས་ཏེ། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་འཇུག་ཡུལ་དང༌། འཇུག་ཡུལ་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྦྱོར་བ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཆོས་སྐུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་ཡང༌། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྔོན་པོ་རྟོགས་ཤིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོན་པོ་ཐོབ་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་དང༌། དྲུག་ཏུ་བསྟན་པ་དང༌། གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་འདི་ནི།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༩ བ ༥ རིམ་གྱིས་རང་གིས་བརྙེས་ གཙང་། ཤོག ༥༦ བ ༦ རིམ་གྱིས་བརྙེས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༩ ཕྲེང་། ༢༡
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༣༠ ཕྲེང་། ༡

92 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྡུས་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་དེ་དག་གི་1

ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ལམ་སྤྱིའི་གྲངས་དང༌། ངོ་བོ་
དང༌། གོ་རིམས་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་གྱིས་ངེས་པ་སྐྱེ་བའི་དབང་པོའ་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་ ིམཐའ་ཆོད་པར་ངེས་པ་ལ་ནི། གསུམ་ག་ལ་ཚིག་དོན་རྫོགས་པར་བསྟན་དགོས་པས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལྟར་ཚིག་དོན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་པའི་དབང་པོའ་ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་ཞིབ་ཏུ་མ་སྤྲོས་སོ།། །། ི
༈ རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་མཛོད། །སྙིང་པོའ་དོན་དང་མངོན་པར་ ིརྟོགས་པའི་ལམ། །སྐལ་ལྡན་སྐྱེས་བུས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། །རྒྱས་སྲས་བཟང་པོའ་བཞེད་པ་ ིཇི་བཞིན་བཤད། །ཆེ་བའི་ཆེ་བ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང༌། །རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས། །ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་གྱི་ལམ་ཞུགས་ནས། །གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་སོང་སྟེ། །ཐེག་མཆོག་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་ལྷག་པར་རྒྱས། །རྣམ་དཔྱོད་དོན་གཉེར་སྤྲོ་བའི་སྤྲོ་བ་ཅན། །སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པ་མ་ལུས་བསལ་སླད་དུ། །ལེགས་བཤད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདི་བླངས་སོ། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་སྣང་བས་དབེན། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་མིག་དང་མི་ལྡན་པར། །ལམ་བཟང་འདི་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡང༌། །དམུས་ལོང་རང་དགར་གོམ་པ་འདོར་དང་མཚུངས། །སྦྱངས་པའི་སྟོབས་དམན་བློ་གྲོས་ཉམ་ཆུང་ཡང༌། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་པ་ཡི། །བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་ཡོངས་བཟུང་བས། །ལམ་འདི་འབྱེད་ལ་ལྷག་པར་སྤྲོ་བ་སྐྱེས། །མདོ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལམ་གྱི་གནད། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཀུན་བསལ་ཏེ། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ནས་བརྩེ་བས་སྟོན་མཛད་པའི། །བླ་མ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྙེད་བཀུར་གྱ་གྱུའི་བསམ་པས་འདི་མ་བྱས། །ལམ་འདི་ཆེས་ཆེར་ཉམས་པར་གྱུར་མཐོང་ནས། །ཟེར་ཟློས་ཙམ་ཞིག་ཡུན་རིང་གནས་ན་ཡང༌། །སྐལ་ལྡན་འགའ་ལ་ཕན་པར་ཅིས་མི་འགྱུར། །འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ། །བདག་ནི་བྱིས་པའི་ནང་གི་བྱིས་པ་སྟེ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་རིགས། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །ཡུལ་ལ་སྲེད་པའི་སྐོམ་པས་ཤིན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༠ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥༧ ན ༤ དེ་དག་བསྟན་པ་ཙམ་

མངོན་རྟོགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། 93

ཏུ་གདུངས། །ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་གྱུར་པའི་མ་རྣམས་ཀུན། །འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཐེག་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་བྱས་ནས། །ལམ་བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང༌། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ཤོག།
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བཤད་པའི་སྲོལ་དུ་མ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་
བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌། བཀའ་བཞི་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ལ་ཐོས་ཤིང༌། ཁྱད་པར་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ལམ་1

གྱི་རིམ་པ་ཆུ་བོ་གསུམ་འདྲེས་
ཀྱི་རིམ་པ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་འདི་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་ ི 2

གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཡུན་རིང་པོའ་ིབར་དུ་མྱངས་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་3

གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྡོམ་4

བརྩོན་
སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐུལ་ནས་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དགེ་སློང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༦༡ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༢ རྒྱན་གྱི་རིམ་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༣ ཞལ་སྔ་ནས་ལས་
3 ཞོལ། ཤོག ༦༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༣ རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ ་ ་ ་ ་ཅེས་བྱ་བ། མདོ་སྔགས་
4 ཞོལ། ཤོག ༦༡ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༤ ཐོས་པའི་སྡེ་སྣོད་

༄༅། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པའི་
འགྲེལ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །གང་གིས་སྐད་ཅིག་ཡིད་ལ་དྲན་ཙམ་གྱིས། །འཇིགས་རུང་ངན་འགྲོའ་གཡང་ ིས་ལས་བསྒྲལ་ནས། །ཕུན་ཚོགས་ཐར་པའི་བདེ་ལ་འགོད་བྱེད་པ། །དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །རྒྱ་ཆེ་རབ་ཟབ་དཔག་པར་དཀའ་བའི་དོན། །རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་འཕགས་ཚོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཡུམ། །དེ་དོན་ཇི་བཞིན་གསལ་བར་མི་རྟོགས་མོད། །རང་རྟོགས་དྲན་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་དབྱེ།།
དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དེས་གདུལ་བྱ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་
ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་དང་གྱ་ནོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། དེར་མ་འདུས་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྙིང་པོའ་དོན་གཙོ་ ིབོར་བསྟན་ལ། ལ་ལར་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རིམ་པ་དེ་དག་ལས། སྔོན་ཤགས་ཀྱི་རིམ་པས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཛད་ཅིང༌། དེ་ཉིད་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ ིབ་འདི་མཛད་དོ། །དེའི་བཞེད་པའི་དོན་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཆ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པའི་འགྲེལ་པ།1

དེ་རིང་ཉིད་ནས་ཉམས་སུ་
ལེན་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཤིག་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཅུང་ཞིག་བཀོད་ནས། དེ་ལ་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་ཆ་རྣམས་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འགོག་པ་མ་ཡིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༢ ན ༣ བཅས་པའི་འགྲེལ་ཉམས་སུ།

96 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ནི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་རིམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་1

པས། དང་པོར་སྐབས་བཞི་པར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང༌། སྐབས་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནས་བསྟན་པའི་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་དང༌། མཐོང་ལམ་དང༌། སྒོམ་ལམ་དང༌། སྐབས་དང་པོར་དབང་པོ་རྟུལ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ཏེ། ལམ་མཆོག་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི། སྐབས་དང་པོའ་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོག་མ་དང༌། གཉིས་པ་དང༌། གསུམ་པ་དང་པོར་བྱ་ ིསྟེ། ཞེས་གསུངས་པ། དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ངེས་པར་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་སྲིད་པ་ཙམ་ཡིན། ངེས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དམན་ལམ་གྱི་རྒྱུད་མ་སྦྱངས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་ཡང་དམན་ལམ་སྔོན་སོང་གི་རྣམ་གཞག་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་ན་ཡང༌། དམན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་དང་པོར་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ན། རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཀུན་ལ་བྱེད་དམ། དམན་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་དེ་ཙམ་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་བྱེད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། རྒྱན་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་མི་རིགས་ལ། དམན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་རིམ་རྫོགས་པ་ ིལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་དགོས་པ་མེད་པས་དང་པོ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་སོ།།
གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ་ཕྱིས་རྒྱན་ལ་
འཇུག་པའོ་ཞེ་ན། ཡང་དང་པོར་ཉན་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ཀྱང༌། རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱར་དམན་པའི་གང་ཟག་སྤོང་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །གཞན་དག་ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་དག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་སྐོར་གཅིག་བསྟན་པ་ནི། བྱོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་བཞི་དང་ཆོས་སྐུའི་སྐབས་སུ་སྐོར་གཅིག་བསྟན་པ་ནི། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ལམ་རིམ་ཚད་མ་གཉིས་པོ་ཞེས་གསུང་ཡང་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་དོར་བའི་ལམ་རིམ་ཚང་མ་དང༌། སྦྱོར་བཞི་དོར་བའི་ལམ་ཚང་མ་སུས་ཀྱང་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཅིག་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་
1 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༤ བྱས་པ་མིན་པས།

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 97

པའོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། དང་པོའ་རྣམ་མཁྱེན་ནི། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་དེའི་འབྲས་ ིབུའི་ཆ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། །ལ་ལ་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྐྱེན་རྫོགས་པ་ཞིག་གིས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བཏགས་ནས་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དང༌། གཞི་ཤེས་པ་བདུན་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བཅུ་པ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་རྒྱུན་མཐའ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ནི་ལམ་རྐྱང་པའམ། རེང་བུར་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས་ཁུག་པའི་ལུགས་ནི་དགོངས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ།།
ལམ་སྦྱངས་པ་དགོངས་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཡང་ས་མཚམས་རྣམས་བཞག་པ་དེ་ནི་དཔྱད་
མི་བཟོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་སུ་ལས་དང་པོ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང། ལམ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། གཞི་ཤེས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བྱེད་དམ། གཞི་སྐྱེ་མེད་དུ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་དུ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ན་ཡོད་པས་ས་བདུན་པ་ཁོ་ནར་འཇོག་པ་མི་རིགས་སོ། །སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་ཡང་མ་དག་པ་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་པས་དག་པ་ས་ཁོ་ནར་འཇོག་པ་མི་རིགས་སོ། །གཞན་དག་ན་རེ་ལམ་ཁུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྣམ་ཀུན་ནས་བཟུངས་ཏེ། སྦྱོར་བཞི་ཉམས་སུ་བླངས་པས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་སམ་མི་འབེབས། ཕྱི་མ་མི་རིགས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོང་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐོས་བསམ་དང༌། ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་མི་རིགས་སོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་ཡང་ཉམས་ལེན་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་ཉེས་པ་སྔ་མར་འགྱུར་ལ། མི་བྱེད་ན་ཡང་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་དགོས་པ་མེད། དེ་ནི་ཉམས་སུ་ལེན་

98 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟ་རྒྱུག་པའི་དཀྱུ་ས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཐོས་བསམ་གཞན་ལ་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་གཞན་ལ་བྱེད་པ་ནི་དཀྱུ་ས་ཤར་དུ་བསྟན་ནས་རྟ་ནུབ་ཏུ་རྒྱུག་པ་དང་འདྲ་ཞིང༌། ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པར་ཉམས་ལེན་གང་བྱེད་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་རྩ་ཤེ་ལྟ་བུའི་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བཞག་ནས་སྐབས་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་ལམ་རིམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་ན་སོ་སོར་སྤྱོད་རིགས་ན་ཡང༌། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་ངེས་པ་འདི་ལ་མེད་དེ། དང་པོ་གསུམ་དུ་ཡང་ལམ་རིམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པས་སོ། །ངེས་པར་ཐོས་བསམ་དང༌། ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་སྤྱོད་ན་གོ་ལྡོག་སྟེ་སྨྲས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང༌། ཞེས་སོགས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྦྱོར་བས་བསྒོམ་པར་བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་མཁྱེན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་སྐབས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་ན་ཡང་ཁྱད་པར་དབྱེ་དཀའོ།།
དེས་ན་སྐབས་བརྒྱད་ཀ་ལ་ཐོས་བསམ་ཡང་བྱེད་ལ་ཉམས་ལེན་ཀྱང་བྱེད་པས་ཐོས་
བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་བཞག་དཀའ་ཞིང༌། ཉམས་ལེན་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་དང་སྒོམ་བྱུང་གི་སྐབས་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་སྒོམ་བྱུང་གི་སྐབས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་ཞེས་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་འདོགས་ན་ནི། གཞུང་གི་སྐབས་སོ་སོར་འབྱེད་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱིར་དོན་གཅིག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་དེ་མ་ཐག་སྒོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་རྗེས་སུ་ཡུན་རིང་པོར་ཐོས་པ་དང༌། བསམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་བརྒྱད་ཀ་ལའང་གོ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཟིན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་གཙོ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་སོ་སོ་བ་དང་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་ནོ།།
དེ་སུས་ཉམས་སུ་ལེན་སྙམ་ན་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སྟོན་པ་ནི། མཚན་མེད་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 99

རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས།1

།ཞེས་པའི་གཞུང་ངོ༌། །དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར།2

།ཞེས་པ་མན་
ཆད་སྒོམ་བྱུང་གི་སྐབས་སོ།།
ད་ནི་དེ་དག་གི་འགྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཏུ་
མ་འདུས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མེད་ཅིང༌། རིགས་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དང་བསྡུས་ན་དངོས་དང་བཏགས་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་འདུས་ལ། དེ་ལ་རེ་ཤིག་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་མཚོན་པའམ། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་བཅུས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ལམ་གསུམ་ཤེས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་དེའི་རྗེས་ལ་ལམ་ཤེས་བསྟན། དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་དེའི་རྗེས་ལ་གཞི་ཤེས་བསྟན་ཏོ། །དེའི་རྗེས་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བསྟན། དེའི་རྗེས་ལ་དེ་འཕེལ་ནས་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་རྩེ་མོའ་སྦྱོར་བ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་རྐྱང་པ་བསྒོམས་པས་འཕེལ་ ིབ་མིན་གྱི། སྐབས་དང་པོའ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་དང༌། གཉིས་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་སོགས་ ིདང་བཅས་ཏེ་བསྒོམས་པས་འཕེལ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཡང་བཞི་ཀ་བཞི་ཀར་འགལ་བ་མེད། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བར་ཆད་མེད་རྩེའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་ཉིད་ནས་བསལ་ཅི་ནུས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་བསྒོམ་པ་མཐར་གྱིས་པ་བསྟན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་སྒོམ་ཚུལ་མཐར་ཐུག་པ་སྐད་ཅིག་མ་བསྟན་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་ཏོ།།
དེ་ཡང་ཐོག་མར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་དོན་མཐའ་དག་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་ལ། དངོས་སུ་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་ཡུམ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་དེ། བསྡུས་དོན་དང་བརྗོད་བྱའི་རྩོད་སྤང་མཇུག་སྡུད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་སྤང་གི་སྐབས་སུ་ཕལ་ཆེ་བས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༨

100 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྡུད་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་མཛད་པས་རྩོད་ལན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སེམས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རེ་རེ་ཁོ་ན་སྡུད་དམ་གསུམ་ག་སྡུད། ཅེས་པའི་རྩོད་པ་ངེས་པར་གནས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་ལན་མཛད་པ་སྨྲ་བ་པོའ་ིཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་ཤགས་ལ་དམ་བཅས་པར་གོ་ནས་རྩོད་ཅེས་པའང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྡུད་དམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསྟན་བཅོས་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱ་དང་མཐུན་པར་མཆོད་བརྗོད་1

བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་ཤགས་ལ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་
པ་ཡང་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ།།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། རེ་རེ་སྡུད་པ་ལ་གསུམ་གའི་སྒོ་ནས་ལན་འདེབས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ལུས་གསུམ་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ཁོ་ན་གནས་པས་དེའི་ལན་དུ་གང་ཟག་གཅིག་གི་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་ལ། འོ་ན་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ག་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་གི་མངོན་རྟོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས་ཞེས་སོགས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འཐད་པར་མི་མངོན་ཏེ། དགོས་པའི་གཙོ་བོ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱར་སྡུད་པ་ལ་སྤང་དགོས་པར་སྣང་བས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་པ་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པར་མཐའ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་རྩོད་པ་ཕལ་ཆེར་འགོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཤགས་ལ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་དམ་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འདི་སྟོན་དམ་བཅས་པར་མ་གོ་ནས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གང་རུང་རེ་རེ་སྡུད་དམ་གསུམ་ག་སྡུད་ཅེས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བཀོད་རྩོད་པ་གཉིས་པ་སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་པ་དག་ཅེས་པ་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རེ་རེ་སྡུད་པ་ལ་གསུམ་ག་སྡུད་པའི་ལན་བཏབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་པོ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རྒྱན་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུམ་ཀའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལམ་རིམ་ཚད་མར་སྟོན་པའི་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་རྩོད་པ་འདི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་མ་སྤངས་
1 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༥ བ ༡ མཆོད་བསྟོད་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 101

པར་རྒྱན་རྩོམ་1

པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ནི་མཐའ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་མོ།།
ད་ནི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་པའི་ཞལ་ནས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་རྫོགས་སོའ་བར་ཉི་མ་དེ་རིང་ནས་ལག་ལེན་དུ་འདྲིལ་ ིཤེས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ཀུན་རང་གི་སྐྱབས་གནས་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྟན་པར་བསམ། གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ཀུན་གནས་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཅག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྒྲིབས་ནས་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་ཞིང་མི་རྟག་པ་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་བར་དུ་བསྟན་པ་རྣམས་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་བླང་ནུས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་བླངས་མི་ནུས་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྨོན་ལམ་གདབ། རང་ཉིད་ཐར་ལམ་ལ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཚོགས་སྦྱོར་སོགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རིགས་ཆ་མཐུན་ཙམ་ཉམས་སུ་དེ་རིང་2

བླང་

མི་ནུས་པ་ཙམ་མེད།
དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་
པའི་དམ་བཅའ་དང༌། དེའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་སུ་འདུས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་ཐོག་མར་རང་ཉིད་འཁོར་བར་སྐྱེས་པའི་དུས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་དང༌། ཡུལ་འདིར་སྐྱེས་ལ་གཞན་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང༌། རང་བཞིན་ཡང་ལུས་འདི་བླངས་ལ་གཞན་མ་བླངས་པའི་མཐའ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་བསམ་མར་ཤེས་པ་དང་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་བསམས་ལ། དྲིན་དྲན་པར་བྱ། དྲིན་དྲན་ཀྱང་དྲིན་ལན་བསབ་འདོད་མེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་བ་མེད་པས་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་དྲིན་དུ་གཟོ་བའི་བློ་བསྐྱེད་པར་བྱ། དེ་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་ལ། དེ་སྐྱེས་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་དང་བདེ་བ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ལུགས་བསམས་པས་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ན་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་བདག་
1 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༥ བ ༦ རྒྱན་རྩོད་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༦ ན ༤ དེ་རིང་ནས་བླང་

102 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཞན་བརྗེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་ཞུམ་པ་བསལ་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་འདི་བདག་གིས་བྱ་དགོས་སྙམ་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་བསྒོམས།
དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལ་ནུས་པ་དེ་མཐོང་ནས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་
སྐྱེ་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་དུཿཁ་དང་བྲལ་འདོད་དེ་ལ་གཞན་དོན་འདོད་པ་ཟེར། དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་ལགས། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་དེ་ལ་སྨོན་ལམ་ཟེར། དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་པས་གྲོགས་མིང་གིས་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་འདུན་པ་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཇེ་འཕེལ་དུ་སོང་བ་ལྷག་བསམ་དང༌། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྣ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། དམ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་དུཿཁ་དང་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་སོགས་ལ་མི་འཁྲུག་པའི་བཟོད་པ་དང༌། རི་རབ་བཤིག་པའི་རྗེས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ན་ཡང་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཡུད་ཙམ་དུ་ལྟ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་གྲོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཉི་ཤ་རྩ་གཉིས་དང་བཅས་པར་བསྒོམས་པས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་དམ་བཅས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གདམས་ངག་འདོམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་ངེས་པར་གདམས་ངག་ཉན་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཅུར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དང༌། བརྟེན་པ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བསྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་དང་ཐོབ་བྱ་དང་གྲོགས་ཞུ་སྙམ་དུ་བསམ། བརྟེན་པ་ལ་ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ལ་བལྟོས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མར་རྟོགས་པ་དང་དོན་དམ་ལ་བལྟོས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའོ།།
ཁྱད་ཆོས་ལ་འགལ་རྐྱེན་སེལ་བར་གདམས་པ་དང་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པར་གདམས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མངོན་ཞེན་སེལ་བར་གདམས་པ་དང༌། ས་བོན་སེལ་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་འགའ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ལ་ཞེན་ནས་གོང་མ་དོན་དུ་མི་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 103

གཉེར་བ་དང་གཉེར་ཡང་འདོད་དོན་དེ་མ་གྲུབ་པ་ན་སྒྱིད་ལུག་ནས་བསྒྲུབ་པ་འདོར་བ་དང༌། མི་འདོར་ཡང་ལམ་གཞན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལེ་ལོ་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སེལ་བར་གདམས་པ་དང༌། ས་བོན་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་སེལ་བར་གདམས་པ་གཉིས་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་གདུལ་བྱ་དང་ལམ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སོགས་གང་ན་ཡོད་ཅེས་པ་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཇོག་པའི་སྤྱན་ལྔ་དང༌། དེ་ཤེས་ནས་དེར་འགྲོ་བ་སོགས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་གདམས་པ་གཉིས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེ་ལོ་སེལ་བ་སོགས་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་གདམས་ངག་ཐོབ་ཐོས་པ་སོགས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྐྱེ་ལ་འདི་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་ས་མཚམས་འཛིན་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སྐབས་འདིར་ནམ་འགྱུར་སྙམ་ནས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་འབད་ནས་སློབ་དགོས་པ་ལགས། དེ་ཡང་འདིར་ཁྱད་ཆོས་ལྔའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་རྟག་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དང་། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བཀྲི་བའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། རྒྱུད་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེ་འབྲིང་གི་ཁྱད་པར་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་སོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་རིམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྲག་པར་ཡང་མི་བྱེད་དེ། སྟོང་པ་ནི་ཞེས་ལས་འབྲས་ལ་ཁྱད་དུ་ཡང་མི་གསོད་པར་འཁྲིད་པ་ཡིན། འོ་ན་ཐུགས་རྗེ་མཚུངས་པར་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་འཁྲིད་ཅིང་ཉན་རང་མི་འཁྲིད་པ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན་གྱི། ཐུགས་རྗེ་ལ་ཉེ་རིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་འདི་ཡང་འབྲས་བུ་བསྟན་ན་དེའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་རིགས་རྟོགས་པས་རྟོགས་སླ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བཀྲི་བའི་རིམ་པ་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིའང་གོང་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྙད་ནས་གདུལ་བྱ་དེ་རང་ཉིད་ལ་རིགས་ཡོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་དེ་སྐྱེས་

104 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པ་ན་རང་རང་གི་རིམ་1

པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་ནས་རིགས་སད་པར་བྱེད་ལ་སད་པ་ན་སྔར་
བཤད་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
རིགས་དེ་ཡང་རྒྱས་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི་རྐྱེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྟེ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་
གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་ལ་ཡང་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་སྔ་མ་དེས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་བསྟེན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རིགས་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་དོ། །རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་ཡང་ད་ལྟ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དབྱིངས་རིགས་ཡིན་ན་རིགས་གསུམ་དང་ངེས་མ་ངེས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོའ་དབང་དུ་ ིབྱས་ནས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱ་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་རྒྱུ་མེད་པས་དེ་བཀག་གི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ། །ཁྱད་གཞིའམ་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱད་གཞི་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐར་ཐུག་ལ་བལྟོས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན། གནས་སྐབས་ལ་བལྟོས་ནས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཐེག་པ་གསུམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་སོ་སོའ་རྟོགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཞེས་ཐ་སྙད་ ིརྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་རིགས་དང་ལྡན་པས་དང་པོར་མི་དགེ་བ་སྤོང་ཞིང་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དམིགས་
པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བླང་བྱ་དང་དོར་བྱ་དང༌། བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་བྱ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་དོན་དུ་དམིགས་ན་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བས་རང་ཉིད་
1 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༨ ན ༡ རང་རང་གི་རིགས་དང་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 105

འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་དང༌། རྟོགས་བྱ་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་མཐའ་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གཞན་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཞེས་བརྗོད། སྒྲུབ་པ་ཞེས་ལན་མང་དུ་སྨོས་པའི་ངོ་བོ་དེ་གང་ཡིན་ཅེ་1

ན་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྒོམ་བྱུང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་སྦྱོར་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་བལྟོས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོས་བསམ་དང་སྒོམ་བྱུང་གི་ཉམས་ལེན་ས་མཚམས་སོ་སོར་སྤྱད་ཀྱང་གཞི་ཐ་དད་ལ་བལྟོས་པའི་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་དེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལྟ་བུའི་སྒོམ་བྱུང་ཚོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་སྦྱོར་2

ལམ་ནས་དང་ཐོས་བསམ་གྱི་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པ་དང་འཇུག་ལྡོག་མཐའ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་སྙན་པར་སྨྲ་བ་སོགས་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་དང༌། དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། རང་དོན་ཡིད་ཆེད་སྤངས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང༌། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། དྲུག་ལྡན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་དང་པོར་གོ་གྱོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གོ་དགོས་པའི་ནང་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་པ་གོ་ཆའི་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པའམ། ཡང་ན་དང་པོར་སྦྱོར་བ་ནན་ཏུར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པའོ། །བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཇུག་སྒྲུབ་གསུངས་པ་ཡང་རང་
1 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༢ ཞེ་ན་
2 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༩ ན ༡ སྒོམ་བྱུང་རྟོགས་ནས་དང་

106 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཉིད་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་བསྒོམ་ལ་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཇུག་པ་ནུས་པ་འཕེལ་ནས་བྱང་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་ནུས་པའི་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ས་མཚམས་རིམས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།
སའི་ཚོགས་ལ་ཡང་ཡོངས་སྦྱོང་འདི་རྣམས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་དུས་ནས་སའི་མཚན་ཉིད་ ིཤེས་པར་བྱ་སྟེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆ་མཐུན་སྦྱོང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་དང་ས་གོང་མའི་ཆོས་རྣམས་འོག་མའི་དུས་ན་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་དང་ས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་མཐའ་དྲུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཐ་མ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་དང་པོ་ད་ལྟའི་དུས་ནས་དངོས་སུ་ལག་ལེན་ལ་གདབ། དེ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔུང་གིས་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་ལས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གདོན་མི་ཟ་བར་རྒྱལ་བའི་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་གེགས་ཡིན་པས་1

དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་མིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་མཐའ་དག་ལ་སློབ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ང་རྒྱལ་ཅན་ལ་ལམ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཟུར་གྱིས་ཞུམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ཡིན། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་དང་བྲལ་བའི་རྟེན་དང༌། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དང༌། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་དང༌། ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བའི་རང་བཞིན་དང༌། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་ཚོགས་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་འཁོར་བའི་དུཿཁའི་འཇིགས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའོ། །འདི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་མི་གཏོང་བ་ཡིན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༡ ཡིན་པ་ལ་དོར་བར་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 107

ལ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཡང་བྱེད་ལས་སུ་བསྟན་ཏོ།1

།

ད་ནི་ཞར་ལ་འདི་དཔྱོད་པར་བྱ་སྟེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་གང༌། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་
ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་ལ་འདོད་པ་ནི་འཐད་པར་མི་མངོན་ཏེ། རྫོགས་སྨིན་མ་སྦྱངས་བར་དུ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་ནུས་ཀྱང་དེ་བྱེད་པའི་རྩོམ་པ་བྱས་ན་སྐྱོན་ཡིན་པས་གདམས་པར་བྱའོ་ཞེ་ན་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ཉིད་ནས་ཚོགས་མ་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱ་མི་ནུས་པར་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་བཅད་ག་ལ་དགོས། གཞན་དག་ན་རེ། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་སྦྱངས་བར་དུ་མི་བྱེད་པས་སྦྱངས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཁས་བླངས་མི་དགོས་ཞེ་2

ན། དེ་ལྟ་ན་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་
བསལ་བྱས་པ་དོན་མེད་དེ། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་རྗེས་སུ་སྤྱིར་རང་གི་དོན་ཁས་བླངས་དགོས་པ་དངོས་པོའ་སྟོབས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་ཡང་དག་མཐའི་དང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་ཡང་དཔྱད་3

པར་

བྱ་སྟེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་ནུས་སམ་མི་ནུས། མི་ནུས་ན་གདམས་པ་དོན་མེད་ལ་ནུས་ན་རྫོགས་སྨིན་མ་སྦྱངས་པར་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཚོགས་མ་རྫོགས་པར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་ཡང་ས་དང་པོ་ནས་ནུས་ན་ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་4

དུ་ཤེར་ཕྱིན་མི་རྫོགས་པའི་དོན་མེད་དོ།།དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་
རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤངས་ན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༡ བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༤ མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༥ དཔྱོད་པར་བྱ་སྟེ།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༡ མན་ཆོད་དུ་

108 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་གོ་སྟེ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ནི་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དུཿཁ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཙམ་མིན་ལ་དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཡོད་ལ། ཉན་རང་དང་འདྲ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་བཞེད་ན་ས་དང་པོ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤོང་བའི་ནུས་པ་ཉན་རང་དང་འདྲ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་ནས་ནི་ནུས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ་མ་སྦྱངས་པར་ནི་སུས་ཀྱང་མི་བྱེད་དེ། སངས་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ནི་སྒོམ་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའོ། །འོ་ན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དུས་མཉམ་དུ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤོང་ཞེས་པ་དང་ཅིག་ཅར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་1

དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམན་ལམ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་གཅོད་པ་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བའི་རང་བཞིན་བསྟན་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་བྱེད་ལས་སུ་བཤད་པ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།
མདོར་ན་ང་རྒྱལ་བཅག་པ་སོགས་སྔོན་ལྷ་རྣམས་ལ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གལ་ཆུང་རང་ཅག་
རྣམས་ལ་ང་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་ཡང་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པས་ལེགས་པར་བསམས་ལ་ང་རྒྱལ་མི་བྱ། ང་རྒྱལ་ཆག་ཙ་ན་འོ་ན་ང་ལ་དེ་མེད་སྙམ་དུ་ཞུམ་པ་སྐྱེས་ན་ཡང་མི་ལུས་ཐོབ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་ཕྲད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྲད་པའི་སྐབས་འདིར་འབད་པར་བྱས་ན་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་བར་བསམས་ལ་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པར་འབད་པར་བྱ། དེ་ལྟར་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན། དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་ཆེས་དངོས་གཞི་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྗེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་པའི་བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༥ དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་བཞིན་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 109

ལ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དོན་ཡང་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་ནི་མིན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་མམ། མ་ཤར་ཀྱང་ཡིད་དེའི་1

བྱེད་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་སྟེ་དཔེར་ན་བུའི་རྣམ་
པ་མ་ཤར་བའི་དུས་ན་ཡང་ཡིད་མྱ་ངན་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བལྟོས་པའི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་ནང་བློ་ལ་བལྟོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་པ་དང་ལྟ་བ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་སོ། །འོ་ན་ཕྱི་ལ་བལྟོས་པའི་གཟུང་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ལ་ནང་ལ་བལྟོས་པའི་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པས་གཟུང་མེད་རྟོགས་ལ་འཛིན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དབྱེ་དཀའོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེ་འཛིན་མ་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེར་སྣང་གི་འཁྲུལ་པ་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུང་བའི་བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་ནི་ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ།།
འདིར་དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་ན་གཟུང་མེད་རྟོགས་ལ་འཛིན་མེད་མི་རྟོགས་
པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ་རྫས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཐ་སྙད་བཞག་ནུས་མོད་འདིར་ནི་རིགས་ལ་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པ་དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གཅིག་ན་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་འཛིན་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར། འདོད་ན་གཞུང་འདི་བྱང་སེམས་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མི་སྦྱོར་ན་གང་ལ་སྦྱོར། ཐ་དད་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་གྲུབ་བོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་དེའི་རྒྱུར་ངེས་པར་མཐོང་ལམ་དགོས་པས་མཐོང་ལམ་བསྟན་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་2

བྱེད་པ་དྲུག་ཡོད་ལ་འདི་དག་ས་གཉིས་
པ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་རྒྱུ་མེད། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་མཐུན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཡོད་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྨུགས་རྒོད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༥ ཡིད་བྱེད་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༥ ཐུན་མོང་བྱེད་པ་

110 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་གཅིག་འབྱུང་ལ་དེ་བྱུང་ན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་ཡང་ཡོད། དེ་ཡོད་ན་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་འགྱུར། གནོད་པས་མི་བརྫི་བ་ཡང་ད་ལྟ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཆེ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་འོང་ལ། དུས་ཕྱིས་སྒོམ་སྤང་གིས་མི་བརྫི་བ་ཡང་ཡོང་བ་ལགས།
བྱེད་པ་ཅན་དེ་ལ་ཡང་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དགེ་བ་སྔར་ཆེད་
1

གསར་དུ་འདུ་བྱེད་པ་དང༌། བྱས་ཟིན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དང་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་བསྒོམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་མོས་པ་ལ་དངོས་དང་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཡིན་ལ་འདི་ཀུན་ཀྱང་ས་མཐོན་པོ་ལ་བཞག་ནས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ལག་ལེན་དུ་བྱེད་པ་གལ་ཆེ། དགེ་རྩ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་དང་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་རང་བསྒོམ་པ་དེ་རིང་ཉིད་ནས་བྱེད་ནུས་པ་ལ་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་དག་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་འདི་དག་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་2

བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། ས་ཐོབ་
ནས་སྡིག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་སོགས་མི་འབྱུང༌། དེ་ལྟར་ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཞི་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ཡང་དང་པོར་སྲིད་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སོགས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྡུག་ཀུན་ལ་ཡིད་བྱུང་ནས་ཕུང་པོ་སྟོང་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་མི་གནས་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འཁོར་བ་མི་གཏོང་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན། ཉན་རང་གི་དེ་ལས་ལྡོག་

3

སྟེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པ་ལ་ལྡོག་ཏུ་མེད་ཀྱང་སྙིང་རྗེས་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ལྡོག་པས་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་པ་འབྱུང་སྟེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་ལྟ་བ་དང་དེ་བཀག་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་བླང་བྱར་འཛིན་ལ་བྱིས་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱུད་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་ཡང་མིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༢ སྔར་མེད་གསར་དུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༤ སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༦ དེ་ཉིད་ལས་ལོག་སྟེ་ གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༦ དེ་ཉིད་ལས་ལྡོག་སྟེ་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 111

ནོ། །དེར་མ་ཟད་དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ཀྱང་སྲིད་ཞི་ལ་མི་གནས་ཤིང་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་ལ། ཅིག་ཤོས་ལྡོག་པའོ། །དེ་ཡང་འཁྲུལ་པ་སེལ་བའི་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་འཛིན་གྱི་རིགས་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤོང་བས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་སྟེ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་འདི་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ཡིན་
ཏེ། སྔར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་པས་འཁོར་འདས་ལ་མི་གནས་པར་བསྟན་པ་ན་མཐའ་གཉིས་པོ་འགོག་བྱེད་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ན་མི་རྟག་སོགས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་སྙིང་རྗེ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་བསྟན་ལ་ཉེ་རིང་གིས་ནི་ཉན་རང་གི་ལམ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ཅིག་ཤོས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ན་མཚན་འཛིན་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དམ་སྙམ་པ་ལ་མཚན་འཛིན་ཆེད་དུ་གཏད་དེ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའ་དབྱེ་བ་སྦྱོར་བ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ལེའུ་འདིའི་བརྗོད་ ིཔར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཕྱི་མ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། སྔར་བརྗོད་བྱའི་རྩོད་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་དང་གཞི་ཤེས་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ལན་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་འཕངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་པར་བཟུང་ངོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་ཕལ་ཆེར་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མི་རིགས་ཞེ་ན་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཕྱི་མ་ཉིད་ཡིན་པར་གོང་འོག་ཀུན་བསྒྲིགས་པས་འགྲུབ་ཅིང་དེ་ལྟ་ན་ལྡོག་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་ལ་དགོས་པ་ཡང་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
མདོར་ན་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ལ་དེས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ནི་
ཅིག་ཤོས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པའི་དེ་ནི་

112 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དོན་མེད་དོ། །འདིར་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བརྗོད་པའི་སྒོམ་ལམ་དེ་གང་ཡིན་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པའི་དེར་མི་འཐད་དེ་དེ་ལྟ་ན་མཚོན་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡང་དེར་འགྱུར་ལ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟ་བའི་དོན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མཚོན་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡང་དེར་འགྱུར་བས་སོ། །མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེ་ན་དེ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དེས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུའམ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྒྲས་ཟིན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པར་སེམས་སོ།།
འོ་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒོམ་ལམ་
བསྟན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱེ་བས་དེའི་དོགས་སྤོང་གི་གཞུང་གཞན་ངེས་པར་རྩོམ་དགོས་སོ་ཞེ་ན་འཕགས་པ་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སྒོམ་པའི་ལམ་ལོགས་ཤིས་1

པ་མེད་ཅེ་ན་ཞེས་པའི་
རྩོད་པ་དེའི་དོན་འདི་བཞིན་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ལ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་ཡོད་ཅིང་བསྟན་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་ཅེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལམ་ཤེས་ནི་གཞི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ལམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྔར་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གཉིས་བསྟན་ལ་འདིར་སྒྲས་ཟིན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡང་སྔར་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་འབྲས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༤ ལོགས་ཤིག་པ་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 113

བུ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་དོ། །ལམ་ཤེས་དེའི་ཟླས་1

དྲངས་པའི་གཞི་ཤེས་ནི་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མེད་ཅིང་ཡོད་པ་ལྟར་མི་སྟོན་སྙམ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་མཐོང་ལམ་ནི་མཚོན་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཤགས་འཕངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྒོམ་པ་དེ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དོན་མེད་དོ། །དེའི་སྒོམ་ལམ་བསྟན་པ་དོན་མེད་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཡིན་ཏེ་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཙོ་བོར་སྤངས་པའི་ཞར་ལ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུ་མིན་2

པས་སྒོམ་ལམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་མེད་དོ།།
དེ་ཡང་སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དང་མངོན་དུ་བྱ་བའི་
མངོན་རྟོགས་དང་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་དང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་ཏེ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་པོ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ལམ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་དང་། བཞི་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་དེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ན་ངེས་པར་མཐོང་ལམ་བསྟན་དགོས་ཏེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མཚོན་བྱའི་མཐོང་ལམ་བཞིན་དེའི་རྗེས་སུ་སྒོམ་ལམ་སྟོན་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་ན་ངེས་པར་སྒོམ་ལམ་སྟོན་དགོས་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་བཞིན་དེའི་རྒྱུར་ངེས་པར་མཐོང་ལམ་བསྟན་དགོས་སོ། །བྱང་སེམས་རང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྒོམ་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་དགོས་ཤེ་3

ན་མཐོང་ལམ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྒྱུན་གོམས་

1 གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༡ དེའི་འདས་དྲངས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༤ བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པས་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༢ ཞེ་ན་ ཞོལ་ཞེ་ན་དང་། གཙང་ཅེ་ན་ཅི་རིགས་འབྱུང་

114 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བྱེད་སྒོམ་ལམ་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་མི་དགོས་སོ། །འོ་ན་ས་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ཡང་སྒོམ་ལམ་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེ་ན་དེ་ནི་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་གོམས་པས་མིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་མ་བརྗེད་པ་ཙམ་མོ།།དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ་ནི་སྔར་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་བསྒོམས་བསྒོམ་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་1

རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་དམིགས་
པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱོར་བས་རྣམ་པ་སྒོམ་ཞེས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་དེ་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཟུར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ལྟར་བློ་རང་ཉིད་ཤེས་རྣམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བསྒོམ་བྱ་དང་སྒོམ་ཚུལ་དང་བསྡུས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བསྒོམ་བྱ་ནི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལས་རྣམ་མཁྱེན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
སྒོམ་ཚུལ་ནི་ཀུ་ས་ལིའི་འཇོག་སྒོམ་དང་མཁས་པ་པཎྜི་ཏའི་དཔྱད་སྒོམ་ཞེས་གང་ཟག་
གི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། བསྒོམ་བྱའི་དབང་གིས་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་གིས་གཉིས་མིན་ཏེ་ཀུ་ས་ལིས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་སྒོམ་དགོས་ལ་མཁས་པ་པཎྜི་ཏས་ཀྱང་སྒོམ་དགོས་པས་སོ། །འཇོག་སྒོམ་ཞེས་པ་ཡང་རིགས་པས་མི་དཔྱོད་པར་དམིགས་པ་ལ་རྩོམ་འཇོག་བྱེད་པ་མིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་དང་པོར་རིགས་པས་ལེགས་པར་མཐའ་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་དཔྱད་ནས་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྙེད་པ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་འདོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཉིད་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ།2

།རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བ་ལ་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
ཀྱི་གཞན་དུ་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ཙམ་སྟེ་ཇི་ཙམ་བསྒོམ་ཀྱང་གཟུང་རྣམ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོན་པ་ཙམ་སྲིད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་ལ། སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་བ་ཡང་མི་སྲིད་དེ་གསལ་སྣང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༤ ཡང་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༣ དོན་ཏོ།།

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 115

ཐོན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྩད་ན་ཡིད་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ངག་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཇོག་སྒོམ་ལ་ཡང་ངེས་པར་དཔྱད་སྒོམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །དཔྱད་སྒོམ་ཞེས་པ་ནི་གསལ་སྣང་འདོན་པ་མི་གཙོ་ཡི། འཛིན་རྣམ་གྱི་འགྱུར་བ་ཤགས་དྲག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་ལ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་སོགས་མདོར་ན་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བསྡུ་བའི་ཚུལ་ནི་སྐབས་སོ་སོར་བསྟན་མ་བསྟན་དང་སྐྱེ་མེད་སོ་སོ་དང་བསྡུས་པ་ལ་
འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་པར་རྟོགས་སླ་ཞིང་གྲངས་བསྡུས་པ་དང་སོ་སོ་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་ལ་བསྡུ་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་སྐབས་བསྡུ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་བསྒོམ་བྱ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་སོགས་ཀུན་ལ་ཉམས་ལེན་ནུས་མི་ནུས་སམ་ཡང་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རགས་པ་ཙམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྡུས་པ་དང་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ཉེར་བདུན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོ་སོའ་དོན་ཡིན་ནོ། །བླ་མ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོའི་ིཞལ་སྔ་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལྔར་སྡུད་དེ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དུ་སྡུད་པ་ཡིན་ཏེ་གནས་པ་བཀག་པ་དང་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་ནས་བསྒོམས་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་སོ། །གཞི་ཤེས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་གནས་པ་ལ་སྨོན་བྱར་འཛིན་པ་དང༌། ལམ་ཤེས་རྟོགས་པ་དང་བཅས་ལ་སྨོན་བྱར་འཛིན་པ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྨོན་བྱར་འཛིན་པ་ལ་བདེན་པ་བཀག་པས་ཟབ་གཏིང་དཔག་དཀའ། ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་དགེ་རྩ་གསོག་པའི་རྟེན་དང་དགེ་རྩ་
སྨིན་པའི་རྟེན་གཉིས། འདིར་ནི་དང་པོའ་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ ིགཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །འདིར་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤ་པོ་ཕལ་ཆེར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་པའི་ཉམས་

116 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་སོ། །ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་1

ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ས་
མཚམས་ཀྱི་དབང་གིས་མིང་མི་འདྲ་བ་འཕོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྔ་པོ་དེར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་སྐྱོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་བསྟན་ཏེ། སྦྱོར་བ་བསྒོམ་ཀྱང་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་སྙམ་ན་དེའི་འགལ་རྐྱེན་ཕྱིའི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སེལ་ལ་མཐུན་རྐྱེན་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པས་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན། སྦྱོར་བ་དངོས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ལ། དེ་སྤོང་བའི་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུན་གནས་པའི་གེགས་ཚོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པའི་བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སོ། །གེགས་འདི་དག་ཀྱང་སྔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གུས་པའི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཀུན་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་དགོས་པ་ལགས། ཚེ་འདིར་དགེ་བཤེས་ལ་དགེ་བཤེས་སུ་བཟུང་ན་ཕྱི་མ་ཡང་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མགོན་དང་མི་འབྲལ་བ་ཡིན་འདིར་བསྟན་པ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་ཞེས་བསྟན་ཀྱང་དོན་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་བསྟན་པ་ལགས། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་བསྟན་ཀྱང་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་དེའི་གོང་དུ་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ཡང་འདིས་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་རང་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལས་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སོ།།
རྣམ་གཞག་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་མཚན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱད་མཚན་གྱི་ལྡོག་ཁྱབ་
དང་བྱེད་མཚན་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པས་སྔ་མ་གསུམ་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་། གཞན་དག་ན་རེ། བཞི་པ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་དེའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གསུང་ངོ༌། །ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་ ི 1 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༦ ན ༡ གནས་སྐབས་ཅན་ལྔ་པོ་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 117

བྱ་དང་མཚན་གཞི་དང༌། མཚོན་པ་དང་བཞིར་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལྔ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་མཚོན་བྱ་དང་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་པ་གཉིས་མཚན་ཉིད་དང་ཤེས་མཚན་ནི་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱིས་མཚོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་མེ་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ལྟ་བུ་ལ་འདིར་མཚོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ༌། །གང་ལྟར་ཡང་ཤེས་མཚན་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བའི་དོན་ལྡོག་ཤེས་པར་བྱེད་ལ་ཁྱད་མཚན་གྱིས་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་མཚོན་ཞིང་བྱེད་མཚན་གྱིས་བྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གོ །མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བ་ལན་མང་དུ་བསྟན་པ་དེ་དག་གིས་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ནི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་བྱ་དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་ལ་ཉི་ཤའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དེ་དངོས་གཞིའི་སྦྱོར་བ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ལས་དང་པོ་པ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཤེས་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དོན་ལྡོག་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས་སོ།།
ཉན་རང་ལ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡོད་དམ་སྙམ་དུ་དོགས་
པ་ན་ཁྱད་མཚན་དང་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་ལས་གང་ཡིན་སྙམ་པ་ལ་བྱེད་མཚན་དང་དེ་དག་གི་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལྟ་བུ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་མང་པོར་བསྟན་པ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་མཚན་གཞི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་བསྡུས་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དོ། །དེས་ན་རང་ཅག་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང་སྐྱོན་ཡོན་དང་དོན་ལྡོག་དང་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་ལས་རྣམས་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དོན་ཡང་ལས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ་བྱེད་པས་ནི་སྦྱོར་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། ལས་ཀྱིས་1

ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་ཤེས་
ཤིང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དེ་སུ་ཡིན་སྙམ་ན་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པར་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༤ ལས་ཀྱི་ཐ་སྙད་

118 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མཁས་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཙམ་ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོགས་ཐོས་པས་མཆི་མ་འཁྲུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ནི་བསྒོམས་པས་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་གནས་སྐབས་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོར་བསྟན་ལ། སྐབས་དང་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏེ་གཉིས་བསྡོམས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནོ།།
འདིར་བསྟན་པའི་ཕ་མའི་སེམས་སོགས་སྦྱོར་ལམ་ལ་སྦྱར་ཀྱང་དེར་ཡང་ཡོད་མོད།
གཙོ་བོ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་དེ་རིང་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་ཡིན་པས་སྔར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །སྐབས་འདིར་ཕལ་ཆེ་བས་འདི་མན་ཆད་འཕགས་པས་ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་སློབ་དཔོན་བཏགས་པ་བར་བཞེད་ཅེས་པ་དང་ཡང་སློབ་དཔོན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་འཕགས་པ་དང་མཐུན་ཞེས་པ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པར་བཤད་པ་ལ་ཉེས་པ་གང་ཞིག་གི་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་འཕགས་པས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་དགོས་སོ། །འོན་ཏེ་མཚན་ཉིད་པར་འཇོག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་པར་བཞག་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མ་དགོངས་པ་མི་སྲིད་པས་མཚན་ཉིད་པར་མཛད་དགོས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལུགས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་ཆུང་གི་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཕལ་ཆེར་བྲིས་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་མན་ཆད་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱོར་ན་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་འབྲེལ་མེད་དེ་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ཞེས་པ། དྲོད་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དོར་ནས་དེ་གཉིས་སྦྲེལ་འཇོག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་ཡན་ཆད་དུ་ནི་ལམ་གསུམ་སྤྱིར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། འདི་མན་ཆད་དུ་ནི་བསྒོམས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་རྒྱུད་སྨིན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་དཔོག་ལ་དེ་ལས་རྫོགས་བྱང་འབྱུང་རུང་དུ་དཔོག་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 119

པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དཔོག་པའི་གཞི་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཙམ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དཔགས་པ་ན་དེ་དབང་པོ་རྣོན་པོས་དྲོད་ནས་ཐོབ་པ་སོགས་ནི་ལུང་ལ་བསྟེན་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཉི་ཤ་དང་བཅུ་དྲུག་སོགས་བཞག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །གང་ཟག་དེའི་སྒོམ་རིམ་ནི་ཆོས་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་སྦྱོར་བ་གསུམ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ལ་དངོས་སུ་དག་ས་1

ལ་བཞག་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་དོ་
སྙམ་པ་དང་ཞིང་འཛིན་པའི་སྨོན་ལམ་སོགས་ལ་འབད་དགོས་པ་ལགས། རྒྱུ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བར་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྤྱི་གཞུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་སྦྱོར་བ་གཞན་གསུམ་དེའི་གནས་སྐབས་ཙམ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པ་དྲོད་དང་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་རྩེ་
མོ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་བཟོད་པ་དང༌། དེ་འཕེལ་ནས་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་མཆོག་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་འཕེལ་ནས་རྟོག་པ་རགས་པ་སོ་དྲུག་གི་གཉེན་པོ་དང༌། དེ་བས་ཀྱང་ཕྲ་བ་སོ་དྲུག་གི་གཉེན་པོ་དང༌། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་རྩེ་མོ་ཟེར་བ་ལགས། རྨི་ལམ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་ནི་སད་པ་ན་ལེགས་པར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཉིན་པར་དང་འདྲ་བར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དྲན་པ་ཡིན་གྱི་རྨི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་དྲན་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་ནས་འདུན་པ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་དྲངས་ཀྱང་རྩེ་མོའ་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། རྩེ་མོའི་ིསྐབས་ཀྱི་འདི་ཀུན་ཡང་ད་ལྟ་ནས་ཆ་ཤས་ཙམ་རེ་མ་བསྒོམ་ན་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་གསུང༌། བཟོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་འདི་ཀུན་ཡང་ལན་གསུམ་གསུམ་འདེབས་པ་གདམས་ངག་ཡིན་ཞེས་སྔ་རབས་པ་དག་གསུང༌། བར་ཆད་མེད་རྩེའི་སྐབས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་འདི་དག་ཀྱང་ད་ལྟ་ནས་སེལ་བ་ལ་འབད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༣ དག་པ་ལ་

120 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ན་རྟོག་པ་རགས་པ་འདྲ་བར་སྣང་ཡང་དཔྱད་ན་རང་ལ་ངེས་པར་གནས་ཏེ། རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་པར་འགལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དངོས་པོ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་བརྩད་
པ་ཡིན་མོད། འདིར་ནི་རང་ལ་ལོག་རྟོག་ཡོད་མེད་བལྟ་བར་བྱའི། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཞེས་གཞན་ལ་ཁ་མི་འཕང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་དང༌། མཐར་གྱིས་པ་དེ་1

ཡང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་བརྟན་པ་
ཐོབ་དོན་དུ་སྔར་ཐོབ་པ་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བླགས་ནས་སྒོམ་ལ་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་རྗེས་དྲན་དྲུག་དང་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་དེ་ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཐར་གྱིས་པས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་མཐར་ཐུག་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་དེ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་རྣམ་སྨིན་མིན་པ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དང་འདྲ་བར་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་བཞི་བསྒོམ་པ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འབྱུང་ལ་དེ་ལྟར་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་ན་སྐུ་གསུམ་མམ་བཞིའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནས་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བར་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དོན་གྱིས་སྤྲོས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྒྱད། འབྲིང་ལ་དྲུག །བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་གསུམ་དུ་བསྟན་པས་ཡུམ་གྱི་དོན་ལེགས་པར་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ།།
ད་ནི་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་སྟེ་མདོ་ཙམ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་དང་པོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་དང་གོ་རིམས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའ་དབྱེ་ ི 1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༥ མཐར་གྱིས་པ་རེ་ཡང་་་་་་་་་་སྒོམ་ལ་བསྒོམ་བྱ་ནི་རྣམ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 121

བ་སོགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། དངོས་དང༌། རྗེས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ལ་ཐུན་མོང་གི་སྔོན་འགྲོ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྔོན་འགྲོའོ། །དང་པོ་ནི་ས་ཕྱོགས་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བར་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུན་ལུགས་ ིདང་རླག་ཅོར་གྱི་སྒྲ་མེད་པའི་གནས་སུ་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་བཤམས་དངོས་སུ་འབྱོར་པ་ཅི་ཡོད་དང་ཡིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་བཤམས་ནས་སྡིག་པ་དང་ལྟུང་བའི་ཚོགས་འདག་ངེས་སུ་སྦྱང༌། ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པའི་གསོལ་བ་གདབ། དེའི་རྗེས་སུ་དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བ་དང་དོན་ཆེ་སེམས་པ་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པའི་བར་སྔོན་དུ་གཏོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་ནམ་མཁའི་མཐས་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་གི་ཕ་དང་མ་མ་བྱས་པ་མེད་ཅིང་རང་ལ་ནུས་པ་ཡོད་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང་སྟེར་ཕོད་པའི་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་དྲིན་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། འདི་མཐའ་དག་འཁོར་བ་ནས་བཏོན་ནས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་བྱ་དེའི་ཆེད་དུ་བདག་གིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་སྙམ་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་སྔར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུས་ཡང་ཡང་ཟིན་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་རྙོག་པ་སེལ་བའི་ཞི་གནས་དང་གཡོ་བ་སེལ་བའི་ཞི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་དེ་དང་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་དེ་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་བར་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་སེམས་པའོ། །གཉིས་པ་གཡོ་བ་སེལ་བའི་ཞི་གནས་ནི་སེམས་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྐྱོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ནས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་རྩེ་གཅིག་པ་ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་རྙོག་པ་སེལ་བའི་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཡིན་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིད་དེ་གཉིས་ཡིན་པས་ཡིད་དེ་གཉིས་གོམས་པ་ན་སེམས་ནང་དུ་བྱིང་བ་ན་ཕན་ཡོན་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་སེང་ཡེར་གྱིས་འབྱུང༌། ཕྱི་རོལ་འདོད་ཡོན་ལྟ་བུ་ལ་འཕྲོས་པ་ན་ཉེས་

122 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དམིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་བུ་སྡུག་པ་ཤི་བའི་གཏམ་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་ནང་དུ་ཧྲིལ་གྱིས་སྡུད་ནུས་པའོ། །དུས་ཕྱིས་ནི་བྱིང་རྒོད་འབྱུང་འདོད་པ་ཙམ་ནས་ཡིད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་དགེ་བ་སྣ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་སྡིག་པ་སྣ་གཅིག་བྱས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ན་ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུར་འགྲོ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་གསུངས། ད་གཟོད་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་འགྱངས་པ་ཅན་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མ་ཟིན་པ་ལགས། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དོན་དམ་
སྙིང་པོའ་དོན་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་མངོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་དོན་དམ་ལ་ ིདམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དང་པོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་གཞིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་བྱས་ནས་དེ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེའི་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡང་བདེན་པར་མེད་སྙམ་པ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའོ། །རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་དུས་ན་འདིའོ་སྙམ་པའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་མེད་མོད་དེ་ལྟ་ནའང་སྒྲ་དོན་འདྲེར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པར་འགལ་བ་མེད་དོ། །གང་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གནས་ལུགས་བསྒོམ་པ་ནའང་སྒྲ་དོན་འདྲེར་འཛིན་རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་1

མ་རྟོགས་
པ་སྟེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཁྲུལ་ལམ་མ་འཁྲུལ། འཁྲུལ་ན་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འཇལ་བར་འགྱུར་གྱི་གནས་ལུགས་སྒོམ་པའི་དོན་མེད་ལ། མ་འཁྲུལ་ན་གནས་ལུགས་ལ་བལྟོས་ཏེ་ལྐོག་གྱུར་འཇལ་བ་2

མིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ལ་3

ལྐོག་གྱུར་མི་འཇལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཕགས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ནི་དགག་བྱ་དང་འགག་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༦ འདོད་པ་ནི་རྣམ་དབྱེ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༣ འཇལ་བ་ཡིན་པར་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༡ ཡིན་ན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་འཇལ་ གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༣ ཡིན་ནས་ལྐོག་གྱུར་མི་འཇལ་བའི་ཕྱིར།

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 123

གཞིའི་སྣང་བ་ནུབ་པ་དང་མ་ནུབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཉམ་གཞག་ཏུ་དོན་དམ་སྙིང་པོའ་ིདོན་བསྒོམས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྱུང་སྒྱུ་མར་རྟོགས་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་སྤྲོས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། མིག་བཙུམས་པ་དང་དམུས་ལོང་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་རྐྱེན་མ་ཚང་བའང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་མ་མཐོང་བ་དང༌། རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་སོགས་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་དོན་མེད་དོ། །འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་མང་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་སྐབས་ཀུན་ཏུ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་
ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ་ལྔ་ཡོད་དེ།1

བསྒོམ་
པ་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་ལེ་ལོ་དང༌། སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་ན་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་དང་། དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་བྱིང་རྒོད་དང༌། དེ་བྱུང་བ་ན་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྩོལ་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་ཡུལ་གཞན་ལ་འདུ་བྱེད་པའོ། །ལེ་ལོའ་གཉེན་པོ་འདུན་པ་དང་རྩོལ་བ་དང་དད་པ་གསུམ་ཡིན་ ིཏེ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དང་པོར་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བསྒོམ་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པ་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང༌། དང་བ་ཡོད་ན་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ངང་གིས་སྐྱེ་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་ན་སྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྩོལ་བ་སྐྱེ་བས་ལེ་ལོ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །སྒོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ན་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དམིགས་རྣམ་སྒོམ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་འཇོག་པ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བྱིང་རྒོད་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྒོམ་པར་བྱ་ལ་དེ་ཡང་འགྲོ་ན་ཡང་འགྲོའོ། །འགྲེང་ན་ཡང་འགྲེང་ངོ༌། །བྱིང་ན་ཡང་བྱིང་ངོ་། །རྒོད་ན་ཡང་རྒོད་དོ་སྙམ་དུ་འཐིབས་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །བྱིང་རྒོད་བྱུང་བྱུང་གི་བར་དུ་དགུག་པར་དམིགས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་འདུན་པ་བཏང་ཞིང་བྱིང་རྒོད་འབྱུང་འདོད་པ་ན་འཕྲོ་བཅད་པར་བྱའོ། །བྱིང་རྒོད་བྱུང་ན་སྔར་གྱི་ཡིད་དེ་གཉིས་དྲན་པར་མི་བྱེད་ན་ཉེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྩོལ་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་ཡང་དམིགས་པ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༢༡ ན ༡ ལྔ་ཡོད་མེད་བསྒོམ་པ་ལ་

124 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཞན་ལ་འཕྲོ་བར་བྱེད་ན་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་གློད་དེ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇོག་པའི་བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ན་མཐར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བས་སོ། །སྒོམ་ཚུལ་འདི་ནི་གཅིག་ཏུ་མ་ཟད་གཉིས་སུ་མ་ཟད་བསྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ད་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྙིང་
པོའ་དོན་སྒོམ་པ་བཏང་བ་ན་ཡང་འདུ་འཛི་དང་བྲལ་བའི་གནས་སུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་དྲང་པོར་བཅས་ ིཔའམ། ཇི་ལྟར་འདེ་བས་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྟན་བདེ་ཞིང་འཇམ་པ་ལ་འདུག་སྟེ་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཇི་སྙེད་པའི་སྙིང་པོ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདིར་འདུས་པས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་ཞིང་དེ་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་སེམས་ཤིང་ལམ་ལ་ཡང་ཚོགས་ལམ་སོགས་བཞི་དང་ཚོགས་ལམ་ལ་ཡང་ལས་དང་པོ་པའི་ས་དང་དད་པའི་ས་དང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་གདམས་ངག་དང་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་དང༌། རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་དྲན་པར་བྱས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་གཞན་གསུམ་དང་འབྲས་བུའི་ས་རྣམས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱའོ།།
སྔར་བསྟན་པ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པ་དྲན་པར་བྱས་
ལ། དེ་ནས་སྔར་ཇི་ལྟར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་མ་འཆོལ་བར་བཤད་པར་གསལ་1

འདེབས་ཀྱི་
ཚུལ་གྱིས་དྲན་པར་བྱས་ཏེ་ཚེ་འདི་དོན་གཉེར་གྱི་གཉེན་པོར་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དྲན་པ་དང༌། ཕྱི་མའི་བདེ་འགྲོ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་སེམས་པ་དང་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་དང་རང་ཞི་བ་དོན་གཉེར་གྱི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམས་བསྒོམ་པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་རྣམས་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༦ བཤད་པར་འདེབས་ཀྱི་

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 125

གོ་རིམས་མ་འཆོལ་བར་ཉམས་སུ་བླང་ཞིང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་ངེས་པ་གང་ཆུང་བ་དང་མི་དྲན་པ་རྣམས་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་འཆོལ་བར་ཡང་བསྒོམ་ལ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པའི་རིམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་མངོན་མཐོ་མཐར་ཐུག་ལོངས་སྐུའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ངེས་ལེགས་མཐར་ཐུག་ཆོས་སྐུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཅིང་བརྩོན་འགྲུས་ནི་གཉིས་ཀའི་རྒྱུའམ་གཟི་བརྗིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།
མདོར་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་ལུས་པ་བསྡུས་པར་གྱུར་པའི་རིམ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་
བའི་ཤེས་པ་གཉིད་དང་རྨུགས་པ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ཞིང་ཡིད་ནང་དུ་བསྡུས་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསམ་སྟེ་སྐྱོན་བཞི་བཅུ་ཞེ་1

དྲུག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་བསལ་བས་གོ་ཆ་བགོ་བར་
བྱའོ། །ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་དྲན་པ་དང་དབུགས་དབྱུང་བར་བྱ། རྣམ་པ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་རྗེས་ནི་དེ་ནས་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་ཞིང་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདེབས་
པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གླེགས་བམ་འབྲི་བ་དང་ཀློག་པ་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བྱའོ། །དེ་ནས་དུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ན་སླར་ཡང་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་རྣམ་པ་ལྔ་སྤངས་ལ་སྙིང་པོའ་དོན་བསྒོམ་པ་ ི 2

འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བ་དེ་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྦྱངས་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་ནས་རིམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའ་གོ་འཕང་བརྙེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ ིའདི་ནི་རྫོགས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པས་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བཤད་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དེ་བས་ན་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༢༢ ན ༥ བཞི་བཅུ་དྲུག་ལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༡ བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་

126 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པའི་བློ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་བཞག་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་གུས་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་དུས་ཡུན་རིང་མོའ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བསྒོམས་པས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ ིརྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ནི་ཞེས་སོགས་དང༌། ཡང་གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་དང་གཡོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་དང༌། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་རྩེ་མོའ་མངོན་པར་རྟོགས་པས་སེམས་པ་དང༌། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་ ིཔར་རྟོགས་པས་འཇལ་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་སྐུའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་སྤྲུལ་སྐུའི་རང་གི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བླ་ན་མེད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྙེད་དཀའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཡང་ཉན་པ་པོ་ལེགས་པར་ཉན་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་འོན་
ཏེ་མིན་ཞེས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡུན་རིང་དུ་ལྟ་བས་བརྟགས་ཏེ་གལ་ཏེ་ཡང་དག་པར་ཚུལ་བཞིན་1

ཉན་པའི་སྣོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདྲ་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདིའི་སྙིང་པོ་བཤད་པ་སྦྱིན་
པར་བྱའི། གཞན་དུ་མིན་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སུ་2

འགྲོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༤ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༤ ཚུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༤ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༤ ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

མངོན་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ། 127

ལ་དགོངས་ནས། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ལེགས་པར་མ་བསྡམས་པ། །ཕལ་ཆེར་སྔ་མ་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱུ་བྱེད་པས། །ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པར་དུ་མི་དག་གིས། །མདོག་གཟུགས་ལན་འགའ་མཐོང་བས་ཡིད་མ་རྟོན། །རག་ན་1

ཁ་བསྒྱུར་ལྟ་བུར་མི་འཚམ་ཞིང༌། །ལྕགས་ཕྱེ་གསེར་གྱིས་གཡོགས་
པ་ཇི་ལྟར་བར། །ཁོང་པ་རབ་སྡུག་ཕྱི་རོལ་འཕགས་ཚུལ་གྱིས། །འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱུད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མགུ་བར་བྱེད་པའི་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བས་ཆོས་མཉན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་གལ་ཏེ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལེ་ལོ་མ་ཞུགས་པར་འབད་པ་ཆེན་པོས་གནས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་གདམ་ངག་སྟེ། ལོག་པར་བསྟེན་པ་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་མཐར་ཐུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་དོན་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་ཆོས་ཉན་པར་འདོད་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཡིས་ཉན་པར་བྱ་སྟེ། དུས་སུ་ཉན་པ་དང་། གུས་པར་ཉན་པ་དང༌། མ་རངས་པ་མེད་པར་ཉན་པ་དང༌། བསྒོ་བ་བཞིན་ཉན་པ་དང༌། ཀླན་ཀ་མི་ཚོལ་བ་དང༌། ཆོས་ལ་གུས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཆོས་ལ་མི་བརྙས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཆོས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་མི་བརྙས་པ་དང༌། བདག་ལ་མི་བརྙས་པ་དང༌། རྩེ་གཅིག་པའི་སེམས་དང༌། ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སེམས་དང༌། རྣ་བ་བླགས་ཏེ་མཉན་པ་དང༌། སེམས་བལྟོས་ཏེ་མཉན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམས་ཏེ་མཉན་པར་བྱའོ་2

ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཆོས་སྨྲ་བས་ཀྱང་དང་པོ་ཆོས་སྨྲ་བ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་སློབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་
མཁྱུད་མེད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཆོས་སྨྲ་བ་ན་སྙིང་རྗེ་མི་སྐྱེད་པ་དང་དཔེ་མཁྱུད་བྱེད་པ་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟང་ཟིང་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དགོངས་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༥ རག་གན་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༢ ཤོག ༥༣༦ ཕྲེང་། ༡༧

128 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འགྲེལ་ལས། འདོད་ཕྱིར་སུ་དག་དམ་ཆོས་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་དག་འདོད་པ་བཏང་བ་ཕྱིར་ལེན་ཏེ། །ཉོས་པ་དེ་དག་ཐང་མེད་རིན་ཆེན་ཆོས། །ཐོབ་པར་གྱུར་ཀྱང་སྤྲང་པོ་རྒྱུ་བར་བྱེད།1

།ཅེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོས་བསྟན་ན་དཔག་ཚད་བརྒྱའི་ཕ་རོལ་ཚུན་དུ་བདུད་ཀྱིས་གླགས་མི་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་དངོས་སུ་ས་མཐོན་པོ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཕལ་ཆེར་དེ་རིང་ནས་དམིགས་རྣམ་བཟུང་ཞིང་ཉམས་སུ་བླང་བར་ནུས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་མི་ནུས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་སྤྱད་ནས་སྨོན་ལམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་དེ་རིང་ནས་སྟན་གཅིག་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་འབད་པར་བྱའི། གཞན་དུ་ན་འབྲས་བུ་ཆུང་ཞིང་ངལ་བ་ཆེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པར་ནི་ནུས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་སྙིང་པོའ་དོན། །དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་གསུང་གི་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན། །ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་མྱངས་ ིཔར་གྱུར་པའི་མཐུས། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཙམ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན། །དགེ་འདིས་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཀུན། །བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱེད་དང་མི་འབྲལ་ཞིང༌། །གཅིག་ཏུ་གཞུང་དོན་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་མཐུས། །འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཤོག།
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པའི་འགྲེལ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མདོ་
ཙམ་དང་བཅས་པ་འདི་ནི། མཚུངས་མེད་བཀའ་བཞི་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དང༌། སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དང༌། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ལ་གཏུགས་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་དབེན་གནས་སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་བཀོད་པའོ། །འདིས་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག ། སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༩༠ ཕྲེང་། ༨

༄༅། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན་རིན་པོ་
ཆེའི་ཕྲེང་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། །བརྩེ་བས་འགྲོ་ཀུན་སྲིད་མཚོ་ལས་བསྒྲལ་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིས། །སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་སྤྱོད་པའི་གོ་བསྣམས་ནས། །འགྲོ་བ་སྐྱོབ་མཛད་བླ་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དྲང་དང་ངེས་པའི་དོན། །ཇི་བཞིན་གསུང་1

བར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་

པ། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་ཞབས་དང་འཇམ་དབྱངས་ལ། །རྩེ་གཅིག་གུས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ཏིང་2

འཛིན་སྒོམ་པའི་ཚེ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོས་དངོས་སུ་རྗེས་
བཟུང་སྟེ། །ལམ་མཆོག་ཤེར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་གསལ་མཛད་པ། །རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོའ་ཞབས་ ིལ་གུས་པས་འདུད། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བགྲོད་པའི་3

ལམ། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་
པའི་ངོ་བོ་དང༌། །གྲངས་དང་གོ་རིམས་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ། །རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོའ་ལུགས་ ིབཞིན་བཤད་པར་བྱ།།
དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ།
གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་སྙིང་པོའ་དོན་དང་ཐེག་པ་གསུམ་མངོན་པར་ ིརྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། སྡེ་ཚན་དགུར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་བམ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པ་གཅིག་ཡོད་པ། རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཁ་ཅིག་ལས་བཤད་ཅིང༌། འབྲིང་པོ་བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་པ་གཅིག་ལོ་ཆེན་སོགས་བཞུགས་པའི་ཚེ། རྒྱ་གར་ན་བཞུགས་པར་གྲགས་ཀྱང༌། བོད་དུ་མ་འགྱུར་ལ། རྒྱས་པའི་བསྡུས་པ་གཞུང་འབུམ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡུམ་བར་མ་གསུམ་ནི་ཉི་
1 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༢ འབྱེད་པར་རྒྱལ་བས་ གཙང་། ཤོག ༡ ན ༢ གསུང་རབ་རྒྱལ་བས་
2 གཙང་། ཤོག ༡ ན ༣ ཏེ་ནི་
3 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡ ན ༤ བགྲོད་གཅིག་ལམ་

130 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཁྲི་དང༌། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང༌། ཤེས་རབ་ཁྲི་པའོ། །བསྡུས་པ་གསུམ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང༌། ཡུམ་ཆེན་མོ་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང༌། མདོ་སྡུད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་སྙིང་པོའ་ིདོན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང༌། དེ་དག་གི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང༌། དེའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་དང༌། སེང་གེ་བཟང་པོའ་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།། ིདེ་ལ་གཉིས། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་དང༌། གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མངོན་
རྟོགས་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང༌། ས་མཚམས་དང༌། དངོས་བཏགས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་བཞི་ནི། རྟེན་སངས་རྒྱས་དང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་1

རྟོགས་
པའི་ཤེས་པ་དང༌། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་དང༌། བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྟོགས་2

པའོ། །དེ་དག་
ཀྱང་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང༌། མདོ་སྡེ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཡང་སོ་སྐྱེའི་དབང་ཤེས་སོགས་དང༌། རྣམ་རིག་པ་འདོད་པ་ལྟར་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་བཞི་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང༌། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བའོ། །ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ལ་དབྱེ་ན། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤ་རྩ་གཅིག་གོ །བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡང་3

གཟུགས་བརྙན་ནོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༢ བ ༢ སྟོང་པའི་ཤེས་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༢ བ ༣ སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༣ ན ༡ ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 131
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་དོན་བདུན་
ཅུར་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི། དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་དེའི་ཤེས་བྱ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ིལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གོ་ནུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གདུལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤྱིར་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དབྱེ་ན། དགོས་པའི་གཙོ་བོ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང༌། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ནོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ།།གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། རང་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དང༌། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སོ། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་དང༌། གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་སོ།།
གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ལ་
ཡོད་དོ། །རྔོག་ལོ་ཆེན་པོའ་བཞེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མཁྱེན་པ་གསུམ་ག་ཡོད་པ་ ིའཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པ་དག་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པ་ལ། ཡུམ་བར་མའི་མདོ་གནོད་བྱེད་དུ་འདྲེན་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་དང༌། སྐྱེ་བའི་རྟེན་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དང་ཞེས་པའི་སྒྲས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས། གཞི་ཤེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདྲེན། སྔར་ལྟར་ཁས་བླངས་པར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ལ་གསུམ་

132 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གྱི་དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་རྒྱུད་ལྡན་1

གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །སྡུག་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་ལའོ། །འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ཚེ་གཞི་ཤེས་དང༌། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ལྡན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཕྱེད་པའོ།།བཞི་པ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཤེས་
པའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་པའི་སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ།།ལྔ་པ་རྩེ་མོའ་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་ ིབྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བསྡུས་ན་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་སོགས་བཞི་དང༌། རྒྱས་པར་ན་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ།།
དྲུག་པ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བརྟན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅུ་གསུམ་དང༌། རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་ལོགས་བར་རོ།།
བདུན་པ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་
1 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༣ བ ༣ རང་རྒྱུད་ཀྱི་

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 133
ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གོ །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་པར་1

སྨིན་
མིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་སོགས་བཞི། གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་2

པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བསྡུས་ན་སྐུ་བཞི་དང༌།
རྒྱས་པར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་བཞི་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ལུས་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་བཞིའི་
ལུས་བཤད་པ་དང༌། ཆོས་སྐུའི་ལུས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ་ལ་བཅུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང༌མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཉེར་གཉིས་སོ། །བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།3

སྦྱིན་པ་གཏོང་འདོད་སོགས་ཀྱིས་
བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་འདི་ཕྱིར་ཕན་པ་དང༌། བདེ་བའི་བསམ་པ་དང༌མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལའང་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་ནི་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །འདིའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རྩོད་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྔ་མ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་4

འདུན་པ་ལ་

བཤད་པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ཞིབ་ཏུ་མ་མཐོང་བ་དང༌། ལན་དང་པོ་འདིས་ཐོག་མཐའ་བར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༤ ན ༥ རྣམ་སྨིན་མིན་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༤ ན ༦ སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
3 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༤ བ ༢ མཚན་ཉིད་དང་།
4 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༤ དོན་གཉེར་གྱི་

134 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་དང༌། ལན་ཕྱི་མའི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གོ་བ་མ་སྐྱེས་པས་མཁས་པས་བརྟགས་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་སྣང་ངོ༌། །གཉིས་པ་འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་འདོམས་པའི་རྗོད་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པ་སོགས་བཅུའོ། །སྒྲུབ་པ་རང་གི་
ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཚོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འདོམས་པའི་ངག་གོ །དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། འཁོར་བར་འཇུག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་བླང་དོར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ལ་སྒྲུབས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་ངག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལའང༌། ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་ཏེ། གདམས་དོན་དང༌། གདམས་ངག་གི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །གདམས་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་གདམས་ངག་ཅེས་པ་ནི་1

བརྒྱད་པའོ།།
གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རིགས་
མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་སོ། །ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སས་ཁྱད་པར་དུ་2

བྱས་པ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་
རྩེ་བཟོད་མཆོག་བཞིའོ། །ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྒྲོ་འདོགས་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༤ ཅེས་པ་ནི་བརྒྱད་པའོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༦ བྱས་པའོ།། གཙང་། ཤོག ༥ ན ༦ འཕགས་བྱས་པ།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 135
པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལའང་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ས་མཚམས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།
བཞི་པ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་གསུམ་གྱི་
དང་པོའ་མཚན་ཉིད་ནི། སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་འདིར་ ིདངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་དབྱིངས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རྟེན་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདིར་དངོས་སུ་སྨོས་པ་བཅུ་གསུམ་དང༌། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྟེན་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དྲོད་ནས་དང༌། སྤྱིར་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཙམ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ལྔ་པ་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ ིདཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། བསྡུས་ན་བཅུ་གཅིག་དང༌། རྒྱས་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ།།
དྲུག་པ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོའ་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ ིགི་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་ཆེན་པོ་གསུམ། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནའོ། །བདུན་པ་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཚང་བར་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དྲུག །ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ།།
བརྒྱད་པ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་ ིསྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དགུ །ས་མཚམས་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ། །དགུ་པ་ཚོགས་སྒྲུབ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་རང་གི་དངོས་

136 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་བཅུ་བདུན། ས་མཚམས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ནའོ། །བཅུ་པ་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་དག་སའི་1

རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་བརྒྱད། ས་མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་ནའོ།།
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
ལམ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གེགས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། འགལ་རྐྱེན་གེགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། རྒྱུ་རིགས་དང༌། རང་བཞིན་དང༌། བྱེད་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས། གཉིས་པ་དབྱེ་ན། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གོ །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་དོ།།
གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་
ནི། གཞན་འདྲ་བ་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་བཟུང་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་དབེན་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པའོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མཐའ་དག་ལའོ།2

།གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཕན་ཡོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༦ ན ༤ དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
2 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༦ བ ༤ མཐའ་དག་གོ།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 137
ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ །ས་མཚམས་ནི། ས་དང་པོའ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནའོ།། ིགཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ལ་གཉིས། སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང༌། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དབྱེ་ན་དྲུག་གོ །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ལ་གསུམ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བླ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་དང༌། བསྔོ་བ་དང༌། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། དེའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མོས་པ་གསུམ་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཆ་དེ་ནས་ཐུགས་དགྱེས་པའི་ཆ་དང༌། དངོས་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བླ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གཞན་
གྱི་དགེ་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སོ། །ས་མཚམས་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཟག་བཅས་གང་ཞིག་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་དགའ་བ་སྒོམ་པའི་དང་བའོ། །དབྱེ་བ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །ས་མཚམས་གོང་དང་འདྲའོ།།
གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་
མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག་རང་འབྲས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ། དབྱེ་ན་ལྔ། གཉིས་པ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་

138 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ། དབྱེ་ན་དགུ །གཉིས་ཀའི་ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ།།
གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་ལ་བཞི། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྒྱུ་
མཚན་དེ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མི་མཐུན་པ་དང༌། གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ ིསྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྲིད་མཐའ་འགོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་ཟིན་ཅིང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པའོ། །ཞི་མཐའ་འགོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ལ་བལྟོས་པའི་ཞི་མཐའི་འགོག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས། ས་མཚམས་ནི། གཉིས་ཀ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་དང༌། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་
གཉིས། དང་པོའ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང༌བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ ིརྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་མཁྱེན་པའོ། །ས་མཚམས་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་ནས་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་རོ། །འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང༌། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པའོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ལའོ།།
གསུམ་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་
གྱིས་མ་ཟིན་པའི་མཁྱེན་པའོ། །ས་མཚམས་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་མཐའ་དག་ལའོ། །གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ནས་སོ།།
བཞི་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང༌། དེའི་འཛིན་སྟངས་དང༌། དེའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་
འདིར་དངོས་བསྟན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཞིའི་ཀུན་རྫོབ་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་གང་རུང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་འགོག་པའི་སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 139
བཅུ། འདིར་ཁྱད་གཞིའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་ལམ་དང་སྦྱར་ཡང༌། ས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞིའི་དབྱེ་
བ་དང༌། མཚན་མཚོན་དང༌། ཡུལ་ཅན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་འགོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་སོ། །ལྡོག་པས་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སོ། །ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི། འདིར་ཤགས་ལ་བསྟན་པ་སྟེ། སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་བཞི་བཤད་པ་ལ། བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང༌། ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། འགལ་རྐྱེན་སྐྱོན་བཤད་པ་དང༌། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ལམ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ །དབྱེ་ན་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །དོན་གཞན་ནི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོའ་སྦྱོར་ ིབའི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྡུས་ཏེ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤ་དང༌། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་སོ། །བཅས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་རྟེན་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ལ་བཀུར་སྟི་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགེ་རྩ་གསོག་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་སྔ་ལོགས་ནས་ཀྱང་ཡོད་དོ།།
གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་

140 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དབྱེ་ན་བཅུ་བཞིའོ། །སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱོར་བ་སྐྱེས་པའམ་གནས་པའི་གེགས་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་ཞེ་དྲུག་གོ །སྐྱོན་འདི་དག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེས་མ་གོས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་ནས། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་ལ་མ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་བྱ་བའོ། །དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་གོ །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྦྱོར་བ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་དང༌། སྨིན་པའི་སྐབས་དང༌། རྟེན་གྱི་གང་
ཟག་དང༌། གང་ཟག་གི་སྒོམ་རིམ་མོ། །དང་པོའ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་ ིམཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས། སངས་རྒྱ་བའི་ཆེད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྒྲུབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་བ་བསྡུས་ན་ལྔ་དང༌། རྒྱས་པར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤ་རྩ་གཅིག་གི་རྟོགས་པའི་རིགས་ཚང་བ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཙོ་བོ་ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
གནས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་བ་དང༌བྲལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའོ། །དབྱེ་ན་གསུམ། ས་མཚམས་དབང་པོ་རྣོན་པོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། རྗེས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་སྐབས་བཅོམ་པའི་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ས་མཚམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སོ། །གཉིས་པ་ཞིང་དག་བླ་ན་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། རང་གང་དུ་སངས་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་དགེ་རྩ་

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 141
དེ་1

ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ས་མཚམས་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཅུའོ། །ས་མཚམས་སྔ་མ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་གཙོ་བོའ་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ་ལ་ ིདྲོད་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སད་དུས་སུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཀུན་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོའོ། །སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསྒོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་དགོས་2

ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རྨི་ལམ་ན་ཆོས་ཀུན་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་སྙམ་དུ་དྲན་
པ་ཙམ་ནི། སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་ལའང་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་ངོ༌། །དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སོ། །རྩེ་མོའ་རྩེ་སྦྱོར་ ིགྱི་མཚན་ཉིད། ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་དང༌། མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པའོ། །དབྱེ་ན་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་གོ།
བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཤེས་
རབ་དང༌། གཞན་དོན་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པའོ། །དབྱེ་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་གཉིས་སོ། །ཆོས་མཆོག་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པས་བྱང་སེམས་བཞིའི་དགེ་རྩ་ལ་ཡི་རང་བ་དང༌། ཏིང་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པའོ།།
གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་མཉེན་པོ་
བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་བཞིའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་བཞི་དང༌། རྒྱས་པར་ན་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་

1 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༩ བ ༡ དགེ་རྩ་ནུས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༣ ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་

142 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གོ །གསུམ་པ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་བ་བསྡུས་ན། སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་བཞི་དང༌། རྒྱས་པར་ན། ས་དང་པོའ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། །བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ལ་ ིགཉིས་ལས། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་འདིར་བསྟན་གསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འདུར་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང༌། མངོན་གྱུར་གང་རུང་ངོ༌། །དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་གོ །དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་སོགས་ཁས་བླངས་ན། བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང༌། བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་བླངས་ན། བྱ་བྱེད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་མངོན་གྱུར་དང༌། ས་བོན་མཐའ་དག་གོ །དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་ལ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་ནས། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་མོ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དེ་དག་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་བཏགས་ཟད་པར་མཐོང་ནས་སྤངས་ཤིང༌། ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་འབྱུང་མི་སྲིད་དོ།།
གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། རྣམ་དག་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་བཤད་ཟིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མི་རྟག་པར་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས། རྒྱས་པར་ན་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །བརྟན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བཅུ་གསུམ་མོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་ལོགས་བར་ན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་ཉི་ཁྲི་སྣང་བར་མཐར་གྱིས་བགྱི་བ་དང༌། མཐར་གྱིས་བསླབ་པ་དང༌། མཐར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོས་ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིམ་པ་འདི་ལྟ་བུར་སློབ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྡུག་བསྔལ། །སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། རགས་པའི་མི་རྟག་པས་འཆི་བ་རྗེས་དྲན་བསམ་པ་སྔོན་དུ་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༦

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 143

བཏང་ནས། ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་སེམས་པ་དང༌། དེ་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ ིཅན་ཡིན་པས་གང་དུ་སྐྱེ་ལ་རང་དབང་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། སྡིག་པ་སྤོང་ཞིང་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་མངོན་མཐོ་རྒྱུ་འབྲས་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྒོམ་པ་ལ། དེ་ནས་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་དང༌། འཁོར་བ་སྤྱིའི་ཉེས་དམིགས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་སྒོམ་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པ་བསྒོམ་ཚུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་ཚུལ་ནི། རང་གི་ལུས་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དེ་དག་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུའང་རང་གི་ལྷག་པའི་
ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྡོམ་སེམས་གཏོང་བ་དང༌། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང༌། དེ་དག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པ་རྣམས་ནི། མཐར་གྱིས་པ་བརྟན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྟན་པ་དང༌། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་སུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱིར་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་བསྒོམ་ཚུལ་ལ་ནི། ལམ་གང་སྟོབས་ཞན་པ་ལ་དང་པོར་བསྒོམ་པ་སོགས་གོ་རིམས་འཆོལ་བ་ཡང་བསྒོམ་མོ། །གཉིས་པ་མཐར་གྱིས་བསླབ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་ལམ་གཞན་གྱིས་སྐབས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་སོ།།
གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་སྒོ་ནས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྒོམ་པ་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་ལོགས་ཚུན་ཆད་དུ་བསྒོམ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་

144 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཉིད། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཏོང་བའི་སེམས་དཔའ་རིམ་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །སྦྱིན་པ་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་དང༌། ཟང་ཟིང་དང༌། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་གསུམ་མོ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འཆལ་ཚུལ་སོགས་སྡོམ་པའི་སྒོ་ནས་
ཚུལ་ཁྲིམས་རིམ་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དབྱེ་ན། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །བཟོད་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པ་སོགས་བཟོད་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང༌། གནོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པ་དང༌། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། བརྩོན་འགྲུས་རིམ་ཅན་དུ་རྩོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱེ་ན། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། མ་ཞུམ་པ་དང༌། མི་འཁྲུགས་པ་དང༌། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །བསྡུས་ན་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། བསམ་གཏན་རིམས་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །བསམ་གཏན་ལ་དབྱེ་ན། ཚེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང༌། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་དང༌། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཇི་ལྟ་བའམ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཤེས་རབ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པ་དང༌། དོན་དམ་རྟོགས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བོ།།
སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང༌། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིམ་ཅན་དུ་དྲན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཆོས་རྗེས་དྲན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། དགེ་འདུན་རྗེས་

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 145
དྲན་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་སུ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གམ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པ་དང༌། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ཞེས་སྦྱར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་འདྲའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་དྲན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སྡོམ་པ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་དྲན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱིན་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་དྲན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ལྷར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་སོགས་དབང་པོའ་ིཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རིམ་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།།
བཞི་པ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་བསྟན་ཟིན་ལ། དབྱེ་ན་བཞི། རྣམ་པར་
སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་དངོས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུན་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ་ནས་གཉིས་དང༌། ཡུལ་དོན་དམ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་རྣམ་པར་དག་གོ1

།ས་

མཚམས་རྒྱུན་མཐའ་ནའོ། །མཐར་གྱིས་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་ནི། གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།གསུམ་པ་ཆོས་སྐུའི་ལུས་བཤད་པ་ལ། ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤངས་པ་དང་རྟོགས་
པ་མཐར་ཐུག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་གོ །དབྱེ་ན་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༤ རྣམ་པར་གཞག་གོ།

146 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་མཚན་ཉིད། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་གོ །རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མཚན་ཉིད། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང༌། རྒྱས་པར་ན་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་གོ །རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ།1

བྱ་བ་

སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི། ལོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། ངེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་མཚན་ཉིད། ངེས་པ་ལྔས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་པའི་2

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཡེ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་སྐུ་
འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་ལུགས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་སྐུའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ།།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པ་ནས། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་
བར། ཉེར་བདུན་ནོ། །འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི།3

།ཞེས་པ་ལམ་གྱི་རྟེན་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་བདེན་4

པ་འབའ་ཞིག་གིས་དོན་
གཉེར་བཀག་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བསྐྱེད་པའང་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐུ་གསུམ་དང་སྐུ་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྐུ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིའང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པར་འདོད་པ་སོགས་སྡིག་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་མིང་བཏགས་པ་ཁ་ཅིག་དང༌། མུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་པའི་གཞུང་བཟླས་པར་མི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༢ སྐུ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༣ མིན་པར་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༩ ཕྲེང་། ༥
4 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༥ བདེ་བ་འབའ་ཞིག་

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། 147
བྱའོ། །འཕྲིན་ལས་ལ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང༌། བྱ་བ་ལས་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམས་པ་དང༌། །གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་བལྟ་བའི་མིག་གཅིག་པུ། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ། །གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཤེར་ཕྱིན་མདོའ། །སྡུད་པ་པོ་ལ་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ། །རྒྱལ་བའི་བཀའི་ཡིས་ལེགས་པར་གཏད་པ་ཡི། །དགོས་པ་ཅུང་ཟད་རྟོགས་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི། །ཡུན་རིངས་གནས་ན་སྙམ་ནས་བསྡུས་དོན་སྦྱར། །རྣམ་དཔྱོད་དོན་གཉེར་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ལུས་མཐར་ཕྱིན་འགྱུར། །ལམ་ཤེས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང༌། །ཚིག་དོན་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་གསལ་བར་བཤད། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ། །བདག་ནི་བློ་དམན་སྦྱངས་པའི་སྟོབས་ཆུང་བས། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །ལམ་བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང༌། །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཐེག་མཆོག་བགྲོད་པའི་ཐེམ་སྐས་འཛེག་གྱུར་ཅིག།
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མདོ་
སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་མཁྱེན་པའི་སྡོམ་བརྩོན་དུ་མས་བསྐུལ་ཞིང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཡང༌། མཚོ་སྟོན་དཀའ་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གྱིས་ལས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་བདེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱིས་ཞེས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རིགས་པ་སྨྲ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག །སརྦ་མངྒ་ལཾ།།

༄༅། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ན་མོ་མཉྫུ་ཤྲི་ཡེ། གང་གིས་རྟེན་འབྱུང་རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་དང། །མིག་འཕྲུལ་
གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུར་ཐུགས་ཆུད་ནས། །གཅིག་ཏུ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་འདོམས་མཛད་པ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པའི་དོན། །དྲང་ངེས་མ་ལུས་འབྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་མཆོག །ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཕྱིར་དུ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་བསྡུས་དོན་བྱ།།
དེ་ལ་འདིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྡུས་པའི་དོན་གསུམ་གྱིས་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང། བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མར་བསྟོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ་དང། དེ་ལ་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་བསྔགས་པ་དང། དེའི་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྙིང་རྗེ་ལ་ལྷག་པར་བསྔགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། དེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་དམན་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཏེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉེར་ལེན་དང། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་བཞིའི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་བསྔགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བསྔགས་པས་དོན་གྱིས་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཡང་བསྟོད་པར་གོ་བ་དང། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་བཞེད་ནས་དེ་ལ་བསྔགས་པའི་ཕྱིར། འདིས་

150 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་དགོངས་ཏེ། སྐབས་གཞན་དུ་གསལ་བར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་ཀུན་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་གྱིས་ ིབསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མར་བསྟོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་དཔེ་གསུམ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཙོ་བོའ་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཐོག་མར་དེ་ལ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་དང། ཆོས་ལ་
དམིགས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ལ་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པར་རིགས་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་རྫས་ཡོད་དགོས་པ་མིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་འདི་ཡོད་ཅིང། སེམས་ཅན་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་ཆོས་ཙམ་དང་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ། ཆོས་ལ་
དམིགས་པ་དང། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྒྱུ་མཚན་ནི། རགས་པའི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཙམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་ནོ། །ཡང་ན་གཞུང་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པར་འོས་ཏེ། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ས་དང། འབྲས་བུའི་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 151
སའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ས་བཅུའི་རང་བཞིན་དང། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོག་མ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ལ་གསུམ། མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང། ཡོན་ཏན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང། མིང་གི་དོན་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོགས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་དང། གང་ཟག་གི་མིང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྨོན་ལམ་འབུམ་ཕྲག་གྲངས་མེད་པ་བཅུ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བཅུར་ཕྱེ་བའི་སེམས་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ས་རབ་དགའ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྙད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། ཉན་རང་ལས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང། ནུས་པའི་ཁྱད་པར་དང། དཔེའོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི། འདི་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེས་དང་ཉན་རང་གི་ས་ལས་འདས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་སའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སྐྱེས་པའི་སློབ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་མྱོང་བའི་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ས་དང་པོའ་སྐྱོན་དང་ ིབྲལ་བའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ནུས་པ་དང། ས་གོང་མ་མནོན་པའི་ནུས་པ་དང། ངན་
འགྲོ་དང་བྱིས་པའི་རྒུད་པ་འགོག་པའི་ནུས་པའོ། །དེ་རྣམས། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཅིག་དང། གཅིག་དང། གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་གཅིག་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་

152 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་ནུས་ཏེ། ས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། ས་འོག་མ་ནས་གོང་མ་མནོན་ཅིང་འགྲོ་སྟེ། ས་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་ལས་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་གོང་མ་མནོན་པ་ལ་སྤྲོ་བ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ངན་འགྲོའ་ལམ་མཐའི་དག་འགགས་ཏེ། མི་དགེ་བ་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཅིང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་ས་དང་བྱིས་པའི་རྒུད་པ་ལས་འདས་ཏེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། འདི་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་
ཆོས་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ས་ཐོབ་པ་ ིལ་རང་དང་འཚམ་པའི་སྐྱོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྫོགས་པའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་ལས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའ་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་གོང་ནས་གོང་ ིདུ་འཕེལ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་ཏེ། དེ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ས་དེར་སྦྱིན་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ་དང། སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་བརྗོད་
པ་དང། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། སྦྱིན་པ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཚེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཕར་ཕྱིན་བཅུའི་དང་པོ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་ལྷག་པར་ལྡན་ཏེ། སྦྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་ཞིང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ལ་གནས་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་ཤ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པས་ཁྱོད་ལ་རང་ལས་བློ་དམན་པའི་གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དེ། ཁྱོད་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་རྟོགས་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཤ་སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་ལ་གུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 153

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐོག་མར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང། སྙིང་རྗེ་ཡོད་
མེད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བསྔགས་པ་དང། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བསྔགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བོ་ཞེས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པས་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕར་ཕྱིན་གཞན་ལས་སྦྱིན་པ་ལ་འགོད་པ་སླ་ཞིང། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་མནོན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཡང་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་འབྱུང་བར་གཟིགས་ནས་ཐོག་མར་དེའི་གཏམ་མཛད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་སྦྱིན་པའི་བསྔགས་པ་དང། སྙིང་
རྗེ་ཅན་གྱི་སྦྱིན་པའི་བསྔགས་པ་དང། ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེའི་སྦྱིན་པ་མངོན་མཐོའ་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང། ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཞེས་ ིཔ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་སྦྱིན་པ་མངོན་མཐོའ་རྒྱུར་འགྱུར་ ིཏེ། གང་ཟག་དེས་རང་བདེ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདི་ཡང་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་དེའི་སྦྱིན་པའང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྦྱིན་གནས་སུ་སྐབས་འགར་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕྲད་ནས་དེས་ཐར་ལམ་བསྟན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་པ་འགོག་ཅིང་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་ལ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་ཀུན་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་དགའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཚེ་སློང་བ་པོ་ཡིད་ཚིམ་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དགའ་བ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་ཕྱིར་བརྩེ་བདག་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་གཏམ་བདེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་སྦྱིན་པས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་གུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
དང། དེའི་སྦྱིན་པ་ཕར་ཕྱིན་གཞན་གྱི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་

154 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་ལྷག་པར་གུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་ཕྱི་ནང་གི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློང་བའི་གཏམ་ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པའི་བདེ་བ་དེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལུས་བཅད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྲས་འགའ་ཞིག་གི་སྦྱིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་པ་མེད་པའི་ས་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་ཤ་བཅད་ནས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་དཔགས་ནས་དེ་ལས་སྟོང་འགྱུར་གྱིས་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་རང་གི་བ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་པར་རྩོམ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དཔགས་ནས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པ་རང་གིས་མྱོང་བ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་རིག་ནས་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པའི་ལས་བྱ་བྱེད་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང། ས་དང་པོའ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་ ིཔར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བསྡུས་པའི་སྦྱིན་པའི་ལས་བྱ་བྱེད་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་དང་བཅས་ཤིང། དེ་ཡང་ས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཡིན་གྱི། ལས་བྱ་བྱེད་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མིང་བཏགས་ནས་ཀྱང་སྟོན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་ལ་བཞག་པའོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་འཇིག་རྟེན་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་སྦྱིན་པ་བསྟན་པར་འདོད་ ིན་ཡང་བདེན་འཛིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མི་རུང་ངོ་།།
གསུམ་པ་སའི་མིང་དོན་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་དང་
པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཞིན་དུ་ས་དང་པོའ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ ི

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 155
རྒྱལ་ནས་རྣམ་པར་གནས་ཏེ། ས་དང་པོའ་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
༈ གཉིས་པ་ས་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་གསུམ། མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་མདོར་བསྟན། ཡོན་
ཏན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད། མིང་དོན་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཚུལ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྨི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་ཚུལ་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་པ་ས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་དུ་འཆལ་ཚུལ་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ས་དེར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་དང། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྔགས་པ་དང། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་དང། སྐྱོན་ཟད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤོང་བདུན་ཀུན་སློང་དང་བཅས་པ་ངང་གིས་འཕེལ་བ་དང། ས་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང། དེའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དེ་གསུམ། ལུས་ངག་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་དང། གཉིས་དང། གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་ཏེ། ས་གཉིས་པ་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ངང་གིས་གསོག་པར་བྱེད་དེ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ས་བརྙེས་པའི་ཕྱིར་ས་བཅུ་པར། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ།1

ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་པོ་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པས་མི་གསོག་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་འཕེལ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཐལ། ས་གཉིས་པ་པ་དེ་ས་དང་པོ་པ་ལས་དབང་པོ་བསྡམས་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཞི་ཞིང་འོད་ཆགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐྱོན་ངོས་བཟུང་བ་དང། དེས་དག་པར་བསྟན་
1 བསྟནའགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༢༧ ཕྲེང་། ༦ ནང་དུ་དྲངས།

156 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་བདེན་པར་བཟུང་ནས་བདག་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་དུ་རློམ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་གཉིས་པ་པ་ཆོས་ཅན། སྲོག་གཅོད་སོགས་གཞི་གང་ལས་སྤོང་བ་དང། གང་ཞིག་སྤོང་བ་དང། གང་གིས་སྤོང་བ་གསུམ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང། དེ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཀུན་བཏགས་དང། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ས་བརྙེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསྲུང་བའི་ཉེས་དམིགས། བསྲུངས་པའི་ཕན་ཡོན།
ས་གཉིས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལྷག་པར་བསྔགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ན་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་དང། དེར་ལྟུང་ན་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུན་མ་ཆད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་མི་ནུས་པ་དང། ངན་སོང་ལས་ཀྱང་ཐར་པར་དཀའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་འཆལ་ན་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ན་བདེ་འགྲོའ་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འཆལ་ན་ ིངན་འགྲོར་ལྷུང་ནས་སྦྱིན་འབྲས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེད་བཅས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་འཆལ་ན་ངན་འགྲོར་སྐྱེས་ནས་སྔར་གྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་དང་བཅས་པ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཟད། ཕྱི་མའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་སྤེལ་བར་མི་བྱེད་པས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་རྩ་བའང་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྩ་བ་དང་ལོ་ཏོག་གཉིས་ཀ་སྔར་གྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལ་སྦྱར་ཏེ། སྦྱིན་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་འབྱུང་བ་དེ་རྩ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱས་པས་སྐྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ཚེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཚུལ་འཆལ་ངན་འགྲོར་ལྟུང་1

བ་དེ་
ཆོས་ཅན། རང་དབང་མེད་པའི་ངན་འགྲོ་ལས་ཐར་བར་དཀའ་སྟེ། བདེ་འགྲོར་རང་དབང་དུ་གནས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༢ ལྷུང་བ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 157

པའི་ཚེ་ཡང་ངན་འགྲོའ་གཡང་ཁ་ནས་སྡིག་ལྟུང་བསྡམས་ཏེ་རང་ཉིད་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་དང། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་བར་མ་ཆད་དུ་ལྡན་ན་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཆད་མི་སྲིད་པ་དང། ཚུལ་ཁྲིམས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀུན་གྱི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པས་སྦྱིན་པའི་གཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པས་ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་ཆུད་མི་ཟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་སོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འཕེལ་ན། འབྲས་བུ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བསྔགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སོ་སོའ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་ ིསྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞིར་བསྔགས་ཏེ། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། དཔེ་གཉིས་
བཞིན་དུ་ཚུལ་འཆལ་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་མི་སྲིད། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་གིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་གཉིས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ས་གཉིས་པ་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང། རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དམིགས་བཅས་ཀྱི་སྤོང་བའི་སེམས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་སྲས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་གཉིས་པ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཅན། ཚུལ་འཆལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་གདུངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ཀའི་ཟླ་འོད་དྲི་མ་མེད་པས་སྐྱེ་བོའ་ཡིད་ཀྱི་གདུངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ ིགཉིས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

158 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

༈ གསུམ་པ་ས་འོད་བྱེད་པ་ལ་གསུམ། མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་མདོར་བསྟན། ཡོན་ཏན་
གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད། མིང་དོན་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། འོད་ཀྱི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་སྟེ། ས་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ས་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བུད་ཤིང་བསྲེག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ། ཞི་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འོད་འབྱུང་བའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདེ་གཤེགས་ཞེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་ཤར་བའི་སྔ་རོལ་གྱི་ཟངས་མདོག་ལྟ་བུའི་འོད་དང་མཚུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་དང། ས་དེར་
ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་དང། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ས་དེར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ་དང། བཟོད་པའི་བསྔགས་པ་དང། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་ལྷག་པ་དང། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་ལྷག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་གསུམ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་ལྷག་པར་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཁྲོ་བས་བསླང་སྟེ་རུས་པ་དང་བཅས་པའི་ཤ་སྲང་རེ་རེ་ནས་ཡུན་རིང་པོའ་བར་དུ་སྡོད་ཅིང་བཅད་ཀྱང་ ིདེ་ལ་སེམས་མི་འཁྲུགས་པར་མ་ཟད་གཞན་གྱིས་སེམས་བསྲུང་བས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང། ཁོང་ཁྲོའ་ཉེས་དམིགས་ལ་བསམ་ནས་ལྷག་པར་ཡང་བཟོད་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག་ ིམེད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་པ་ལྷག་པར་ལྡན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ས་གསུམ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁོང་ཁྲོའ་ཉེས་དམིགས་དང། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་དང། དེས་ན་རྟག་ ིཏུ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁོང་ཁྲོས་སྔར་མེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྟོབས་ཅན་བསྐྱེད་པ་དང། སྔར་ཡོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཇོམས་པ་དང། དེ་མ་ཐག་ངན་འགྲོར་འཕེན་པའོ། །དང་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 159
པོ་ལ་གཉིས། གནོད་བྱེད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བྱ་མི་རིགས་པ་དང། བཟོད་པ་སྒོམ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནོད་པ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནོད་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཁྲོ་བ་སྒོམ་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཁྲོ་བ་བྱས་པས་ཚེ་འདིར་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་ཅིང་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་དང་འགལ་བའི་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྔོན་བྱས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གནོད་བྱེད་ལ་བཟོད་པ་སྒོམ་པར་རིགས་ཏེ། གནོད་བྱེད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་དེ་སྔར་རང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མྱོང་ནས་འཛད་པ་ཡིན་པ་ལ། སླར་ཡང་ཁོང་ཁྲོས་ངན་འགྲོའ་རྒྱུར་སྒྱུར་བས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་དང། ལང་ཚོ་འཇོམས་པ་དང། ཤེས་རབ་
འཇོམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྲོ་དེ་ཆེས་1

སྟོབས་
དང་ལྡན་པའི་སྡིག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་དང། ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་དགེ་བ་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་འཇོམས་ཤིང། དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་མཚམས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་སྡུག་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲོ་བས་ལང་ཚོ་འཇོམས་ཏེ། ཁྲོ་བས་ཁྲོ་གཉེར་སྡུད་ཅིང་བཞིན་རས་ནག་པོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང། དེའི་དབང་གིས་དམ་པ་མིན་པའི་བྱ་བ་ལ་འཁྲིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་དང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲོ་བས་རིགས་མི་རིགས་དཔྱོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་འཇོམས་ཏེ། ཁྲོ་བས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ནས་བླང་དོར་ལ་རྨོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། མི་བཟོད་པ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྲོས་དེ་མ་ཐག་
ངན་འགྲོར་འཕེན་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཟོད་པས་ཞེས་པ་རྐང་པ་ལྔ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པས་སྐྱོན་དེ་དག་དང་འགལ་བའི་ཡོན་ཏན་འདྲེན་པར་བྱེད་དེ། བཟོད་པས་གཟུགས་མཛེས་པ་དང། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང། བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང། ཚེ་གཞན་དུ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་སོགས་སྟེར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སོ་སོའ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ཁྲོ་བ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༥ ཆེས་

160 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རིག་པར་བྱས་ནས་རྟག་ཏུ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཁོང་ཁྲོས་མི་འདོད་པ་མཐའ་དག་འདྲེན་ཅིང། བཟོད་པས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྫོགས་སངས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ས་གསུམ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང། མཉམ་བཞག་གིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་འདྲེན་པའི་ནུས་པ་དང། ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་ནུས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དེར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། ས་གསུམ་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་ཚད་མེད་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང། གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཕལ་ཆེར་ཟད་དེ་རྟེན་འབྲེལ་འཕོ་བ་མེད་པ་དང། འཇིག་པ་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་གསུམ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་ཀྱང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོའ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཟུང་ནས་གཞན་གྱི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལོག་པའི་ཐབས་སྒྲུབ་ ིཅིང་འདོད་པའི་འདམ་ནས་འདོན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང། ཚོགས་གཉིས་
གང་གིས་བསྡུས་པ་དང། སྐུ་གང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་སོགས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིམ་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བསྔགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་སྒྲུབ་སླ་བས་དེ་ལྟར་བསྔགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕར་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 161
ཕྱིན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ཀྱང་གོ་བར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་གསུམ་པ་བ་ཆོས་ཅན། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་ས་གསུམ་པའི་གེགས་ཀྱི་མུན་པ་ཐོག་མར་བསལ་ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གསུམ་པ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཀྱང་སེལ་ནུས་ཏེ། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་སྐྱོན་འཇོམས་པ་ལ་ཆེས་རྣོ་བར་འཇུག་ཀྱང་སྐྱོན་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་གོམས་ཤིང་སྙིང་རྗེས་རྒྱུད་སྣུམ་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།
༈ བཞི་པ་ས་འོད་འཕྲོ་བ་ལ་གསུམ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དང། མིང་གི་ཁྱད་པར་དང།
མིང་གི་ཐ་སྙད་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟེ། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང། གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས་དེ་རང་འབྲས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྔ་མའི་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་རྟགས་སུ་དགོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ས་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒོ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་པར་འབར་བའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། སྤང་བྱ་ཟད་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། དེར་ནི་
ཞེས་པའི་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྔར་ས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཟངས་ཀྱི་སྣང་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་དུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་བླ་ན་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཕལ་ཆེར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

162 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

༈ ལྔ་པ་ས་སྦྱང་དཀའ་བ་ལ་གཉིས། མིང་གི་ཁྱད་པར་དང། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་
རོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་ལྔ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྦྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀུན་གྱིས་ཕམ་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཁྱོད་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་ལྔ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པར་རྫོགས་ཤིང་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་ཞིབ་མོས་རྟོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།
༈ དྲུག་པ་ས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་ཅན་སའི་མིང་དོན་གྱིས་མདོར་བསྟན་
པ་དང། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་དུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་དྲུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཕར་ཕྱིན་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། མིག་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུས་དམིགས་པུ་བྱས་ཏེ་ལོང་བའི་ཚོགས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་པ་ལྟར། ཕར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་པུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སར་བགྲོད་དགོས་ཀྱི། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པུ་དང་བྲལ་ན། བགྲོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཕར་ཕྱིན་གཞན་གྱི་དམིགས་པུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་དང། གདུལ་བྱ་གང་ལ་བཤད་པ་དང།
ཆོས་གང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཆོས་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 163
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་དབང་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་མི་ནུས་ཀྱང། སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཆད་ནུས་ཏེ། ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཆེས་ཟབ་པའི་ཆོས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཞུང་དང་མན་ངག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྣོད་བརྟགས་པ་དང། སྣོད་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཀུན་འབྱུང་བ་དང། དེ་ལ་ཉན་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོའ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བདུན་ ིཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ནང་དུ་དགའ་བ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་འབྱུང་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་མིག་ནས་མཆི་མ་འཛག་པ་དང། ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་སྡང་བའི་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣོན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་པར་འོས་ཏེ། དེ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བསྟན་པའི་སྣོད་རུང་གི་ཆོས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་པ་དྲུག་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གོ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཉན་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང། དེའི་ཚེ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་འཕོངས་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་སྙིང་རྗེ་བསྟེན་པ་དང། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་དང། བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དགེ་རྩ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བས་རྒྱས་འདེབས་པ་དང། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འཆར་བའི་ལམ་འདི་མཉན་པར་འོས་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་ཟབ་མོ་དང་དེ་གོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྦྱིན་སོགས་རྒྱ་

164 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཆེ་བའི་ཚུལ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ་གོམས་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདག་མེད་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པ་དང། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་བསྟན་པ་དང། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་དང། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལས་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡ་གྱལ་སོ་སོ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་
པར་བསྟན་པ་དང། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བསྟན་པ་དང། རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང། བདག་སྐྱེ་ཁས་བླངས་ན་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་སྐྱེ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་དགག་པ་དང། བཀག་པའི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང། ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་ས་བོན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་ནས་ཁྱོད་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་ཀུན་གྱིས་འབྲས་བུའི་སྐྱེ་དུས་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་འདོད་པ་ལ་འདྲའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐད་ཅིག་དང་པོའ་དུས་སུ་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་ཟིན་པ་ ིསླར་ཡང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་མི་རིགས་པའི་དམ་བཅའ་དང། དེ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 165
དང། གཞན་གྱི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་པར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་དང་པོའ་དུས་ན་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ ིཕྱིར། འདི་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་དམ་བཅར་བྱས་ནས་ཁྱབ་པ་དེ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་ཟིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། རྐང་པ་གསུམ་པ་ཡར་བླངས་ནས། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཟུར་ཉམས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །དེ་ལྟ་ན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཁྱོད་རང་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་དངོས་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་དང་པོའ་དུས་སུ་ཚང་བ་དང། ཡང་སྐད་ཅིག་གསུམ་པའི་དུས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་དངོས་ ིརྒྱུ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་ཚང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ལས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སོགས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྦང་རོ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་དེ་དག་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རྣམ་པ་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་བཞི། མྱུ་གུ་ས་བོན་གྱི་འཇིག་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་དང། རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་
འདྲེས་པར་ཐལ་བ་དང། ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་མྱུ་གུར་འགྱུར་ན་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉམས་པ་དང། རང་བཞིན་གཅིག་ན་གྲུབ་དུས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་གྱི་འཇིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་དང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང་རོ་དང་ནུས་པ་དང་སྨིན་པ་སོ་སོར་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

166 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཀྱི་དུས་ན་ས་བོན་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའམ། ཡང་ན་ཁྱོད་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་ས་བོན་ཡང་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་སྐྱེ་ཐ་སྙད་
དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ན་ས་མྱུག་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་དགོས་པ་ལས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ས་མྱུག་གཅིག་ཏུ་ཁས་ཀྱང་མ་བླངས་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཏུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་བོན་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཆར་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་པ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གནོད་ཅིང། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སྤྱིར་ཞེས་སྨོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག་ལས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། བདག་སྐྱེ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང། བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང། ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་དང། དེ་ལྟར་མིན་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་དང། མཐའ་བཞིར་བརྟགས་ནས་དེ་དག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཧ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ་དང། རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉམས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ཆོས་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 167
ཅན། ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལ་བཟློག་ན་གནོད་པ་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་འཐུག་པོ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་བསྒྲེའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་མི་ཉམས་པའི་ལན་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཀུན་ལས་རང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཀུན་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་ས་མྱུག་དང། མི་འདོད་པའི་མེ་ལྕེ་དང་མུན་པ་སོགས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རབ་ཏུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཀུན་ལས་ཀུན་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ས་མྱུག་ལྟ་བུ་རིགས་གཅིག་པ་དང། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང། ཕན་འདོགས་ནུས་པ་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་གྱི། དེ་དག་མ་ཚང་བའི་སྣང་མུན་སོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་ལུའི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་བཞིན་དུ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དང་རིགས་གཅིག་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་ཕན་འདོགས་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པ་དངོས་དང། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་གྱི་དཔེ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མྱུ་གུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུ་ས་བོན་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བའི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མྱུ་གུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་མྱུ་གུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་གཞན་པ་མྱུ་གུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ལས་དེ་སྐྱེ་བ་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང། མིག་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་དུས་མཉམ་པ་བཞིན་དུ་ས་བོན་འགག་པ་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་པས་ས་མྱུག་ཀྱང་དུས་མཉམ་ལ། དེས་ན་རང་བཞིན་གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལན་ནི། གལ་

168 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་ལྔ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་ས་མྱུག་དུས་མཉམ་པའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་ལ་དུས་གཅིག་པ་ཡོད་ཀྱང་ས་མྱུག་དེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མི་རུང་བར་ཐལ། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ལ། ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་དེ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མྱུག་དུས་མི་མཉམ་ཡང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང། ས་བོན་འགག་པའི་བྱ་བ་དུས་མཉམ་མོ་ཞེ་ན། མྱུ་གུའི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་པོ་མྱུ་གུ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། བྱེད་པོ་མྱུ་གུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། མིག་ཤེས་དེ་རང་གི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་མིག་
སོགས་དང། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་གཞན་སྐྱེར་རུང་ངོ་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་དག་ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་དུ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དུས་ན་ཁྱོད་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ་མཐའ་བཞིར་བརྟགས་པ་དང། བརྟགས་ནས་དགག་པ་གཉིས། སྐྱེད་པར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་མཐའ་བཞིས་བསྡུས་པ་གང་སྐྱེད། བཞི་ཁ་1

ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ས་
བོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མྱུ་གུ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་པ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དུས་ན་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །རང་བཞིན་དུས་ནམ་ཡང་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་རི་བོང་རྭ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར། མྱུ་གུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའང་མི་སྐྱེད་དེ། མྱུ་གུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའང་མི་སྐྱེད་དེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༢ བཞི་ཀ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 169
གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་
གིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྐྱེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པའི་ཡུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་དང། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་དང། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་ཀུན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བས་རྙེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མཐོང་བས་རྙེད་པའི་ས་མྱུག་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྙེད་པའི་དོན་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང། མཐོང་བ་འཁྲུལ་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང། ཡུལ་ལ་ཡང་ལོག་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་བ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རབ་རིབ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་དང་བྲལ་བའི་དབང་ཤེས་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང། གནོད་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གནོད་པ་མེད་ཅེས་ལ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་གཟུང་ཡུལ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང། གནོད་བཅས་ཀྱི་དབང་པོའ་བཟུང་ཡུལ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མི་ཤེས་ ི

170 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་སྒྱུ་མའི་སྤྲུལ་གཞི་རྟ་གླང་རང་མཚན་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མིག་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མཐོང་བས་རབ་རིབ་མེད་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ལ་མི་གནོད་པ་ལྟར། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློས་མི་གནོད་པར་ཐལ། གཞན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏི་མུག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་བདེན་པར་སྣང་ཞིང་དེས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གཟིགས་ཀྱི་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རབ་རིབ་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དག་པས་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྲ་ཤད་ཀྱིས་དབེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྣང་བ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ་
ལ་གསུམ། དངོས་དང། གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང། རྟེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་འགོག་ནུས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་བཀག་པ་ལ་ཡང་མི་གནོད་པར་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་གནོད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 171
རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པའི་དབང་པོའ་ཤེས་ ིཔ་གཞན་བདེན་པ་བཀག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང། གཞན་བདེན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཀུན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་མི་གནོད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གནོད་སྒྲུབ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་མས་གནོད་དེ། བུམ་པ་ཡོད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མ་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པ་མེད་དེ། བུའི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་ཁྱེའུ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ངས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་དང། ཤིང་གི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་སྡོང་པོ་ལ་དམིགས་ཏེ་འདི་ངས་བཙུགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་བཞི། དངོས་དང། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་
པ་དང། ཐ་སྙད་འཇོག་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་བོན་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཁྱོད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཁྱོད་རྟག་པར་གནས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ས་མྱུག་རང་བཞིན་གཅིག་པ་བཀག་རྗེས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་མེད་སོ་སོར་འགྱུར་བས་མྱུ་གུ་བྱུང་ཡང་ས་བོན་གྱི་རྒྱུན་དུ་མི་རུང་བས་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་རང་བཞིན་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཆད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་སྟོན་ནོ། །ཡང་རང་

172 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བཞིན་གཞན་བཀག་རྗེས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ས་བོན་རྟག་པར་འགྱུར་བས། རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པས་རྟག་པར་ཐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་འགོག་བྱེད་དུ་ཐལ། དངོས་པོ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་མ་གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དངོས་པོའ་འཇིག་ ིརྒྱུར་ཁས་བླངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཇོག་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཞག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་འདི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལས་ཚུ་རོལ་ཏུ་གནས་པ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས། ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་འགོག་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་མེད་ན་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ་དང། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ཀུན་གཞི་སོགས་གསུངས་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཞེས་པ་རྐང་པ་དྲུག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་ཐལ། གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལས་དེར་སྣང་གི་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་ཚད་མས་ཀྱང་གྲུབ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 173
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འབྱིན་
ནུས་པར་བསྟན་པ་དང། དེའི་དཔེ་དང། རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་པའི་ལས་ཀྱིས་སླར་ཡང་འབྱིན་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ་དང། དགེ་མི་དགེའི་ལས་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ཀྱང་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འབྱིན་ནུས་པར་ཐལ། ལས་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དེ་མ་གྲུབ་ན། ལས་ཞིག་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱིན་ནུས་ཤིང། ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་ཙམ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་བསྒོ་བའི་གཞིར་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྨི་ལམ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་སྐྱེད་པར་ཐལ། རྨི་ལམ་དུ་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དམིགས་པ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་སད་པའི་ཚེ་བླུན་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བུ་
འབྱིན་ན་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་པ་སླར་ཡང་འབྱིན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་མཐོང་ལ། བོང་བུའི་རྭ་མི་མཐོང་བའི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དཔེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དགེ་མི་དགེའི་ལས་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡང་མི་ཉམས་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་པའི་ལས་ཀྱིས་སླར་ཡང་མི་འབྱིན་ཞིང། ཕྱུང་མ་ཟིན་པའི་ལས་ཀྱིས་འབྱིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དགེ་མི་དགེའི་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ ིརྣམས་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་ལས་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ལ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དེས་དེ་ལྟར་དཔྱད་ན་ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་ནས་

174 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཀུན་རྫོབ་ལས་ཉམས་དགོངས་ནས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གང་གི་ངོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་དང། དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་གང་ཟག་རང་མཚན་པ་དང་བདག་གིས་དབེན་པའི་ཕུང་པོ་རང་མཚན་པ་སོགས་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་རེ་ཞིག་ཟབ་མོ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཇིག་ཚོགས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་འཇིག་ལྟ་སྤངས་ཀྱང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་དེ་དང་བཅས་པ་ལྟར་བསྟན་ནས། ང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་འདི་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང།
དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་བ་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་སྟེ། ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་ནས་སྲིད་པ་གསུམ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་རང་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། རླུང་གིས་བསྐུལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཆུ་རླབས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ལས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་ཤེས་དོན་གྱིས་དབེན་པ་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་བ་ཐག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ལྟར་འཁྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་གཞི་བདེན་པ་བ་དང། བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་གདགས་གཞི་བདེན་པ་བ་ལ་ལྟོས་ལ་དེ་ཡང་གཞན་དབང་ཉིད་ཡིན་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 175
ནོ། །མདོར་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་རང་གི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བ་དང། ཀུན་གཞི་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང། སྒྲ་རྟོག་གི་སྤྲོས་པ་ཀུན་གྱིས་དངོས་པོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་དེ་ཀུན་གཞི་སོགས་གཞན་དབང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་བ་དགག་པ་དང།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དགག་པ་དང། ཀུན་རྫོབ་ཀུན་གྱི་གཞི་བདེན་པ་བ་དགག་པ་དང། སེམས་ཙམ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་བའི་དཔེ་དགག་པ་དང། རྣམ་ཤེས་ལས་དབང་དོན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་དང། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང། དོན་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་མཚུངས་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་དཔེ་དགག་པ་དང། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་དཔེ་དྲི་བ་དང། དྲིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་བདེན་པ་བའི་དཔེ་དྲིས་པས། དེའི་ལན་དུ་རྨི་ལམ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དེ་བསམ་བྱ་ཞེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྨི་ལམ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་འཆད་འགྱུར་གྱི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང། ངེད་དབུ་མ་པའི་ངོར་དེ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་བའི་མཐུན་དཔེར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང། མི་མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། རྨི་ལམ་ན་ཤེས་པ་རང་མཚན་པ་ཡོད་དེ། སད་པའི་ཚེ་ངས་རྨི་ལམ་དུ་འདི་ལྟ་བུ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། རྨི་ལམ་ན་ཕྱི་རོལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་ཡུལ་དྲན་པའང་སད་པའི་ཚེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

176 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་
བཞི་སྟེ། རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་དེ། མིག་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དུ་ཞེན་པའི་བློ་ཟློག་ཏུ་མེད་པས་ཡིད་དེ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སད་པའི་ཚེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་མཚན་པ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཀ་བདེན་མེད་དུ་མཚུངས་པ་དང། སད་དུས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མིག་གི་དབང་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང། དབང་དོན་ལྷག་མའང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྨི་ལམ་དུ་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཡང་རང་མཚན་པ་མེད་པར་ཐལ། སད་པའི་ཚེ་མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་གསུམ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་གྱི་ངོར་ཡང་གསུམ་པོ་དམིགས་ལ་དེའི་ཚེ་མིག་གཟུགས་བདེན་པ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདེན་པ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣ་སོགས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལ་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། བདེན་མེད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རྨི་ལམ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྨི་ལམ་དུ་སད་པའི་ཚེ་
ཡང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། བདེན་མེད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདི་ན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དང་ཤེས་པ་དུས་ནམ་ཡང་བདེན་རྫུན་མཚུངས་པར་ཐལ། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་མ་སད་ཅིང་གཉིད་ཐ་མལ་པ་ལས་སད་པའི་ཚེ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་གྱི་ངོར་ཡང་གསུམ་པོ་ཡོད་ལ་སད་པའི་ཚེ་རྨི་ལམ་གྱི་གསུམ་མེད་པ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སད་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར་ཐ་མལ་པའི་སད་དུས་ཀྱི་གསུམ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་དཔེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་
རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་མཚན་པའི་དཔེར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང། དེ་དཔེར་བཀོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རབ་རིབ་ཅན་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 177
གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་བའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ངོར་སྐྲ་ཤད་དང་དེར་སྣང་གི་བློ་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་སྣང་བར་དམིགས་ལ། རབ་རིབ་མེད་པའི་ངོར་གཉིས་ཀའི་སྣང་བ་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། སྐྱོན་སྤོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་
པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཁར་གཞོང་སོགས་སུ་རབ་རིབ་མེད་པས་བལྟས་པའི་ཚེ་སྐྲར་སྣང་གི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་སྐྲ་ཤད་མེད་ཀྱང་སྐྲར་སྣང་གི་བློ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་བདེན་པ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། སྐྲ་ཤད་རང་མཚན་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་དེར་སྣང་གི་བློ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཡིན་ན་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་ཡང། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་མོད། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་སྐྲར་སྣང་གི་བློ་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་སྨིན་མ་སྨིན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། ནུས་དེ་ཞེས་པ་
རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ནུས་པ་རང་མཚན་པའི་དབང་གིས་སྐྲར་སྣང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ནུས་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་དང་འབྲེལ་བ་དང་མ་འོངས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང། འདས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ནུས་པ་རང་མཚན་པ་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་ལ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བའི་རང་དུས་ན་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱུ་མེད་པའམ་རྒྱུས་སྐྱེད་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང། རྣམ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་ལ་བསམ་ནས་ནུས་
པ་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པ་དང། ནུས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ན་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་སྐྱེས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ནུས་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནུས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཁྱད་ཆོས་དང་ནུས་པ་ཁྱད་གཞི་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་མ་

178 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འོངས་པ་ད་དུང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་མེད་པར་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་སྙམ་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལའང་ནུས་པ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་མེད་པར་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་ནུས་པ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ནུས་པ་བདེན་པ་བ་མེད་པར་ཐལ། ནུས་པ་བདེན་པ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཕན་ཚུན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་དང་ནུས་པ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་
དང། འདོད་ན་གནོད་པ་བསྟན་པ་དང། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་མེད་གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འགག་བཞིན་པས་བཞག་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་གཞན་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །རྣམ་ཤེས་སྔ་ཕྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། སྔ་མ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུར་གྱུར་མ་གྱུར་ཀུན་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་མ་གྱུར་ཀུན་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་
པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་སྟེ། རྒྱུན་ཅན་རྣམ་ཤེས་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱུན་གཅིག་པས་སྔ་མའི་ནུས་པ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་དང། དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་སྔ་ཕྱི་ལ་རྒྱུན་རང་མཚན་པ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱམས་པ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་སྔ་ཕྱི་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་ལས་དབང་དོན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 179
གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མིག་བློ་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་སྟེ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ལས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ནུས་པ་དེ་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཞན་ལྔ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དམིགས་རྐྱེན་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཀེང་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དམར་པོའ་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལས་མ་ ིབྱུང་བའི་རྣམ་རིག་རྣམས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ས་བོན་སྨིན་པ་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ལ། དེ་མ་རྟོགས་པར་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གླང་པོ་ཆེ་སོགས་མེད་པར་དེར་སྣང་གི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ལས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་འབྱུང་བ་ལྟར་སད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡིན་པས། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་སེམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྨི་ལམ་དུ་མིག་མེད་པར་སྔོ་སོགས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་ན་
ལོང་བ་ལ་ཡང་སད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང། དེའི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་དང། དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་ཀྱང་དགག་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོང་བ་ལའང་སད་པའི་ཚེ་ནུས་པ་སྨིན་པ་ལས་སྔོ་སོགས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་མིག་མེད་པར་སྔོ་སོགས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་རང་མཚན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། དེ་མི་མཚུངས་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ལ། སད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོང་བ་ལ་སད་པའི་ཚེ་སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་ཡང་སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ལྟར་ནའང་སྐབས་དེ་གཉིས་ཀར་མིག་དབང་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་སྨིན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་མེད་པ་དེ་ལོང་བ་ལ་སད་པའི་ཚེ་སྔོ་སོགས་གསལ་སྣང་གི་ནུས་

180 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པ་སྨིན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་མིག་རྫུན་པ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། འདི་ཡི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་པས་དངོས་
པོ་རང་མཚན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀུན་དགག་ནུས་པར་ཐལ། དེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཀུན་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་བཀག་པ་ལ་ལུང་གིས་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པའང་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འགར་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་ཡོད་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་བར་འདོད་
པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་པ་རྫུན་པར་བསྟན་པ་དང། བདེན་པ་བ་ལ་གནོད་པ་དགོད་པ་དང། འཁྲུལ་བ་གཞན་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་བར་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་པའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེར་ཡང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡུལ་རྫུན་པ་ཡིད་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཡུལ་དེར་མི་སྡུག་པ་མི་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་གཏད་ན་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་བར་མཐོང་བར་ཐལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དང་ཡུལ་ཀུན་ལ་སྣང་རུང་གི་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་སོགས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡུལ་རྫུན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོ་སྣང་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ཅན་བདེན་པ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རབ་རིབ་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཉིེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཆུ་ཀླུང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྣང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་བློ་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་བའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། མདོར་ན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བདེན་པ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 181
དགག་པ་ལ་བཞི། ཚད་མ་མེད་པར་ཡོད་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པ་དང། རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེས་མ་གྲུབ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་དང། སྒྲུབ་བྱེད་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་དམ་འཆའ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སྟོང་གི་གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་རིག་གི་དངོས་པོ་དགག་པ་དང། སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་རང་རིག་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་རིག་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། ཡུལ་མྱོང་བ་དང་རང་མྱོང་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ངས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ལན་ལ་གཉིས། དྲན་པ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་དྲན་པ་
མྱོང་བ་དཔོག་པ་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲན་པ་རང་མཚན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་དང། ཁྱོད་ལྟར་ན་དྲན་པས་སྔར་གྱི་མྱོང་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་གྲུབ་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། དྲན་པ་རང་མཚན་པ་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དྲན་པ་རང་མཚན་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཙམ་ཡང་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་མེ་ལས་མེ་ཤེལ་དཔོག་པ་ལྟར་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ན་ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་སྔར་གྱི་མྱོང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དྲན་པ་དང་མྱོང་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱང་ལན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་པའི་ཁས་བླངས་ཀྱིས་རྒྱུད་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་འཇོམས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་སྔར་
གྱི་མྱོང་བ་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པས་དྲན་པ་འཐད་པར་ཐལ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སྔར་གྱི་མྱོང་བ་དེ་ལས་ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་དང་ངས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་ཡུལ་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་འཐད་

182 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་དེ་དེ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མྱོང་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལས་དང་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དང་བྲལ་བའི་གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀུན་གྱི་གཞི་བདེན་པ་བ་དགག་པ་ལ་བཞི། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་
ཁས་བླངས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་ཉམས་པ་དང། ཐ་སྙད་ལས་ཉམས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་མི་འཐོབ་པ་དང། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དང། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཀླན་ཀར་མི་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཚེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་བཏགས་ཡོད་ཀུན་གྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཁས་བླངས་པས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟ་བ་དེ་མ་དོར་རིང་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལྟ་བ་དེ་མ་དོར་བའི་རིང་ལ་ཐར་པ་མི་འཐོབ་པར་ཐལ། ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པར་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་འགལ་བའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་ཉམས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀུན་
རྫོབ་ཁས་མ་བླངས་པ་དང། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་ཡང་མེད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 183
ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པ་དང། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་མི་ནུས་ཤིང་བཀག་ན་འགོག་བྱེད་ལ་གནོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བཀག་པས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་གནོད་པར་ཐལ། ཁྱེད་གཞན་དབང་བདེན་པར་འདོད་པ་ལྟར་བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་ཡང་མེད་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། རིགས་པས་བཀག་པ་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་ཐལ། དེ་བཀག་པས་མི་གནོད་ན་དགག་པར་རིགས་ན་ཡང་དེ་འགོག་བྱེད་ཉིད་ལ་ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་སེམས་ཙམ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ལ་བཞི། ས་བཅུ་པའི་མདོའ་ིདགོངས་པ་བཤད་པ་དང། དོན་སེམས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང། མདོ་སྡེ་གཞན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང། ལུང་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཙམ་སྒྲ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དགག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཟུགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དགག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང། དོན་དེ་ཉིད་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པར་བསྟན་པ་དང། ལང་གཤེགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་གྱུར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དེས་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་པོ་

184 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སེམས་སུ་ཐལ། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོར་བརྟགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་སྤོ་མཐོན་པོ་བཅོམ་ནས་སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ལང་གཤེགས་ལས། གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ་དང། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ།1

།ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྡོ་རྗེའི་
ངག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཇི་བཞིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་སྟོན་པས་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་མིན་པར་གཟིགས་ནས་སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། གཟུགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དགག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དངོས་དང།
དོན་དེ་ལྟར་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང། སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དོན་དང། གཟུགས་གཙོ་བོ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་པའི་ལུང་དེ་ཕྱི་རོལ་བཀག་པའི་དོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྒྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཚིག་སྔ་མ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་བསྙད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་སེམས་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་མདོ་དེ་ལས་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པས་མདོ་དེ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བའི་ལྟོས་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་མཁྱེན་ནས་ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་མདོ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སེམས་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་བྱུང་ཞིང། ལས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་གསོག་པར་བྱེད་ཀྱི་སེམས་མེད་པ་ལ་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བཤད་མ་ཐག་པའི་ས་བཅུ་པ་དང་ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་དེ་དག་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༡༦ ཕྲེང་། ༧

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 185
གིས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བཀག་གི །ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང། གཟུགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་སེམས་གཙོ་བོའ་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་དོན་སེམས་ཡོད་མེད་དབྱེ་མི་ནུས་པར་
རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་1

གཞག་བཀག་ནས་གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་མི་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཞེས་པ་རྐང་པ་དྲུག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་གཉིས་ཀ་ཡོད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཅིང་སེམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོར་དེ་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ཅིང། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པ་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཞེད་པའི་བདེན་གཉིས་བཀག་ནས་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པ་བ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་དབང་བདེན་པ་བར་སྒྲུབ་པའི་ངལ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མཐའ་དག་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་ཤིང་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་
དང། དེ་སྒྲུབ་པ་དང། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདིས་ལུང་སྔ་མ་དང་དེ་དང་
རིགས་མཚུངས་པ་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ།

1 ཞོལ། ཤོག ༢༦ ན ༣ རྣམ་གཞག་བཀག་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༨༥ ཕྲེང་། ༥

186 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ།1

།ཞེས་པའི་བར་གྱི་
ལུང་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་མདོ་དེའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དོན་ལ་ཞེན་ནས་ཉོན་མོངས་ལྷག་པར་སྐྱེ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཆགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལུང་དེ་དྲང་དོན་དུ་ཐལ། དེ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་ཤིང་རིགས་པས་ཀྱང་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། དྲང་དོན་དུ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་
ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་སྔ་མ་དེ་དག་དྲང་དོན་དུ་ཐལ། ལུང་དེ་དག་དང་ཀུན་བཏགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་དང། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་དྲང་དོན་དུ་གསལ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པས་དང་པོར་དོན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན། ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ན་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལུང་གི་ལོ་
རྒྱུས་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་དོན་གཞན་དུ་དྲངས་མི་དགོས་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་པའི་དོན་དང། དོན་དེ་ལས་གོང་དུ་གནས་ལུགས་གཞན་ཡོད་པར་དྲངས་ཏེ་བཤད་དགོས་པའི་མདོ་དྲང་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྔར་བཤད་པའི་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༨༩ ཕྲེང་། ༡༢

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 187
རིགས་པས་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་དང། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་ལས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་བ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡ་གྱལ་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང། འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང། མཐོང་བ་དང་འགལ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུར་གྱུར་མ་གྱུར་ཀུན་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་མ་གྱུར་ཀུན་སྐྱེ་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཞིང་ལས་སོགས་ལ་འབད་པ་བྱེད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བ་དང། རྨ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་སོགས་མཐོང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་འབྱུང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྟོན་ཐོག་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞིང་ལས་སོགས་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་ཨུཏྤ་ལ་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཀུན་རྒྱུས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱང་ཕན་ཁྱོད་རང་གི་སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་བློ་ལྟར་འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་ཡང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱང་ཕན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་བྱུང་ཚུལ་ལ་རྨོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
དང། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགོག་པའི་ཚེ་ལོག་ལྟ་ཅན་དུ་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང། དེའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱང་ཕན་ཤིན་ཏུ་

188 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཕྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་རྨོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྨོངས་ཤིང་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ཙམ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱང་ཕན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགོག་པའི་ཚེ་ལོག་ལྟ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ལོག་ལྟའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པའི་ལུས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྱུང་བཞི་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྔར་མ་བཀག་པའི་འབྱུང་བ་བདེན་པ་བར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། གོང་དུ་འབྱུང་བ་བདེན་པ་བ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། རྩོད་སྤོང་
ངོ་། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ་དང། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང། ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལས་འཁྲུལ་བ་དེ་དག་ཟློག་པར་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། གང་གིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མཐའ་དག་གདོད་
ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆར་སྤྲིན་འཐུག་པོ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གཏི་མུག་གི་སྒྲིབ་པའི་དབང་གིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་སྐྲ་ཤད་སྣང་བ་སོགས་ལྟར་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་རྒྱུད་བཅིངས་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 189
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འཁྲུལ་བ་ལྡོག་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་དགོས་ཏེ། མི་མཁས་པ་རྣམས་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། མཁས་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དངོས་པོ་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ལན་ལ་གསུམ། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཀླན་ཀ་དེ་མི་རིགས་པ་དང། མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང། དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་མི་མཚུངས་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ།།
དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐོག་མར་རབ་རིབ་ཅན་ལ་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པར་བྱ་རིགས་པ་དང།
ཡིད་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་ཁྱོད་རང་གི་བློ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་བརྒལ་བརྟག་བྱ་རིགས་པ་དང། དེ་ལྟར་བརྟགས་ན་ཁྱོད་རང་གིས་བཀོད་པའི་ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྩོད་པ་དེ་ཐོག་མར་རབ་རིབ་ཅན་ལ་བརྩད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་རབ་རིབ་ཀྱིས་མིག་ཉམས་པ་ལ་རབ་རིབ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་མཚུངས་པའི་སྐྲ་ཤད་མཐོང་ནས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་བརྩད་པར་གྱིས་ལ། ཕྱི་ནས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཅན་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཚུངས་པའི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མི་མཐོང་བར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞེས་བརྩད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ལ་ཡང་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པར་བྱ་བར་ཐལ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྩོད་པ་དེ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་རང་གི་བློ་ལ་དྲིས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་སྲིད་པའི་དོན་རྨི་ལམ་སོགས་སུ་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མ་མཐོང་ཞེས་བརྩད་པར་མི་བྱ་ཞིང། དེ་མི་རིགས་པར་གྲུབ་ན་ཕྱིས་ངེད་ལ་ཡང་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་རྩོད་པ་དེའི་ཁྱབ་པ་ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བློས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་

190 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་གི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང། དེའི་རྒྱུ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མོ་གཤམ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པས་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་ནས་དོན་དམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བུམ་སོགས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་འདི་རྣམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་
བཞིའི་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བས་ལྟོས་ཆོས་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དང། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་ལྟ་ངན་མཐའ་དག་འགོག་ནུས་པ་དང། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ལྟོས་ཆོས་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཐལ། མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་པ་འདིས་ལྟ་ངན་གྱི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་ཐལ། སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་ཚད་མས་རྟོགས་ན་དངོས་པོ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་བཟུང་བའི་དོན་དེ་དག་ཏུ་བརྟག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྟོག་རྣམས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྟོག་པ་དེ་དག་འཐད་ཀྱང་བུད་ཤིང་མེད་ན་མེ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 191
པར་དཔྱད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལ་བཞི། མཐར་འཛིན་གྱི་
རྟོག་པ་ལྡོག་པ་དེའི་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་མ་ཡིན་པ་དང། ཞར་ལ་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁེགས་པ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའ་སྐྱོན་མིན་པ་དང། རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཆེད་ ིདུ་དཔྱད་པ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ིདེ་ཆོས་ཅན། མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ལྡོག་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་བཅིངས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་པ་མཛད་པ་རྣམས་རྩོད་པ་ལྷུར་བླངས་ནས་གཞན་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟ་བ་ངན་པའི་ལུགས་རྣམས་ཉམས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་ ིཔའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རང་གི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སྡང་བསལ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་རིགས་ཀྱི་རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆགས་སྡང་བསལ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་ན་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང། གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྡང་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་དཔྱད་ན་ཉོན་མོངས་ལྷག་པར་ཡང་འཕེལ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་
འགོག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང། དེ་དགག་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་ལྡན་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་

192 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མར་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་དགོས་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་རྒ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང། གང་ཟག་གི་བདག་ཀྱང་འཇིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་མཐོང་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སླ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དང། ཕུང་པོ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་དང། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་དང་དངོས་པོ་གཅིག་པའི་མུ་གཉིས་དགག་པ་དང། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་མུ་གཉིས་དགག་པ་དང། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་དགག་པ་དང། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བདག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་སྡེའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟ་པོ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གྲངས་ཅན་པས་ཤེས་བྱ་ཉི་ཤ་རྩ་ལྔར་གྲངས་ངེས་བྱས་ནས་རྩ་བཞི་བེམ་པོ་དང། རྩ་ལྔ་པ་རིག་པ་དང། རིག་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་ཡང་རྣམ་སྨིན་ཟ་བ་པོ་དང། རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང། འབྲས་བུ་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དང། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང། འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྔས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ལུགས་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གཅིག་མིན་པར་རང་རང་གི་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འདོད་ལུགས་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དུ་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་བེམ་པོས་བསྡུས་པའི་བྱེད་པ་པོ་སོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་བོ་དགག་པ་དང། ཁྱད་པར་དགག་པ་དང།
ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་གཞིར་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མོ་གཤམ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པས་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་དེ། མོ་གཤམ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 193
བུ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་གཞིར་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟག་པ་གཅིག་པུ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་ཞོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
དགག་པ་དང། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེ་ལས་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བདག་གི་ཁྱད་པར་རྟག་གཅིག་སོགས་དེར་ཡང་ཁྱོད་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་རྐང་པ་དྲུག་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་བདག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐལ་པ་མང་པོར་དུད་འགྲོར་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་ཡང་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བདག་དགག་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་
དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག །ཕུང་པོ་ལྔ་ཁ་བདག་གི་མཚན་གཞི་དང། ཁ་ཅིག །སེམས་གཅིག་པུ་བདག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་དང། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་རང་སྡེས་དྲངས་པའི་
མདོའ་དགོངས་པར་མི་རུང་བ་དང། བདག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་མདོ་གཞན་གྱིས་ ིསྒྲུབ་པ་དང། འཇིག་ལྟ་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་

194 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཅིག་དང་དུ་མ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང། ལས་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་གང་ཟག་དུ་མར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྔ་གང་ཟག་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་ལྟ་ས་བོན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང། ཆད་ལྟ་ལ་བརྟེན་པའི་མཐར་ལྟ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་རྫས་ཡོད་དུ་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་ལྟ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྡང་1

བྱ་མིན་པར་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤང་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྫས་ལ་འཇུག་པས་འཛིན་སྟངས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མྱ་ངན་འདས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་ལྟ་ལ་བརྟེན་པའི་མཐར་ལྟ་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟས་བཟུང་བའི་བདག་སྔར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ལ་ཕྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་མེད་པ་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན་བདག་ཕུང་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པར་ཐལ་བ་དང། མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་
ཐལ་བ་དང། སྐྱོན་སྤོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མྱ་ངན་འདས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྔོན་རོལ་གྱི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་སྔ་ཕྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བའི་གང་ཟག་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་རིགས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་དང་ལས་སོགས་པ་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༢ ན ༢ སྤང་བྱ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 195
ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། སྔར་རྣམས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་ཅན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་གོང་དུ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏུ་མེད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལོག་ལྟ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཉོན་
མོངས་མི་སྤོང་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕུང་པོའ་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། བདག་མེད་པར་ ིརྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་སེམས་སམ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཀ་བདག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མཐའ་དག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱི། ཕུང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཁྱོད་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕུང་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ ིཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཅིང། གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་
ཏེ། གང་སུ་དག་གཅིག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ལན་ལ་གསུམ། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པ་འགོག་པ་

196 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མདོ་དེའི་དགོངས་པར་བསྟན་པ་དང། མདོ་གཞན་ལས་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་པས་སྒྲུབ་པ་དང། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མདོ་དེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་པ་བཀག་པ་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་ལ་མདོ་གཞན་ལས་དངོས་སུ་དགག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་སྔར་གྱི་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དེའི་དགོངས་པ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་མདོ་གཞན་ལས་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སུ་དགག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔྱད་པ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཚོགས་ཀྱི་མུ་དགག་པ་དང། དབྱིབས་
ཀྱི་མུ་དགག་པ་དང། ལས་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་ ིབདག་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང། ལུང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་ཞེས་པ་རྐང་པ་དྲུག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་ ིཡིན་པ་གང་ཞིག །ཕུང་པོའ་ཡ་གྱལ་རེ་རེ་བ་བདག་ཡིན་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་འཆོལ་བ་ལ་ ིསོགས་པའི་གནོད་པ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་དང་དཔང་པོ་སོགས་སུ་གསུངས་ལ། ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་ཅིང་ཁྱོད་ལྟར་ན་རྫས་སུ་མེད་པ་མགོན་སོགས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་མི་ ིའཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་དགོས་ལ་དེ་ལ་འོག་ནས་གནོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མདོ་ལས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ ིཔ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དབྱིབས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་མ་གཏོགས་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཕུང་པོ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། སྐྱོན་སྤོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལེན་པོ་ཞེས་པ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 197
རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལེན་པོ་གང་ཟག་དང། བླང་བྱ་ཕུང་པོ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། བྱེད་པོ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་མེད་ལ་ལས་ཡོད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པས་ལས་དང་བྱེད་པོ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ནི། མ་ཡིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པོ་མེད་ལ་ལས་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་བཞེད་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་མིན་ལ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ལས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་དང། ཕུང་པོ་ངར་འཛིན་ ིལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་གཞི་སོགས་སུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁམས་དྲུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་སོགས་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མདོ་ལས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་འཇིག་ལྟ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་སྤོང་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་སྤོང་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྔ་ཀའམ་སེམས་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ཡང། དེ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ལ། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་ཡང། དེ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་ཁྱིམ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ། རྟགས་ནི་རང་གི་ཁྱིམ་གྱི་རྩིག་ཕུག་ན་དུག་སྦྲུལ་ཡོད་པར་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་དེ། དེ་ན་གླང་པོ་ཆེ་མེད་པར་ངེས་པས་སེལ་བར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་མུ་གཉིས་དགག་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང། ལྡན་པའི་མུ་
དགག་པ་དང། བཀག་ཟིན་པའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་འཇིག་ལྟའི་གྲངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕུང་

198 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པོར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་གཞན་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
འཇིག་ལྟ་སྤོང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་བདག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤར་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཕུང་པོ་དེ་དང་དེ་བདག་ཡིན་པ་དང། བདག་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང། ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཡོད་པ་དང། བདག་ལ་ཕུང་པོ་ཡོད་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་ལོག་པར་འཇུག་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་རི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་མཐོ་བ་ཉི་ཤ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་བཅོམ་ནས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་དགག་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང། དེ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། མང་པོས་བཀུར་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་རྟག་མི་རྟག་སོགས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་རྫས་སུ་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་དང་བཅིངས་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་དང། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ ིགཞི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྫས་སུ་གྲུབ་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པ་འགལ་བ་དང། གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་ན་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་དང། དངོས་པོའ་ཆོས་གཉིས་དང་ ིབྲལ་བས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གང་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན། 199
ཟག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སེམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་ཐལ། བུམ་པ་དང་རང་གི་ཆ་ཤས་གཟུགས་སོགས་ལྟར་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དང། གཞན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོའ་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་ནས། གང་དུ་ཡང་ ིབརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཞི་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཐ་དད་དང་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་ལ་
གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་གང་ཟག་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་སྒྲུབ་པ་དང། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་མཐའ་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང། ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང། ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལ་འཇུག་གི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིང་རྟ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལས་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐའ་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤིང་རྟ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོགས་པའི་མུ་དགག་པ་དང། དབྱིབས་ཀྱི་མུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་

200 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོར་ཕྲལ་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པའི་འདུས་པ་དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་
རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་པར་མ་ཟད་དབྱིབས་ཀྱང་ཤིང་རྟར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དེ་མ་གྲུབ་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང། ཡན་ལག་
ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྔར་ཤིང་རྟ་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང། དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དབྱིབས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དུས་ན་ཤིང་རྟ་མེད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ན་ཡང་ཤིང་རྟ་མེད་པར་1

ཐལ། མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཁོ་ན་ཤིང་
རྟ་ཡིན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤིང་རྟར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟ་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ལས་རང་བཞིན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཀྱང་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ལ་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་རང་
མཚན་པར་མི་རུང་བ་དང། འདིར་རྫུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫུན་པ་འདོགས་པར་ཁས་ལེན་ན་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང། དཔེ་དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༦ ན ༥ ཤིང་རྟ་མེད་ཐལ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།201
རང་མཚན་པ་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཚོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་སོགས་རྫུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལས་འདུ་བྱེད་སོགས་རྫུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཚོགས་པ་རྫུན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་རྫུན་པ་ཤིང་རྟར་རིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདིས་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟའི་དཔེས་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཚོགས་པ་ལ་བུམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྟའི་དཔེས་བུམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་བུམ་པ་ཡིན་པའང་དོན་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་རང་མཚན་པ་ཤིང་རྟ་དང་བུམ་པ་སོགས་སུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལ་འཇུག་གི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འཇུག་
པ་ལ་གསུམ། རྣམ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པའི་ཚེ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་འཐད་པ་དང། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པ་དང། དཔྱད་པ་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་འཇོག་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཤིང་རྟ་དགག་མི་ནུས་ཤིང་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། ཤིང་རྟ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་བདུན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་རྟ་སོགས་རང་བཞིན་

202 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གྱིས་ཡོད་མེད་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་དཔྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ནུས་ཤིང། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤིང་རྟ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཚིག་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་འཇོམས་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང། དངོས་པོ་
གཞན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཕུང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ལེན་པ་པོ་སོགས་སུ་འཐད་པ་དང། སྤྲོས་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང། དེར་མ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པར་སྣང་བ་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་ཡིན་པ་དང། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟ་ལྟར་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང། ཕུང་པོ་ཉེ་བར་བླངས་བྱ་དང་ལས་སོགས་སུ་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དངོས་ཡོད་མིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རྟག་མི་རྟག་སོགས་མཐའ་གང་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་ལ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་བློ་འཁྲུལ་བ་ལ་བདེན་པར་སྣང་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ལས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་གཞན་ཡང་ཤིང་རྟ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།203
དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འདོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བུམ་སྣམ་སོགས་ཀྱང་ཤིང་རྟ་དང་མཚུངས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་པས་མ་རྙེད་ཀྱང་བུམ་སྣམ་སོགས་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་བདུན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས།
ཕན་ཚུན་ལྟོས་པར་སྒྲུབ་པ་དང། ཕྲད་མ་ཕྲད་བརྟགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ངོས་ནས་རྒྱུར་བཞག་གི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། མཚུངས་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་བརྟག་པ་དེ་འཇུག་པ་དང། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་པ་རྐང་པ་དྲུག་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ནུས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ཆ་སོ་སོས་ཕྲད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུས་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་ཆོས་ཅན། རྒྱུར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་ཐལ། རང་

204 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འབྲས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་ཆོས་ཁས་བླངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པ་ལ་ཇི་
སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་དགོད་པ་དང། མི་མཚུངས་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སུན་འབྱིན། ཅེས་པ་ནས། རྒོལ་བའང་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་རང་གི་ཚིག་ལ་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སུན་འབྱིན་དེ་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་ཕྲད་ནས་སུན་འབྱིན་ན་ནུས་པ་གཅིག་པས་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཕྲད་པར་ཡིན་ན་སུན་འབྱིན་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང། གཉིས་པོ་སྤངས་ནས་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་མེད་པར་ཁྱོད་རང་གིས་ཁས་བླངས་པས་ཁྱོད་རང་གི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་འཇོམས་པར་ཟད་དོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་བྱ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པས་ཤགས་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་དམ་པས་མི་བཞེད་ཅིང། རང་ཕྱོགས་བཞག་དུ་མེད་ཅིང་གཞན་སུན་འབྱིན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པས་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བའང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དབུ་མ་པ་ལ་རང་གི་ཚིགས་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་འཇུག་པ་
མི་འཐད་པ་དང། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་འཐད་པ་དཔེས་སྒྲུབ་པ་དང། མི་འཐད་པའི་དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་ཁྱོད་རང་གི་བློ་སྐྱོན་དུ་བསྟན་པ་དང། དངོས་སྨྲ་བ་ལ་སྔར་བཀོད་པའི་གནོད་བྱེད་དྲན་པར་བྱས་ནས་རྩོད་པ་གཞན་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སུན་འབྱིན་པས་སུན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ལ་ཕྲད་མ་ཕྲད་བརྟགས་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་བོ་ཅག་སུན་འབྱིན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་ལེན་གྱི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བརྟག་པ་དེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།205

བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་འཐད་པར་ཐལ། ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་རིགས་པས་མ་དཔྱད་པར་ཆུ་ནང་དུ་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྙན་རྫུན་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གོ་ནུས་པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་མེད་པའི་སུན་འབྱིན་གྱིས་སུན་དབྱུང་བྱ་སུན་འབྱིན་ནུས་པ་སོགས་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་
གཞུག་ནུས་པ་ལྟར་དངོས་སྨྲ་བས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པ་ལ་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་སུན་འབྱིན་མཚུངས་པར་འཇུག་སྙམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བློ་སྐྱོན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དེ་འཇུག་ཀྱང། དབུ་མ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དངོས་རྣམས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བཏུམས་པའི་སྟེང་དུ་རྟོག་གེ་ངན་པའི་སྲད་བུས་བྲེས་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་དང། དབུ་མ་པ་སྐྱོན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུགས་སླ་བ་ལྟར་དངོས་སྨྲ་བས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སུན་འབྱིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སུན་འབྱིན་ལྷག་མ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་སོགས་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གཞན་གྱིས་བརྟག་པ་བྱས་པའི་གནོད་བྱེད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྩོད་པ་གཞན་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་དང་ཚུར་སུན་འབྱིན་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཤད་ཟིན་པའི་མཚམས་སྦྱར་དང། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་

206 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མཚམས་སྦྱར་རོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་ཅེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཁྱད་གཞིའི་དབང་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་གཉིས་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོན་པས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་ཉི་ཤ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་དང། སོ་སོའ་ངོས་འཛིན་དང། དེ་དག་མདོ་ ིགང་ལས་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲོས་དང་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་དག་བསྡུ་ན་བཞིར་ཡང་འདུ་སྟེ། སྟོང་གཞི་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས། ཆོས་ཅན་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས། ཆོས་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་རྣམས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་ཉིད་དང་པོ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་དང། ཕྱི་མ་བཞི་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་དང་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། མིག་སོགས་དྲུག་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གཅིག་དུས་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ནས་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་དུ་མ་དུས་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་མར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མིག་སོགས་དྲུག་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ཆོས་ཅན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་ནང་གི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རིགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་དྲུག་སྟེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།207
ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུའང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གཉིས་ཆར་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཞེས་སྦྱར་རོ། །བཞི་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ཆོས་རྣམས་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་དཀག་པ་དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྐབས་འདིར་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། སྔར་ལྟར་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱང་སྦྱར་རོ། །ལྔ་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་ཞེས་སོ། །ཕྱོགས་རྣམས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞིར་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཕྱོགས་ཆེན་པོས་བསྡུས་པའི་རྟག་རྫས་སུ་འཛིན་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྨོས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། དེ་ནི་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་ཐོབ་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་འདིར་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཐར་པ་རྟག་རྫས་སུ་འཛིན་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་རེ་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པོ་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་སྦྱར་རོ།།
དགུ་པ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གང་ལ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་
མཐའ་ལས་འདས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དགོས་པ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ལ་བདེན་

208 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འཛིན་བཟློག་པའི་ཆེད་དོ། །བཅུ་པ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ཐོག་མ་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་དབུས་དང་ཐ་མ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འཁོར་བ་ནི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ནོ། །འགྲོ་འོང་བདེན་པ་བ་དང་བྲལ་བས་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཐོག་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་སྔར་ལྟར་རོ། །བཅུ་གཅིག་པ་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། དོར་བ་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་1

ཏེ། དོར་བྱར་
མེད་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཏེ། སྦྱོར་ཚན་གསུམ་པོ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། འདུས་བྱས་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་གསར་དུ་བྱས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་སྔར་ལྟར་རོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཞེས་པ་རྐང་པ་དྲུག་སྟེ། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ནོ།།
བཅུ་བཞི་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། གཟུགས་
ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བརྒྱད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་རུང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བའི་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་འདུ་བྱེད་པ་དང། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕུང་པོ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཕུང་པོའ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གང་རུང་གི་ ིརང་བཞིན་དང། ཁམས་ཀྱི་འཛིན་པར་བྱེད་པར་ཆོས་མཐུན་པས་སྦྲུལ་གདུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དང། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྟོང་གཞིའོ། །རྒྱུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༡ བ ༢ ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ཏེ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།209
རྐྱེན་འདུ་འཕྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ནི། རྟེན་ཅིང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་སོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཏོང་བ་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། གཏོང་བའི་སེམས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང། སྤོང་བའི་སེམས་པ་དང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲོ་བ་མེད་པ་དང། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་དང། དམིགས་པ་དང་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་དང། འགའ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞིའོ། །བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ནི། བསམ་གཏན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཁོང་ཁྲོ་སྤངས་པས་སེམས་མི་འཁྲུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཞེས་སྦྱར་རོ།།
བྱང་ཕྱོགས་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
མཚན་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དྲི་མས་སྦགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང། རྒྱུའི་མཚན་མ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་མ་མེད་པ་དང། འབྲས་བུ་ལ་སྨོན་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྨོན་པ་མེད་པ་དང། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་རྣམས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ནོ། །སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྟོབས་རྣམས། ཞེས་པ་ནས། མི་འཕྲོགས་རང་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ངེས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྟོབས་དང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུས་ཀྱང་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མི་འཇིགས་པ་དང། ཆོས་དང་དོན་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་པ་དང། བདེ་བ་དང་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་དགའ་བ་དང། རྗེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚད་མེད་བཞི་དང། ཉན་རང་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

210 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་རྣམས་ནི་སྟོང་གཞིའོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྣམ་ཀུན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་སྟོང་གཞིའོ།།
བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། གང་ཞིག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཅོ་ལྔ་པ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ད་ལྟ་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། ད་ལྟར་བ་སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པར་མི་གནས་པ་དང། འདས་མ་འོངས་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པས་དུས་གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གི་དུས་སུ་གཅིག་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གི་དུས་སུ་གཅིག་མ་དམིགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མི་དམིགས་པའི་དོན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། རྐྱེན་ལས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བས་ཚོགས་པ་བདེན་པ་བ་དང་བྲལ་བའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ཕྱི་མ་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། དངོས་
པོའ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་ ིསྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། མདོར་བསྡུས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། རང་བཞིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོང་གཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བར་སྨོས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསར་དུ་བྱས་སམ་སྙམ་པ་དང། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་རྐང་པ་དྲུག་སྟེ། སངས་རྒྱས་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།211
རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གནས་པའི་ཆོས་ཀུན་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཀོད་པ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་གྱིས་བྱས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མདོ་གང་ལས་བསྟན་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་སྟེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་ལ་སྟོང་ཉིད་བཞིར་བསྡུ་བ་དང། བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ལ་བཞི། མཁྱེན་པའི་ཁྱད་པར།
བརྩེ་བའི་ཁྱད་པར། ནུས་པའི་ཁྱད་པར། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཐབས་ཀྱི་ཆས་བསྡུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་ཏེ། རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟག་ཏུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་རིང་པོར་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྐབས་དེར་འགོག་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཐོབ་ཀྱང་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་འགོག་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་གོང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ས་བདུན་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཉན་རང་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་ཏེ། ས་དྲུག་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་བཞིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རླུང་གི་ཤགས་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐབས་ཀྱི་ཆའི་རིགས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང། དོན་དམ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་གཤོག་པ་གཉིས་རྒྱས་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

212 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

༈ བདུན་པ་ས་རིང་དུ་སོང་བ་ནི། རིང་དུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། ས་བདུན་པ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ནུས་ཀྱང། སྐབས་དེར་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མ་དག་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།
༈ བརྒྱད་པ་ས་མི་གཡོ་བ་ལ་གཉིས། ས་བདུན་པ་བ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་
རྒྱུ་མཚན་དང། ས་བརྒྱད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཡང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་བརྙེས་པའི་ས་མི་གཡོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོབ་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང། ནུས་པའི་ཁྱད་པར་དང། གཟུགས་སྐུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ཡི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། སྔར་ས་དང་པོར་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་སྨོན་ལམ་འབུམ་ཕྲག་གྲངས་མེད་པ་བཏབ་པ་དེ་དག་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྨོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སློང་བར་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འབའ་ཞིག་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྟུང་ཞིང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལས་སློང་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆགས་པ་མེད་པའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་མེད་པའི་བློ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་ལྷན་གཅིག་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བླ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྱོར་བ་མ་ལུས་པ་ད་དུང་མ་ཐོབ་པས་བརྩོན་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།213
དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འཁོར་བ་སྤངས་ཀྱང་སྲིད་པར་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དབང་བཅུ་ཐོབ་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
༈ དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ནི། དགུ་པ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་དགུ་པ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ལས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང། སོ་སོར་ཡང་དག་རིགས་1

བཞིའི་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཡོངས་སུ་
དག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
༈ བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་གཉིས། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
རོ། །དང་པོ་ནི། བཅུ་པའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའ་དབང་བསྐུར་དམ་པ་ཐོབ་ཅིང། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་ ི 2

པར་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆར་སྤྲིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། འཕྲིན་ལས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་སྟེ། ཆར་སྤྲིན་ལས་ཆར་ལྟར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་རྩོལ་བ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།
༈ གཉིས་པ་ས་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། ས་དང་པོ་དང་
གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང། གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཚེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་སྟོང་ནི་ཡང་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༥ ན ༣ རིགས་པ་བཞིའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༥ ན ༥ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་

214 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཏེ། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱའི་ཞལ་མཐོང་བ་ནས་ལུས་བརྒྱའི་ལུས་རེ་རེ་ལ་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ཞལ་མཐོང་བ་ནས་རང་གི་ལུས་སྟོང་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་སྟོང་དང་ལྡན་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ས་ལྔ་པོ། ཞེས་པ་ནས། མཐའ་དག་རབ་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་འབུམ་ཕྲག་དང། བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་དང། བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་དང། བྱེ་བ་ཕྲག་འབུམ་དང། བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་སྟོང་འགྱུར་དུ་ཐོབ་པར་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་ས་བརྒྱད་པར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། མི་གཡོའ་སར་གནས་ ིཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་ཐོབ་སྟེ། དེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབུམ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ལེགས་པའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ས་བརྒྱད་པ་པས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། དེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
ས་བཅུ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། གྲངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང། མཐུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་
ནི། རེ་ཞིག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་ལས་བློ་དམན་རྣམས་ཀྱིས་གྲངས་ཡོངས་སུ་ཚང་བ་ངེས་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་པ་བ་དེས་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་ཐོབ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་རྣམས་ན་རྡུལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བ་སྤུའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་པ་བ་དེས་དེ་མན་ཆད་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། ཀུན་སློང་གི་རྣམ་རྟོག་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་བཞིན་དུ་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གྲངས་མེད་པ་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།215
འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པས་བསྐོར་བ་དང། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར།།
༈ གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་དང།
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ངོ་བོ་དང། ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་དང་བཞུགས་པའི་དུས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། རྩོད་སྤོང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་གང་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང། ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཁྱོད་ཀྱིས་འོག་མིན་གྱི་གནས་སུ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གཟུགས་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པའི་གེགས་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ས་བཅུ་པ་བརྙེས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་པར་མཁྱེན་ནས་འོག་མིན་གྱི་གནས་དེར་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དུས་སྐད་ཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། སྣོད་ཐ་དད་པའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རོ་གཅིག་པའི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སླར་ལྡང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཚེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་
སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེ་མངོན་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་བློ་འཇུག་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བློ་མ་ཞུགས་ན་དེ་ཤེས་པར་འགལ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་མཁྱེན་པ་པོ་མེད་པས་ངས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་དོ་ཞེས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། རང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འཐད་པ་དང། གཞན་ལ་དེ་

216 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཉིད་སྟོན་པ་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཚེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྔོན་པོའ་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་ ིརྟོགས་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེའི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། རྣམ་རྟོག་མེད་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གྲུབ་
པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བཞུགས་ནས་གདུལ་བྱ་དང་འཚམ་པར་དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་ཅིང་དེར་མ་ཟད་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུས་རྩི་ཤིང་ ིནགས་ཚལ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱུང་ནས་འཇིག་རྟེན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོང་ཅིང། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲུབ་ནུས་ཏེ། རྫ་མཁན་གྱིས་འཁོར་ལོ་ད་ལྟར་བསྐོར་བའི་རྩོལ་བ་མངོན་གྱུར་མེད་བཞིན་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་ཞིང་སྣོད་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལྟར་རྩོལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་། གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་གི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས། རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང། གཞན་
དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱའི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་གཉིས་སྣང་གི་བུད་ཤིང་མ་ལུས་པ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུས་ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པར་བཞག་ཏུ་རུང་སྟེ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་གཉིས་སྣང་གི་འཇུག་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།217

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལོངས་སྐུ་དང་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་པ་དང།
བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་པ་དང། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞི་སྐུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཆོས་ཅན། སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ་ཡིན་ཡང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ཞིང། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟག་པར་བཞུགས་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཞི། རང་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་མཐའ་དག་སྐུ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་སྟོན་ནུས་པ་དང། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ནུས་པ་དང། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་དང་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་སྟོན་ནུས་པ་དང། ཉན་རང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ནུས་པའོ།།
དང་པོ་ནི། ཐུབ་དབང་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཆོས་ཅན། མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་མཐའ་དག་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་སྐུ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་སྟོན་ནུས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྔོན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་མ་ལུས་པ་ཡང་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་ནུས་ཏེ། སྔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཇི་འདྲར་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཅི་འདྲ་བ་འཁོར་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་སོགས་ལ་སྦྱིན་པ་ཅི་ཙམ་ཕུལ་བ་སོགས་སྐུ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་གཞན་གྱི་ཚུལ་སྟོན་ནུས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་བྱུང་མཐའ་སྟོན་ནུས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱུང་ཚུལ་མཐའ་དག་ཀྱང་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་

218 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉིད་སྤྱོད་པ་ཀུན། ཞེས་པ་ནས། གསལ་བར་སྟོན་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང། སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་ཀྱང་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ལ་གསལ་བར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ངོ་མཚར་བའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་ནུས་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ངོ་མཚར་བ་རྣམས་ཀྱང་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་དུས་གཅིག་ལ་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བཞེད་པ་ལ་མངའ་སྒྱུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། དུས་
སྐད་ཅིག་ལ་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་པ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་སྟེ། རྡུལ་གཅིག་གི་ཡུལ་ལ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་ཚང་བ་དང། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་ལ་རྡུལ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ཀྱང་རྡུལ་རགས་པ་དང། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆུང་ངུར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་པ་ཀུན་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་རྟོག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་ལ་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་ཏེ། འཁོར་བའི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོབས་བཅུ་དང།
ཕལ་བས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་དང། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་གོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་རྣམ་པ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཅུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། རྒྱུ་གང་ཞིག་ལས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་ཆོས་ཅན།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།219
གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། ལས་མི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པ་གནས་དང། ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པ་གནས་མ་ཡིན་པ་སོགས་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། འདོད་དང་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་དང་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་1

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
ནི། འདོད་ཆགས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཆགས་སོགས་དང་དད་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་2

ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་རྟགས་ཕྱི་མ་ཀུན་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ།།
བཞི་པ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་གི་རབ་དབྱེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཞེས་སོགས་སྦྱར་རོ། །ལྔ་པ་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། ཀུན་ཏུ་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། དབང་པོ་ཉི་ཤ་རྩ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མཁྱེན་པ་ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། ལམ་འགའ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་བྱང་ཆུབ་གསུམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ཞེས་སོ།།
བདུན་པ་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་
རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ།

1 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༡ མཐར་ཕྱིན་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༢ མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

220 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང། མཐར་གནས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་འཇུག་ལྡང་སོགས་ལ་ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། ཇི་སྲིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་སྔོན་གྱི་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སྔོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཁ་དོག་དང། ཡུལ་ཕྱོགས་ཇི་ལྟ་བུར་སྐྱེས་པ་སོགས་ལ་ཞེས་སོ། །དགུ་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སེམས་ཅན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པའི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་ཞེས་སོ།།
བཅུ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། རྣམ་ཀུན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་
ཅན། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། ཉན་རང་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་སོགས་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་1

ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཕལ་བས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལས་འདས་པ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་མ་ལུས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་དཔེ་དང། འོན་ཀྱང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང། ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་མི་ནུས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་གཤོག་པའི་རླུང་གི་ཤགས་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་དག་བགྲོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བློའ་ིནུས་པ་ཟད་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བརྗོད་མི་ནུས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་འཆད་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༥ མཐར་ཕྱིན་པ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།221

ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཟབ་མོ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་འདིར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྟོན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་
དང། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སླར་ཡང་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ལན་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བར་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀྲི་བར་མཛད་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་པས་དངོས་པོ་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པར་མི་མཛད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འཇུག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་དང་བཅས་པའི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མཐར་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་གནས་སྐབས་རང་རང་གི་རིགས་དང་འཚམ་པའི་ཐེག་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ལམ་གྱིས་དུབ་པའི་སྐྱེ་བོའ་ཚོགས་ལ་བར་དུ་གྲོང་ཁྱེར་སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ ིརྣམས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚུ་རོལ་དུ་རང་རང་གི་རིགས་དང་འཚམ་པའི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་ ིམཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཡོད་ཅིང། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་རང་གི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་

222 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དམ་བཅས་པ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པར་ཡང་མཛད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་དང། བཞུགས་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་བར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྔར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་པའི་ཐོག་མའི་དུས་མཐའ་ཡས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མཐའ་ཡས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་སྔོན་རོལ་ནས་ཆོས་སྐུ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་འདི་ལོངས་སྐུ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང། སྤྲུལ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་དུ་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་རེ་ཞིག་བསྙད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་བསྙད་ན་ཡོན་ཏན་མི་འདྲེན་ཞིང་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པ་དང། དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་བཞུགས་པ་འགོག་པས་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་དང། ནམ་མཁའི་ཁམས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡུམ་གྱིས་སྙིང་རྗེའི་མ་མ་ལ་གཏད་པའི་དབང་གིས་དུས་དེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཏི་མུག་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་དེ་དུག་ཟོས་ནས་ཉེན་པའི་བུ་གཅིག་པ་ལ་མས་བརྩེ་བས་ཀྱང་བསྒྲུན་དུ་མེད་པའི་བརྩེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ་རྟགས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་གདུངས་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་ཐུགས་རྗེའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།
གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་དང།
གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།223
དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་དང། ལུགས་འདི་རྟོགས་ནས་ལུགས་གཞན་དོར་བར་བྱ་བ་དང། བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུགས་འདི་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རང་བཟོའ་ཉེས་པ་དང་ལོག་པར་ ིརྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལུང་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་སློབ་དཔོན་དེའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྡུས་ནས་བརྩམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདི་ལས་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་འདི་ལ་འཇུག་པར་རིགས་ཏེ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་བཅོས་གཞན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྗོད་པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། འདིར་བཤད་པའི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་འདི་ཡང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལ་མེད་པས་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འདི་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། ལུགས་གཞན་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པའི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་མེ་ཏོག་ཀུ་མུ་ད་ཁ་འབུས་པ་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་བསིལ་ཟེར་གྱིས་ཕྱེ་ནས། དེའི་ནང་གི་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་ཆ་1
ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་གདུལ་བྱའི་ཐར་པའི་རེ་བ་སྐོང་བའི་ཆེད་དུ་བརྩམས་པའི་
ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གེས་སྦྱར་བའི་དོན་དེ་དག་མཐོང་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་སྟོན་པའི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལྟར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་གཞུང་ལས་གཞན་ལ་དགའ་བའི་བློ་འདོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བཤད་ཟིན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོ་འདི་ནི་སྔོན་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། མང་དུ་མཁྱེན་པ་དང་ལྡན་ཡང་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཞེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་མི་རྟོགས་པས་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་དོར་བར་བྱ་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༢ ཆུ་ཡན་ལག་

224 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཞེས་པ་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྙད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་རྩ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སར་བགྲོད་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ཞེས་སོགས་སོ།། །།
༈ ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་མེད་པ་དང། །བྱ་བྱེད་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་འཐད་པ་
ཡི། །བདེན་གཉིས་ཚད་མའི་ལམ་ལས་ལེགས་འོངས་པའི། །ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའི་ཟླ་བའི་གཞུང་བཟང་འདི། །ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང། །གྲངས་དང་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་དང། །སོ་སོའ་དོན་དང་སྔ་ཕྱིའི་འབྲེལ་བ་སོགས། །ངེས་པའི་ཐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་ལེགས་པར་བཤད། །རྟོག་ ིལྡན་དང་པོར་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །གཞུང་ལུགས་འདི་ལ་མོས་པ་ཆེར་བཞག་ཅིང། །མཁྱེན་ལྡན་མང་དུ་ཐོས་པའི་བཤེས་གཉེན་འགས། །བསྐུལ་ཕྱིར་གོ་སླའི་ངག་གིས་སྦྱར་ཏེ་བཤད། །དབུ་མའི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་གཏིང་དཔག་དཀའ། །བདག་ནི་བློ་གྲོས་ཉམས་ཆུང་སྦྱངས་པ་དམན། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་དྲི་མའི་དབང་གྱུར་ན། །དམ་པ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །འདིར་འབད་དགེ་བ་གང་ཞིག་བསགས་པ་དེས། །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལས་མི་ཉམས་ཤིང། །འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་པའི་དོན་འདི་ནི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་གཞན་དང་
མཚུངས་པ་མེད་པས་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་དུ་བགྲོད་པའི་དམིགས་བུར་གྱུར་ཞིང། ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སྣང་དུས་ཉིད་ནས་མིག་འཕྲུལ་ལྟ་བུར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་སྐྱེས་མཆོག་རེད་འདའ་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དགོངས་པའི་དོན་མཐའ་དག་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་ནས་ཚད་མའི་ལམ་ལས་ལེགས་པར་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་རང་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཤིང། དེ་ཉིད་བརྩེ་

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྡུས་དོན།225

བའི་སྒོ་ནས་ངག་ཚིག་དྲི་མ་མེད་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པར་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ་ཪིགས་པ་སྨྲ་བའི་དགེ་སློང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས།1

རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་དཀའ་བཞི་པ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་དཔལ་ལོ།2

། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་
པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱོར་ཊཱིཀ་འདི་ཉིད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་པར་དུ་བཀོད་འདུག་རུང། ཆད་ལྷག་གིས་སྐྱོན་མང་ཙམ་མཆིས་པར། འདི་གར་༸སྐྱབས་མགོན་དམ་པ་མི་ཉག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་དཔེ་ཁུངས་ཐུབ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཕྱིས་བྱས་ཏེ་པར་དུ་བསྒྲུབས་པའོ།། །།སརྦ་མངྒལཾ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༣ བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༤

༄༅། །རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན་ཐར་ལམ་གྱི་དེ་ཉིད་
གསལ་བྱེད་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འགྲོ་ཀུན་ཐར་པའི་བདེ་
ལ་འགོད་མཛད་པའི། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་གཙུག་གིས་གུས་བཏུད་ནས། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་སྒོ་གཅིག་པུ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དོན་བསྡུས་བྲི་བར་བྱ།།
བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང༌། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དང༌། གཞུང་
གི་དོན་དང༌། མཇུག་གི་དོན་ནོ།1

། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང༌། བཤད་
པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་པའི་དོན། བསྡུས་པའི་དོན། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་དགོས་འབྲེལ་ལ་གཉིས་ཉན་པ་པོའ་སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་ངོས་བཟུང་ནས་རང་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ ིཔའི་རྒྱུར་བསྟན་ནས་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པའོ།།
གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ་ལ་གཉིས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐར་པ་དང་དེར་བགྲོད་
པའི་ལམ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང༌། ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་འཆད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ལྐོག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་དང༌། ཚད་མ་མདོའ་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་ ིཔ་དང་བསྟན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལོག་རྟོག་བླུན་པོའ་རྟགས་སུ་ ིབསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཏན་ཚིགས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲུབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡ ན ༣ དོན་ཏོ།། གཙང་དཔར་ནང་ཏོ་མང་དུ་དོན་

228 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་དང༌། རང་བཞིན་དང༌། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང༌། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། རྩ་བའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་དང༌། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འགལ་རྒྱུ་དམིགས་པ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་དང༌། འགལ་འབྲས་དམིགས་པའང་ཡུལ་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་དཔོག་པ་བཞི་པར་འདོད་པ་རྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། ཚོགས་པ་གཅིག་པ་རྟོགས་པའི་རྟེན་བཞི་པར་འདོད་པ་དགག་པ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གཞན་ཡང་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོགས་པས་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་སུ་འདུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། འབྲས་བུ་དཔོག་པ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་དེ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། རྒྱུ་ཁ་ཡར་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེར་རུང་དཔོག་ནའང་ལྷག་ལྡན་དུ་འགྱུར་བའི་དཔེ་དང༌། འབྲས་བུའི་སྤྱིས་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བའི་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་པའི་དཔེ་དང༌། ལྷག་ལྡན་གྱི་མིང་དོན་བཤད་པའོ།།
གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་བསྟན་པ། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། དགག་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་བཞེད་པ་དང༌། ལྟོས་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་སྡེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང༌། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་བསྟན་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།229
པ་དང༌། གཞན་སྡེ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སྨོས་པ་དང་འགལ་བ་དང༌། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང༌། མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས། སྒྲུབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འགལ་བ་དངོས་དང༌། རིགས་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང༌། ཚིག་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་ཅན་ཡང་དག་
ཏུ་ཐལ་བ་དང༌། ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྟར་སྣང་དུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དེ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ལན་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང༌། ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་ལྡོག་གཞི་མཐའ་དག་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་གྲུབ་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་བསྒྲུབས་པས་དགག་རྟགས་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། མི་ལྟོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་མཚན་དང༌། འབྲེལ་བ་དཔེས་སྟོན་དགོས་པའི་ཡུལ་དང༌། འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགག་རྟགས་གསུམ་གྲུབ་པ་དང༌། དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་དང༌། མི་ལྟོས་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་དང༌། བྱས་མི་རྟག་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པའོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང༌། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང༌། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་བཤད། མཇུག་སྡུད་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང༌། ཚུལ་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང༌། མ་ངེས་ན་ཧ་ཅང་
ཐལ་བ་དང༌། སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་

230 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་མདོར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་བསྟན་པ། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་པོ་ཀུན་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྟན། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ལ་ཡང་ལྡོག་པ་དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་པར་གྲུབ། དེ་དག་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་སླའི་ཚུལ་གྱིས་གནས། དེས་ན་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའོ།།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་རྣམས་སེལ་བ་ལ་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་
སྒྲུབ། དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བ་ལ་འཇུག་པར་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་སེལ་བའི་འཇུག་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་དང༌། གཞན་སེལ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤང༌། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པ། བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུབ། རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུབ། ངེས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡང་སྒྲ་དང་རྟགས་དག་གིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱི། སྒྲུབ་པས་1

དངོས་པོའ་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ི 2

བྱ་བས་ནི་སྒྲ་རྟོག་རྣམས་
རྣམ་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་ཅེས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་ལ། ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་3

བཤད་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་

1 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༥ སྒྲུབ་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༥ ཞེ་ན། བྱ་བས་ནི་སྒྲ་རྟོག་རྣམས་་རྣམ་པར་བཅད་པ་ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༡ ཅེ་ན།
3 གཙང་། ཤོག ༤ བ ༢ ཅེས་ གཙང་དཔར་ནང་ཅེས་མང་དུ་འབྱུང་།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།231
པ་རྣམས་རྣམ་བཅད་གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེའི་རྗེས་ལ་ཆོས་ཅན་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་འདི་གཉིས་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། འདོད་པ་ལ་ཚད་མའི་གནོད་པ་བསྟན་ཅིང་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་གཉིས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང༌། དོན་བསྡུ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་པ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། སེལ་འཇུག་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང༌། སྒྲུབ་པས་མི་འཇུག་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་འཐད་དེ། བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པས་སེལ་འཇུག་ཏུ་འཐད། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རྣམས་སེལ་བའི་སྒྲ་རྟོག་དེ་སྙེད་འཇུག་པས་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ། སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་སྒྲའི་སྟེང་གི་ཁྱད་ཆོས་འཇལ་བའི་སྒྲ་རྟོག་རྣམས་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བས་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྒྲའི་སྟེང་གི་ཁྱད་ཆོས་འཇལ་
བའི་རྟོག་པ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་དང༌། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དངོས་དང༌། ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱས་བཤད་དང༌། དོན་བསྡུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་སྒྲ་དང་སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད། ཁྱད་ཆོས་ནང་ཕན་ཚུན་ཡང་རྫས་ཐ་དད། རྟོག་བློས་ཁྱད་ཆོས་རེ་རེ་ནས་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་རྟོགས་པར་འདོད། དེས་ན་དོན་གཞན་རྟེན་དུ་ཁས་བླངས་པས་རྒྱུར་ཁས་བླངས་དགོས་སོ། །ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཡན་ལག་སྒྲ་དེས་དེ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་རྫས་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྒྲ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེས་སྒྲ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། ཕན་འདོགས་པའི་བདག་ཉིད་ནུས་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ནུས་པ་དུ་

232 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མ་ཡོད་པ་རྣམས་སྒྲ་དང་ཡང་རྫས་ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ན། དེ་ཡིས་ནི་རྫས་ཐ་དད་དེ་དག་ལ་མི་ཕན་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བ། ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་
བཟུང་ཡང༌། འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་མི་ངེས་པས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་གཞན་འཇུག་ན། ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཁོ་ན་ནས་ངེས་པས་རྟོག་པ་སྔ་མ་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ། ཕྱི་མའང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན། ངེས་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་ན་ངེས་ཡུལ་དུ་འགལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་དོན་གཞན་དང་གཞན་སེལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད། དེའི་དོན་བསྡུ། དེ་དང་གཞན་སེལ་མཚུངས་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་བརྡ་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བྱ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་པ། རྩོད་པ་སྤང་བ། གཞི་གཅིག་གི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་རྫས་ཐ་དད་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་ནི། དཔྱོད་པ་པ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག །སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ལོག་པ་ལ་བ་ལང་དང་ལྡོག་པ་རྟ་མིན་པ་ཉིད། རྫས་ཐ་དད་དམ། རྫས་གཅིག །དང་པོ་ལྟར་ན། བ་ལང་རྟའི་རྫས་སུ་ཐལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་བརྡ་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་གཉིས། སྒྲ་དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་རྫས་ཐ་དད་མེད་ན་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ། དེ་གཉིས་མེད་ན་དེ་གཉིས་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་སྦྱར་བ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞི་གཅིག་གི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་དོན་གང་
གིས་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བརྗོད་བྱ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྟན་པ། གཞི་གཅིག་གིས་དེ་གཉིས་ལ་རྐྱེན་གང་སྦྱར་ཡང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྡོག་ལྡན་དང་ལྡོག་པ་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད། སྤྱི་དོན་གཞན་སྨྲ་བ་ལ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་གཅིག་ལ་མང་ཚིག་དང་མང་པོ་ལ་གཅིག་ཚིག་སྦྱར་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།233
དུ་མི་རུང་བའི་ཀླན་ཀ་རིགས་པ། གཞན་སེལ་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་དེ་མི་རིགས་པ། སྒྲ་དངོས་པོའ་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་བུད་མེད་གཅིག་ལ་བཙུན་མོ་རྣམས་ཞེས་མང་ཚིག་དང༌། གྲོང་ ིདྲུག་ཚར་དུ་དངར་བའི་རིང་པོ་ལ་ཁང་བཟང་གི་ཕྲེང་བའི་གཅིག་ཚིག་དང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་དྲུག་སྒྲ་དང༌། ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་དངོས་པོའ་རྐྱེན་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་གནོད་པ་བསྟན་པའོ།། ིགསུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་
ཚུལ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང༌། བློའ་ིགཞན་སེལ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག །རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱིར་བསྟན་པ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་བས་མདོའ་ི

1

སྤྱིར་
བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཤིང་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག །སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པར་བསྟན། འཁྲུལ་བའི་ས་བོན་ངོས་བཟུང༌། དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དཔེ། སྨན་གྱི་དཔེའོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་ལ་བཞི། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང༌། ཐ་སྙད་ནོར་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བར་བསྟན། ཐ་སྙད་འཁྲུལ་བར་འདྲ་ཡང་རང་མཚན་ལ་བསླུ་མི་སླུ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོག་2

པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་མིན་པར་བསྟན། གཟུང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་པའོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ། དེ་དག་གི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱི་ཡི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། གཞི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༦ ན ༥ དེ་བསམ་ངོའ་སྤྱིར་ ི
2 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༥ རྟག་པའི་

234 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་རྟོག་པ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་
ལྟར་བཞག་པ། གཞི་གཅིག་གིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དགོས་པ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྫས་གཅིག་ལའང་ལྡོག་ཆོས་དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་པ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ། ཕྱོགས་གླང་གི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། རྒྱུ་མཚན་ནོ། །བཞི་པ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་གསུམ། གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་པ། སྤྱི་དོན་གཞན་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཁྱད་པར་ངེས་ཤེས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཞན་སེལ་སྤངས་པའི་གསལ་བ་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད། སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད། སྤྱི་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད། དེས་ན་གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང༌། དེ་སྤྱི་དོན་གཞན་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས།1

ལན་

དེ་དགག་པ། ཉེས་པ་དེ་གཞན་སེལ་ལ་མི་མཚུངས་པའོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། བརྡ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ། གཞན་སེལ་མེད་ན་དེ་མི་
འགྲུབ་པ། གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ན་སྤྱི་དོན་གཞན་དགོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་དོན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །དེའི་ལན་དགག །གསལ་བ་དུ་མས་སྤྱི་འཛིན་མི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློས་གསལ་བ་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དངོས་པོ་བས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པའི་གསལ་བ་དུ་མས་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བསྟན་པ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། གསལ་བ་དུ་མས་
1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༡ དྲིན་ལན། དེ་དགག་པ། གཙང་། ཤོག ༧ ན ༣ དྲིས་ལན། དེ་དགག་པ།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།235

སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྤྱི་འཛིན་མི་སྐྱེད་ཀྱང་ལྟོས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལན་དགག །སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་གསལ་བ་གང་རུང་རེ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེའི་ལན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་འཛིན་དབང་བློ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དང༌། ཉེས་པ་དེ་གསལ་བ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་ལ་མི་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། ལན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་གཞན་གྱིས་སྤྱི་བློ་བསྐྱེད་པ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་ན་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་མི་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བ། སྤྱི་དོན་གཞན་གསལ་བའི་འབྲས་བུར་ཐལ་བ། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། ལན་ནོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ལ་དུ་མའི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བ་མི་འཐད། མཚུངས་པ་འཛིན་པ་དང་དུ་མའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་མི་འགལ། འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་ངེས་པར་དགོས་པ་དང༌། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་མི་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་སེལ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་འཐད། བརྡ་སྦྱར་བའི་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་འཁྲུལ་ཡང་གསལ་བ་རང་མཚན་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་བློ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་བསྐྱེད་པས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་བཞི། རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་
བརྟེན་པའི་སྐྱོན་སྤང་བ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སེལ་འཇུག་གི་མ་ཁྱབ་པར་སྤང་བ། སྒྲ་རྟོག་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་ན་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ། གཞན་སེལ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཐ་སྙད་ཀུན་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་དང༌། ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལན་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མགོ་མཚུངས་ལས་མ་འདས་པ་དང༌། ཉེས་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཡོད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྐྱོན་སྤོང་ནི། སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་ལ་འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྡ་སྦྱོར། དེ་ལྟར་སྦྱར་བས་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་མི་ལྡན་པ་ཤིང་མིན་དུ་གོ་བས་ཉེས་པ་དེ་

236 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཡོད་པ་ལ་གསུམ། བརྡ་སྦྱར་དགོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཤིང་གསལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ། དེས་ན་ཉེས་པ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། འོད་བྱེད་པའི་རྩོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ངེས་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་དོན་སྟོན་པ། དེའི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྟོན་ན་བརྡ་སྦྱར་བ་དགོས་པ་མེད་པ། ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྒྲ་དེ་དོན་ལ་འཇུག་གམ་མི་འཇུག །ཕྱི་མ་ལྟར་ན་སེལ་འཇུག་གི་ཁྱབ་པ་ཉམས། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་1

འཇུག་གམ་སེལ་འཇུག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡང་ཉམས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་
ཡང་རྣམ་བཅད་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའ་ལུང་དང་ ིསྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར་མཚུངས་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལུང་དྲངས་པ་དང༌། དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེས་ནི་དོན་
གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དག་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་དོན་བཤད་པ་དངོས། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་ཐ་དད་པའི་ཆ་བློ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་བསྟན། དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་པོས་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་། ཤིང་དེའི་ཆ་ཤས་མིན་པ་2

ལས་ལོག་པ་ཤགས་ལ་རྟོགས་པར་
བསྟན། ལུང་གཉིས་པས་ཤིང་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། འཁར་བ་ཅན་བཞིན་དུ་དོན་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་མིན་པར་བསྟན། དེས་ན་ཤིང་བརྗོད་

1 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༨ ན ༦ སྒྲུབ་པ་འཇུག་
2 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༨ བ ༤ མིན་ལས་ལོག་པ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།237
པ་དང་ཤིང་མིན་གཅོད་པའི་སྒྲ་རྫས་ཐ་དད་གཉིས་སྦྱར་མི་དགོས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤིང་མིན་ཤིང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་གི་རྫས་ཡིན་ནམ། ཤིང་མིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་མིན་གྱི་རྫས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤིང་མིན་ཤིང་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤིང་ཤིང་མིན་ལས་མ་ལོག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་འདི་ལས་ཐ་དད་ཅེས་ནི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟོག་དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན། དེའི་རྫས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས། གཅིག་རྟོགས་པ་ན་ཆ་ཀུན་རྟོགས་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། འཕྲོས་དོན། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲ་རྟོག་དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་རྟོག་ངོར་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རིམ་ཅན་དུ་གཅོད་པ་དང༌། སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བའི་ཚད་མ་དུ་མ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་ཀྱང་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྡན་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་མི་དགོས། སེལ་འཇུག་ལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་འཐད། སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བའོ། །བཞི་པ་གཞན་སེལ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཐ་སྙད་ཀུན་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པ་དང༌། རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྤྱི་གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་མདོར་བསྟན། འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད། དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་དཔེ། དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བཞི། རང་ལུགས་ལ་འཐད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། གཞན་སེལ་སྤངས་པའི་རང་མཚན་ལ་ཐ་སྙད་སྦྱར་མི་རུང༌བ། འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་གཞི་མཐུན་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བསྟན། ཞོ་སྐལ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདོད་པས་གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཐ་སྙད་ཀུན་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་སྒྲ་མི་འཐད། སྤྱི་བློ་མི་འཐད། གཞན་སེལ་སྨྲ་བ་

238 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལ་དུ་མས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་རུང་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དྲི་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དེ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག །གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིད་པ་དགག །གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་ལྔ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ། སྤྱི་ཆ་མེད་ཀྱིས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བ། སྤྱི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་ལྡན་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་པའི་དབང་པོ་གསལ་པོར་འདུ་བྱེད་པ་མི་འཐད། གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་ལྡན་དུ་འདོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་སྤྱི་བློ་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་ཆ་མེད་ཀྱིས་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་
རྒྱུ་མཚན། སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ཆ་མེད་ལ་མི་ལྟོས། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞན་སེལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆ་མེད་ཀྱིས་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱེད་ན་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ཆ་མེད་དེ་རང་གི་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། དེ་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ན་གནས་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་རང་གི་རྟེན་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ན་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་གནས་པར་འགལ། དེ་དེ་ལ་མི་གཡོ་བར་གནས་ན་ཡུལ་གཞན་གྱི་གསལ་བ་ལ་གནས་པ་འགལ། དེ་ཡུལ་དེ་ན་སྔར་ནས་མེད་ན་དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་གསལ་བ་ལ་ཡོད་པ་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་ལ་མཐོང་ན་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་གསལ་བ་ལ་མཐོང་བར་ཐལ་བ། དེ་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད། དེ་ལ་ལྟོས་ན་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་རྩ་བའི་འདོད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འཚེད་པ་པོའོ་སྙམ་པའི་སྤྱི་བློ་འཇུག་པ་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས། ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེ་ལ་དེ་འཇུག་པ་ལས་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དགག །སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལས་དངོས་ལ། ལས་ཀྱི་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།239

རིགས་ལ། ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པ་དང༌། འདས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལས་ཀྱི་རིགས་དེ་འབྲས་འཚེད་པ་པོ་ལས་མཉན་པ་དེ་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བསྟན། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་སྒྲ་དེ་འཇུག་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཚེད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དོན་ལ་ལྟོས་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་འཚེད་པ་པོའ་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྤྱིས་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་ ིཔའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལྟོས་པ་མི་རུང་བ། ལྟོས་ན་སྐད་ཅིག་མར་ཐལ་བའོ།།
གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། གྲངས་ཅན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། དེས་གཅེར་བུ་
པ་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སེལ་བ་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་སུན་དབྱུང་བ་དང༌། གྲངས་ཅན་རང་ལུགས་གཉིས། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དངོས། རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ཆ་མེད་ལ་མི་ལྟོས་ན་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤང༌། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཐལ་བ་དགོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ། གྲངས་ཅན་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག །ནུས་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་ལ་སྐྱོན་དེ་མི་འབྱུང་བ་དང༌། ཆ་མེད་པ་ལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཇིག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་སྤྱི་མི་འཇིག་པར་གནས་ན་སྤྱི་གསལ་དུ་མི་རུང་བ། རང་ལ་དེ་མི་མཚུངས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། རྩོད་པ། དེའི་ལན། དེ་སྤྱི་ཆ་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་རུང༌བ། རྒྱུ་འབྲས་སོགས་གསལ་བ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་འཐད་པའོ།།
གཉིས་པ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བ་ལ་གསུམ། རྫས་ཐ་
དད་དུ་མས་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དངོས་པོའ་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན། སྤྱི་ཆ་མེད་ལ་ ི

240 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལྟོས་ན་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ། སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། གསལ་བ་རང་མཚན་རྣམས་སྤྱི་ཆ་མེད་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་སྤྱི་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་གསལ་བ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ། ནུས་པ་དང་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ན་སྤྱི་གསལ་དུ་མི་རུང་བ། འབྲས་བུ་འདོད་པ་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ལ་མཐོང་བ། གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་ཆ་མེད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་དེས་གཅེར་བུ་པ་ཡང་ཁེགས་པ་ལ་ལྔ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྔ་ཞོ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དགག །རྔ་ཞོ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་ཞོ་འཐུང་ཞེས་བསྐུལ་བ་ན་རྔ་མོ་འཐུང་བ་ལ་འཇུག་པ། འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཉིད་རྔ་མོ་ལ་མེད་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ། དེ་གཉིས་སྒྲ་བློ་ཐ་དད་དུ་འཇུག་མི་རིགས་པ། གནས་སྐབས་ཐ་དད་ལ་མཐར་ཐུག་རང་བཞིན་གཅིག་མི་རུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་སྒྲས་བརྗོད་ཙམ་ནས་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ངེས་ནུས་པས་དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བ་ལ་མི་འཇུག་གམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ཤས་ཆུང་བ། དེས་ན་སྒྲ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་དམ་བཅའི་སྐྱོན་གཏན་ཚིགས་ལ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་མི་མཚུངས་པའི་ལན་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག །སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡོད་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན། གྲངས་ཅན་གྱི་རྟགས་དེས་རྒོལ་བའི་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་ཅིང་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་རྟགས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པ། རང་གི་རྟགས་ལ་ཉེས་པ་དེ་མི་མཚུངས་པའོ།།
གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ངོས་བཟུང༌།
སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དགོད། ཚུལ་སྒྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་ལ་ལྡོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང༌། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་འཇིག་པ་ལ་འཁྲུལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།241
ཚིགས་དང༌། རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་དེས་ལྐོག་གྱུར་གཞན་ཡང་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང༌། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། བསྐལ་དོན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའོ། །འདི་ལ་བཞི། དེ་ལུང་རྣམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་དུ་མི་རུང༌། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་དུ་མི་རུང༌། འབྲས་ ིརྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་དུ་མི་རུང༌། དེས་ན་བསྐལ་དོན་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་པ་བྱར་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་གཞི་སྣང་རུང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་སྣང་རུང་འགའ་ཞིག་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་ངེས་མི་འགྲུབ་པ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་འགལ་བ་མེད་པ་དང༌། དངོས་ཀྱི་དོན་ནི། འདི་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ངེས་ཚུལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པས་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་དུས་སོ།།
གསུམ་པ་དགག་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཀྱི་རྩོད་པ་
སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྩོད་སྤང་དངོས་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚིག་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཡིད་ཆེས། གྲགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ན་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པ། དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དགག་པ། སྒྲ་འགོག་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བསྟན། དེའི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་འཐད། དེ་འགོག་པ་མི་རུང་བའོ། །གསུམ་ལ་གསུམ། སྒྲ་དོན་བཀག་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་སྲིད། དེ་མི་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པས་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའ་ལུང་དང་འགལ་བ་ ི 1

སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང༌། དཔེའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༥ འགལ་སྤང་བ།

242 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་བརྗོད་འདོད་དཔོག་ནུས་ཀྱང་ཞེན་པའི་
བརྗོད་བྱ་དཔོག་མི་ནུས་པ་མདོར་བསྟན། ལུང་ཚིག་ཚད་མ་ཡིན་མིན་བརྟག་པ་རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་རྒྱས་པར་བསྟན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ཚད་མར་འདོད་པ་བཀག་ནས་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལུགས་དང༌། གཞན་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་གླང་
གི་ལུང་དྲང་བ་དང༌། ལུང་དོན་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ལུང་དོན་ངོས་བཟུང་བ། དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེས་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་དཔོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་ལ་བརྟག་པ་མ་བྱས་པར་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རྟོགས་ནས་དེའི་ཚིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་དགོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཚིག་ལ་བརྟགས་པ་མ་བྱས་པར་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་རྟོགས་པར་མི་ནུས། ངེས་པར་ཉེས་ཟད་ཁས་ལེན་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཟད་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པ། ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྤོང་མི་ནུས་པར་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་ཡང་བསྟན། དེས་ན་མདོ་གཞན་དུ་འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མ་བྱས་པས་རིག་བྱེད་ཚད་མར་འདོད་པ་དགག །ཕྱོགས་གཅིག་
ལ་མི་སླུ་བས་ཚད་མར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྡུས་ཏེ་དགག །རྒྱས་པར་དགག །གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་རྒྱས་བཤད་དོན་བསྡུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་དགག་པ་དང༌། རྣལ་ལན་ནོ། །འདི་ལ་བཞི། སྒྲས་དོན་སྟོན་པ་ངག་གི་བརྡ་ལ་ལྟོས་པས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་དགོས་པ་མེད། རྟག་པ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་འཆད་པའི་བརྡ་བྱས་པ་དགོས་པ་མེད། བརྡས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།243
གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ན་མ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་ཡང་བཞི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ན་འཆད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དོན་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལ་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། འཆད་པ་པོས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ན་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་སྟོན་པར་འགྱུར། འདོད་ན་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད། འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་དགག་པ་ལ་བཞི། རིག་བྱེད་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་མ་
བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག །དངོས་པོ་ལ་འཇིག་ངེས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དགག །དཔྱོད་པ་པ་ལ་ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲ་སྐྱོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག །མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །རིག་བྱེད་སྒྲའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རིག་བྱེད་སྒྲ་སྐྱོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཀྱི་སྟོང་པར་སྒྲུབ། དངོས་པོ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ། རྟོག་བཏགས་སུ་སྒྲུབ། རིག་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གང་ཡང་བརྗོད་བྱ་དང་དོན་དམ་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད། ཁྱབ་པ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་ཀྱི་དོན། དེས་གྲུབ་པའི་དོན། གསར་བྱུང་གི་དོན་མི་བརྗོད་པར་ཐལ་བ། རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྟག་པ་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད། དེ་གཉིས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འཐད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དེ་རྟག་པ་ལ་མི་རུང་བའོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ། རིག་བྱེད་སྒྲ་སྐྱོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་མ་
གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་སྨད་པའི་གནས་སུ་བསྟན། འདོན་པ་པོ་གཞན་སྔོན་དུ་སོང་བས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ། དེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བས་ཐོགས་མེད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་བྱས་པར་མི་འགྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ། བྱེད་པ་པོ་མ་མཐོང་བའི་ཚིག་བྱས་པར་གྲུབ་པ། དེས་ནས་སྔར་བཀོད་པའི་རྟགས་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དཔེ་དང༌། དོན་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་

244 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བ་དང༌། ལོག་པ་ལ་གནོད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྒྱང་པན་1

སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ངན་པ་
ཡང་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ། བསྟན་བཤད་འདོད་ན་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་དགོས་པ་མེད། རིག་བྱེད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེའི་ཡི་གེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དགག །དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ངག་མ་བྱས་པ་དགག །དེའི་གོ་རིམས་དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་འདྲའི་ངག་དེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་དགག་པ་དང༌། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེ་འདྲའི་ངག་ལ་ཆ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་དགག །དེ་རྟག་མི་རྟག་བརྟགས་ལ་དགག །ཁྱབ་མ་ཁྱབ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆ་ཤས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། ཆ་མེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་དེ་འདྲའི་ངག་དེ་རེ་རེས་དོན་མི་སྟོན་ན་དེའི་དོན་སྒྲོ་བཏགས་སུ་ཐལ་བ། དོན་སྟོན་པ་དགག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་འདྲའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རེ་རེས་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་ན་ཆ་དུ་མ་
ཅན་བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད། ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དོན་རྟོགས་པས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར། གཅིག་གིས་དོན་རྟོགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན་རིག་བྱེད་འཆད་པ་དུས་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལའང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་རུང་བ་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་རྟག་ཅིང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་ན་མ་བྱས་པ་འགལ། རྟག་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ངག་མི་ཐོས་པའི་འགལ་རྐྱེན་མེད་པས་རྟག་ཏུ་ཐོས་པར་ཐལ་བ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་རྩོལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགལ་ལོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡུལ་དུ་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ན་གནས་པས་མི་ཐོས་པར་ཐལ་བ། དེ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ན་ཉན་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིག་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཐོས་པར་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རིག་སྒྲའི་ངོ་བོ་ཐོས་རུང་དུ་འདུས་བྱས་ན་ཁས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༦ རྒྱང་འཕེན་ ཞོལ་ནང་རྒྱང་འཕེན་ཞེས་འོག་ནས་མང་དུ་འབྱུང་།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།245
བླངས་འགལ། དབང་པོ་ཐོས་རུང་དུ་འདུས་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་ཐལ་བ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རིག་སྒྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་རྐྱེན་གྱི་ཐོས་རུང་དུ་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྒྲ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་མི་ཐོས་པར་ཐལ་བ། སྒྲ་ཙམ་དུ་མ་ཐོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱེད་དུ་མ་མི་ཐོས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལའང་བཞི། སྒྲ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་མེད། དེ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས། སྒྲ་ཙམ་དུ་མ་ཐོས་ན་ཁས་བླངས་འགལ། སྒྲ་ཙམ་རྗོད་བྱེད་མིན་པའི་ཉེས་པ་རྗོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ།།
གསུམ་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་
པ་ལ་ཡང་གསུམ། རིག་སྒྲའི་ངོ་བོའ་རིམ་པ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཏུ་འདོད་པ་དགག །དེའི་ ིགསལ་བ་རིམ་པ་དེར་འདོད་པ་དགག །ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ངག་བཀག་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་བཞི། དེ་མེད་པ། ཡོད་ན་འདོད་པས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ། ཡུལ་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམས་མེད། བཀག་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལས་སུ་གྱུར་པ་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་གསལ་བའི་རིམ་པ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཏུ་འདོད་པ་དགག །རིག་སྒྲ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་དེ་གསལ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་པ་དགག །བྱེད་པ་པོ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རིག་སྒྲ་ཐོས་པའི་གསལ་བའི་རིམ་པ་དེ་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བ་མི་སྲིད། བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱི་གསལ་བར་བྱེད་ན་གསར་བྱུང་གི་འབྲས་བུར་ཐལ། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཙམ་ལ་རིགས་འདྲ་སྔར་མེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་མི་འཐད། འདི་ལ་གསུམ། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཙམ་གྱི་དཔེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན་རིགས་འདྲ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བ། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཙམ་ལ་དེ་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དེ་ལ་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང༌། ལྕེ་རྐན་
སོགས་གསལ་བྱེད་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་རྒྱུ་གཞན་ཡང་དེར་ཐལ་བ། འདོད་ན། ངོ་བོ་སྔར་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མཐུན་

246 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དཔེ་མེད་པ་དང༌། དེས་རྟགས་དོན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །གསུམ་པ་བཀག་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། བྱས་པར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དངོས་ལ་འཇིག་ངེས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་ལ་འཇིག་ངེས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང༌། དེས་རྟག་དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཞན་ལ་ཁེགས་པ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོད་པ་དང༌། ཚུལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་ཡིན་པ་དགག་པ། དངོས་པོ་འཇིག་པ་རྫས་སུ་སྒྲུབ་པ། དེ་ ིལ་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་གི་ཁྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་ཡིན་ན། ཤིང་མེས་བསྲེག་རྗེས་སུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ་བ། ཤིང་དང་འབྲེལ་མེད་ཤིང་གི་འཇིག་པར་མི་འཐད་པ། ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་པ་ཕྱིས་མི་མཐོང་བའི་ལན་གཞན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྒྱུ་མཚན་དྲི་བ། ཕ་རོལ་གྱི་ལན། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཞིག་རྗེས་སུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། ནག་པ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་དང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཞིག་པ་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞིག་འཇིག་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོའ་ཞིག་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བར་སྤང་བ། ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་ ིལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ། དོན་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དངོས་པོའ་དུས་འཇིག་པ་ཡོད་པ་ལ་ ིམཚུངས་པ་སྤང་བ། དེས་དངོས་པོའ་སྔ་རོལ་ཏུ་དེའི་སྐྱེ་འཇིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ ིབསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། ཞིག་པ་རྟག་དངོས་སུ་མི་འཐད་པ་དང༌། འཇིག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་པའི་མི་འཐད་པས་འཇིག་པ་དོན་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་ན་དངོས་པོ་གཏན་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བའི་ཐལ་བ་མི་འཇུག་པ་དང༌། དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྫས་ཡིན་ན་དངོས་པོའ་འཇིག་པ་ཞེས་དྲུག་སྒྲ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ ིདང༌། རང་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།247
དགག་པ། འདི་ལ་བཞི། དངོས་མེད་ལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པ་མི་འཐད། དངོས་པོ་ལ་འཐད། བུམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་ཅེས་པས་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པ་མིན་པ། ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་པ་ཅུང་ཟད་ཞིག་ཡོད་ན་འཇིག་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནའང་དེ་མེད་པས་མི་ལྟོས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་ལྡན་ལ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ལ་འཇིག་མི་འཇིག་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་པ་དགོད་པ། རྒྱུ་སོ་སོ་བ་མེད་པས་འཇིག་མི་འཇིག་མི་འཐད་པའི་ལན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་རྟག་པ་ཁེགས་པས་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་དང༌། རིག་སྒྲས་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་རུང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་པའོ།།
གསུམ་པ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས། དགག་
པ་དངོས་དང༌། ལོག་པའི་ངག་ལ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པས་ཁྱབ་པས་དེ་བདེན་པའི་ངག་ལ་ཁེགས་མི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་མཐོང་བས་གནོད། རྟག་པས་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད། རྟག་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད། རྣམ་རྟོག་གཟུང་དོན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་ཡང་གསུམ། ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད། རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་དགོས་པ། ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་ན་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ལྡོག་ཁྱབ་མི་འགྲུབ། དངོས་འགལ་གཉིས་ལ་ཆོས་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པ་མི་འགལ། མ་མཐོང་ཙམ་གྱི་མེད་དཔེ་མི་འགྲུབ། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བའོ། །གསུམ་པ་སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས། ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམས་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ། ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྔགས་རྩོམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། དེས་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་སྐྱེས་བུས་བརྡ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པ། རྟག་པ་ལ་དེ་མི་སྲིད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི། སྐྱེས་བུས་བརྡ་བྱས་པའི་སྔགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད། ཡི་གེའི་ངོ་བོའ་ནུས་པས་དེ་བསྐྱེད་ ིན་གོ་རིམས་ལོག་པར་སྦྱར་ནའང་བསྐྱེད་དགོས་པ། གོ་རིམས་དོན་གཞན་བཀག་ཟིན་པ། རིགས་

248 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ངོ་བོའ་ནུས་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་སྟེར་བ། བརྡ་ལ་ ིལྟོས་ན་ནུས་པ་དེ་འགལ། ནུས་པ་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་ན་ཀུན་གྱི་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་དགོས་སོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྔགས་ཟློས་པ་པོའ་རིགས་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཞི་སོགས་ ིཀྱི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྟག་པ་ལ་མི་རུང་བ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་འདུས་བྱས་པས་འབྲས་བུ་སོ་སོར་ངེས་པ་མི་རུང་ཞིང་རྩོམ་པ་པོའ་བརྡའི་དབང་གིས་རིགས་བཟང་ངན་ལ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ ིཡོད་པ། རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་ཐོས་རུང་དུ་འདུས་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད། ཉན་ཤེས་འདུས་བྱས་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་དོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཟློས་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་ལ་འབྲས་བུ་མཚུངས་པར་ཐལ་བ། ཤུབ་ཤབ་པོ་དང་ཡིད་བཟླས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ། ཡིད་བློ་རྟོག་པས་སྔགས་སྒྲ་བརྒྱུད་ནས་ཀྱང་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད། རྩོམ་པ་པོས་སྤྱིར་བརྡ་བྱས་པས་བཟླས་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་མི་འགལ་བའོ། །གཉིས་པ་གོ་རིམས་དོན་གཞན་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ངོ་བོའ་རིམ་པ་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན། ིདེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད། འདོད་པས་བཞག་པའི་གོ་རིམས་མི་འགལ་ཡང་རྟག་པའི་གོ་རིམས་འགལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ། ངོ་བོ། འབྲས་བུ། ཐོས་པ། དྲན་པའི་གོ་རིམས་དང་། དེ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་དང༌། ས་ར་ར་ས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་མི་འཐད་དོ། །འདི་ལ་དེ་གཉིས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་དང༌། འབྲས་བུ་སོ་སོར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཀུན་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང༌། དཔེའོ། །གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྔ། ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྔགས་རྩོམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་དངོས་དང༌། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ། སྔགས་ལས་འབྲས་བུ་འདོད་པས་དེ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པ། སྐྱེས་བུ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའང་དེས་བསལ་བ། དེ་ལ་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའོ།།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།249
བཞི་པ་དཔྱོད་པ་པ་ལ་ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དོན་དེས་
རིག་པ་མི་སྲིད་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆགས་ལྡན་གྱིས་དོན་ངེས་མི་རིག་པར་འདོད་པ་དང་རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་པ་འགལ། སྤྱོད་པ་པས་ཏེ། རྒྱལ་དཔོག་པ་གཅིག་པུས་རིག་ལ་གཞན་གྱིས་མི་རིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པས་དོན་ངེས་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་ཡང་འདོད་དགོས། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་ཚིག་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་རིག་པའི་ཚིག་ལས་དོན་ངེས་རིག་པ་མི་འཐད། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་མངོན་དུ་རིག་པའི་སྐྱེས་བུའི་ཚིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་རིགས་ཀྱི་མ་བྱས་པ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ་དགོས་པ་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་ན་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིག་པ་པོ་མི་འཐད། རིག་པའི་ཐབས་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རིག་པ་པོ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཨ་ནེ་བའི་སྒྲ་ཁྱི་ཤ་ཟ་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་དོན་ངེས་རིག་པ་མི་འཐད། རིགས་པས་རིག་པ་མི་འཐད། རིག་བྱེད་ཀྱི་མན་ངག་ལས་དོན་ངེས་རིག་པར་སྨྲ་བ་སྡོང་དུམ་ལ་བསྙད་ནས་ལམ་སྟོན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། ལུང་གཞན་གྱི་དོན་ངེས་ལ་ཡང་རྒལ་བརྟག་མཚུངས་པ། གཞི་གཅིག་ལ་སྡང་འདོད་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེའི་གྲགས་པས་དོན་ངེས་འབྱེད་མི་ནུས་ཤིང་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ནུས་པ་མེད། དེས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོན་ཅིང་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱས་པའི་ཚིག་ཚད་མར་མི་འདོད་ཅིང་དེའི་གྲགས་པས་དེ་རིག་པར་
འདོད་ན་སྡང་འདོད་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་དགོས་པ་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དེའི་གྲགས་པ་རིག་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་དང༌། དེ་སེལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པ་གཉིས། གསུམ་པ་གྲགས་རྟགས་གྲུབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་མདོར་བསྟན། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་

250 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བཤད། དེས་ན་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་དུ་དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་རྣམས་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་མ་གཏོགས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ལ་དོན་ངེས་མེད། འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། བརྗོད་འདོད་དང་མིང་དོན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ངག་གི་བརྡ་གཉིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་དང༌། གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་མ་བྱས་པ་ལ་མེད་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བརྡ་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ། བརྡ་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པ། འབྲེལ་བ་རྟག་པ་རྒྱུས་གསལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་པ་ཅན་པ་འདོད་པའི་རྟགས་ལྷག་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་དང་འདྲ་བས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཀག་ཟིན་པ་དང༌། དེས་ཚད་མས་གནོད་པའི་དོན་བརྗོད་ཅིང༌། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་མ་བསལ་བ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་འབྲེལ་སོགས་མ་བརྗོད་ཅིང༌། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བདེན་པ་ཙམ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་མུ་ཅོར་སྨྲ་བས་བདག་པོ་ལས་རྒྱལ་བར་རློམ་པ་དང་འདྲ་བ་དང༌། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སླུ་བས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། རྫུན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་ངོ་།།
དོན་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ། ཚིག་ཙམ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་མི་རུང༌། ལུང་ཚིག་ཞེན་
པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བ་མི་རུང༌། ཚུར་མཐོང་གིས་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང༌། རྗོད་བྱེད་འཇུག་པ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མི་འཚལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། ཁྱབ་སྒྲུབ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ལུང་ཚིག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང༌། ལུང་སྟོན་བྱེད་དུ་ལོག་པས་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་བོ།།
༈ སྟོན་པ་ལ་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དོན་ཤེས་ན། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ། ཚད་མ་མདོའ་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་དངོས་ ིསྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པ་བཀག་ནས་ཚད་མ་མདོའ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ ི

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།251

ཚིགས་བཅད་ལུགས་མཐུན་དུ་བཤད། སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་པ་བཀག་ནས་མཆོད་བརྗོད་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག །ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཤད། མི་སླུ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད། དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མར་གྲུབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང༌། དཔྱད་ཤེས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་དང༌། སྒྲ་བྱུང་རྗེས་དཔག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང༌། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དང་པོར་རམ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་དོན་བཤད། དཔྱད་ཤེས་ཚད་མ་མིན་པར་བསྟན། ཚད་མ་ཡིན་ན། མཐར་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་ཐུག་དགོས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང༌། གྱུར་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་མི་འཐད། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་ངོ་བོ་དགག །སྒྲུབ་བྱེད་དགག །བྱེད་ལས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་རྟག་པ་དགག །ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དབང་ཕྱུག་རྟག་ལ་དེའི་ཤེས་པ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ།།
གཉིས་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་
པར་བཤད། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ། དེས་གྲངས་ཅན་དང་གཅེར་བུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་སྣང་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྒྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དབྱིབས་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང༌། དབྱིབས་ལྡན་འགོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་

252 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ནས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པས་སྒྲུབ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་དཔེ་དང༌། ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟག་པ་འབྲས་མཚུངས་སུ་མི་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་དཔེ། དེས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་གནོད་པ་གཉིས། གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གསུམ། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས། ངོ་བོ་གཙོ་ཆེ་བ། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མིང་དོན་གཉིས་དོན་གཙོ་ཆེ་བའི་དཔེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །འདི་ལ་རྒྱུ་མཚན་དངོས་དང༌། དཔེ་གཉིས་སོ།།
གསུམ་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་ལས་དགག་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད།
དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་མི་རུང༌། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟག་པ་ལ་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་དུ་མེད་པས་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་མི་རུང་བ་དང༌། རྟག་དངོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་རུང་བས་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་དང༌། རྗེས་འགྲོ་མེད་ཀྱང་རྒྱུར་འདོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང༌། དེའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆུ་ལུད་སོགས་ཚོགས་མ་ཚོགས་ལ་ནུས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྤང༌། དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་མ་ཚོགས་ལ་ནུས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་མི་འཐད་པ། ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་ལྟོས་ནས་བསྐྱེད་པས་སྔ་མ་ལས་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་
ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཚོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། དམ་བཅའ་བ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ། འདིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་སམ་མི་ཤེས་སྙམ་དུ་དོགས་པའི་དོགས་པ་དེ་བསལ་བར་འདོད་པའི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་སྟོན་པར་ཚོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མཁྱེན་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་བྱ་བ་ཡིན་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།253
པའི་དམ་བཅའ། དེ་ལ་སྲིན་བུའི་གྲངས་སོགས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་དམ་བཅའ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚན་གཞི་དངོས་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟེན་བྱ་འདོད་པའི་མཚན་གཞིའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང༌། ལོག་ཕྱོགས་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མིན་ཡང་རུང༌། བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་བྱ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་དངོས། རིང་པོ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན། བྱ་རྒོད་བསྟེན་རིགས་པས། ལོག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་གཉིས།
གསུམ་པ་མཚན་གཞི་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཀུན་མཁྱེན་དེར་
བགྲོད་པའི་ལམ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་བསྒྲུབ་པ། དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དང༌། སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང༌། དེའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ནས། བརྩེ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ། རྒྱུན་མི་བརྟན་པ་དགག །བརྩེ་སོགས་གོམས་ཟིན་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྒྲུབས་ནས། མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལུས་ཞིག་པ་ན་བློ་ཡང་འཇིག་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་མདོར་བསྟན་དང༌། རྒྱས་བཤད་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང༌། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་དབང་པོ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་ཞིང་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པའི་རྟགས་དགོད། རིགས་པ་དེ་འཆི་གའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལ་སྦྱར་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་རྟགས་དགོད། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ལོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་མདོར་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་མེད་པའི་ལན་དགག །ཧ་ཅང་ཐལ་བ་བསྟན་ནས་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ།
གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། འབྱུང་ལུས་མི་རྟག་པ་བློའ་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པ་ ིདང༌། ལུས་རྟག་པ་བློའ་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་ལ་གནོད་པས་ཡིད་ ི

254 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བློ་ལ་གནོད་པ་མ་ངེས་ཤིང༌། ཡིད་མྱ་ངན་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་རྗེས་སུ། དབང་པོ་འགྱུར་བར་མཐོང་བས། ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཡིད་བློའ་རྟེན་མ་ཡིན་པར་བསྟན། ལས་ཀྱི་མིང་ཅན་སྐྱེ་བ་ ིསྔ་མའི་སེམས་པས་བསྡུས་པའི་ཡིད་བློ། ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པས། ཡིད་བློ་དེའི་རྟེན་དུ་བསྟན་པ། འཆི་གའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་དངོས་དང༌། འགལ་བ་མེད་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། ལུས་སེམས་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་ཅེས་པའི་དགོངས་པ་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ལུང་དང་འགལ་བ་མེད་པ། དབང་པོ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བས་རྟེན་ཡིན་ན། ཡིད་བློ་མེད་པར་ཡང་མི་འབྱུང་བས་རྟེན་དུ་འགྱུར་བས་རིགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བ། དེ་འདོད་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལུས་རྟག་པ་བློའ་ིརྟེན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ལུས་རྟག་པས་ཡིད་བློ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། ལུས་རིམ་ཅན་གྱིས་ཡིད་བློ་རིམ་ཅན་བསྐྱེད་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་དེའི་རྩོད་པ་དང༌། དེའི་དགག་པ་གཉིས།
གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ། འཆི་སེམས་ཀྱི་རྟགས་
ཀྱིས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པས། དགག་པ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་མ་ལོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་མཐུན་དཔེ་མེད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་དེའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བ། དེའི་སེམས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེ་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་རིགས་པ་དང༌། འདོད་ན་གནོད་པ་བརྗོད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་བློ་ལྡོག་པའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་དང༌། བློ་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན། གནས་སྐབས་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་དེ་ལྡོག་པའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དེའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།255

དང༌། སེམས་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་དང༌། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དབང་པོ་རེ་རེ་བ་དེར་མི་འཐད་པ། ཀུན་ཚོགས་དེར་མི་འཐད་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེའི་དཔེ་དངོས་དང༌། དབང་པོ་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་བས་ཀྱང་དེར་མི་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་རྟགས་དེས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་
པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལུས་བློའ་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ ིགཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་ཀྱིས་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག །ལུས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་བློའ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་རྟེན་ཡིན་པ་ ིདགག །དེས་1

དང་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དགག །དེ་བློའ་རྟེན་ཡིན་པ་འགོག་ ིབྱེད་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤི་བའི་ལུས་ལ་བློ་མི་ལྡོག་པར་ཐལ་བ་དགོད། དེའི་ལན་དགག །ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ལུས་སེམས་ལ་མ་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ལན་དགག །འགལ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོམ་
པའི་ལན་དགག །དང་པོ་ལ་བཞི། ཡིད་བློ་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་གྱི། དེ་ཡིད་བློའ་ིརྟེན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེས་ན་དབུགས་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་བློ་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་ཐལ་བ། ཤི་བའི་ལུས་ལ་བློ་མི་ལྡོག་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པ། སེམས་སེམས་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཐལ་བ་དེ་མི་མཚུངས་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དེ་ཡིན་ཡང་ལུས་ལ་སེམས་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤི་བའི་ལུས་ལ་འབྱུང་བཞི་ཆ་མི་མཉམ་པའི་རླུང་འཁྲིས་སོགས་ལོག་པས་སླར་ཡང་སེམས་འཚོ་བར་ཐལ་བ། མེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་མི་ལྡོག་པ་དང་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ། དུག་གིས་ཤི་བ་དང་དུག་སྦྲུལ་གྱི་སོས་ཟིན་པའི་དུག་རྨ་ཁར་འདུས་པའི་ཤ་བཅད་པ་ལས་སླར་ཡང་འཚོ་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། མི་མཚུངས་པའི་ལན། འདི་ལ་བཞི། ནད་གསོ་བའི་སྦྱོར་བ་དོན་ཡོད་པ། རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་འགྱུར་བ་ལྡོག་མི་ལྡོག་གི་དབྱེ་བ། ནད་གསོ་རུང་ན་གསོར་མི་རུང་གི་ནད་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་བ། ནད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༢ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༢༢ ན ༣ དེ་དང་དུས་མཉམ་

256 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཀྱི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་རླུང་མཁྲིས་སོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་གསོར་མི་རུང་གི་ནད་མེད་པ་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེས་བསྐྱེད་པའི་འགྱུར་བ་ལྡོག་མི་ལྡོག་གི་དཔེར་བརྗོད། དེས་ལྡོག་མི་རུང་གི་རིགས་སུ་བསྐྱེད་ན་ཆུང་ཡང་མི་ལྡོག་ཅིང༌། དེས་ལྡོག་རུང་གི་རིགས་སུ་བསྐྱེད་ན་ཆེ་ཡང་ལྡོག་རུང་གི་རིགས་སུ་གནས་པའོ།།
གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ལུས་སེམས་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་
བཞི། ཉེར་ལེན་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པར་ཉེར་ལེན་ཅན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེ། དངོས་པོ་གང་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་དཔེ། དེ་ལུས་སེམས་ལ་ཡང་འདྲ་བ། ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་མིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་དཔེའོ།།
གཉིས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ལུས་དེའི་རྟེན་དང་དེ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་ཐལ་བ་
དགོད། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། གནས་པ་དང་གནས་པ་པོ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག །གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ། རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མི་འཐད། རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། གནས་པས་གནས་པ་པོ་ལ་ཕན་མ་བཏགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། གནས་པ་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད། ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུས་འཇིག་ན་འཇིག་པ་དང་འཇིག་1

པོ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པ་མཚུངས་པ། གནས་
རྒྱུ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའོ། །འདི་ལ་རང་མི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ན་གནས་རྒྱུ་དགོས་པ་མེད་པ། ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུས་འཇིག་པར་བསྐྱེད་ན་གནས་རྒྱུ་ནུས་པ་མེད་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་བཞི། གནས་པ་དང་གནས་པ་པོ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་བརྟག་པ་མཚུངས་པ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། སྣོད་ཀྱིས་ཆུ་སོགས་རང་ནང་གི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ། ཚུལ་དེ་སྤྱི་རྟག་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༢ འཇིག་པ་པོ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།257
སོགས་ལ་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང༌། ཕན་མི་འདོགས་ན་དོན་གཞན་རྟེན་བརྟེན་པར་མི་འཐད་པ་
གཉིས། གསུམ་པ་ལ་རིགས་པ་དེས་བདག་སེམས་ཀྱི་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་དང༌། གསལ་བ་སྤྱིའི་རྟེན་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་གཉིས། བཞི་པ་ལ་གསུམ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག །མཐར་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ན་དངོས་པོ་གཏན་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བ། རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འཇིག་རྒྱུས་འཇིག་དགོས་ན། གནས་རྒྱུས་དགོས་པ་མེད་པ་དང༌། དེ་མེད་པར་ཡང་འཇིག་ན་གནས་རྒྱུ་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་ན་གནས་རྒྱུ་ལ་ནུས་པ་མེད། མི་འཇིག་ན་གནས་རྒྱུ་དགོས་པ་མེད་པའོ།།
གསུམ་པ་ལུས་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་ ིགསུམ། རིགས་པ་དངོས། ཞར་ལ་ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་པ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དེ་འགོག་བྱེད་རང་བཞིན་དང༌། འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་དགོད། མི་མཐུན་དཔེས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ། ལན་དགག །སེམས་སེམས་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་མཇུག་བསྡུའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། ལུས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སོགས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཀྱང་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད། ལུས་རྒྱས་རྒུད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད། དེ་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད། གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་ཙམ་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད་པའི་དཔེའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཁམས་སྙོམས་མི་སྙོམས་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་སྡུག་ནང་གི་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ། དེས་འདུས་པའི་རིམས་སོགས་ལ་དྲན་པ་ཉམས་པ་སོགས་སྐྱེ་བའང་བཤད་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བདག་ལ་ཆགས་པས་སྲེད་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ། བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་འཇུག་པས་ཀྱང་དམན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། བར་སྲིད་འགོག་པ་མི་འཐད་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། ཤེས་པ་མི་གསལ་བས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་དཔེ། བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་དཔེ། མི་

258 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གསལ་བའི་ཤེས་པས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་ལུས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་
གཉིས། ལུས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག །ཡན་ལག་རྡུལ་ཕྲན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དགག །བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང༌། ཞར་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ། མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུའོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། ཁྱབ་སྒྲུབ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། ཁྱབ་སྒྲུབ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཆ་མེད་བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་དང༌། རྫས་ཆ་མེད་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་མེད་ན། རྡུལ་ཕྲན་ལས་མ་འདས་ཤིང་མ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ངོ་བོ་མ་འཕོས་པས་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ། དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན། དེའི་རྫས་ཆ་མེད་མེད་ན། སྒྲིབ་ཐོགས་མི་འཐད་པའང་བསལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་དང༌། རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཟུགས་འཛིན་དང༌། རེག་བྱ་འཛིན་པས་གནོད་པ་དང༌། རོ་འཛིན་གྱིས་གནོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། དངུལ་ཆུ་གསེར་དང་འདྲེས་པ་དང་རྡོ་ཚན་དེ་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ། མ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་བ། གསེར་དང་དངུལ་ཆུ་ཕྲད་པའི་ལྡན་པ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་དགག་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་ཐལ་བ་དངོས། རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་ལྡན་པ་བསྐྱེད་དེས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པར་
འདོད་པ་ལ་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ། དེ་མཐོང་བའི་རྩོད་པ་དང༌། རྟེན་རྡུལ་ཕྲན་མ་མཐོང་བར་དེའི་ལྡན་པ་མི་མཐོང་བའི་ལན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ། རྫས་སྣ་ཚོགས་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་ལ་རོ་ཞིམ་པ་དང༌། གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ། དེ་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་ན་རོ་དེ་དང་འོ་མའི་རོ་གཉིས་དངོས་བཏགས་ཐ་དད་དུ་ངེས་པའི་བློ་ཐ་དད་མི་སྐྱེ་བ། བྱ་རྒྱ་ཚར་དུ་དངར་བ་ལ་ཕྲེང་རིང་ཞེས་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ་གསུམ།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།259

གཉིས་པ་རྫས་ཆ་མེད་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་ཅན་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་གཅིག་གཉིས་སོགས་གྲངས་དང་ལྡན་པ་སོགས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་བཏགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དཔེ་དེའི་ལན་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་ན་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་བཏགས་མིང་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ། ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་ལྡན་པ་དངོས་མིང་དང་མི་ལྡན་པ་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས་དགག་པ། གཅིག་གཉིས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་དང་མི་ལྡན་ན་སྒྲ་དེ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་མི་འཐད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྒྲ་དེ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྒྲ་དེ་རྣམ་གྲངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ལན་དངོས། དེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་དགོས་ན་ཡོན་ཏན་དང་རྫས་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བ། སྒྲ་དེ་གཉིས་ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་དང་མི་ལྡན་ཡང༌། ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་འཇུག་པའོ།།
གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་ཀྱང་ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འཐད་པ་དང༌། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དེ་གཉིས་བརྡ་དབང་ལས་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་སྤངས་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པའི་དགོས་པ། དེས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་དཔེ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་མ་སྤངས་པར་བརྗོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྤངས་ནས་བུམ་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ་བུམ་པའི་དངོས་མིང་འཇུག་པ་དང༌། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བུམ་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ནས་གཞི་མཐུན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ཞར་ལ་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་ཚོགས་པ་ཅན་དང་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་དང༌། བུམ་པའི་ཚོགས་པ་ཅན་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པའི་དགོས་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེའི་དཔེ་དང༌། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྡུལ་ཕྲན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རྡུལ་ཕྲན་ཀུན་ཚོགས་
པ་ཡིད་བློའ་རྒྱུ་རུ་དགོས་ན། ཡན་ལག་གང་རུང་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་དེ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་བ། རེ་ ི

260 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རེས་བསྐྱེད་ནུས་ན་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིད་བློ་རེ་རེ་སྐྱེ་བའི་ལན་དགག །དང་པོ་མངལ་དུ་ལུས་ལས་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་ནས་ཕྱིས་རང་རིགས་ལས་སྐྱེ་བའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དབུགས་རྟག་པ་གཅིག་གིས་ཡིད་བློ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་ལན་དགག །དབུགས་དུ་མས་ཡིད་བློ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དབུགས་སམ་ལུས་རྟག་པ་གཅིག་གིས་ཡིད་བློ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེད་ན་སྔ་ཕྱི་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་རིམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་གང་རུང་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་དོན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་འཛིན་པའི་ཡིད་བློ་དུ་མ་སྐྱེ་བས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལན་མ་ངེས་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། བློ་གཅིག་གིས་དོན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་ན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པར་ཐལ་བ། དེ་མི་འཛིན་ན་རིམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་དབུགས་དུ་མ་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བས་དེ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ལན་དགག།།དེ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བས་དེ་བསྐྱེད་པར་ངེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལན་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། ལུས་རྟག་པ་ལ་གོ་རིམས་མེད་པས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་དབུགས་ཀྱི་གོ་རིམས་མི་འཐད་པ། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་ན་དབུགས་དང་པོ་མངལ་དུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བ། དང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་མ་ལ་ཁྱབ་པས་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབུགས་དུ་མས་ཡིད་བློ་བསྐྱེད་དགོས་ན་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཞན་པ་
སོགས་གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་ཡིད་བློ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་རྒྱུ་ཡིན་ན་དབུགས་རྒྱུ་བ་དྲག་ཞན་ལས་ཡིད་བློ་གསལ་མི་གསལ་དུ་ཐལ་བ། ཤེས་པ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་ན་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། ཁྱབ་སྒྲུབ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་རིགས་མཐུན་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གཉིས་པ་མངལ་དུ་ལུས་ལས་དེ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་ནས་ཕྱིས་རང་རིགས་ལས་སྐྱེ་བའི་ལན་དགག་པ་ལ། དང་པོ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།261
ལུས་ལས་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་ནས་ཕྱིས་རང་རིགས་ལས་སྐྱེ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། རྟག་པའི་ནུས་པ་ལྡོག་ཏུ་མེད་པས་ཕྱིས་ཀྱང་དེར་སྐྱེ་བའི་ལན་གཉིས། གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ལུས་ཡིད་བློ་ལྡོག་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་ན་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་སེམས་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་ཡན་འགར་བ་གནས་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་ན་འདོད་ཅིང་འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ན་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཚེ་ཕྱི་མའི་མིག་སོགས་དབང་པོའ་ཉེར་ལེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཡང་རིགས་ ིའདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་འདིའི་དེ་ཐ་མ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དུ་བསྟན། འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཕྱི་
མའི་མིག་སོགས་དབང་པོའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་མ་དམིགས་ ིཔས་དེར་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་དང༌། དབང་པོ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ལྷག་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེར་གྲུབ་པ། འབྱུང་ལུས་ལ་སྐྱེ་ན་1

སྔ་མ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་དུ་མ་
ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། སེམས་ལས་སྐྱེ་ན་ཕྱི་མའི་དབང་པོ་ཡང་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མིག་སོགས་དབང་པོ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་བརྩེ་སོགས་གོམས་ཟིན་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྒྲུབས་ནས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། མཆོངས་པ་དང་ཆུའི་དྲོད་བཞིན་དུ་བརྩེ་སོགས་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེ་གཉིས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང༌། བརྩེ་སོགས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་ཡང་ཐོག་མེད་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྡན་ནས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། བརྩེ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང༌། དེ་མཆོངས་པ་དང་ཆུའི་དྲོད་ལ་མེད་པ། དེ་བརྩེ་སོགས་ལ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེའི་རྒྱུ་གོམས་པ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་རྟེན་བརྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོངས་པ་ལ་གོམས་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༦ བ ༥ སྐྱེ་བ་སྔ་མ་

262 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པ་མེད་པ། ཆུའི་དྲོད་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བརྩེ་སོགས་ལ་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ་དང༌། རྒྱུ་དེ་གཉིས་བརྩེ་སོགས་ལ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ། བརྩེ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། མཆོངས་པ་མི་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །འདི་ལ་གསུམ། བརྩེ་སོགས་སྐྱེས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོམ་ནས་རྒྱུན་མི་བརྟེན་པས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་དེར་མ་གྱུར་པ་དང༌། བརྩེ་སོགས་གོམས་པས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་དཔེའོ།།
གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བརྩེ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་དཔའ་དེས་དེ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་དང༌། འབྲས་བུ་སྟོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང༌། བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་རྟོག་ཚུལ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། སྡུག་ཀུན་ལ་རྟོག་ཚུལ། འགོག་ལམ་ལ་རྟོག་ཚུལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་དེའི་རྒྱུ་ལ་རྟོག་ཚུལ། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་དང་དེ་རྟག་མི་རྟག་རྟོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རྟོག་པའི་དགོས་པ་དང༌། དེ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པའི་སྲེད་པ་དེའི་རྩ་བར་བསྟན། དེའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས།
གཉིས་པ་སྟོན་པ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ངོས་བཟུང་བ། སྤངས་
པ་ཕུན་ཚོགས་ངོས་བཟུང་བ། ཆགས་བྲལ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བརྩེ་ལྡན་སེམས་དཔའ་སྟོན་པར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་རྒྱུར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་བདེ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།263
གཤེགས་སུ་བསྟན་པ་དང༌། འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་སུ་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང༌། སླར་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ་དང༌། མ་ལུས་པར་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་མི་བྱེད་པ་ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱོན་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་སླར་ཡང་འཁོར་བར་ལྡོག་པ། ཐུབ་པས་སླར་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པའི་རྒྱུ་མཚན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བ་འཇོམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་
གདུང་བ་མེད་ཀྱང་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པ་དང༌། དེ་བདེན་བཞི་རྫོགས་པར་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་བློ་མི་གསལ་བའི་ལྷག་མ་ལུས་པ་དང༌། ཐུབ་པས་དེ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་རྟགས་མ་ངེས་པ། མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དྲི་བ། དེ་དགག་པ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ། འགྲེལ་པ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་ཉིད་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གསུམ། ཐར་ལམ་རྫོགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་བས་དེར་འཐད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གསུང་བ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པར་གཟིགས་ཤིང་མི་གསུང་བས་དེར་འཐད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་དེར་འཐད་པའོ། །དེ་ཕྱིར་ཚད་ཡིན་བྱ་བས་དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ་སྟོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་བཀག་ནས་ཚད་མ་མདོའ་མཆོད་བརྗོད་ ིལུགས་ལྡོག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱོབ་པ་སོགས་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད། དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ། ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱོབ་པའི་རང་བཞིན་བཤད། དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་སོགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལས་སྔ་མ་སྔ་མ་གྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་བཞི་སྟོན་པས་སྐྱོབ་པར་བསྟན། བདེན་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་བཤད། དེ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་དེ་སྤོང་བྱེད་ཐར་ལམ་དུ་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྡུག་བདེན་བཤད་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བཤད་པ་དང༌།

264 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འགོག་ལམ་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་གཞི། མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང༌། འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ། དེའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གསུམ་མོ། །འདི་ལ་གསུམ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ། དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ། ཐོག་མ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཚུལ་གཞན་ཡང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་མེད་དུ་འདོད་པ་དགག །མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་དགག །རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་འབྱུང་བར་བསྒྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་1

གསུམ། ཆགས་སོགས་འཁོར་བ་རླུང་མཁྲིས་སོགས་ནད་གསུམ་གྱི་ཉེར་ལེན་
ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། དེས་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཁེགས་པ། འབྱུང་བ་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་བཀག་ཟིན་དྲན་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དུག་གསུམ་ནད་གསུམ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །དེ་གསུམ་ནད་གསུམ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །བྱེད་ན་བད་ཀན་ཅན་ཞེ་སྡང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ནད་གསུམ་རེ་རེས་དུག་གསུམ་རེ་རེའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་འཁྲུལ་བ། དེ་གསུམ་གས་དེ་གསུམ་གའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ལའང་རྗེས་འགྲོ་འཁྲུལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་འཁྲུལ་བ་དངོས། བད་ཀན་ལ་ཤེས་རབ་མཐོང་བ་མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་འདྲེས་པས་ཡིན་པ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། དེ་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོས་ཤ་སེར་བའང་མཐོང་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་དང༌། འབྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བ་དང་འདྲ་ཡང་ལུས་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་དང༌། འདྲ་བར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། འདྲ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་ཡང་ལུས་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཁྱད་པར་མེད་པ་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང༌། བད་ཀན་ཅན་ལ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པའི་གེགས་བྱེད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེ་བས་ལུས་གདུང་བས་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་ན་ནད་གསུམ་ག་ལ་དུག་གསུམ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། རྒྱུ་འཕེལ་བ་ལས་འབྲས་བུ་འགྲིབ་པ་མི་འཐད་པའི་དཔེ། ཆགས་སོགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༨ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༢༨ ན ༦ །གཉིས་པ་གསུམ།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།265

འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མི་མཉམ་པ་ལས་མི་སྐྱེ་ན་ཅིས་བསྐྱེད་དྲི་ཞིང་མཉམ་པ་ལས་སྐྱེ་
བའི་རྩོད་པ་དང༌། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་ཁུ་བ་འཕེལ་དེ་ལས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུར་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་དགོས་པ་མི་འཐད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། འདོད་ཆགས་ནད་ཆ་མཉམ་ལ་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པ་དགག1

། དེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཁུ་བ་འཕེལ་
བ་ལ་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེ་དགོས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། མི་འཐད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང༌། བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་མི་འཛིན་པ་ལའང་དེ་ལ་དེ་སྐྱེ་བ་དང༌། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུར་གཙང་བདེ་སོགས་ངེས་པར་དགོས་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས། གསུམ་པ་ནད་གསུམ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་ན་བད་ཀན་ཅན་ཞེ་སྡང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་ལ་བཞི། ཐལ་བ་དགོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན། ཆགས་སོགས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་པའོ།།
གསུམ་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་བཀག་ཟིན་དྲན་པ་ལ་
གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཁས་བླངས་འགལ་བ་སྤང་བ། ལུས་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་ ིཔ་གཞན་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྱུང་བ་དེའི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མི་འཐད། དེ་དེའི་རྟེན་དུ་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། འབྱུང་བ་སྔ་མ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པ་དང༌། ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལའང༌། ཆང་དང་ཆང་གི་མྱོས་པའི་ནུས་པ་འབྲལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱང་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། ཆང་གི་དེ་གཉིས་དོན་གཞན་མིན་པས་དགག་པ་དང༌། དེ་མ་ཡིན་ན་ལུས་སེམས་ལ་མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་དེའི་རྩོད་པ་དང༌། ལུས་སེམས་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པས་དགག་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་ལུས་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༢༩ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༢༩ ན ༢ མ་གྲུབ་པ་དང་།

266 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས། ལུས་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བས་གནོད་པ་དང༌། དེ་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ལན་དགག་པའོ།།
གཉིས་པ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། བེམ་པོས་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པས་ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་གྲུབ་ཟིན་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ལྡན་པས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲས་བུ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ལྡན་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་སྨད་པ་དང༌། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའོ། །གསུམ་པ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཚུལ་གཞན་ཡང་དགག་པ་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་སྐྱེས་མ་ཐག་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་ཅན་ཏུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང༌། འགའ་ཞིག་ཆགས་བྲལ་དུ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང༌། གཟུགས་དྲི་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་སྔར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་ཡང་གཏན་མེད་མི་འབྱུང་བ་དང་ཆགས་སོགས་མཚུངས་པ་དགག་པ། སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་ཆགས་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད། དེའི་ལན་དགག།།ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མེ་ལ་དྲོ་བ་དོན་གཞན་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་དྲོ་བ་གཏན་མེད་མེད་པའི་དཔེ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ལན་དགག །ཆེ་ཆུང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་ཐལ་བ། འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་དེ་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་ན་ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་དེའི་རྩོད་པ། དེའི་ལན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་ལས་མ་འདས་པ་དང༌། དེའི་དཔེ། འདི་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་དང༌། རྒྱང་པན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང༌། མེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་དྲོ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དང༌། དོན་གཞན་གྱི་དྲོ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དེར་འགྱུར་བས་ཆགས་སོགས་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་དཔེའོ།།
གཉིས་པ་གཟུགས་དྲི་སོགས་འབྱུང་བ་ལས་སྔར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་ཡང་གཏན་མེད་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།267
མི་འབྱུང་བ་དང་ཆགས་སོགས་མཚུངས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་བ་བཞིན་འབྱུང་སེམས་མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། ཆགས་སྡང་གཉིས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང༌། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་རེ་འགའ་འབྱུང་བའི་ལན་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་མ་ཐག་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བས་སུ་ཡང་ཆགས་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང༌། འབྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེ་ན་ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་བཞི། མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། བདག་མེད་པ་དང༌། སྟོང་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚེ་འདི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། སྔ་མའི་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་བསྟན་པ་གཉིས། སྟོང་པ་ལ་གཉིས། དེའི་ངོ་བོ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད། འདི་ལ་རྟགས་དགོད། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ། རྟག་པ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་མེད་པ་གསུམ།
གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྒྱུ་དང༌། རྟག་པ་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ཀུན་
འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་དང༌། སྲིད་པ་འདོད་པའི་སྲིད་སྲེད་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང༌། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཅས་སུ་སྒྲུབ། རྒྱུ་མེད་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་དོན་གཞན་སྔ་མ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་དེ་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་འདི་ལ་ཡོད་པ་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ། རབ་སྐྱེའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ་འགྲུབ་ཚུལ། སྲེད་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་གསུམ། བཞི་པ་ལ་གསུམ། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། སྲེད་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ། འདི་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་ཞུགས་བཞི། འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་པ་མི་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང༌། དེ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བས་ལུས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་དང༌། ལུས་ཆགས་དུས་

268 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མཉམ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་དང༌། ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་བཀག་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱན་1

ལ་ཁས་བླངས་འགལ་བ་བརྗོད་
པའོ། །གསུམ་པ་ལ། ལུས་ཡོད་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པ་མཐོང་བས་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེས་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བས་ཐོག་མེད་དུ་གྲུབ་པས་དགག་པ་གཉིས།
གསུམ་པ་འགོག་ལམ་གཉིས་བཤད་པ་ལ་བཞི། འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ་གྱི་རྣམ་
པ་གསུམ་བཤད། ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགོག་བདེན་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དགོད། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང༌། འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ལྟོས་ན་འདོད་ཅིང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་འཐད་པ་དང༌། དེ་མེད་ན་ཆགས་བྲལ་འཁོར་བར་གནས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། དེ་མེད་ཀྱང་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་མེད་ཀྱང་གྲོལ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་འགའ་ཞིག་སྙིང་རྗེས་འཁོར་བར་གནས་པར་བསྟན། འགའ་ཞིག་སྔར་བསགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གནས་པའོ། །འདི་ལ་དེས་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྔར་བསགས་ཀྱི་ལས་ཡོད་ཀྱང་ཡང་སྲིད་མི་འཕེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་བསྟན། འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆགས་བྲལ་དགྲ་བཅོམ་སྙིང་རྗེས་གནས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྤང༌། ལས་ཀྱིས་གནས་ན་གྲོལ་བ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྤང༌། སྙིང་རྗེས་གནས་ན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་གནས་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་ན་དེ་བདག་ལྟ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤང༌། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེ་འདོད་ཆགས་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཁྲོ་བ་ཅན་དུ་མི་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༡ བ ༡ རྐྱེན་ལ་ཁས་བླངས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།269
མཚམས་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་ཟད་1

པས་གྲོལ་བ་འཐད་པ་དང༌། སྔར་འདུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
མ་ཟད་ནའང༌། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པས་གྲོལ་བ་འཐད་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ། ཉན་རང་རྣམས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མི་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ལ། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་བཞི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་པ་དང༌། སྤངས་ན་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང༌། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། འཇིག་ལྟ་སྤངས་ན་བདག་ལ་སྲེད་པ་མེད་པས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་གྱ་ནོམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། གྲོལ་བའི་བདག་རྟག་པ་གྱ་ནོམ་པའི་ཐར་པ་ཡིན་པ་དགག །བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་བཅིངས་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་བྱེད་དེ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་རྟག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་བྱེད་དེ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་རྟག་པ་ལ་མི་འཐད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། མི་རྟག་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ན་རྒྱུར་མི་འཐད་པ། རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ན་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་མི་འཐད་པ། འཇིག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྟག་པར་འཐད་པ། དེས་ན་གནས་མ་བུ་བའི་ལྟ་བ་ལ་སྨད་པའོ།།
བཞི་པ་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལམ་བདེན་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ནས་ལམ་བདེན་གྱི་
རྣམ་པ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་བཞི། ལམ་གྱི་རྣམ་པ། ངེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ། རིགས་པའི་རྣམ་པ། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་དོན་བཤད། དེའི་རྒྱུ་མཚན། འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མ་ངེས་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དང༌། འཕགས་པ་སློབ་པའི་སེམས་ལ་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༢ ན ༤ ནུས་པ་བྱེད་པས་འགྲོལ་བ་ གཙང་། ཤོག ༣༡ བ ༤ ནུས་པ་ཟད་པས་འགྲོལ་བ་

270 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གནས་ཚོད་བཤད། ཡུལ་ཅན་འགའ་ཞིག་འཁྲུལ་བ།1

འཁྲུལ་བ་དེ་འབད་མེད་དུ་མི་ལྡོག་པ། འབད་
ན་ལྡོག་ཏུ་རུང་བའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཛིན་པ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་པ་དང༌། དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་དང༌། དེས་ན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ལ་གཉེན་པོ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ། བྱམས་པ་དང་མི་སྡུག་པ་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཚུལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ས་བོན་སྤོང་ནུས་པའི་ཚུལ། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པས་སྤོང་མི་ནུས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་ཡང་གྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དགོད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚེ་དེའི་མཚན་གཞིར་དེ་དང་འགལ་བ་མི་སྟོན་པའི་དོན་དེས་ན་འཇིག་ལྟ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་འགལ་བ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་བཞི། རྟགས་མ་གྲུབ་པ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། གནོད་བྱེད་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་བྱ་ལྡོག་པ་མ་ངེས་པའི་དཔེའོ།།
བཞི་པ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་དུ་སྒྲུབ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་ཐར་ལམ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན། བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱིན་པར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་འཛིན་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཀུན་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༢ བ ༦ འཁྲུལ་ན།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།271
གྱི་རྩ་བར་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། བདག་འཛིན་ལས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཆགས་པ་སྐྱེ་ཞིང་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ། དེས་ན་ཆགས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཙམ་ཐར་ལམ་དུ་མི་འཐད། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱོན་དུ་ལྟས་པ་ཙམ་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འཐད་པ་དང༌། བདག་ཆགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པ་དང༌། བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས། དྲི་བ། ལན་གསུམ། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི། བདག་ལ་ཆགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱིན་པར་བདག་ཆགས་སྤོང་མི་ནུས་པ་དང༌། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱིན་པ་མེད་པར་བདག་གི་བ་ཆགས་བྲལ་དུ་བསྒོམས་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་མི་ལྡོག་པའོ།།
གསུམ་པ་བདག་ཆགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ། དྲི་བ་དང༌།
ཕ་རོལ་པོའ་ལན། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པར་མཐོང་བ་ཙམ་ ིགྱིས་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་རུང་བའི་རྟགས་དང་དཔེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་གྲགས་པ་དགོད། བདག་ཡན་གར་བས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པ་བདག་ཆགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དང༌། དེས་ན་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་ཐར་ལམ་དགག་པ་ལ་གཉིས། བྱེ་བྲག་པས་བཏགས་
པའི་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པ་སོགས་ཐར་ལམ་དུ་མི་རུང་བ། རིགས་པ་ཅན་པས་བཏགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་བཀས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ཅིང་དབང་བསྐུར་བ་ཙམ་དེར་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དགག་པ་དངོས། གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང༌། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དགག །སངས་རྒྱས་པས་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་

272 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བ་སྤང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པས་བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མི་འཐད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་བཞི། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པས་བདག་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ཆགས་བྲལ་འཐད་ན་བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་བསྒོམས་པས་སྡུག་བསྔལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་ཆགས་བྲལ་མི་རུང་བ་དང༌། བདག་སྐྱོན་མེད་དུ་འཛིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེར་བསྒོམས་ཀྱང་དབང་པོ་བདག་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་བཟུང་བས་ཆགས་བྲལ་མི་འཐད། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་བདག་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པས་དེ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཆགས་པ་ལྡོག་པའི་ཚུལ། ཚུལ་དེ་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པ་ལ་མེད་པ། དེའི་དཔེ་དང་གསུམ་མོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དེ་དངོས། ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་བདག་གི་བ་དང་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པ་དང༌།
སྐྱེས་བུ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་མ་གྲུབ། དེ་ཕལ་ཆེར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན་གཉིས། བཞི་པ་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་དཔེ། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་པས་ཆགས་པ་ཆགས་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་འདྲེན་པའི་དཔེའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ཆགས་བྲལ་འཐད་ན་བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་དངོས། བདག་འཛིན་ཡོད་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་མ་འདས་པ། དེ་ཡོད་ན་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་ཡང༌། བདག་ལྟ་དེའི་དབང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གེགས་བྱེད་པ། བདག་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ན་གྲོལ་བདག་1

ཐོབ་ཕྱིར་བསྒོམ་
པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་ན་བདག་བདེ་སྡུག་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་གསར་དུ་ལོག་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན་བདག་སྨྲ་སྨྲས་པའི་བདག་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༣༤ བ ༦ གྲོལ་བ་དག་ཐོབ་ཕྱིར་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།273

གསུམ་པ་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་ཆགས་བྲལ་
མི་རུང་བ་ལ་གསུམ། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཆགས་བྲལ་ཡིན་ན། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དེར་ཐལ་བ། ཉེས་པ་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་ལ་ཆགས་པ་ལོག་པས་གཏན་དུ་མི་རུང་བའི་དཔེ། བདག་ལ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་བླང་དོར་དུ་ཆགས་པ་དེ་ཆགས་པ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་དུ་བསྟན་པའོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ། བཤད་པ། བདག་ཉེས་མེད་དུ་འདུན་པ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་གང་ལའང་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་ཉེས་མེད་ཀྱི་གཞིར་བཟུང་བས་བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མི་རུང་བར་བསྟན། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བདག་ལ་མཚུངས་པ། བདག་དེ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཡང་མི་འདོར་ན་གང་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མི་རུང་བའོ།།
གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཡུལ་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ངོས་
བཟུང༌། ཚུལ་དེ་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པ་ལ་མེད་པ། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ། བདག་གི་བ་ལ་སྐྱོན་མཐོང་བས་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འཐད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་བ་དང༌། དེ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གསུམ་པ་དེའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། བདག་ཆགས་ཡོད་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཀྱང་མཐོང་བས་གང་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པ། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པས་དེ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ལ་མི་གནོད་པའོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་དགག་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་བསྒོམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་མིན་པ། བདག་ཆགས་ཡོད་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུངས་པའི་ཡིད་འབྱུང་དེ་ཞེ་སྡང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་ཅིང་ཐར་ལམ་དུ་མི་རུང་བ། དེ་ལོག་ན་སྔར་བཞིན་ཆགས་པ་ལ་བརྟེན་པ། བླང་དོར་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆགས་བྲལ་དུ་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་པས་སྡུག་

274 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྔལ་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་མི་འགལ་བ་དང༌། དེ་སྒོམ་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དེ་སྲེད་པའི་རྐྱེན་ཅན་ཡིན་ཞིང་བདག་རྟག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །བཞི་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པས་བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མི་འཐད་པས་དོན་བསྡུ་བ་ལ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་ཀྱང་བདག་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་བ་ལས་མ་འདས་པ་དང༌། ཐར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་གི་བ་མེད་ན་དེའི་ཟ་བ་པོ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན་བདག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ། དེས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་འཇིག་ལྟ་རྩ་བ་ནས་སུན་དབྱུང་བར་གདམས་པའོ།།
གཉིས་པ་རིགས་པ་ཅན་པས་བཏགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་
བསྐུར་བ་ཐར་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གསུམ། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ། གནོད་བྱེད་ཡོད་པ། དབང་བསྐུར་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དབང་ཕྱུག་གི་ལུང་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ཅིང་དབང་བསྐུར་བ་ཙམ་ཐར་ལམ་དུ་འདོད་པ་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་མེད་པ། སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་དེའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བ་འདི་ལ་ཏིལ་མར་གྱིས་བསྐུས་པ་དང་མེར་བསྲེགས་པ་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང༌། སྦྱིན་སྲེག་ཙམ་གྱིས་སྡིག་པ་ཟད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྲེད་པས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང༌། སྲེད་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་གྲོལ་བ། ལོག་སྲེད་མ་སྤངས་པར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་འཐད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་
དབང་སོགས་འཕེན་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དབང་བསྐུར་གྱིས་བཅོམ་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཡང་སྲིད་འཕེན་པ་ལ་ལོག་སྲེད་དང་སེམས་པའི་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།275
ནུས་པ་མཐོང་གི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བ་དང༌། ལོག་སྲེད་མ་སྤངས་པར་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་དང༌། དེ་དང་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་དབང་བསྐུར་གྱིས་བཅོམ་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང༌། དབང་བྱས་མ་ཐག་ནས་དབང་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། འཆི་གའི་ཚེ་དབང་བསྐུར་གྱིས་བློ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་བྱས་ན་གསོན་པའི་ཚེ་ཡང་ནུས་མེད་དུ་བྱས་པ་མཚུངས་པར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་དབང་བསྐུར་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ། རྟག་པ་འབྲས་བུ་དང་རྗེས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པ། བདག་མེད་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྟག་པ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པས་འབྲས་བུ་རིམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་འགལ་བ། འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་འདྲ་བས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགལ་བ། གསོག་པ་པོ་དང་མྱོང་བ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ན་བདག་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་མྱོང་བ་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། བདག་མེད་ན་གཞན་གྱི་མྱོང་བ་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་སོགས་ཐལ་བ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དང༌། དེ་མེད་ཀྱང་མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་འཐད་པ་གཉིས།
གཉིས་པ་བདེན་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་བཞི་པོ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང༌། དེ་སྤོང་བྱེད་
ཐར་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དངོས་དང༌། ལས་དང་ལུས་ཡོད་ཀྱང་སྲེད་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་དཔེ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་ལས་ཟད་བྱེད་ཐར་ལམ་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་ལས་ཟད་པར་སྤོང་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཉོན་མོངས་དང་ལས་མཉམ་དུ་སྤོང་བ་དགག་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། ལས་ཟད་པའི་དོན་དུ་དེའི་དངོས་གཉེན་བསྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་པ། སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པ་གདུང་བ་གཅིག་གིས་ལས་མཐའ་དག་སྤོང་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེའི་ལན་དགག་པ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་རགས་པ་བཅོམ་ནས་ཕྲ་བ་གདུང་
བས་འཇོམས་པའམ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནུས་པས་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་གདུང་བས་འཇོམས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བ་སྤུ་ཉག་མ་གཅིག་བཏོགས་པའི་གདུང་བས་

276 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལས་མཐའ་དག་སྤོང་ནུས་པ་དང༌། དཀའ་ཐུབ་ཅིག་གིས་ལས་མཐའ་དག་སྤོང་ནུས་པར་ཐལ་བ་དང༌། དཀའ་ཐུབ་དེ་ལུས་གདུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན། མི་དགེ་བའི་ལས་འབྲས་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་འདྲེས་པ་མི་ནུས་པ་གཉིས། བཞི་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་སྲེད་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྤོང་ནུས་པ་དང༌། སྔར་བསགས་ཀྱི་ལས་སྤོང་བའི་དོན་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། སྲེད་པས་ལས་གསོག་པ་བཞིན་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ལས་སྲེད་པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་སྐྱོབ་པ་སོགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལས་སྔ་མ་སྔ་མ་གྲུབ་ཚུལ་ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སུ་བསྟན་པ། དེ་ཆགས་བྲལ་གསུམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན། གཞན་དོན་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་སྟོན་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལས་བརྩེ་བ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཞིའོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ནི། བརྩེ་བས་ལེགས་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་ཞིང༌། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བདེན་པ་གསུང་བར་མཛད། དེ་གསུང་བའི་སྦྱོར་བ་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་སྟོན་པར་གྲུབ། དེས་ན་ཀུན་ལ་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་རྣམ་
གཞག་མཐའ་དག་དེའི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཤེས་པ་དང༌། རྣམ་གཞག་དེ་བསྟན་པ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་མ་ལོག་པ་དང༌། དེ་གསུངས་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གསུངས་པ་དང༌། དེ་གསུངས་ན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གསལ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའོ།། །།
༈ གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པའི་རིགས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
དངོས་ཀྱི་དོན། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་ཙམ་དང་མངོན་རྗེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཚད་མའི་གྲངས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག །མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག །ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པས་ཚད་མ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།277

གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྟན་པ། དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། རྟོག་ལྡན་གྱིས་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ནར་བསྟན་པ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། འདི་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཕུང་སུམ་སེལ་བ་དང༌། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བ། གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་སུམ་སེལ་བ། ཕུང་སུམ་ཙམ་སེལ་བ་གསུམ། འདི་ལ་གསུམ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སེལ་བ། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སེལ་བ། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཕུང་སུམ་སེལ་བའོ།།གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་
དེའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་ཅིང་མཚན་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་རྩོད་སྤང་དང༌། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པ་དང༌། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །འདི་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་མིན་པར་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་མིང་འདོགས་ནའང་མི་འདོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་གཉིས། འདི་ལ་རྩོད་ལན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། སྤྱི་མཚན་གྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་ཡང་མི་བྱེད་པས་དེར་མི་འགྱུར་བ། དེ་རིགས་ཅན་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའོ། །གསུམ་པ་ཁྱབ་ཆེས་སྤང་བ་ལ་བཞི། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་དང༌། དངོས་མེད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང༌། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་བློའ་གཟུང་ཡུལ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་ལ་གཟུང་རྣམ་ ིགསལ་བར་སྣང་བ་རང་མཚན་དུ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་སྤྱི་མཚན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་གསལ་བར་སྣང་བ་

278 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཡིན་པ་གཉིས། བཞི་པ་ལ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་རྣམ་རང་མཚན་ཡིན་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་གཉིས། འདི་ལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་རང་མཚན་དུ་ཐལ་བ་འདོད་པ་དང༌། དེ་ལ་བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་གཉིས། འདི་ལ་སྤྱིར་བསྟན་1

པའི་དོན་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས།
གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ།
དེས་རང་མཚན་དངོས་པོར་གྲུབ་པ། སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དང་། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་བདག་རྐྱེན་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དང་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་ཡིན་ཅིང་དེ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། སྤྱི་ཡན་གར་བ་བརྗོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་བརྗོད་པ། རྒྱུ་མཚན་དྲི་བ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་དེ་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པ་དང༌། མིང་དོན་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་ཡིན་ན་དེ་བརྗོད་པས་དོན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང༌། འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་ལྔ། འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ན། དུས་ཀུན་ཏུ་དོན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ། འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་འཁྲུལ་ཞིང་མིང་དང་མཚན་མ་དེ་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་བུམ་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ། འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ཡང་རང་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་མཚན་དེ་རྣམ་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་མེད་པ། རྣམ་པ་ཁས་ལེན་པར་འདོད་པའི་ཚུལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༣༨ ན ༤ སྤྱིར་བཤད་པའི་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།279
དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་མིང་རང་མཚན་ཁོ་ནས་གཏད་པར་འདོད་པ་དགག །ཤེས་པ་ཀུན་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དེའི་རྩོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པས་མ་ངེས་པ་དང༌། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་འཛིན་པ་གཟུགས་ཀྱིས་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཤེས་པ་ཀུན་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་མི་ལྡན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི། མ་ངེས་པ་དངོས། རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ། རྨི་ལམ་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པ། དེ་དོན་ལ་སྦྱར་བའོ།།
གསུམ་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་ཁོ་ན་ལ་འབྲེལ་ལ་དེའི་རྩོད་པ་དང༌། འདས་མ་འོངས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས། གཉིས་པ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དང་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པས་སྤྱི་ཡན་གར་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པས་དབང་པོའ་ཚོགས་དོན་ཡོད་པའི་ལན་དགག །དེས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རང་མཚན་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་ ིཔས་དབང་པོའ་ཚོགས་དོན་ཡོད་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། ིའདི་ལ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་སྒྲས་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པ། བརྗོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ། དེའི་ལན་དགག་པ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག །འདི་ལ་གསུམ། གསལ་བའི་མཚུངས་པར་མི་འཐད། དེས་གསལ་བར་མི་འཐད། སྤྱི་འཛིན་བློས་རྟག་ཏུ་འཛིན་པར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ། དེ་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་རེ་འགའ་བར་མི་འཐད། དེས་དེ་བསྐྱེད་པ་རྐྱེན་གྱིས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད། སྤྱི་འཛིན་བློ་ལ་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ།།གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་དབང་པོའ་ཚོགས་དོན་ཡོད་པའི་ལན་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེའི་ ིལན་གཉིས། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ། རྟགས་དགོད། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསལ་བ་ནང་ཕན་ཚུན་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སེར་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་སྔོན་པོ་ལ་མེད་པར་སྒྲུབ་པས་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་དགག་

280 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ཐལ་བ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ། འབྲེལ་མེད་དགག་པ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་དེའི་དཔེ་དང༌། དོན་ལ་སྦྱོར་བ་གཉིས། གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ལ་གསུམ། རྟགས་མ་ངེས་པ་སྤང༌། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང༌། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་བུམ་པའི་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཡོད་པའི་དབང་ལས་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མེད་པའི་རི་བོང་གི་རྭ་སྤྱིར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ། སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་སྒྲས་བརྗོད་པའི་དགོས་པ། སྤྱི་འཛིན་བློ་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་དུ་བསྟན། སྤྱི་འཛིན་བློ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་བློའ་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་དུ་བསྟན། སྤྱི་འཛིན་བསླད་ཅིང་དེ་ལ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ ིཔས་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྟན། དེས་ན་སྤྱི་མཚན་གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རང་གི་གསལ་བ་ལས་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་ཀྱང་གསལ་བ་གཞན་གྱི་སྤྱི་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་པའི་རྩོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་ལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་དང༌། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུའི་སྤྱི་རྟེན་གསལ་བ་རྫས་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྫས་སུ་ཡོད་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་འགལ་བ། བུམ་པའི་མིང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་དགག །དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་ན། བུམ་སྣམ་ལ་བུམ་པའི་མིང་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་མི་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མིང་དེ་གཉིས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ། དེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཅིང་སྤྱི་ཡན་གར་བའི་དབང་གིས་མིན་པ། གཞན་གྱིས་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དངོས་མིང་དང༌། མེད་པ་ལ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།281
བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་རགས་1

པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ལ་དྲུག །འདས་
ད་ལྟར་ལ་རྟོག་པའི་བློ་གཉིས་ཡུལ་མི་གསལ་བར་མཚུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ། བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་སྣམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེར་སྒྲུབ་པ། སྤྱི་མཚན་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དེར་སྒྲུབ་པ། སྤྱི་མཚན་བརྡ་དྲན་པའི་བློའ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པས་དེར་སྒྲུབ། དེ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་ཡན་གར་བར་མི་སྣང་བས་དེར་ ིསྒྲུབ། སྤྱི་མཚན་གྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་མི་སྐྱེད་པས་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། རྩོད་པ་སྤང་བ་གསུམ། འདི་ལ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་འཛིན་པས་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་བཀག་ཟིན་དྲན་པར་བྱ་བ་གཉིས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་དགག །རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་
དགག །དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫས་ཐ་དད་ན་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་ཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་འགལ། སྔོན་པོ་སེར་པོ་ལ་འགྲོ་མི་འགྲོའ་ཆ་གཉིས་ཡོད་ན་སྤྱི་ཆ་མེད་ཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་འགལ་ ིབའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ། རྫས་ཐ་དད་ན་བ་གླང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བ་གླང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པ་གཉིས། གསུམ་པ་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དེར་སྒྲུབ་པ་ལ་བཞི། སྤྱི་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཆ་དུ་མ་ཅན་དང་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་ཐལ་བ་དང༌། འདོད་ན། ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན་པ། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ། དེ་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མིན་ན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་དང་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཟུང་ཡུལ་འཛིན་པ་ངེས་པར་བརྡ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད། སྤྱི་འཛིན་བློའ་གཟུང་ཡུལ་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་སྣང་བ། རྟགས་ ིམ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། བ་གླང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བརྡ་མ་སྦྱར་བར་ཡང་རིགས་མཐུན་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་ཡིན་པ། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེ། བ་གླང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྟ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདྲ་ཡང་བ་གླང་གི་བློ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ། ལན་ནོ། །ལྔ་པ་དེ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ཡན་གར་བར་མི་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༠ བ ༤ གསུམ་པ་རིགས་པ་

282 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྣང་བས་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་པ་སྤང་ངོ༌།1

།འདི་ལ་གསུམ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མངོན་སུམ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡན་གར་བར་སྣང་བ།
སྤྱི་དོན་གཞན་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ལའང་ཡན་གར་བར་སྣང་བ་མི་སྲིད། གསལ་བ་འཛིན་པའི་ཚེ་ནའང་དེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་ལོག་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་བོ།།
གསུམ་པ་སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང༌། རྩོད་སྤང༌། འདི་ལ་གཉིས། དངོས་
པོའ་ཆོས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག །དེ་མིན་ན་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ ིདངོས་པོའ་ཆོས་སུ་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་དགོད། དེ་དགག །འདི་ལ་ལན་ ིབཏབ་ཟིན་པ་དང༌། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་པས་གནོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དང༌། དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བག་ཆགས་བཞག་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོའ་ཆོས་སུ་བཞག་པའི་ལན་གཉིས། གཉིས་པ་རྟོག་ལྡན་ ིགྱིས་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ལ་བཞི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པ་རང་མཚན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ། རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། འཁྲུལ་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཅིང་ཡུལ་ལོག་པར་སྣང་ན་རང་མཚན་མི་ཐོབ་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཐལ་བ་དང་པོའ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཐལ་བ་གཉིས་པའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ། རང་མཚན་ ིགཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་བཤད་ཟིན་པ། ཐལ་བ་དང་པོའ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དཔེས་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་དཔེ་དང༌། དོན་གཉིས། ིགསུམ་པ་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་
ངེས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་བཤད་པ་དངོས། སྤྱིའི་དོན་བསྡུ། སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཚད་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་མཚན་མྱོང་སྟོབས་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༡ བ ༡ སྤང་བའོ།།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།283
ཀྱིས་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བསྟན། ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད། ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ངོས་བཟུང༌། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ། གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེའི་དབང་གིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་གྲངས་ངེས་དང༌། དེས་ན་ཚད་མ་གཅིག་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་ངེས་ཀྱང་བསལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྤྱོད་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དུ་སྒྲུབ་པས་མི་འདོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པ། སྤྱིར་སྤྱི་སོགས་དངོས་མེད་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་ན་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བའོ། །འདི་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་དང༌། གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་སོགས་གཞལ་བྱ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང༌། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཚད་མ་གཉིས་པར་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན།
ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག །སྤྱི་འཛིན་རྗེས་དཔག་མེད་ན། ལྐོག་གྱུར་མེད་ངེས་སུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་མངོན་གྱིས་སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་སོགས་དགག་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དབང་མངོན་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་ལན་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་ལོག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དེས་སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་འགལ་བ་དང༌། དེ་ལོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ན་དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པ། རྒྱང་པན་གྱིས་སློབ་མའི་བློ་ཚད་མས་གྲུབ་ན། འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་མཚན་དགག་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྒྱང་པན་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པས་རྗེས་དཔག་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་དང༌།

284 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་གཞན་ལ་མཚུངས་པ་དང༌། རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ།།
གསུམ་པ་དེ་མེད་ན་ལྐོག་གྱུར་མེད་ངེས་སུ་ཐལ་བ་ལ་གསུམ། སྤྱི་འཛིན་རྗེས་དཔག་
མེད་ན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བཞིན་ལྐོག་གྱུར་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ལྐོག་གྱུར་ཡུལ་དུས་གཞན་དུ་དབང་མངོན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་མི་འཛིན་པས་སྤྱི་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཁས་ལེན་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་མི་སྲིད་པ། དེ་འདོད་ན། འབྲས་བུ་དང་དབང་བློ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་རྩོད་སྤང་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་ངེས་སོགས་བཞི་ལ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་ན། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་མི་རྟོགས་ལ། དེ་རྟོགས་ན་བློ་དེ་ཚད་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་སྤྱི་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང༌། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་རུང་ངོ༌། །ཁྱད་པར་མཐོང་སོགས་ལ། སྔར་ཙནྡན་གྱི་མེ་ཁང་ནང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང༌། ཕྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དུ་བའི་རྟགས་ལས། སྔར་གྱི་མེའོ་སྙམ་པའི་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང༌། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་རུང་ངོ༌། །གཞལ་བྱ་མང་ཞེས་སོགས་ལ། ཚད་མ་གཉིས་ལས་མང་བ་ཡོད་དེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ལས་མང་བའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མ་དུ་མ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་བཞིན་ནོ། །གཅིག་གསུམ་ཞེས་སོགས་ལ་རྟགས་དེས་ཚད་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་ཀྱང་མི་སེལ་ཏེ། གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་ལས་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གྲངས་ཀྱང་སེལ་བར་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡུལ་ངེས་པ་མེད་པར་སྤྱི་ལ་ཡང་འཇུག་པས། ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཕུང་པོ་གསུམ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།285
པར་འདོད་པ་དགག །ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དགག །ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་ཤེས་དེར་འདོད་པ་དགག །རིགས་པ་ཅན་པས་བཏགས་པའི་མི་རྟག་པའི་དོན་དང་དེ་རྟོགས་ཚུལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེའི་རྟགས་ལས་དེ་རྟོགས་པའི་བློ་སྤྱི་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཕུང་གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་རྟག་པ་སྤྱི་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་མི་འཐད། ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་
སྤྱི་རྣམ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་ཚད་མས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ། དེའི་སྤྱི་རྣམ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་ཚད་མས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་པ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྤང་ངོ༌། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚུལ། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་རང་མཚན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་རྒྱུ་མཚན། རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་ཡང་འཁྲུལ་བར་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་འགྲུབ་པ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད། འགལ་དམིགས་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་འགྲུབ་པ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་པར་སྒྲུབ། དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་བཀག་པར་དགག་པ་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན། འགལ་ཟླ་སྒྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པ་གང་རུང་གཅིག་མེད་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་རིགས་པ་ལས་འདས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་དམིགས་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་འཕེན་པ་དང༌། མི་འཕེན་ན་ཧ་

286 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཅང་ཐལ་བ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་བཀག་པར་འགལ་བ་ངེས་པས་དགག་བྱ་འགྲུབ་པའི་རྩོད་པ། འགལ་བ་ངེས་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་ན། དེ་དམིགས་བྱེད་ཚད་མ་བཀག་པའི་དོན་ཡིན་པ། འགལ་དམིགས་དང་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་གང་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱང་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་ལས་མ་འདས་པའོ།།
གཉིས་པ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་བཀག་པར་དགག་པ་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་
པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན། དེས་ན་འགལ་འབྲས་དམིགས་པས་ཀྱང་དགག་པ་འགྲུབ་པ། དགག་རྟགས་ཀུན་སྒྲའི་སྦྱོར་ཚུལ་ཐ་དད་ཙམ་མ་གཏོགས་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་དོན། དེའི་དཔེ། དཔེ་དེ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་གསུམ། འདི་ལ་གསུམ། ཀུན་མཁྱེན་དང་ངག་སྨྲ་མི་འགལ་བ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྒྱང་པན་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མ་དམིགས་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་སྒྲུབ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་དངོས་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ལ་བཞི། དངོས་ཀྱི་དོན། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ ིརྟགས་ཡང་དག་ཁེགས་པ། དགག་རྟགས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་དུས། དགག་རྟགས་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལོག་པས་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལྡོག་པ་རྟོགས་པ་
དང་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལོག་པ་རྟོགས་པའི་ཚེ་དེའི་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་དང༌། བུམ་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་བུམ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་རྨོངས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་ཤེས་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན། འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་དང༌། རང་སྡེ་ཞིག་འཇིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།287
ཁ་དོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཁ་དོག་ཐ་མ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་ཤེས་དཔྱད་ཤེས་སུ་བསྟན་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན། ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ། ཁ་དོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་དེ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་ན་དེ་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པ་དང༌། འཁྲུལ་རྒྱུ་
མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང༌། འཁྲུལ་རྒྱུས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། འཁྲུལ་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེས་ཟིན་པས་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་དང་བྲལ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེས་ཟིན་པས་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ནུས་མེད་དུ་འཁྲུལ་བ་དང༌། དེ་ལོག་ཕྱིར་དུ་རྗེས་དཔག་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཕགས་པས་ཁ་དོག་མཐོང་མ་ཐག་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ། ཁ་དོག་སོགས་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་ཆ་དེ་སྙེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་འཇུག་པ། འཁྲུལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་གོམས་པ་ཡོད་ན་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་རང་གི་གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའོ།།
གསུམ་པ་རིགས་པ་ཅན་པས་བཏགས་པའི་མི་རྟག་པའི་དོན་དང་རྟོགས་ཚུལ་དགག་
པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་ལ་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་དང་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་དང༌། བདག་ཅིག་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐའི་དོན་དྲི་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྔ་ན་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པ་མཐའི་དོན་ཡིན་པ་དགག །དངོས་པོ་དབུས་ན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དེའི་དོན་ཡིན་པ་དགག །འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དེའི་རྩོད་པ། སྔ་ཕྱིར་མེད་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དྲི་བ། དེའི་ལན་

288 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དགག་པ་གསུམ། འདི་ལ་གཉིས། སྔ་ན་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པ་གཉིས་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དངོས་པོའ་མི་རྟག་པ་ཞེས་དྲུག་སྒྲ་དང་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་གནས་ཞེས་བདུན་པའི་སྒྲ་སྦྱར་དུ་ ིམི་རུང་བའི་ལན་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དངོས་པོའ་སྔ་ན་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་དྲུག་ ིསྒྲ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་རྟག་པ་ཡིན་པས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། སྔར་མེད་དང་དངོས་པོ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སྔ་ན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་མི་འཐད་པ་དང༌། འདོད་ན་ཁྱོད་སྔར་མེད་དངོས་པོ་མི་འདོད་པས་སྔ་ན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་རྟག་པ་ཡིན་པས། དེས་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་མི་འཐད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་སྔར་མེད་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྔར་མེད་དང་དངོས་པོ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སྔར་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན། དངོས་པོ་རིལ་རྟག་པར་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་པའི་བློ་ཚད་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།
རྒྱས་པར་དགག །སྔར་གྱི་དེ་འདིའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དྲན་པར་བསྟན། དྲན་པ་རྟགས་ལ་བལྟོས་པས་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་འཁྲུལ་བས་ཚད་མ་མ་ཡིན། སྤྱི་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན། རྗེས་དཔག་མིན་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་ལ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཐ་དད་དགོས་ལ། འདིར་སྔར་གྱི་ཙནྡན་གྱི་མེ་དཔེ་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་མིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། སྔར་གྱི་མེ་དེ་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་ན་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པ། བརྗེད་ན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བ། སྔར་མཐོང་བའི་མེ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་སྒྲོ་འདོགས་ན་ཚད་མར་མི་རུང༌། སྔར་གྱི་མེ་དང་གཅིག་ན་ཚད་མ་གཞན་མི་འཇུག་པའོ།།
གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།289
མངོན་སུམ་བཤད། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་ ིབཤད། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ། མཚོན་བྱ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་རྩོད་པ་སྤང༌། མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་མཚན་དངོས། རྟོག་པ་མི་འཕྲོ་བར་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་ཚེ་ཡང་གཟུགས་མཐོང་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ། དེ་ལ་རྟོག་པ་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། ཀུན་
ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག །རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་ཤེས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེ་རུང་འཛིན་པ་དགག །བརྡ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་མི་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་མཚན་སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་སྒྲུབ། དོན་རང་མཚན་ཉེ་བ་ན་ཡང་བརྡ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། རྟགས་དགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྡ་དུས་ཀྱི་དོན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པ་དང༌། སྤྱི་དོན་གཞན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྟགས་དགོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང༌། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་བརྡ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་མཚན་བརྡ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་མིག་དབང་མེད་པར་ཡང་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། བརྡ་མ་སྦྱར་བར་ཡང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པར་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། སྔ་མ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་རྟོག་པས་བར་ཆད་ཅིང་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཡིད་སྒྲ་ལ་རྟོག་པའི་དབང་

290 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཤེས་བར་ཆད་ཅིང་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། མགལ་མེ་རིམས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱར་བས་འཁོར་ལོར་སྣང་བ་བཞིན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་རྟོག་པས་བར་ཆད་མི་ནུས་པའི་རྩོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དོན་དགག །དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོབས་དང་ལྡན་པས་བར་ཆད་མི་ནུས་པའི་ལན་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་ཡོད། འཇུག་པ་མྱུར་བ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག །འདི་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཚེ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་པས་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ། དེའི་ཚེ་ཉན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྩོད་པ་གཉིས་ཀས་སྤང་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། ས་ར་ར་ས་གཉིས་ཐོས་པ་ཅིག་ཅར་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ། འཇུག་ཤེས་དྲུག་རྒྱུ་ནུས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་ཚེ་རེ་རེ་ཡང་ལྔ་ལྔ་བར་ཆད་ཀྱང་བར་མ་ཆད་དུ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། འདོད་ན་སྔ་མ་རིམས་ཅན་དུ་ཐོས་པར་1

ངེས་པ་འགལ།
དེས་ན་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དང་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། འཇུག་ཤེས་དྲུག་ཀ་འཇུག་པའི་མིག་ཤེས་དང་མིག་ཤེས་གཅིག་པུ་འཇུག་པའི་མིག་ཤེས་བར་ཆོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད། ཡིད་རྟོག་གཅིག་པུ་འཇུག་ཚེ་ཡུལ་འཛིན་པ་ཅིག་ཅར་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་དཔེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། མགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བས་མིག་བསླད་པས་དབང་
ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་པ། སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བས་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྲིད་བདག་ལ་སོགས་པའི་རྒན་དབང་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དགོད་པ་དང༌། དཔེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་བཞི། དཔེ་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །རྩ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྷག་ལྡན་དུ་བསྟན། བྱིས་དབང་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་དེ་རྩ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་རིགས་པ། མྱོང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱང་ལྟར་སྣང་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱིས་དབང་ཙམ་རྟོག་བྲལ་དུ་ཐལ་བ། དེ་ཕྱིས་ཀྱང་དོན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བ། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་ཡིད་ཡོད་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༧ ན ༥ ཐོས་པས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།291

པས་ཕྱིས་དོན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན་དབང་ཤེས་ལ་མཚུངས་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན། གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དབང་ཤེས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག །སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ། དང་པོ་ལ་ཁྱབ་པ་དཔེ་ལ་བསྟན། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ། གཏན་ཚིགས་དགོད་པ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་བཞི། རིགས་དོན་གཞན་སྒྲུབ་བྱེད་མེད། ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །རིགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་དཔེ། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། རྗེས་དཔག་གིས་མི་འགྲུབ་བོ།།
དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རིགས་དོན་གཞན་མི་འགྲུབ། འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་
བ་རྫས་གྲུབ་པ་མི་འགྲུབ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གཞན་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བ་གླང་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དེའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་རིགས་དོན་གཞན་མི་དམིགས། དབྱིབས་སོགས་དེ་དེ་ཡིན་ན་ཁས་བླངས་འགལ། སྤྱི་འཛིན་པའི་གཟུང་ཡུལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན། འདི་ལ་རྟགས་དགོད་པ་དང༌། ཁྱབ་སྒྲུབ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། སྣམ་བུའི་དངོས་མིང་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་སྒྲ་འཇུག་པ་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པ་དགག །བ་གླང་ལ་རྭ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྔར་གྱི་སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྣམ་བུའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་དུས་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པ་དགག །རིགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྣམ་བུ་ལ་སྣལ་མའི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།
གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས། རིགས་དོན་གཞན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མཐུན་
དཔེ་མེད། སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོག་བཏགས་སུ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན། ཁང་བཟང་གི་ཕྲེང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་དགག །དངོས་མིང་བཏགས་མིང་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་ལ་ངེས་པར་

292 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ལྟོས་ན་ཚིག་དོན་དྲུག་གི་དངོས་པོ་དང་ཁང་བཟང་གི་ཕྲེང་བ་དང་གྲོང་ཁྱེར་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ། ཁང་པ་དེ་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ཁང་བཟང་གི་ཕྲེང་བ་ཚིག་དོན་དྲུག་གི་གང་རུང་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། དེ་རིགས་ཡིན་ན་དེ་གཅིག་ལ་དེའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ་བ། དེའི་ཕྲེང་བ་མང་པོ་ལ་ཡང་དེ་འཇུག་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་བཏགས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་མཚན་དེ་བསྒྲུབ་པ། ཚིག་དོན་དྲུག་ལ་ཚིག་དོན་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་འཇུག་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལས་ཡིན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་དང༌། གྲགས་པ་བརྡ་ལ་ལྟོས་ཞིང་བརྡ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། བརྡ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་དཔེ་དང་བཅས་པའོ། །གསུམ་པ་རིགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་དཔེ་ལ་གསུམ། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་གསལ་བ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དངོས་པོའ་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་པ། གསལ་བ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་ ིམ་ལའང་དེ་མཚུངས་པ། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ངོས་བཟུང་བའོ། །འདི་ལ་བཞི། རིགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཤིང་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་སྟོན་པ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཤིང་སྒྲས་བརྗོད་པ་དང་སྒྲ་དོན་གསུམ་དུ་བཤད་པ་མི་འགལ་བ། ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་པས་གཞན་སེལ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའོ།།བཞི་པ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ལ་སྣང་བའི་དེའི་གཟུགས་བརྙན་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག །སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཤིང་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག །བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀུན་ཏུ་ཤིང་སྒྲས་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དེ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་ཕྱི་རོལ་ཤིང་གི་རྫས་ཡིན་པ་དགག །ཤིང་སྒྲས་ཤིང་རང་དབང་དུ་མི་རྟོགས། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་མ་བསལ་ན་དེ་ལ་ཤིང་གི་སྒྲ་སྦྱར་བ་དོན་མེད། དེས་ན་ཤིང་སྒྲས་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྒྲས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ན་མེད། དེ་ཤིང་གསལ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།293

ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པ་དང༌། བརྡ་དུས་སུ་ཡང་དེས་དེ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤིང་སྒྲས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་བློ་དང་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པ་དང༌། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཤིང་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤིང་སྒྲ་དང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། དེས་དེ་བརྗོད་པ་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་མི་རུང་བའོ།།
གཉིས་པ་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དང་པོ་ལ་ཁྱབ་སྒྲུབ།
རྟགས་དགོད་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་ཤེས་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག །རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་འདས་པའི་སྒྲ་ལ་རྟོག་པའི་ཚེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་འཛིན་པ་དང་བརྡ་དྲན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང༌། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་ན་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། མངོན་སུམ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་མེད་ཀྱིས་མྱོང་ན་མངོན་སུམ་གཞན་ཡང་རྟོག་མེད་དུ་མཚུངས་པ། རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ། གཟུགས་འཛིན་གྱིས་གཟུགས་འཛིན་པ་གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་མི་འཐད། དུས་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་མི་འཐད། མངོན་སུམ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་ཅིང་རང་རིག་མེད་ན་དོན་རིག་འདས་པ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཟུགས་འཛིན་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན་གནོད་པ་བསྟན་པ། རྟོག་མེད་ཀྱིས་མྱོང་ན་ཁས་བླངས་འགལ་བ། རང་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་རང་གིས་མྱོང་བ་དགག་པ་དང༌། རང་ལས་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ལའང་སྐྱོན་དེ་མཚུངས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ། མྱོང་བྱེད་དེ་མྱོང་བྱ་ལ་དྲན་པར་ཐལ་བ། མྱོང་བ་མ་གྲུབ་པས་འདོད་པ་

294 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མི་འཐད། རང་རྒྱུད་ཀྱི༌ཤེས་པས་རང་བློ་དང་གཞན་བློ་སྤྱོད་ཚུལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་དོན་རིག་འདས་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་ལ་རྣམ་པ་གཏད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རང་གིས་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཕྱི་མས་མྱོང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་རིག་མེད་པས་དོན་རིག་འདས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་མྱོང་བ་དང༌། མཐུན་དཔེ་དང་རྩོད་གཞི་འཇལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་རྗེས་དཔག་གིས་མ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ་དང༌། རང་གི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་སྔ་མ་མི་མྱོང་བར་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས།
གསུམ་པ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་
དངོས་དང་། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་མངོན་སུམ་གཞན་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པ། མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། ཐལ་བ་དགོད། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་བརྡ་དྲན་མ་སྐྱེད་པར་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་རྒྱས་བཤད་དང༌། དོན་བསྡུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྨ་བྱའི་སྒྲའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་བློ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྡ་དྲན་ཁོ་ན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཐལ་བ། གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་པའི་བློ་གཟུགས་གཟུང་དོན་དུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལས་སྐྱེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེའི་བརྡ་དྲན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་ན་གཟུགས་ཉེ་བ་ན་ཡང་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཚེ་ཕྱིས་བརྡ་དྲན་པའི་ཚེ་དེ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་དགག་པ་དང།1

སྤྱིར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དེ་གཉིས་
གཟུགས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཟུགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༥༠ ན ༤ སོ་སོར་དགག།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།295
རྟག་པས་སྔར་བརྡ་དྲན་བསྐྱེད་རྗེས་ལ་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དབང་ཤེས་སྔར་ཡང་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་བརྡ་དྲན་བསྐྱེད་ཕྱི་མས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། བརྡ་དྲན་རྒྱུར་བཏགས་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན། དེ་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བརྡ་དྲན་རྒྱུར་བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དྲན་པར་བྱ་བ། དེ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཐལ་བ་དགོད་དོ།།གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌།
དེ་དགག་པ། འདི་ལ་བཞི། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཤེས་ཞེས་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་དང༌། རྟོག་ལྡན་སྐྱེ་བོས་མིང་དུ་སྦྱར་བར་འོས་པ་དང༌། མིང་དེ་ལས་དོན་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ། དེས་མིང་དུ་སྦྱར་བར་འོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང༌། ཡུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ལ་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོས་མིང་དུ་སྦྱར་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་དགག་རྟགས་སོ།།
གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པའོ་1

ཞེས་བཤད་ལ། བསགས་པ་ལ་ཚོགས་པ་
དང༌། ཚོགས་པ་ལ་སྤྱིས་ཁྱབ། སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་པས་ཁྱབ་པས། མདོ་དང་འགལ་བ་དང༌། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་བ་རྣམས། གང་ཡང་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པར་བཤད་པས་བསྟན་བཅོས་དང་ཡང་འགལ་ལོ་ཞེས་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསགས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་སྟོན་ལ་རྡུལ་ཕྲན་དེ་ལས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཚོགས་པ་དང་སྤྱི་གང་ཡང་གཟུང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༤༥༣ ཕྲེང་། ༨ ནང་དུ་དྲངས།

296 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་མདོ་དང་མི་འགལ་བ་དང༌། ཟླ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་མི་ནུས་ཤིང་རེ་རེ་བ་བསགས་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་པ་གཅིག་བསྐྱེད་པས། སྤྱི་སྟེ་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱི། སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་བསྟན་བཅོས་དང་མི་འགལ་བ། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་ཡང་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་ལ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འཁྲུལ་བས་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་ལ་ཏིལ་དང་ཡུངས་ཀར་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་འཛིན་པས་གནོད་པ་དང༌། འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག །དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ཁྲ་བོ་མཐོང་བས་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དེ་བཀག་ཟིན་དྲན་པར་བྱ་བ་དང༌། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཏིལ་དུ་མ་ནམ་མཁའ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབབ་པར་མཐོང་བས་དགག །བློས་ཡུལ་རིམས་ཅན་དང་རིམས་ཅན་མིན་པར་མཐོང་བས་དགག །བློས་ཡུལ་ཀུན་འཛིན་པ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང༌། དེ་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁྲ་བོ་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྣ་ཚོགས་གཅིག་ཡིན་པ་སྨད་པ་དང༌། གནོད་པ་བརྗོད་པའོ།།
འདི་ལ་གསུམ། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཀྱིས་དགག །དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་དགོད། ཕྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ཁྲ་བོ་སྣམ་ཁྲ་སོགས་དང་དབྱེ་ནུས་སུ་མཚུངས་པ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་དབྱེ་ནུས་ཀྱི་ཁྲ་བོ་ཡན་ལག་ཅན་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་གི་ཁྲ་བོར་འདོད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ་དང༌། དོན་དུ་མ་དུས་ཅིག་ཅར་མཚུངས་པའི་བཅོས་མིན་དང་བཅོས་མའི་ཁྲ་བོ་དོན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་རིམས་ཅན་དང་རིམས་ཅན་མིན་པའི་ཁྱད་པར་འགལ་བའོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས། དེའི་ལན་དགག །བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་སྤང༌། རི་མོ་ཁྲ་བོ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང། ལན་གཉིས། གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཡོན་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།297
ཏན་དོན་གཞན་གྱི་ལྡན་པ་དབང་ཤེས་ལ་ཁྲ་བོར་སྣང་བ་དགག །རི་མོ་ཁྲ་བོ་སོགས་ཁྲ་བོ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་དགག །སྣ་ཚོགས་དང་པོར་རིམ་གྱིས་གཟུང་ན་ཕྱིས་བློས་བསྲེས་ནས་འཛིན་ན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་དང་ཁས་བླངས་འགལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། འདྲ་ཡུལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁྲ་བོ་མ་གྲུབ་པས་དེ་དང་འདྲ་བའི་རི་མོ་ཁྲ་བོ་བཏགས་པ་བར་མི་འཐད། སྔོན་པོ་སོགས་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་མེད་པས་དེ་ཡན་ལག་ཅན་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཁྲ་བོ་བཏགས་པ་བར་མི་འཐད་པ་གཉིས། གསུམ་པ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཉིས། བློ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་འཛིན་པར་གྲུབ་པ་དང༌། ཁྲ་བོ་སྔོན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ཚེ་ཡང་སེར་པོ་གསལ་བར་སྣང་བས་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དོན་སྣ་ཚོགས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མི་རིགས་ན། ཁྲ་འཛིན་དབང་ཤེས་གཅིག་པུ་སྣ་ཚོགས་སུ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་དང༌། ལན་གདབ་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཕྱི་དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ལན་དང༌། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་ཀྱི་ལན་དང༌། ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ལྡོག་ཆོས་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་རྟགས་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་ན་སྐྱོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་ཕ་རོལ་པོའ་དྲི་བ་དང༌། དེ་ལྟར་ ིབདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བདེན་ན་སྔོ་སེར་སོགས་གཅིག་དང་ཤེས་པ་དུ་མར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་ལྟར་བདེན་ན་རིགས་པས་དགག་མི་ནུས་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དགག་པ་དངོས། བཀག་པས་གྲུབ་པའི་
དོན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དགག་པ་དང༌། ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་ཕྱི་དང་ནང་གང་དུ་

298 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་དང༌། དེ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོངས་སུ་གཏོད་བྱེད་དེ་དབང་ཤེས་དེའི་ནང་འཛིན་པའི་ཆ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་བ་སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་ཆ་གཞན་དབང་ཤེས་དེའི་རྫས་གཟུང་བ་ཡིན་པ་དང༌། དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ་གཉིས། གཉིས་པ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གསུམ། གཟུང་བ་དོན་གཞན་ཁེགས་པའི་འཛིན་པ་དོན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པའི་ཡང་གནས་ལུགས་སུ་བསྟན་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་རྫུན་པར་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཐལ་བ་དགོད་པའོ།།
གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འདིས་མཚོན་
པར་བྱེད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཆད་པར་སྣང་བ་དང༌། འདི་མཚོན་པར་བྱ་བ་གཟུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཆད་པར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པ། མཚན་མཚོན་གྱི་བྱ་བྱེད་བདེན་པས་སྟོང་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེར་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་བསླད་ཅིང་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་སྣང་གི་བློ་སྐྱེ་བའི་དཔེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་ཡང་དོན་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་མ་རིག་པས་བསླད་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཤིང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་རུང་གི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པས་མཛད་པ་ཡིན་པའོ།།
གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་པ་ལ་བཞི། རྩ་བའི་རྟགས་ལ་
སྔོ་སེར་སོགས་དབྱེ་ནུས་ཀྱི་ཁྲ་བོ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་འདིར་མ་གྲུབ་པ་དང༌། རས་ཁྲ་བོ་སོགས་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་བཞིན་དབྱེ་ནུས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་གི་ཁྲ་བོ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ། དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཤེས་པ་གཅིག་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།299
ལ་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སྣ་ཚོགས་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་ཆ་མེད་ཅིག་གི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཅིང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས་ཡ་བྲལ་དུ་མཐོང་མི་ནུས་པ། དེའི་ཚེ་འདི་སྔོན་པོའོ་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་རིགས་པ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སྣ་ཚོགས་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་མངོན་སུམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྣང་མི་སྲིད་ཅིང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མྱོང་བ་ཡིན་པ། གཟུང་རྣམ་དེ་ཤེས་པ་ཆ་མེད་ཅིག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དབྱེ་ནུས་སུ་མ་གྲུབ་པའོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་བློ་གཅིག་གི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མས་དབང་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་དང༌། རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་རྡུལ་ཕྲན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་དང༌། རྟགས་དགོད་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཀྱང་བློ་གཅིག་གིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལའང་ཁས་བླང་དགོས་པ། རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་བློ་གཅིག་གིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་གྲུབ་པ། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་བློས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་ན་བ་གླང་མཐོང་བའི་བློས་དེ་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་བཅས་ནས་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན་གནོད་པ་བསྟན་པ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མ་གྱུར་པའི་དུ་མ་མི་འཛིན་ཡང་དེར་གྱུར་པའི་དུ་མ་འཛིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་བཞི། བ་གླང་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་རྫོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། བ་གླང་གི་རྣ་བ་ཡོན་ཏན་སྔོན་པོ་ཉིད་དང་སྤྱི་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོག་བཏགས་སུ་བསྟན་པ། ཁྱད་ཆོས་གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བློས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་པའོ།།
གཉིས་པ་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་བློ་གཅིག་གིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་གྲུབ་པ་
ལ་གསུམ། གཞན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིས་ཁྱད་པར་དུ་

300 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བྱས་ནས་མི་འཛིན་ན་1

བུམ་སྣམ་མཐོང་བའི་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་དུ་ཐལ་བ། རྫས་སྔར་བཟུང་
ཡོན་ཏན་སོགས་ཕྱིས་བཟུང་བས་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྩོད་པ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཆོལ་བར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་སོགས་དེ་ཙམ་ལྔ་པོ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པར་གྲུབ་པ། བཀོད་པ་ཅན་ཡོན་ཏན་གསུམ་མ་བཟུང་བར་བཀོད་པ་དེ་ཙམ་ལྔ་འཛིན་པར་མི་རུང་ངོ༌།།
གསུམ་པ་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ལྡོག་ཆོས་དུ་མ་དང༌། སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལྡོག་ཆོས་དུ་མ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲའི་སྟེང་གི་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པ། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ། མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་ན་ཕྱི་རོལ་ལ་ལྟོས་མེད་ཡན་གར་བར་འཛིན་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང༌། དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། དཀར་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་དུ་ཆུད་2

ཀྱང་དབང་

ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་ལྟར་སྒྲས་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཟུང་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ཡང་བདག་རྐྱེན་མི་འདྲ་བས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ན། དབང་ཤེས་ལྔ་ག་གཟུང་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པ་དགག་མི་ནུས་པ། བདག་རྐྱེན་ཐ་དད་ཀྱང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་ཡོད་པས་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཟུང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློས་སྔར་མཐོང་བའི་དོན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་དང་སྤྱི་བློ་འཇུག་པར་མཐོང་བས་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ། སྤྱི་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་གསལ་བ་དུ་མས་སྤྱི་བློ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་ཟིན་པའོ།།
གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་མདོའ་ཡིད་མངོན་ལ་རྩོད་པའི་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ ན ༡ མི་འཛིན་བུམ་སྣམ་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༤ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༤ ཆུག་ཀྱང་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།301
ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དང་པོའ་རྟགས་ཁས་མ་བླངས་ཤིང་ ིཚད་མས་མ་གྲུབ་པ། ཐལ་བ་གཉིས་པའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་རང་གི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་ན་འདས་པའི་དོན་ཡིད་མངོན་གྱིས་མི་འཛིན་པ། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། དེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཚད་མ་སྔ་མས་གཟུང་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དགོས་པ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཚད་མ་སྔ་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་མནན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཚད་མར་མི་འདོད་པ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་དབང་ཡིད་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པ། རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པས་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་རིམ་ཅན་མི་འཐད་ཅིང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡིད་མངོན་དེ་དབང་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་དེའི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བས་ལོང་བས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་དེའི་གཟུང་དོན་དེ་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ། དབང་མངོན་དེས་གཟུང་དོན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་མངོན་བསྐྱེད་པས་ཡིད་མངོན་གྱིས་ཡུལ་གཞན་འཛིན་པ་ན། ཡུལ་བར་ཆོད་པ་དང་བསྐལ་བ་སོགས་འཛིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་དབང་མངོན་གྱིས་ཡིད་མངོན་དང་དུས་མཉམ་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་མངོན་བསྐྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། ཡིད་མངོན་རང་གི་གཟུང་དོན་དང་དུས་མི་མཉམ་ན་གཟུང་འཛིན་དུ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྒྱུ་མ་སྐྱེས་པའི་སྔར་རྒྱུ་མེད་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ། རྒྱུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་འབྲས་བུ་གྲུབ་ཟིན་དེ་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པ། དེས་ན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན། འདི་ལ་གཉིས། གཟུང་དོན་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང༌། གཟུགས་འཛིན་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་ཡང་གཟུང་རྣམ་གྱི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་གཟུང་དོན་དུ་འཐད་པའོ། །གསུམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མཚན་གཞི་བསྒྲུབ་

302 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་སོགས་མྱོང་བའི་འཛིན་རྣམ་གྱིས་བདེ་སོགས་ལ་བརྡ་བྱ་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྒྲ་དོན་འདྲེར་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་དབེན་པས་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱེ་བྲག་པས་བདེ་སོགས་ནང་བེམ་དུ་འདོད་པ་དགག །གྲངས་ཅན་
ཕྱི་བེམ་དུ་འདོད་པ་དགག །བདེ་སོགས་ནང་དང་མྱོང་བར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་དོན་མི་རིག་པ་དེས་རང་རིག་མི་འཐད་ལ་བདེ་སོགས་རིག་པར་ཚོར་བ་ནི་བདག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སོགས་རིག་པ་ན་བདེ་སོགས་ཀྱང་རིག་པར་འཁྲུལ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་བདེ་སོགས་ནང་བེམ་ཡིན་པའི་རྩོད་པ། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་བདེ་སོགས་རང་རིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དོན་རིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་སོགས་ཤེས་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཁྱབ་པ་དཔེ་ལ་བསྟན། རྟགས་དགོད། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་ངོ༌།།
གསུམ་པ་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་དང༌། དེའི་འཁོར་
གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པ་གཉིས། བཞི་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་དང༌། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དེ་རང་དང་དུས་མཚུངས་པའི་དབང་ཤེས་དེས་མྱོང་བ་མི་འཐད། གཟུགས་དང་བདེ་བ་ལ་གཉིས་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་མྱོང་བ་མི་འཐད། དེ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། གཟུགས་དང་བདེ་བ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་བདེ་བ་མྱོང་བས་དབེན་པར་གཟུགས་བར་མ་ཆད་དུ་མྱོང་བར་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་བ་སྤྱིར་དགག །སོ་སོར་དགག །མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་ཅིག་ཅར་མྱོང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་རུང་བ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།303
དང༌། ཚོར་བ་བདེ་བས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པས་གཟུང་དོན་དུ་མི་འཐད་པའོ།།
གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་བཞི། གཟུགས་དང་དེ་འཛིན་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་གཉིས་
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རིམས་ཀྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག །ཅིག་ཅར་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག །བདེ་བ་རྐྱང་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག །གཟུགས་རྐྱང་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་ན་བདེ་བ་གཟུང་དོན་བྱེད་པ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། སྔོ་སེར་བཞིན་བདེ་བ་རྐྱང་པ་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བ། འདོད་ན་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། བདེ་བ་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པ། ཚོར་བ་བདེ་བས་དེ་མྱོང་གི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེ་བྲག་པ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའོ། །གསུམ་པ་བདེ་བ་རྐྱང་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་སོགས་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱི་ཅིག་ཅར་མྱོང་བ་དགག་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཅིག་ཅར་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་བསྐྱེད་ན། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཅིག་ཅར་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་བདེ་སྡུག་ཅིག་ཅར་མྱོང་བར་ཐལ་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་སྔ་མས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན་སྐྱེ་ཡང་དེ་མི་བྱེད་པས་མི་སྐྱེ་བའི་ལན་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ། ཤེས་པས་བེམ་པོའ་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པས་ ིདགག་པ་དང༌། ཤེས་པ་སྔ་མས་དེ་གཉིས་ཀའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་ན་འགལ་བ་མེད་པ་གཉིས། འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དགག་པ་དངོས་དང༌། དཔེ་བསྟན་པ་གསུམ་མོ།།
གཉིས་པ་དོན་རིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཞི། གཟུགས་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་
གཏད་པས་དོན་རིག་ཏུ་འཐད་པ། ཚོར་བ་བདེ་བ་དེའི་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མྱོང་བ་ལ་དོན་མྱོང་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ཅིང་དོན་དངོས་སུ་མི་མྱོང་བ་དང༌། ཚོར་བ་བདེ་བ་དེ་གཟུགས་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ། དམིགས་མྱོང་གི་ཁྱད་

304 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པར་རོ། །འདི་ལ་གསུམ། བདེ་བའི་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ལ་དོན་མྱོང་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པ་དང༌། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་དོན་དམིགས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་ཕྱི་བེམ་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། གྲངས་ཅན་དེའི་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ཙམ་ལྔ་དང་བདེ་སོགས་དུས་ཅིག་ཅར་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད། དེ་ཅིག་ཅར་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་འཐད་པའི་ལན་དགག །བདེ་སོགས་ཕྱི་བེམ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་ཙམ་ལྔ་བདེ་སོགས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པའི་རྩོད་པ་དང། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། བདེ་སོགས་ཕྱི་བེམ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང༌། དེ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། གོམས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ན་བློའ་བདེ་སོགས་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་པའི་རྩོད་ ིཔ་དང༌། དེ་ཙམ་ལྔ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བས་དགག་པ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རིགས་ཐ་དད་ལ་གཟུང་འཛིན་མི་འཐད་པས་དེ་ཙམ་ལྔ་དང་བློ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་ཅིག་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་དང༌། དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ། རིགས་ཐ་དད་ལ་གཟུང་འཛིན་མི་རུང་ན་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་དེས་དེ་ཙམ་
ལྔ་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན་ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ། རིགས་ཐ་དད་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་བས་དེ་ཙམ་ལྔ་དང་བློ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་བློ་དང་དེ་གཉིས་གཟུང་འཛིན་དུ་མི་རུང་བས་རྣམ་པ་གཏད་བྱ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མི་འཐད། གཟུང་འཛིན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་ལྔ་དང་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་བདེ་སོགས་ནང་དང་མྱོང་བར་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ། ནང་དང་མྱོང་བར་གྲུབ་པ་དངོས། མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་ན་མྱོང་བྱེད་དེའི་མྱོང་བྱར་འགལ་བ་དང༌། བློ་མྱོང་རྫས་ཐ་དད་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུས་བློ་ལ་གནས་པའི་བདེ་བའི་གཟུགས་བརྙན་རིག་པ་ན་དེ་རིག་པར་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་བདེ་སོགས་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་མིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་བློ་མྱོང་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་འདྲེས་ནས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།305
མ་ཕྱེད་པའི་ལན་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དགའ་གདུང་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བར་དུ་དགའ་གདུང་སོགས་སུ་སྣང་བའི་བློ་དོན་གཞན་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་ཡང་གཉིས། རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང༌། བདེ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཆེས་གསལ་བའི་ཚེ་སེམས་བྱུང་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མ་ངེས་པ་བཞིན་བློ་མྱོང་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ངེས་པའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་སོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། འདི་ལ་གཉིས། རྡུལ་དང་དཀར་པོ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་1

མི་འགྲུབ་ན་རྫས་ཐ་དད་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་
པ་དང༌། བློ་མྱོང་གཉིས་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཐ་མི་དད་དུ་སྣང་ཡང་དེར་མི་འགྲུབ་ན་ཐ་མི་དད་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའོ།།
བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ། མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་
བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། དོན་ལ་མ་ཡིན་དེ་རྟོག་ཕྱིར་གྱི་དོན་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱི་གསར་དུ་མི་སླུ་བ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང༌། ཡང་དག་པ་དང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གོམས་པས་གསལ་སྣང་འབྱུང་བའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེའི་རྟགས་དགོད། རྟོག་པ་གོམས་པས་གསལ་སྣང་འབྱུང་བའི་དཔེ། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་པར་བསྟན་པ་དང༌། རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། ཕྱེ་བ་སོ་སོའ་དོན་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༥༧ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༥༧ བ ༣ ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་ཐ་དད་དུ་མི་འགྲུབ་ན་

306 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། ངོ་བོའ་དབྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ིརྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་དགོས་པ། བསླད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལོགས་སུ་བཀར་པའི་དགོས་པ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་བསྡུས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བརྡ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་བཞི་རིགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་དགོས་པ། སྔ་མ་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྔ་མ་དེ་གཉིས། རིགས་པ་ཅན་པ་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང༌། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་བཞི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་མཚན་དེ་དོན་ལ་སྦྱར་བའོ།།
གཉིས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྷག་མར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བསླད་པ་
དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དང༌། རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བསམས་ནས་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པས། དབང་པོ་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ། རབ་རིབ་མཚོན་བྱེད་དུ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཡིད་རྟོག་ཡིན་ན། རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་གཞུང་དང་དམིགས་བརྟག་གི་གཞུང་དང་འགལ་བ་དང༌། དེས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པའི་རྒྱུད་རྒྱུར་བསྟན་ན་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཡིད་རྟོག་ཡིན་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེ་དབང་ཤེས་སུ་སྒྲུབ། རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག །སད་རྨི་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡིན་ཡང་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་མེད་དང་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་པས་ཁྱབ་བོ། །དང་པོ་ལ་ཤེས་པ་གཞན་དབང་ཤེས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་དྲི་བ། དྲིས་པའི་ལན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྔ། དབང་པོ་བསླད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་བཞིན་ཟླ་གཉིས་མེད་སྙམ་དུ་ངེས་པས་ལྡོག་པར་ཐལ། དབང་པོའ་བསླད་པ་ལོག་ཀྱང་མི་ལྡོག་པར་ཐལ་བ། རྗོད་བྱེད་ ིསྒྲའི་བདག་རྐྱེན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། རང་གིས་ཡུལ་འཛིན་པ་བརྡ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།307
པར་ཐལ་བ། ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ།།
གསུམ་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། བྱ་བྱེད་སྤྱིའི་རྣམ་
གཞག་དང༌། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང༌། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱེད་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་སོ་སོའ་རྣམ་ ིཔ་མ་ཤར་བས་དོན་རྟོགས་འཇོག་མི་ནུས་པ། དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་ནུས་ཀྱང་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པས་དོན་རྟོགས་འཇོག་མི་ནུས་པ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཅིང་འཇོག་བྱེད་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཇོག་ནུས་དེ་འདིར་འཇོག་བྱེད་དུ་རིགས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་སོགས་ལ་མེད་པ། འཇོག་བྱེད་དེས་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་དང་ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་ཆུང་དང་ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་གིས་དོན་སྣང་ཤེས་པ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་ནུས་ཀྱང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བས་འཇོག་མི་ནུས་པ། སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་ནུས་ཀྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་དོན་རྟོགས་དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དེ་རྫས་ཐ་དད་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་དོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་པ་དང༌། དེས་ན་འབྲས་བུ་ཚད་མ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། དོན་འདྲ་བས་དོན་རྟོགས་འཇོག་པ་དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཚང་བ་དང༌། གཙོ་གྱུར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྦྱོར་ནུས་པ། རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང༌། རང་ཉིད་དོན་དམ་པར་དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་དོན་རྟོགས་འཇོག་ནུས་པ། དེའི་དཔེའོ།།
གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་ཀྱི༌ཚད་འབྲས་དགག །རང་གི་
ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་དགག །སོ་སོར་དགག །རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་སོགས་དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། འཇོག་བྱེད་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆད་དུ་འཇོག་ནུས་དེ་འདིར་འཇོག་བྱེད་དམ་པར་རིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་མཚུངས་དབང་པོ་དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པ་

308 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དགག །སྤྱི་འཇལ་བའི་བློ་ཚད་མ་དང༌། རྫས་འཇལ་བའི་བློ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དགག །དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དུ་མའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་དུ་མི་འཐད། དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང༌། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་དེའི་འཇོག་བྱེད་དུ་མི་འཐད། དེས་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་བ་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་དགག །གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད། ལྡོག་པ་ཐ་དད་ངེས་དཀའ་སླའི་དབང་གིས་ཚད་འབྲས་སུ་བཞག་པ་འཐད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུའི་སྤྱི་བློ་སོ་སོར་མི་ངེས་པ་དང༌། ངེས་ན་དེས་བུམ་སྣམ་གྱི་རྫས་འཇལ་གྱི་བློ་ཡང་ཐ་དད་དུ་འཇོག་མི་ནུས་པ་དང༌། ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་ཁེགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་ན་འཇལ་བྱེད་གཉིས་འཇུག་པ་དོན་མེད་པ། རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པ། འདོད་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང་ཁས་བླངས་འགལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས། སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་ནུས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཚད་མར་འཐད། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བུམ་པའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དེའི་ཁ་དོག་རྟོགས་ལ། དྲི་རོ་སོགས་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། རྒྱུ་མཚན་ཁས་བླངས་གསལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་ཅིང༌། རྫས་ཐ་དད་མི་འཐད་པ། དེ་བྱ་བྱེད་ཀུན་ལ་སྦྱར་བ། སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའང་རྟོག་པས་བཏགས་ནས་འཇུག་པའོ།།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ལ་གསུམ། དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དང༌། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག །ཚད་མའི་མཚན་གཞི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་རྣམ་གཞག་དེ་གཉིས་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་བཤད་པ་དངོས་དང༌། ཕྱི་དོན་མེད་ན་ཚད་འབྲས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་རྣམ་གཞག །ཁས་བླངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག །ཁས་མ་བླངས་པའི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དགག །བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན། ཕྱི་རོལ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།309
བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོ་སྡེ་པ་ལ། དོན་རིག་དྲི། དྲིས་པའི་ལན། དེ་དགག །འདི་ལ་གཉིས། དོན་རིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲི་བ། དྲིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། འཇོག་བྱེད་དགག་པ་དངོས་དང། དེས་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ཁེགས་པ། ཕྱི་རོལ་དོན་མེད་ཀྱང་ཚད་འབྲས་དགག་པར་མི་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་འདྲ་བས་འཇོག་པ་དང༌། སྐྱེས་འདྲ་བས་འཇོག་པ་དང༌། སྐྱེས་འདྲ་བ་དང༌། དོན་མཐོང་སྙམ་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་གསུམ་ཚོགས་ནས་འཇོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་དང༌། སྐབས་འདིར་མདོ་སྡེ་པས་རྣམ་རིག་པ་ལ་དོན་རིག་འཇོག་བྱེད་འདྲི་བ་མི་འཐད། རྡུལ་ཕྲན་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེ་ལ་ནུས་པ་མེད་པས་གཟུང་དོན་དུ་མི་འཐད། རྣམ་པ་གཏད་ཀྱང་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་འཇོག་བྱེད་འཁྲུལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེའི་རྩོད་པ་དང༌། སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་སྔོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་མ་གྲུབ་པར་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྔོན་པོ་ངེས་པ་མི་འགྲུབ་པས་འཇོག་བྱེད་དེ་མི་འཐད་པ་དང༌། མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།གཉིས་པ་དེས་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ཁེགས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་
པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ཁེགས་པ་དང༌། རིགས་པ་དེས་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྫས་གཞན་ཁེགས་པ། ཕྱི་རོལ་དོན་བཀག་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའོ།1

།དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔོར་
སྣང་དབང་ཤེས་མྱོང་བྱ་རྫས་གཞན་གྱི་མྱོང་བྱེད་མ་ཡིན་པ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་གཟུང་བྱ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ། དེས་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང༌། གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲགས་པས་འགལ་བ་མེད་པ། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལ་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་མི་འཐད་པའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༦༠ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༦༠ བ ༥ འགལ་བ་སྤང་བའོ།།

310 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གསུམ་པ་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཚད་འབྲས་དགག་མི་ནུས་པ་ལ་གསུམ། གཟུང་འཛིན་དོན་
གཞན་མེད་ཀྱང་རྫས་གཞན་དུ་སྣང་བའི་དཔེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་པ། ཕྱི་དོན་བཀག་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་མི་གནོད་པའོ།།
གསུམ་པ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་དོན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེས་ཕ་རོལ་གྱི་དྲི་བ། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་ཟེར་བའི་ཚིག་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་གཏད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེ་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནམ་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་དཔྱད་རིགས་པ། དེ་ལྟར་དཔྱད་ན་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་པ། ཤེས་པའི་རྫས་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་དེ་དགོད་པ། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་ཁེགས་པ། ཤེས་པ་སྔ་མའི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེས་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་འཐད་པའོ། །གསུམ་པ་དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་འཕྲོས་བཤད་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་རང་རིག་འབྲས་བུར་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་རང་གི་མྱོང་བྱ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་དོན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་འདོད་མི་འདོད་དུ་མྱོང་བ་ལ་དོན་འདོད་མི་འདོད་དུ་མྱོང་བར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་རང་རིག་འབྲས་བུར་རིགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། རྩོད་སྤང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱི་དོན་ཡོད་དུ་ཆུག་
ཀྱང༌། ཤེས་པ་རང་ཉིད་འདོད་མི་འདོད་དུ་མྱོང་བའི་དབང་གིས་དོན་འདོད་མི་འདོད་དུ་འཇོག་གི་དོན་གྱི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་རང་རིག་འབྲས་བུར་རིགས་པ་དང༌། བློས་མ་བཞག་པར་དོན་གྱི་ངོས་ནས་སོ་སོར་གྲུབ་པ་དགག །བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྔོན་པོ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན། 311

གཅིག་དགྲ་གཉེན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ། ལས་ཀྱིས་སོ་སོར་སྣང་བ་དགག་པ། འདོད་མི་འདོད་དུ་སྣང་བ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་གཅིག་དུ་མར་ཐལ་བ། འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དོན་གྱི་དབང་གིས་སོ་སོར་སྣང་བ་འགལ་བ། ལས་ཀྱིས་དོན་ལོག་པར་སྣང་བར་བྱེད་པས། དོན་འཁྲུལ་མེད་མཐོང་བར་བྱེད་པ་འགལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དབང་ཤེས་ལའང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་པས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བ་སྤང་བ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་འགལ་བ་སྤང་བ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་ཡང་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཤེས་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བྱ་རིག་པ་མ་གཏོགས་དོན་གཞན་རིག་པ་མ་ཡིན་པ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པའི་བྱ་བ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་དོན་དུ་འཇོག་ཅིང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པས་འགལ་བ་མེད་པ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གཅོད་པའི་རིག་ཤེས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང༌། རྩོད་སྤང་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། དོན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་ན་དོན་རིག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དོན་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་དོན་རིག་མ་གྲུབ་པ་འདོད་པ་གྲུབ་པའི་ལན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཕྱི་རོལ་མེད་ན་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་
གཉིས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དེར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ། དང་པོ་ལ་དཔེ་དངོས་དང༌། དེ་སྒྲུབ་པ་

312 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་བཀག་པ་ལ་རྩོད་སྤང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང༌། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དགོད། ཚུལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། འདི་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་བདེན་ན། གཅིག་ཉམས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅིག་ཡིན་པའང་ཉམས་པ་དང༌། དེ་ལ་དེ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅིག་ཏུ་བདེན་ན། བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དུ་མ་ཉམས་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་རྟགས་དེ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་དགོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་དོན་མེད་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། བདེན་རྫུན་ཕན་ཚུན་ཆོས་མཐུན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་པས་དགག་པའོ།།
གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་གསུམ། ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་འཛིན་པའི་
རྣམ་པ་དེ་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་དཔེ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་རང་རིག་ཚད་མར་བཤད་པ་དང༌། འདིར་དེ་འབྲས་བུར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཞིང༌། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དང༌། ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་ནས་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་དང༌། རང་གི་བདག་ཉིད་མྱོང་བར་བྱེད་རུང་རྣམས་མིང་ཐ་དད་ཀྱང༌། དོན་རང་རིག་དེའི་འཇོག་བྱེད་དུ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། དཔེ་དགོད་པ་དང༌། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་ཚད་འབྲས་ཕྱི་རོལ་དོན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་དང༌། དཔེ་དེ་སྒྲུབ་པ་དང༌། རྣམ་གཞག་དེ་ངོས་བཟུང་བའོ།།
གསུམ་པ་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚད་འབྲས་འཐད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་
གཉིས། བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། རང་རིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ཤེས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།313
དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད།1

།ཅེས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང༌།
དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན། །དེ་མེད་པར་ནི་དེ་མ་ཡིན།2

།ཞེས་པས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་སྤྱིར་བསྟན། ཚིག་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དེ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ། འདས་པ་དྲན་པའི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེའི་དཔེ། དེ་རྐྱེན་གསུམ་གས་བསྐྱེད་ཀྱང་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཆ་ནས་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཐད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་ཐུག་ཕྲད་དུ་འཛིན་པར་དགོས་ན་ཡང་འདས་པ་དྲན་པའི་བློ་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དང་རང་རིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །འདི་ལ་བཞི། ཡུལ་འདས་པ་དྲན་པའི་དྲན་བློ་དེ་རིགས་དོན་གཞན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད། དེ་མིང་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་བཀག་ཟིན་པ། དེ་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག །དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དྲན་བློ་དེས་དེ་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། རིགས་དེ་མི་རྟག་ན་གཞན་གྱི་བཏགས་པའི་རིགས་སུ་མི་འཐད། རྟག་ན་དྲན་བློ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགལ་བའོ།།
བཞི་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་བཞི། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་སྔོན་པོའ་རྣམ་པས་སྟོང་ ིཡང་དྲན་བློ་དེ་སྔོན་པོའ་རྣམ་ལྡན་དུ་འདོད་པ་དགག །དྲན་བློ་ཡུལ་གྱི་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་བ་ ིདགག །ཡུལ་གྱི་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེས་པས་རྣམ་ལྡན་དུ་འདོད་ན་དབང་ཤེས་ལ་མཚུངས། དྲན་བློའ་རྣམ་པ་དོན་རང་མཚན་གྱིས་གཏད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དྲན་བློའི་རྣམ་པ་དེ་དོན་ ིརང་མཚན་གྱིས་གཏད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྣམ་པ་དེ་དྲན་བློ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རང་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བས་གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་ན་དེ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ། སོ་སོ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཁྲུལ་མེད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་འགལ་བ། དེའི་ལན་དགག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༢ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༢ ཕྲེང་། ༡༢

314 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། རྫས་ཐ་དད་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ། རྫས་ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ན་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པ་མི་རུང་བའོ།།
གཉིས་པ་ཚིག་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་མདོའ་འགྲེལ་པ་ལས་ཇི་ལྟར་ ིའབྱུང་བའི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོས་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་པ་དང༌། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་མ་དམིགས་ན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་དང༌། དབང་ཤེས་དང་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་རྣམས་སྔ་མ་1

ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་གཟུང་རྣམ་རེ་རེས་ལྷག་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་པ་དགག །དེ་མེད་ཀྱང་དོན་ཤེས་ལ་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་ཡོད་པས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། སྣང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་པར་ཐལ་བ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་དགོས་པར་ཐལ་བ། རྫ་མཁན་མ་དྲན་པར་རྫ་བུམ་མི་དྲན་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དོན་འདྲ་བ་ལས་མ་འདས་པ་དང༌། དེའི་དཔེའོ།།
གསུམ་པ་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྔོར་སྣང་
དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་འཐད་ན་དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱང་དེར་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན་དྲན་ཤེས་ཕྱི་མས་དེ་གཉིས་པར་མི་ཕྱེད་པར་ཐལ་བའོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། སྔོན་པོའ་རྣམ་ ིཔ་ཅན་གྱི་དྲན་ཤེས་དང་པོས་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་སྔོན་པོའ་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དམིགས་པར་ཐལ་བ། ིརྣམ་པ་མེད་ན་དབང་ཤེས་གཅིག་པོ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་དྲན་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་དེ་དང་འབྲེལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༦༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༦༤ ན ༤ སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།315
བར་མི་དྲན་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་ཁས་མ་བླངས་པར་སྒྲུབ་པ། ཕྱི་རོལ་ཁས་བླངས་ནས་སྒྲུབ་པ། ཁས་མ་བླངས་པའི་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱི་རོལ་དགག་པ་དངོས་དང༌། བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་དགོད། ཚུལ་སྒྲུབ། དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་དཔེ། མི་མཐུན་དཔེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
དགག །མེད་པའི་གནོད་བྱེད་སྤང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་དང་འབྲས་རྟགས་མི་འཐད་པའི་གནོད་པ་དང༌། དེ་སྤང་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དུ་བ་དུ་བའི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེ་ན་དེ་མེས་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་བ། འདོད་ན་འབྲས་བུ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་མི་རྟོགས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། དེ་མེད་ཀྱང་འབྲས་རྟགས་འཐད་པ། དེ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཐད་པ། དེ་མེད་ཀྱང་མཁས་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་འཐད་པ། དེ་ཡོད་ཀྱང་བློ་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ཕྱི་རོལ་ཁས་བླངས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། དབང་ཤེས་མ་
འཁྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ། འཁྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ། དོན་གཅིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བར་མཚུངས་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱིས་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྣང་བ་མི་འགལ། དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དཔེ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མར་མེའི་རྩེ་མེའོ་ཁྲ་སྒོར་བ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དབང་ཤེས་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དགག །དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དགག །དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་དབང་པོ་མ་བསླད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། དེའི་དབང་པོ་བསླད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རབ་རིབ་ཀྱིས་དབང་པོའ་སྐྱོན་སྦྱངས་པར་ཐལ། དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ ིཤེས་པས་མཐོང་བའི་ཁྲ་སྒོར་བས་དབེན་པའི་མར་མེའི་རྩེ་མོ་ཡང་མཐོང་བར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་

316 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པ་ལ་གསུམ། ཁྲ་སྒོར་བ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེས་ན་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ། དེ་སྐྱེ་བ་མར་མེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་ཐལ་བ་དངོས་དང། མར་མེ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ཁས་མ་བླངས་པའི་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་
ཅན་དུ་སྒྲུབ། རྣམ་པ་མེད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མེད་ན་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་དོན་གཅིག་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྣང་བ་མི་རུང་བའི་ཐལ་བ་དགོད་པ། དེའི་ལན་དགག་པ། རྣམ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་ཡུལ་དེར་འདོད་པའི་ལན་དགག །དེ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་བཞི། སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོད་མ་ཆོད་བརྟགས་ལ་དགག །ཐག་རིང་བ་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ་སྣང་བ་མི་གསལ་བས་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཕྲ་མོ་མ་མཐོང་བས་མི་གསལ་བ་དགག །སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་དུ་འདོད་པ་ཁས་བླངས་འགལ། ཐག་རིང་བ་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ་སྣང་བ་མི་གསལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་ལ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མེད་ན་རགས་པ་ཆ་མེད་ཅིག་ལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད། རྣམ་པ་མེད་ན་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་ལ་དེའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་སྣང་བ་མེད་པ་དང༌། དོན་གཅིག་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྣང་བ་འགལ་བས་དགག་པའོ། །བཞི་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དྲི། ལན་དགག །འདི་ལ་གསུམ། ཐག་ཉེ་བ་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ་སྒྲིབ་རྡུལ་སྲབ་པ་བཞིན་དུ་སྣང༌། རྡུལ་ཀྱང་སྲབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མི་གསལ་བར་ཐལ་བ། རིང་བ་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ་སྒྲིབ་རྡུལ་མཐུག་པ་བཞིན་དུ་སྣང་རྡུལ་ཡང་མཐུག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་གསལ་བར་ཐལ་བ་དང༌། ཉེ་བས་གསལ་ན་མིག་དང་ཕྲད་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་དབང་གིས་ཡུལ་
དབང་བར་དུ་རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་མཐོང་བའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།317
དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས་གཟུགས་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་ན་སྒྲིབ་བྱེད་གཅིག་པུ་མཐོང་བར་ཐལ་བ། མི་སྒྲིབ་ན་ལས་གཟུགས་དང་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་མཐོང་བར་ཐལ་བ། ལས་ཀྱིས་གང་རུང་རེ་སྒྲིབ་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་བའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཟུགས་མཐོང་བ་མེད་པས་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་རྣམ་མེད་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་པ་མེད་ན་རྡུལ་ཕྲན་གཟུང་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་མི་འཐད། རྟག་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མེད་ན་གཟུང་ཡུལ་གསལ་བ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དུས་མཉམ་གཟུང་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཕན་མི་འདོགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་ཡུལ་གསལ་བ་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་ལ་ལོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན། དེའི་ལན་དགག །རྣམ་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་གསལ་བ་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཕན་མི་འདོགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་ཡུལ་གསལ་བ་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དགོད་པའོ། །འདི་ལ་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ། རྟགས་དགོད་པ་དངོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟག་པས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ན་ཤེས་པ་ཀུན་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དགག །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ། དེ་འདོད་ན། གང་གིས་ཤེས་ལ་མེད་གསལ་འགྱུར།1

།ཞེས་པའི་སྐྱོན་
ལས་མ་འདས་པའོ། །གཉིས་པ་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་པོ་དེ་རང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབས་པས་རང་རིག་ཤགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། དེར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྣམ་པ་མེད་ན་གཟུགས་ཤེས་དང་སྒྲ་ཤེས་སོ་སོར་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། དེའི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ། མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་པོར་མི་སྣང་ན་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་མི་འཐད་པའི་དཔེ།
གཉིས་པ་རང་རིག་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་
དང༌། མདོ་མཛད་པའི་ལུང་གི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བློ་རང་རིག་ཏུ་བསྒྲུབ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༦༣ ཕྲེང་། ༦

318 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པ་དང༌། བློ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབས་པས་རང་རིག་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དངོས། འདི་ལ་གཉིས། རང་རིག་མེད་ན་ཉམས་མྱོང་མ་ལུས་པ་ལྡོག་པར་ཐལ་བ། དེས་བློ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག །རང་རིག་མི་འཐད་པ་དཀར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟགས་ནས་ཀྱང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྔ། རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་སྔ་མ་མྱོང་བ་མི་འཐད། རང་རིག་མེད་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བ། དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་ན་ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བ། འདོད་ན་གནོད་པ་བསྟན་པ། རྣམ་པ་མ་མྱོང་ན་ཡུལ་ཡང་མ་མྱོང་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདྲ་བས་མྱོང་བ་དགག །འདྲ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དེའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་དུ་ཐལ་བ། དེའི་ལན་དགག་པ། འགལ་བ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བློའ་འདྲ་བས་མྱོང་བ་འཇོག་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་ ིདགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། དེ་ལྟ་ན་འདྲ་བས་མྱོང་བ་འཇོག་པ་འགལ་བ། མྱོང་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། འཇིག་རྟེན་ནའང་དོན་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཇོག་བྱེད་དུ་གྲགས་པའོ། །གསུམ་པ་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མྱོང་བ་ལ་ཡུལ་མྱོང་དུ་འཇིག་རྟེན་དུ་གྲགས་ཀྱི་དོན་གཞན་མྱོང་བ་མེད་པ་དང༌། འདྲ་བ་བློའ་ངོ་བོ་ཡིན་ན་དོན་རིག་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ ིསྤང་པའོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། རྣམ་པ་མེད་ན་དོན་རིག་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང༌། མྱོང་བ་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།གཉིས་པ་འདྲ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ལ་གསུམ། འདྲ་བས་མྱོང་བ་འཇོག་པ་
དགག །སྐྱེས་འདྲ་བས་འཇོག་པ་དགག །ངེས་ཤེས་དང་གསུམ་གྱིས་འཇོག་པ་དགག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་ཤེས་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲ་ན་ཤེས་པ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་འགའ་འདྲ་བས་འཇོག་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མྱོང་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། དེའི་རྩོད་པ་དང༌། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཕྱི་མས་སྔ་མ་མྱོང་བར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།319
བྱས་ནས་མྱོང་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ། སྐྱེས་འདྲ་བ་ཡོད་པས་ངེས་པ་འདྲེན་ན་དབང་ཤེས་ཕྱི་མས་སྔ་མ་མྱོང་བར་ཐལ་བ་ལ་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་དཀར་འཛིན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ལ་གསུམ། དཀར་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བ་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་དང༌། དེའི་དོན་ལ་དྲི་བ། དྲིས་པའི་ལན་དགག་གོ །འདི་ལ་གཉིས། དཀར་སོགས་གསལ་བར་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་དཀར་འཛིན་དམིགས་པ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དགག །དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་རང་རིག་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། དཀར་སོགས་གསལ་བར་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་དཀར་འཛིན་དམིགས་པ་ལས་རྫས་གཞན་ན་དཀར་པོ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དཀར་པོ་གསལ་བར་དམིགས་པ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་གཅིག་གི་དམིགས་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ། དེ་དཀར་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་དམིགས་པར་ཐལ་བ། དེའི་ལན་དགག་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཀར་སོགས་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་དཀར་པོའ་འབྲེལ་བ་མི་ ིཤེས་པ་ཤེས་པ་དཀར་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་དམིགས་པར་ཐལ་བ། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཁས་བླངས་པ། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ།།
གསུམ་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། དཀར་པོའ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་ཤེས་ ིཔ་དེ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་པའི་རྩོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། བློར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་ན་རང་རིག་གྲུབ་པ་དང༌། རྣམ་པ་མི་འདོད་ན་དོན་དང་ཤེས་པ་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། རང་རིག་མེད་ན་དོན་རིག་ཀྱང་མེད་པ་དང་འདྲ་བས་རང་རིག་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པ་བཀག་ཟིན་པ། དཀར་པོའ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་རང་གི་ ིདངོས་རྒྱུའི་དུས་ན་འདས་པའི་དཀར་པོ་དང་དཀར་འཛིན་འདྲ་བར་གསལ་བར་མི་སྣང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ། ཐལ་བ་དགོད་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་རང་རིག་གྲུབ་པ་ལ་དངོས་དང༌། རང་མི་རིག་ན་དོན་ཡང་མི་རིག་པའོ།།
གཉིས་པ་བློ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རང་བློ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
པ་དང༌། ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་གྱིས་

320 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། བློ་ཕྱི་མ་གཅིག་གིས་རྣམ་མེད་དུ་མྱོང་བ་དགག །རྣམ་མེད་དུ་མྱོང་ན་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་མྱོང་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་མེད་དུ་མི་མྱོང་བའི་དམ་བཅའ་དང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་བཞི། རྣམ་མེད་དུ་མྱོང་ན་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་བཞན་གྱིས་མྱོང་བར་ཐལ་བ། དེའི་ལན་དགག་པ། གཟུང་རྣམ་བློའ་ངོ་བོ་ཡིན་ན་བློ་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་ཏུ་གྲུབ་པ། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་འཛིན་ ིཡང་མ་མྱོང་བའི་ལན་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་འཛིན་པའི་བློ་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་གིས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་སྣང་བ་གཉིས་ཚོགས་ཁས་ལེན་དགོས་པ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་རྣམ་མེད་ཐུག་ཕྲད་དུ་འཛིན་པ་འགལ། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་མ་གཟུང་ན་དེའི་སྤྱི་དོན་གཞན་འཛིན་པ་བཀག་ཟིན་པའོ།།
བཞི་པ་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་གཟུང་ཡང་མ་མྱོང་བའི་ལན་དགག་པ་ལ་དེའི་རྩོད་པ་དང༌།
དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། རང་གི་བདེ་སྡུག་དང་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་པར་མཚུངས་ན་མྱོང་མི་མྱོང་གི་དབྱེ་བ་འགལ་བ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལས་དབང་གིས་རང་གི་བདེ་སྡུག་མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་བདག་ཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པས་མྱོང་ལ་ཤེས་པ་གཞན་ལ་དེ་མེད་པས་མི་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྣམ་པ་མེད་ཅིང་མ་མྱོང་ན་གཏན་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། རང་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་མྱོང་མི་མྱོང་གི་དབྱེ་བ་བཀག་ཟིན་པའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་མྱོང་ན་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་མྱོང་བར་ཐལ་བ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད་པ། དེའི་ལན་དགག་པ། དམིགས་མྱོང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་དབང་དང་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཕྲད་པ་མེད་པས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣལ་འབྱོར་པས་མི་མྱོང་བའི་རྩོད་པ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་མྱོང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེ་ལན་དུ་མི་རིགས་པ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། བདེ་སྡུག་གི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པར་དེ་མི་མྱོང་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་མྱོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།321
གཉིས་པ་བློ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། བློ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་
ན་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་འདོད་ན་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པ་དང༌། སྲིད་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དྲི་བ་དང༌། དྲི་བ་དེ་མཐའ་ཆོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། དགག་པ་དངོས། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་འཁྲུལ་བ་དང༌། དོན་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བ། བློ་མ་གྲུབ་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་དེ་རྟགས་སུ་མི་རིགས་པའོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ། དོན་གསལ་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པ་དང༌། གསལ་བ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པ་དང༌། རང་བློའ་ཆོས་ ིརྟགས་སུ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་གྱིས་གསལ་བའི་བློ་བློའ་སྔ་རོལ་ཏུ་མ་གྲུབ་ ིཔས་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེ་བཀག་པས་བློས་གསལ་བའི་དོན་ཡང་རྟགས་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་རྒྱས་བཤད་དོན་བསྡུ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟག་པ་ཡིན་ན་སྔར་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པ། དེ་ཡོད་ན་འཇིག་པར་ཐལ་བ། དོན་གྱིས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་ཤེས་མི་ཤེས་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་ཤེས་པ་མི་འཐད། དེའི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་མི་ཤེས་པ་རྟགས་སུ་མི་འཐད་དོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་ཤེས་པ་བློའ་སྔར་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དེས་ན་བློའི་གོ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་ ིགསལ་ཚད་མས་མ་ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་ན་དོན་ཐམས་ཅད་རང་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་དང༌། འདོད་ན་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ཀྱང་རང་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་བའོ།།
གསུམ་པ་རང་བློའ་ཆོས་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ། རང་བློའི་ཆོས་མངོན་སུམ་ ིགྱི་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་སུ་མི་འཐད། རྟགས་ལ་དགག་པ། དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བློའ་ཆོས་རང་བློ་དང་རྒྱུ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་ན་རང་བློའི་སྔར་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་སུ་མི་ ིའཐད། རྒྱུ་ཚོགས་གཞན་ལས་སྐྱེས་ན་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ། རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་མེད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཡུལ་དབང་པོ་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ལས་གཞན་དེ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་

322 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སུ་མི་འཐད་པ། དེ་གསུམ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་མིན་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དབང་ཡིད་གཉིས་དེ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དོན་ལྔ་པོ་ཡང་དབང་ཤེས་ཕན་བྱེད་དུ་ལོག་པས་ལྡོག་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་སྲིད་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པ་ལ་བཞི། རང་བློ་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་མེད་པ་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན། དེའི་ལན་དགག་པ། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ཚད་མས་མི་གྲུབ་པ། བློ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཡང་བློ་ཕྱི་མས་མྱོང་བ་མི་འཐད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བློ་མ་གྲུབ་པའི་སྔར་གཞན་བློའ་སྟེང་དུ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་ན་ཐུག་ ིམེད་དུ་ཐལ། བློ་ལས་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་དོན་གྱི་རྟགས་ལས་བློ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཁྱོད་ལྟར་ན་བརྗོད་གཡོ་འགུལ་སོགས་བློ་དང་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས་གཞན་བློ་དཔོག་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི། བློ་སྔ་ཕྱི་མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པ། དེ་ཡི་རྒྱུ་མཚན། དེའི་ལན་དགག་པ། བློ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པའི་རྒྱལ་དཔོག་པས་ཀྱང་ཡིད་བྱེད་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཁས་ལེན་དགོས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་གསལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། དེ་དགག་པ། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཕྱི་རོལ་གསལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཤེས་པ་གསལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། བློ་ཕྱི་མ་ལ་སྔ་མའི་རྣམ་པ་སྣང་ན་ཕྱི་མ་རང་རིག་ཏུ་གྲུབ་པ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡང་བློ་སྔ་མའི་གསལ་བྱེད་དུ་ཐལ་བའོ།།
གསུམ་པ་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི། ཤེས་པ་རང་གསལ་བའི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་པས་གསལ་བ་འཐད། ཕྱི་རོལ་གསལ་བར་སྣང་བས་གསལ་བ་འཐད། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་དང་འདྲ་ཡང་དེའི་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ། ཕྱི་རོལ་གསལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་པ་མདོ་མཛད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་རང་རིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མདོ་མཛད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པ་དགག །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་དུ་མ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།323
རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ལ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པ། དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ལ་དེས་མྱོང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་སྤེལ་མར་སྐྱེ་བ་དགག །དེ་མི་སྐྱེ་བར་འཐད་སྐྱེ་བ་དགག །དེ་སྤེལ་མར་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་མེད་པས་ཡི་གེ་རིང་པོ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པས་དགག །ཡི་གེའི་ཆ་སྔ་མ་མཐའི་བར་དུ་གནས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་མེད་པས་དེའི་ཆ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་ཐལ་བ། དེ་མེད་པས་ཡི་གེ་རིང་པོ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། ཡི་གེའི་ཆ་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཚོགས་ནས་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དགག་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡི་གེའི་ཆ་སྔ་མ་མཐའི་བར་དུ་གནས་ན། མཐར་སྐད་གསང་མཐོན་
པོར་ཐོས་པ་དང་ཆ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་ཐལ་བ། སྔ་ཕྱི་ཆ་ཤས་མེད་པས་ཡི་གེ་རིང་པོ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། ཆ་ཐ་མའི་འོག་ཏུ་གཟུང་ཡུལ་འདས་པས་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་ཡང་མི་གནས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དངོས། གནས་ན་རྟག་པར་ཐལ་བ། དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཡི་གེ་རིམས་མེད་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་པ་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བ། ཡི་གེ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཀུན་སློང་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ། ཡི་གེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་གསལ་བྱེད་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་སྤེལ་མར་མི་སྐྱེ་བར་འཐད་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཡི་གེའི་1

རིང་པོའ་ཆ་ཐ་མ་འཛིན་པའི་རྗེས་ ི 2

ཤེས་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བའི་རྟོག་པ་དང༌། ཉན་ཤེས་ཡི་གེ་རིང་པོ་མི་འཛིན་པས་དེ་འཛིན་གྱི་རང་3

བློ་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་
ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། བར་ཆད་པར་མཐོང་ཡང་བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༧༡ ན ༢ ཡི་གེ་རིང་པོའ་ི
2 ཞོལ། ཤོག ༧༡ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༧༡ ན ༢ རྫས་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བའི་རྩོད་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༧༡ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༧༡ ན ༢ རིང་བློ་དྲན་པ་

324 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྤེལ་ནས་སྐྱེ་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་དེ་འཛིན་པའི་བློ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བ། འཇུག་པ་མྱུར་བས་བར་མ་ཆད་དུ་འཁྲུལ་བ་བཀག་ཟིན་པ། དེས་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་ཨ་ཐུང་ངུ་གཉིས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཅིག་ཅར་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་རྩོད་ལན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བར་ཆད་པར་མཐོང་ཡང་བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དབང་ཤེས་ཡིན་པ་དགག །དེ་རྟོག་པར་སྒྲུབ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་བར་ཆད་པར་མཐོང་ཡང་རྟོག་པས་བར་མ་ཆད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་བློ་གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ། ཡི་གེ་རིང་པོའ་ཆ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན། དེས་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཆ་བར་མ་ ིཆད་དུ་སྐྱེ་བ། བར་ཆད་པར་མཐོང་ཡང་བར་མ་ཆད་སྒྲོ་འདོགས་པ་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡི་གེའི་ཐུང་མཐའ་ཡང་མིག་འཛུམ་པའི་ཡུན་ཚོད་དུ་གནས་པ། དེ་ཡང་རྡུལ་ཕྲན་གོ་ས་དུ་མ་བསྒྲེ་བའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་དགོས་པ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ངོས་བཟུང་བའོ།།
གཉིས་པ་དེ་རྟོག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། སྔར་གྱི་དེ་འདིའོ་སྙམ་པའི་བློ་དྲན་ཤེས་
ཡིན་པ། དེ་ལ་གསལ་སྣང་མི་སྲིད་པ། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བར་ཆད་པར་མཐོང་ཡང་རྟོག་པས་བར་མ་ཆད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དགག་པ་ལ་དེའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། ཡི་གེ་རིང་པོ་དང་དེ་འཛིན་ཉན་ཤེས་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པ། ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག །དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་པ་སྔ་མ་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་པའི་རྩོད་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དྲི་བ། དྲིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། བློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བ་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ། སེམས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་སྐབས་མེད་ཅེས་པའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་རིགས་མཐུན་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་ལ་བཞི། ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་
བསྟན་པ་དེས་རྒྱལ་དཔོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་སྔར་གྱི་དེ་འདིའོ་སྙམ་པའི་བློ་ལ་གསལ་སྣང་ཡོད་པས་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་བསལ་བ་དང༌། སྐྲ་བྲེགས་པ་དང༌། སྒྱུ་མའི་སྒོར་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།325
སྔ་ཕྱི་དང་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་སོགས་ལ་སྔར་གྱི་དེ་འདིའོ་སྙམ་པའི་བློ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བ་དང༌། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པས་སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པ། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པའི་བློ་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཟད་དབང་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའོ།།
གཉིས་པ་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པ་
ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་རིམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔོན་པོ་དང་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཤིང་དེ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཏུ་གཟུང་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་མྱོང་ན་སོ་སོར་མི་དྲན་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྔོན་པོ་དང་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་རིམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།
གཉིས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་བཞི། མྱོང་
བྱེད་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་ཡང་མྱོང་བྱེད་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་དྲི་བ་དང༌། དེ་ཡང་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་ན་དེའི་ཉེར་ལེན་གང་ཡིན་དྲི་བ། དྲིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ། ཤེས་པ་ཕྱི་མས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་བློ་སྔ་མ་གཉིས་ཀ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུང་བྱ་སྔ་མ་དེ་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དོན་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ། རྟོག་པ་དོན་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་འཕོ་བའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད་པ། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ། གཟུང་བྱ་སྔ་མ་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་དེ་མྱོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། དེ་ཡིན་ན་དེ་མྱོང་བ་ལ་ཕྱི་ཡི་ཡན་ལག་གང་གིས་ཀྱང་གེགས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་ཉེ་བས་ཀྱང་གེགས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེའི་དམ་བཅའ་དང༌། ཕྱི་རོལ་ཉེ་བས་རང་གི་གཟུང་བྱ་མྱོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་ཉེ་བའི་སྐྱེས་བུས་རང་གི་གཟུང་བྱ་མི་མྱོང་བར་ཐལ་བ། དེའི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཕྱི་རོལ་མི་ཉེ་བ་མི་

326 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྲིད་པ། མྱོང་བ་མེད་ན་དྲན་པ་ཡང་མེད་པས་དེ་ལ་སྨད་པའོ།།
གསུམ་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་འཕོ་བའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་
བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཟད་ནས་དོན་ལ་འཕོ་བ་དགག །རང་གི་ཉེར་ལེན་མྱོང་བྱ་ཡིན་ན་གཟུང་དོན་ལས་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཞན་མེད་པ། ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ནུས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་ནས་དོན་ལ་འཕོ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྔ། ཤེས་པ་སྔ་མའི་ནུས་པ་ཟད་ན་དོན་ལ་འཕོ་བ་མི་འཐད། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ཆགས་པའི་ཚེ་ཉན་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཤེས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་སྔ་མ་ནུས་པ་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ། ཀུན་གཞི་ལས་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་སྐྱེ་ཡང༌། དེ་ལྟར་ཆགས་ཚེ་མི་སྐྱེ་བས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནུས་པ་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་འགྲུབ། དེ་མི་ལྟོས་ན་ནུས་པ་མཚུངས་པའི་ཡིད་ཕྱི་མ་སྔ་མ་ལ་མི་ལྟོས་པ། ཡིད་ཤེས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནུས་པ་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཡིད་རྟག་པ་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དགག །བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ལས་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག །དེས་1

འབྱུང་ལུང་རྟག་པ་དང་སྐྱེས་བུ་རྟག་པས་བྱ་བ་རིམས་
ཀྱིས་བྱེད་པ་ཁེགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་དེས་2

ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། འཇུག་ཤེས་དྲུག་ཀ་རྒྱུ་ནུས་ལྡན་
དུ་ཡོད་པའི་ཚེ་ཡིད་རྣ་བའི་དབང་པོའ་སྒོར་ཞུགས་པས་གཟུགས་འཛིན་སོགས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ། ིབདག་ཡིད་ཕྲད་པའི་ཚེ་སྐྱེ་ན་ཡིད་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་གཅིག་ལས་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ན་མར་མེ་གཅིག་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང༌། ཡིད་རྟག་པ་ལ་ཤེས་པ་དུ་མ་རིམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྐྱེའོ།།གཉིས་པ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ལས་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༣ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༧༣ ན ༢ ངེས་འབྱུང་ལུང་
2 ཞོལ། ཤོག ༧༣ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༧༣ ན ༢ ཡིད་ངེས་ཤེས་པ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།327
གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ཕྱིས་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནུས་པ་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབས་པས་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ཉེར་ལེན་མྱོང་བྱ་ཡིན་ན་གཟུང་དོན་ལས་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཞན་མེད་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། དེ་ལ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བས་མ་ངེས་པ་མེད་པ། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བ་སྔར་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་ཕྱིས་མ་ཡིན་པ་སྲིད་ནའང་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ནུས་པ་གཉིས་ཡོད་པས་གཟུང་དོན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་ནས་དོན་ལ་འཕོ་བ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། གཟུང་དོན་ལ་གཟུང་དོན་སྤངས་པའི་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཞན་མེད་པ། དེའི་དཔེ། དཔེ་དེ་སྒྲུབ་པ། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །འདི་ལ་བཞི། བློ་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཡང་གཟུང་དོན་སྤངས་པའི་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཞན་མེད་པ། བློའ་ིགཟུང་དོན་ཡོད་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་མྱོང་བྱའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པ། དེ་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྔར་རགས་པ་ཕྱིས་ཕྲ་བར་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སྔར་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པ་ཕྱིས་མིན་པ་སྲིད་ནའང་བློ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། བློ་སྔ་མ་ལ་ནུས་པ་དོན་གཞན་དུ་མ་ཡོད་
པས་ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་པས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྒྱུ་ལ་ནུས་པ་དོན་གཞན་དུ་མ་མེད་ནའང་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་བྱེད་པ་མི་འཐད། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ། དེ་དང་རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་པར་བཤད་པ་མི་འགལ་བའོ། །གསུམ་པ་བློ་ཕྱི་མས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་བློ་སྔ་མ་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་ཤེས་པ་ལ་མྱོང་བྱེད་མེད་པ་དགག་པའོ། གཉིས་པ་ལ་ཨ་ཨི་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཨི་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྣང་བར་ཐལ་བ། ཨ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སྣང་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་དང༌། ཐལ་བ་དགོད་པ་

328 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཞན་བློ་བཞིན་དུ་རང་བློ་ཐམས་ཅད་མ་མྱོང་བར་ཐལ་བ། རང་རིག་མེད་ན་རང་མྱོང་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་གཞན་མྱོང་མངོན་སུམ་མིན་པའི་ལན་མི་འཐད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་པ། ཤེས་པ་གསལ་བར་འཐད་པ། རང་མི་གསལ་ཡང་གཞན་གསལ་ན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ།། །།
༈ གཉིས་པ་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་གཞན་
དོན་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དངོས་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་གི་མཐོང་བ་སྨོས་པའི་དགོས་པ། དོན་སྨོས་པའི་དགོས་པ། རབ་གསལ་བྱེད་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དགག་པ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། རང་གི་ཐལ་ངག་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་ལུང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་སྤྱིར་དགག །ལུང་རྟགས་འདིའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རུང་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་ལུང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ལུང་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚེ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག །སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་མེད་དོན་ལ་གནས་པས་ཁས་ལེན་པར་འདོད་པ་དགག །སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་གནོད་པ་གཞན་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུང་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། ཚིག་ཙམ་མི་འཐད་པ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་རྟགས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ། གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན་བརྗོད་རིགས་པ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་བརྗོད་པས་ལུང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ། དེས་ན་ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའོ།།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།329
གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་པ་དང་ལུང་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་མེད་པ། ལུང་དེའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གནོད་པས་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ། དེའི་དོན་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པས་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་ན་ལུང་དེ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་ཀྱང་བསྟན་དགོས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱང་བརྗོད་དགོས་པ། དེ་ཐབས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་འཇིག་སྒྲུབ་བྱེད་དང་སེམས་མེད་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་དགོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་ཙམ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པ། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེ་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་གསུམ་གང་གི་ཡང་ནང་དུ་མ་འདུས་པ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་རྒོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ། དེ་མེད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས། ཚུལ་གསུམ་མཐར་དོན་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པ། ལུང་རྩོམ་པ་པོའ་འདོད་པས་བཞག་པ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ ིཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའོ།།
གསུམ་པ་རབ་གསལ་བྱེད་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་གཞན་
དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པས་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ཁེགས་པ། དེ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ། དེ་དེ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཕྱོགས་ཚིག་དང་རྟགས་ཚིག་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཕྱོགས་ཚིག་ཚད་མར་བཤད་པ་དེ་ཕྱོགས་ཚིག་སྨྲ་བ་པོའ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློབ་དཔོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཞེད་ཀྱི་ཞེན་པའི་ ིབརྗོད་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་གཉིས་གོ་བྱེད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྟོན་བྱེད་དུ་བཤད་པས་དེ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཚིག་ལ་དེ་མེད་པ།

330 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རྟགས་ཚིག་ལ་དེ་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་དེར་འདོད་པའི་རྩོད་སྤང༌། རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པས་དེར་འདོད་པའི་རྩོད་སྤང༌། རིགས་པ་ཅན་པའི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེས་ན་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་གི་ཐེ་ཚོམ་དང་ཤེས་འདོད་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ། ཚིག་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་ན་སྒྲ་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ། དེས་ན་ཕྱོགས་ཚིག་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་གྲུབ་བོ།།
གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེའི་ལན་བཤད་ཟིན་པ།
ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཡང་རྟགས་ཚིག་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་ན་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བར་འགྱུར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་དེར་མི་འགྱུར་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། རིགས་པ་ཅན་གྱི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་སྨྲས་མོད། སྨྲས་སུ་ཟིན་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན། ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་མེད་ན་དེར་འགྱུར་སྲིད་ནའང་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་གི་རྣམ་བཅད་དེས་སྐྱོན་དེ་མེད་པ། མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་དམ་བཅའ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་ངེད་ལྟར་ན་ཡང་གྲུབ་ཟིན་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི་འདིར་ནི་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་པའི་རྩོད་པ། འོ་ན་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་དགག་པའོ།།
གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཤུགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱ་
བཤད་པ་དང༌། དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ། གཞན་གྱི་རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་སྨོས་པའི་དགོས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།331
པ་དང༌། མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ།།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་རྒྱས་བཤད། རང་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཁོ་ན་
རྒྱས་པར་བཤད་པ། མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་སྨོས་པའི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང༌། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དགོས་པ་དངོས། ཞེ་འདོད་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ། ཞེ་འདོད་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། དེས་རྒྱང་པན་1

གྱི་སྦྱོར་
བ་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་ཀྱང་རྒོལ་བའི་ཞེ་འདོད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་དཔེ། རང་སྒྲ་སྨོས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤང༌། རྒོལ་བའི་ཞེ་འདོད་གཅིག་པུ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་དེ་བཀག་པའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་སུ་ཕྱེད་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་སུ་མ་སྨྲས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་དཔེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་འགལ་རྟགས་སུ་བསྟན་པའོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྒྱང་པན་གྱི་རྟགས་འགལ་བ་དང༌། དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། ཡ་གྱལ་བཀག་པའི་གང་རུང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པས་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འཐད་པ། རྒྱང་པན་གྱི་དམ་བཅའ་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། སྒྲ་བུམ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཙམ་གྲུབ་པས་དེ་སྒྲ་ལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཡོད་ན་སྐྱོན་མེད་ན་ཡང་དེ་བཀག་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ། མི་རྟག་པ་སྒྲས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་དེ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མི་རྟག་པ་སྒྲས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ། རྣམ་གཅོད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་དེ་ལས་གཞན་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པ། གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༦ བ ༢ དེས་རྒྱང་འཕན་གྱི་ ཞོལ་ནང་རྒྱང་འཕན་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་།

332 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྤྱི་དོན་གཞན་དང་སྒྲས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པའི་དེ་དོན་གཞན་བཀག་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་བསལ་བ། ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་དེར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་སྨོས་པའི་དགོས་པ། ངོ་བོ་ཁོ་ནའི་ཚིག་ཕྲད་བཤད་པ། རང་ཉིད་སྨོས་པའི་དགོས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ། རང་ཉིད་སྨོས་པའི་དགོས་པ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག །རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒོལ་བ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ཏན་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག །ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་མ་གཏོགས་གནས་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དྲི་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་སྒྲ་དེར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་ཐལ་བ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ནམ་ཡོན་ཏན་བཀག་པ་ལ་མཚུངས་པ། ཆོས་ཅན་སྐབས་སུ་བབ་མ་བབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལན་དུ་མི་རུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་བཞི། རྒོལ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དཔག་འདོད་སྐྱེ་བ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ། དེ་དག་མེད་པར་དཔག་འདོད་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་སྨད་པ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒོལ་བ་ནམ་ཡོན་ཏན་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པར་འདོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ནམ་ཡོན་ཏན་ལ་གནོད་པས་མི་རྟག་པ་ལ་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དགག །ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དུས་ངོས་བཟུང་བ། གནས་གསུམ་ག་ལ་དེ་གནོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ལུང་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པ། དེས་ན་དེ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་ཁས་ཀྱང་མ་བླངས་པ། ཚད་མར་ཁས་མ་བླངས་པས་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཚེ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ། ལུང་རྣམ་དག་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།333

གིས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པ། དེར་ཡང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།
གསུམ་པ་གནས་གསུམ་ག་ལ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། དེ་འཇུག་
ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ལུང་དོན་མཐའ་དག་དང་མི་འགལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག །དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགོས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ། དེས་ན་ལུང་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བུས། དུ་བ་ལས། ལ་ལ་མེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ། སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པར་སྨད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་ལས་བཤད་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དཔེ་ལ་བསྟན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག །ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་དེ་ལས་བཤད་པ་ཀུན་གྱིས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག །ལུང་དོན་བཀག་པ་གཏན་ཚིགས་དང་རྒོལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། དེར་འདོད་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ། སྒྲ་ལ་ནམ་ཡོན་ཏན་མ་གྲུབ་པས་མི་རྟག་པ་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ། དེ་ལ་དེ་བཀག་པས་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེ་བཀག་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ། རྒོལ་བའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ། ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་འདོད་པ་རྒྱལ་རིགས་ངན་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་བཀག་པས་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་ལ་མི་གནོད་པ། རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་མི་གནོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་ལ་ནམ་ཡོན་ཏན་བཀག་པའི་ཆ་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པས་དེར་འདོད་པ་དགག །སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་ལྟར་སྣང་བཀོད་པ་དང་མི་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། གསུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགོས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། སྒྲ་ལ་ནམ་ཡོན་ཏན་བཀག་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ། སྒྲ་ནམ་ཡོན་ཏན་བཀག་པ་

334 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དང་མི་རྟག་པ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་དེ་བཀག་ན་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ་དང༌། ནམ་ཡོན་ཏན་སྒྲའི་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བས་དེ་བཀག་ན་དེ་ལ་གནོད་པའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པ། གནོད་ན་རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་ལ་དེ་བཀག་པས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགལ་བའོ།།
གཉིས་པ་རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཁས་བླངས་བརྗོད།
དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེ་ལས་བཤད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་དམ་བཅར་ཐལ་བ། དེ་ངེས་གཟུང་དང་འདོད་ཚིག་གིས་བསལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱར་རིགས་པས་ཐོབ་པ་ཚིག་གིས་ལྡོག་མི་ནུས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་པས་དམ་བཅའ་མིན་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་དང༌། རང་སྒྲ་སྨོས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལུང་དོན་གཞན་ཡང་དེར་ཐལ་བ། དེ་འདོད་ན་དེ་ལས་བཤད་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དངོས་དང༌། རྩོད་པའི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ལས་འདོད་པས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ནུས་སུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྒྲ་སྨོས་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེའི་ཚེ་འདོད་པས་དེ་མི་བྱེད་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མེད་པས་དགག་པའོ། །འདི་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒོལ་བ་ཡང་དག་ལ་དེ་མེད་པ་དང༌། རྒོལ་བ་རྨོངས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་དགག་པའོ། །བཞི་པ་རང་སྒྲ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་དོན་རྩོད་གཞི་ཡིན་པ་སྤངས་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲུབ་པ་དེར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྨོས་པ་དགག །ཆོས་ཅན་གྲུབ་ཟིན་དུ་བསྟན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྨོས་པ་དགག །ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་ཁྱད་ཆོས་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རང་མཚན་གྱི་མཐར་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།335
ཐུག་པ་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཅན་ལས་མེད་ན་ཁྱད་ཆོས་ལ་རྩོད་པ་མི་འཐད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པ། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་
མཚན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་རང་སྒྲ་སྨོས་པ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་རྟོགས་པ་དང༌། གྲུབ་ཟིན་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་མཚན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་དཔག་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་གྲུབ་ཟིན་པ། དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རང་སྒྲ་མ་སྨོས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་ཀྱི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་མཚན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གྱིས་འདོད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྒྱུ་མཚན་དྲི་ལན་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གསུམ། རྟགས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པ་ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཕྱོགས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པས་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ན་ལྟར་སྣང་གསུམ་ག་དེར་ཐལ་བ། དམ་བཅའ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་འཐད་པའི་དཔེའོ། །གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་ཕྱོགས་སུ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཁོ་ནའི་ཚིག་ཕྲད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བཟུང་སྨོས་པའི་དགོས་པ། དེའི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་མ་འོངས་པ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མེད་པ། རིགས་སྒོའ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བཟུང་སྨོས་མི་ ིདགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།
གསུམ་པ་རང་སྒྲ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གྲུབ་མཐས་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པ་སོགས་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའ་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་བྱར་ ི

336 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྟན་པ། དེས་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་གང་གིས་མ་བསལ་བ་དང༌། གཞི་གང་ལ་མ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་བསལ་བ། གྲགས་པས་མ་བསལ་བ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་དགོས་པ། དེས་བསལ་ན་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན། གནོད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྗེས་དཔག་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་བསྟན། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གེགས་བྱེད་དུ་བསྟན། སེལ་བྱེད་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་དགོས་པ། རིགས་སྒོར་རང་ཚིག་བསྟན་བཅོས་ལས་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཚིག་ངོས་བཟུང༌། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསལ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་མཚན། འདིར་རང་ཚིག་དང་ལུང་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་དགོས་པ། ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་བཤད་པའོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེ་གཉིས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དུ་མཚུངས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཤིན་ལྐོག་གི་སྐབས་སུ་གནོད་བྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པ་རང་ཚིག་དང་ལུང་ཚིག་གཉིས་ཀའི་བསལ་བའི་དཔེར་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་རང་ཚིག་འགལ་བའི་བསལ་བའི་དཔེར་འཐད་པ། ལུང་འགལ་གྱི་ཕྱོགས་མཚོན་གྱི་དཔེ་ཡིན་པ། ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ངོས་བཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་གེགས་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་དང་དངོས་འགལ་ཁས་བླངས་ཀྱང་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ། རྒྱབ་བརྟེན་ཚད་མ་ཅན་གྱི་དམ་བཅའ། དེ་མེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ། མི་གནོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་བཞི། མི་གནོད་ན་ཚད་མ་མེད་པས་ཡོད་པ་ལ་གནོད་པའམ་ཡང་ན་དམ་བཅའ་ནུས་མཚུངས་སུ་ཐལ་བ། འདོད་ན་གནོད་པ་བསྟན་པ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།337
སྐབས་སུ་ལུང་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཟིན་པ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་ལུང་དང་འགལ་བ་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་བའོ།།
གསུམ་པ་དེའི་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ལ་
གཉིས། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཙམ་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་རྗེས་དཔག་ཙམ་ལས་ལོགས་སུ་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེ་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ་བ། དེ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་མི་དགོས་ན་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ལོགས་སུ་སྨོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །བཞི་པ་ལ་ལྔ། ཚིག་ཙམ་པོ་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གེགས་བྱེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད། ཡུལ་ཀུན་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ན་ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པ། ལུང་དོན་ལ་བརྟག་པ་བྱས་པའི་དགོས་པ། གནོད་བྱེད་ཚད་མར་འདོད་པའི་ལུང་གི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། འདི་ལ་གཉིས། ལུང་གནོད་
བྱེད་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ་བ། བསྟན་བཅོས་སྔར་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པ་ཕྱིས་བཀག་ན་རང་ཚིག་འགལ་བར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་ཡང་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་བ་ཁྱད་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སེལ་བྱེད་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་དགོས་པ། ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པའི་གནོད་ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གྲགས་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག །ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། སྒྲ་རྟོག་གིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ། མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱིས་གནོད་པ་ལ་དེས་གནོད་ཅེས་ཡུལ་ལ་

338 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དགོས་པ། དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་རང་འགལ་དམ་བཅའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་དགོད་པ། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ། དཔེ་གཉིས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གྲགས་པས་གནོད་ཅེས་པའི་ཚེ་གྲགས་རུང་གི་གྲགས་པས་གནོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གྲགས་ཟིན་གྱིས་གནོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ། དེའི་དོན་ཡིན་ན་རི་བོང་ཅན་ཟླ་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་པོའ་དོན་བཤད། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་བཤད། དང་པོའི་ིདོན་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད་ལ་ཞེས་པའི་ལུང་དང་པོས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པ་དང༌། དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལུང་གཉིས་པས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ། དེས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྟན་པས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་མེད་པའོ།།
གསུམ་པ་ལུང་དང་པོའ་དོན་གཞན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གི་ཟླ་ ིསྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བསྟན་པ། དེའི་དགོས་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དང༌། དེས་ན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་དཔེ་གཉིས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཞི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་
སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གི་ཟླ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།339
རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུང་དང་པོ་སྨོས་པ་ཡིན་ན་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དོན་འདི་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ལུང་གཉིས་པ་སྨོས་པར་ཐལ་བའི་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ། དེ་ཟླ་བར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་ཟླ་བར་གྲགས་ཟིན་དགོས་ན་དེར་ཡང་དཔེ་ཡོད་པར་ཐལ་བ། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། བརྡའི་དབང་གིས་འཇུག་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མི་འཐད་པ། ཟླ་བའི་སྒྲ་རི་བོང་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ན་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ་བ། གྲགས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་ན་རི་བོང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལྡོག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་བ། དེ་ག་བུར་སོགས་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རི་བོང་ཅན་ལ་དཀར་བ་བསིལ་བ་ཡིད་ཚིམ་པ་སོགས་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ་བ། མེད་ན་དེ་རི་བོང་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ལོག་ཀྱང་གྲགས་པས་གནོད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།
གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་
དང་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྗོད་བྱེད་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། བརྡ་སྤྲོད་པའི་ངོར་ག་བུར་སོགས་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགལ་བ། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་བརྗོད་རུང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཀག་ན་གྲགས་པས་གནོད་པ། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ངེས་པ་མེད་པས་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཀག་ན་དམ་བཅའ་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གྲགས་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་ངོར་ག་པུར་སོགས་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་པར་ཐལ་བ། གྲགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་རི་བོང་ཅན་ལའང་གྲགས་པས་འཇུག་པ་ལྡོག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་སེལ་བྱེད་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་རྗེས་དཔག་ཙམ་ལས་ལོགས་སུ་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ།།
གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པའི་གནོད་ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་

340 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དགོས་པ་ལ་གཉིས། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པ་དམ་བཅས་ཙམ་གྱིས་གནོད་པ་དང༌། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་གནོད་པ་དང༌། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གནོད་ཚུལ་འདིར་མ་སྨོས་པའོ། །གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སེལ་བྱེད་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དོན་དང་ཞེས་དོན་སྨོས་པའི་དགོས་པ། བསལ་བའི་དཔེ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་མཉན་བྱའི་དཔེ་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྒྲའི་སྟེང་གི་ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
ངོར་1

གྲུབ་པ་དགག་པ། ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྱི་བསལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྣང་བའི་དོན་དེ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྤོང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་དོན་ཞེས་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེའི་སྟེང་གི་ཐ་དད་སྣ་ཚོགས་དེ་རྣམས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲའི་སྟེང་ན་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྤོང་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གནོད་པའི་ཆེད་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེས་ཀྱང་སྒྲས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་མི་ནུས་པ་དང༌། མཉན་བྱའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེས་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ།།
གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་གང་ལ་མ་བསལ་བ་ལ་གསུམ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་རང་རྟེན་ལ་སྨོས་
པའི་དགོས་པ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པ་འབབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་རྩོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་ཀྱི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་དེ་ལ་མི་གནོད་པ་དང༌། དེ་ལ་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པར་རང་སྒྲ་སྨོས་པས་གྲུབ་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་
1 ཞོལ། ཤོག ༨༣ ན ༥ གཟུང་དོན་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།341

ཅན་ལ་གནོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དེ་སྨོས་པའི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང༌།
རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། བྱེ་བྲག་པའི་ལོག་རྟོགས་དགག་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་པས་གྲངས་ཅན་ལ་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་སྐྱོན་དེ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་རང་ཉིད་ཅེས་སྨོས་པས་དོན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ལ་གནོད་པས་དེ་ལ་གནོད་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་ལོག་རྟོགས་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རང་རྟེན་ལ་སྨོས་པ་དང༌། ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་རྟག་རྫས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེས་ཆོས་ཅན་བཀག་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པར་བསྟན་པ། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པས་ཆོས་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་ན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་དེར་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དེས་བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟག་རྫས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་
ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རིམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པ་དང་བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགལ་བ་མེད་པས་རིམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པས་བདེ་སོགས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་དེ་མེད་པ། རྟགས་སྔ་མ་ལྷག་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་དེ་ལ་མི་གནོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་མི་གནོད་པ་རང་ཉིད་ཅེས་པས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རང་རྟེན་ལས་ཀྱང་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་
དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེར་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གསུམ། བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་

342 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བྱེད་པ་ཙམ་ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ། དམ་བཅའ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་པ། རྟེན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པ་འབབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པ་འབབ་པ་མཚོན་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ལ་གནོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེས་གནོད་ཚུལ་གཞན་ཡང་མཚོན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནོད་ཚུལ་མཚོན་པ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལྕིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་དེས་དྲངས་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་དེ་གཉིས་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དང་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཁས་བླངས་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་གཞན་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་ན་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ལྕིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དགག །དེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་མཚོན་ནས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གཞན་ཡང་བཀག་པ། དེས་ན་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་དགག་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་དགག་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལྕིད་མཉམ་བཅུ་ཚན་གཉིས་རིམས་ཀྱིས་བསྲེས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བསྲེས་པའི་འཇིམ་རིལ་སྲང་ལ་གཅལ་ན་དང་པོ་ལྕིད་ཆེ་བར་ཐལ་བ། འདོད་ན་དེ་སྲང་མདའ་མཐུར་དུ་དམའ་བར་ཐལ་བ། དེ་མི་འཐད་པས་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མེད་པ། དེས་ན་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེས་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ། ཡན་ལག་ལས་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཡིན་པའི་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཚད་མས་གནོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྕིད་ཡོད་ཀྱང་མི་རྟོགས་པ་དགག །དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། འཇིམ་རིལ་ལྕིད་མཉམ་བཅུ་ཚན་གཉིས་གཅིག་རིམས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།343
ཀྱིས་བསྲེས་གཅིག་མ་བསྲེས་པར་སྲང་སོ་སོ་ལ་གཅལ་ན་དང་པོ་ལྕིད་ཆེ་བས་ལྕིད་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བ། གསེར་མ་ཤ་ཁ་ལྔ་ཚན་གཉིས་གཅིག་བསྲེས་གཅིག་མ་བསྲེས་པར་སྲང་ལ་གཅལ་ན་དེ་ལྔའི་གྲངས་མཚུངས་པ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། ཡུངས་དཀར་གཉིས་ཡན་ནས་བརྩམས་པའི་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ལྕིད་ཡོད་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་རྩོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྕིད་སྲང་ལས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ། རྒྱུ་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ལྕིད་འབའ་ཞིག་སྲང་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱར་ཐལ་བའོ།།གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་འགག་པ་ལ་གསུམ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་
ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅའོ་ཞེས་རིགས་པ་ཅན་པའི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། ངེས་བཟུང་གི་སྦྱར་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཐལ་བ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བློ་བཞིན་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ། བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སུན་འབྱིན་གྱི་དཔེར་མཛད་པ། མ་གྲུབ་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་རི་བོང་རྭ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་འཕེན་རིགས་པར་ཐལ་ལོ།།གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ། བྱེད་པ་པོའ་འདོད་ཕུགས་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པས་ ིདམ་བཅའ་ལས་ལོགས་སུ་དབྱེ་མི་ནུས་པ། སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་དབྱེ་མི་ནུས་པ་དང༌། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་ཀུན་གྱིས་འདོད་པར་བྱ་བ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང༌། རྒྱུད་མཐུན་པ་ལ་གྲུབ་མི་མཐུན་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྒོལ་བ་སོ་སོའ་གྲུབ་མཐའི་དང༌། གང་གྲུབ་པས་སྐབས་གཞན་གྲུབ་པ་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང༌། སྔར་མ་བརྟགས་པར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་ཁྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་གྲུབ་མཐའ་འདི་བཞིའི་ནང་ནས་སྐབས་ཀྱི་དང་ཁས་བླངས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་ལས་ལོགས་སུ་དབྱེ་མི་ནུས་པའོ། །གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

344 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་དང་སྒྲས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་གང་རུང་དེར་ཐལ་བ། འདོད་ན། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཚིགས་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཉིད་དཔེའོ་ཞེས་རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་འགལ་བ། དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའོ།།
གསུམ་པ་ངེས་བཟུང་གི་སྦྱར་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གཉིས། བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ན་བརྗོད་
པ་དམ་བཅའ་ཡིན་ཞེས་ངེས་བཟུང་སྔར་སྨོས་པ་དགག །བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་དམ་བཅའོ་ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་སྔར་གྱི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་སྔར་སྨོས་པ་དགག །སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་སྔར་སྨོས་པ་དགག །ངེས་བཟུང་སྔར་སྨོས་པ་ཡིན་ན་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་རྟག་སྟེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བར་འདོད་པའི་དོན་ལ་བརྟག་པ། བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས། རྟགས་དེས་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་ན་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་ན་ཡང་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་མ་འཕངས་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་ན། རྟགས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བ། དེ་འདོད་པར་མི་རིགས་པ་བསྟན་ཟིན་པ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གི་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེས་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ཁྱབ་པའི་ཆ་མཐུན་ཙམ་ལས་མ་བསྟན་པ། སྒྲ་རྟག་ཅེས་སྒྲ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་བརྗོད་ནས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་གི་ཚིག་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་པས་སྒྲ་ལ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།345

མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མ་འཕངས་པ་དང༌། འཕངས་ན་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འཐད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་དེས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པ། སྒྲ་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱིས་ཁྱད་པར་མི་སྤོང་བ། ཤ་པ་ཁོ་ན་ཤིང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཤ་པ་ལས་ཤིང་གཞན་མེད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། ཤ་པ་ཤིང་ཡིན་པ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་ན་སྒྲ་མ་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའོ།།
གསུམ་པ་སྒྲ་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པ་ལ་
གཉིས། ཆོས་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སྤྱི་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། བྱེ་བྲག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གཉིས། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ངེས་དཀའ་སླ་ཡོད་པས་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། དེ་གསུམ་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་དང༌། ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་རྣམས་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་ལ་བཏགས་ནས་བཞག་པ་དེ་ལ་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པས་མི་སླུ་བར་འཐད་པ། སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར་ཆོས་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་འབའ་ཞིག་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་དཔེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རྩོལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། བསྒྲུབ་བྱ་རྗེས་དཔག་གི་འཇལ་བའི་དུས་སུ་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའོ།།
གཉིས་པ་དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་

346 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་བཟུང་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱས་བཤད། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངེས་བཟུང་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་རྣམ་བཅད་སོ་སོར་རྟོགས་ཚུལ། དེ་མ་སྦྱར་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྒྱུ་མཚན་དང༌། དཔེ་དང༌། དཔེ་དེ་བསྒྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་གཞི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་དེ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་དག་གཉིས་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་བསྟན་པ། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་བསྟན་པ། རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྷག་མ་གསུམ་སྨོས་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་སྨོས་པའི་དགོས་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ། དགག་རྟགས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་རྟགས་སྨོས་པའི་དགོས་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་སྨོས་པའི་དགོས་པ། རྩོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པར་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཡང་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པར་བསྟན་པ། རྩོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་ལ་ལོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ། ལྟོས་མེད་དུ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བ། དེས་རྩོལ་བྱུང་ཉནཤེས་རང་རྒྱུ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ། སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་དབྱེ་བ་ཙམ་བསྟན་པ། མཚན་ཉིད་འདིར་མ་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་འཁྲུལ་མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ། འབྲེལ་བ་ཕུང་སུམ་ལ་བརྟེན་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།347
རུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དངོས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཡོད་ན་ཕུང་སུམ་དགོས་པ་མེད་པ། འབྲེལ་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་ཅན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། མཉན་བྱ་དང་སྲོག་སོགས་མཚུངས་པར་བསྟན། དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གིས་སྲོག་སོགས་ལྡོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་ན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན། འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པ། སྲོག་ལྡན་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་ལྡོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་ན་གོ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། དེའི་ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ལྡོག་ཁྱབ་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ། སྲོག་སོགས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་པས་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་པ། སྲོག་དེ་གསོན་ལུས་ལ་ཡོད་བུམ་སོགས་ལ་མེད་པ་དེ་ལྟར་བདག་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་དེས་1

མི་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་ལོག་པས་སྲོག་ལྡོག་
ན་བདག་མེད་ལ་སྲོག་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་དེ་མེད་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། བདག་སྲོག་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ། བདག་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པ། བདག་ཡོད་ཀྱང་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་སྣང་དུ་མི་རུང་བས་བུམ་པ་ལ་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལྡོག་ཁྱབ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ལ་གསུམ། བུམ་པ་ལ་སྲོག་ལྡོག་པའི་སྲོག་གི་རྒྱུ་མེད་པས་སྲོག་མེད་པ་དེ་ལྟར་གསོན་ལུས་ལ་ཡང་སྲོག་ལྡོག་པའི་སྲོག་གི་རྒྱུ་མེད་ན་སྲོག་མེད་དུ་འཕེན་རིགས་པ། བུམ་པ་གསོན་ལུས་དང་ཅུང་ཟད་ཆོས་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་གསོན་ལུས་སྲོག་མེད་དུ་དཔོག་ན་བུམ་པའང་བདག་བཅས་སུ་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ་བ། དེའི་ལན་དགག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༨ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༨༨ ན ༢ ངེས་མི་ནུས་པའོ།།

348 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ཚད་མ་ཡོད་མེད་འདོད་མི་འདོད་དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་ཁས་བླངས་ཙམ་མིན་པས་དགག་པའོ།།
གསུམ་པ་སྲོག་སོགས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་ལྔ། སྲོག་དང་མིག་
འབྱེད་འཛུམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ། དྲན་འདོད་དང་རྩོལ་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ། ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་པ། འབྲེལ་མེད་རྒྱུ་རུ་རྟོག་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་མཉན་བྱ་དང་སྲོག་སོགས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། མཉན་བྱ་དང་སྲོག་སོགས་ལྡོག་ཁྱབ་འཁྲུལ་བར་མཚུངས་པ། སྲོག་བདག་གི་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ། མཉན་བྱ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་དཔེར་སྨོས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་དམ་བཅའ། མི་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པའི་ལན་དགག་པ། ངེས་བཟུང་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ། དངོས་མེད་རྟགས་ལྡོག་པའི་གཞིར་མི་རུང་བ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྲོག་ལྡན་ལྡོག་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་མཉན་བྱ་འཁྲུལ་བའི་རྩོད་པ། མཉན་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྲོག་སོགས་ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ངེས་བཟུང་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་བཞི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་དགོས་པ། དེ་རིགས་སྒོའ་ལུང་དང་སྦྱར་བ། རྗེས་ ིཁྱབ་མ་གྲུབ་ན་ལྡོག་ཁྱབ་མི་སྲིད་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྡོག་པ་བཀག་ན་དེ་ལ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལས་མ་འདས་པའོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་རང་ཚིག་འགལ་བ། དངོས་མེད་སྒྲ་རྟོག་གི་ཐ་སྙད་
ཀུན་ལས་འདས་པར་ཐལ་བ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་གསུམ། བདག་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་མེད་པར་སྨྲ་བ་རང་ཚིག་འགལ་བ། སྲོག་ལྡོག་པ་མེད་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་དངོས་མེད་ལ་ཡོད་པ་དང༌། སྲོག་ལྡོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་དངོས་མེད་ལ་མེད་པ་འགལ་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྡོག་པ་བཀག་པ་དང༌། དེ་ལ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་འགལ་བའོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་དང། དེ་དགག་པ་གཉིས། གཉིས་པ་དངོས་མེད་སྒྲ་རྟོག་གི་ཐ་སྙད་ཀུན་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།349
ལས་འདས་པར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་ཚོད་དྲིས་པའི་ཚེ་མི་སྨྲ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ་བ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་དངོས་དང༌། དེ་དགག་པ། འདི་ལ་རྩོད་པ་དང༌། སྐྱོན་སྔ་མ་ལས་མ་འདས་པས་དགག་པའོ།།
གསུམ་པ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་སྒྲ་དོན་དུ་
བསྟན་པ། རང་མཚན་ཡིན་པ་དགག་པ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ། དགག་སྒྲུབ་རིམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྒྲ་དོན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་ན། སྒྲའི་སྟེང་དུ་ཆོས་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ན་ཀུན་བསྒྲུབ་པ་དང་གཅིག་བཀག་པ་ན་ཀུན་བཀག་པར་འགྱུར་བ། བྱས་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་རྫས་ཐ་དད་ན་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་མི་སྲིད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། གཞི་གཅིག་ལ་ཡང་དགག་སྒྲུབ་དུ་མ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། གསུམ་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་བྱས་པས་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། འཁྲུལ་བར་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ནུས་པའོ།།
གཉིས་པ་སྲོག་བདག་གི་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་གསུམ། སྲོག་ལྡན་གསོན་ལུས་བདག་
བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ། བདག་མེད་ལ་མེད་པས་བདག་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ། བདག་སྲོག་འབྲེལ་བ་མེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། ལྡོག་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་རིགས་པ་ཅན་པའི་འདོད་པ་བཤད་ལ་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག །སངས་རྒྱས་པའི་དོན་1

བདག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པས་བདག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༠ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༨༩ བ ༣ སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་

350 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་མེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ། སངས་རྒྱས་པའི་ཁས་བླངས་ཙམ་གྱིས་བུམ་སོགས་བདག་མེད་དུ་མི་འགྲུབ་པ། བདག་མེད་ལ་སྲོག་ལྡོག་པ་མེད་ཀྱང་བདག་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ་བ། བདག་ལ་ལྡོག་མི་ལྡོག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་བདག་མེད་ལ་ཡང་ལྡོག་མི་ལྡོག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ་བ། དེའི་རྒྱུ་མཚན། བདག་མེད་མཐའ་དག་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ལ་བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ན་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་པ། ལྡོག་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས། སྲོག་བདག་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་མ་ཟད་བདག་མེད་ལ་ཡང་ལྡོག་མི་ལྡོག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པ་ཅན་པ་ལྟར་ན་བདག་མེད་ལ་མེད་པས་བདག་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པར་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྡོག་པ་མེད་ན་དེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་མེད་ན་བདག་མེད་ལ་མེད་པས་བདག་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དཔེ་གཉིས།
གཉིས་པ་བདག་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ་པ་ལ་བཞི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་
པ། འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། དེ་བདག་སྲོག་ལ་མེད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང༌། ལྡོག་པ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་བདག་སྲོག་འབྲེལ་བ་མེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚུལ་དང༌། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ངེས་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དེ་ངེས་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བུམ་སྣམ་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་ན་རྟག་པར་ཐལ་བ། རྒྱུ་འབྲས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན། དེའི་ཁྱབ་པ་ལ་ལོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ། དུ་བ་མེ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་པ། མེ་དང་མེ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་ཐལ་བ། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དུ་བ་གསར་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ན་མེ་ཡོད་ཡིན་པ། མེ་མེད་ཡིན་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྔོ་ཕྱུར་བ་དུ་བར་མི་འཐད་པ། མེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དུ་བ་མཐོང་བས་ཀྱང་མེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།351
ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་ཆུ་བོ་གཉིས་གཤེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ལ་དྲི་བ་དང༌། དེའི་ལན་གསུམ། འདི་ལ་གཉིས། རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་དང༌། གཤེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལུས་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚུངས་པས་རིགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པའོ།།
གསུམ་པ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། བསྡུ་བ་གཉིས། མེའི་བསལ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་མེར་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚུངས་ཤིང་དེས་དུ་བ་བསྐྱེད་པ། དུ་བ་ལས་མེ་རྟོགས་ཚུལ། དུ་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་རྒྱུ་འབྲས་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བའོ། །གཉིས་པ་བསྡུ་བ་ལ། མེ་མེད་ཡིན་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྔོ་ཕྱུར་བ་དུ་བར་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན། དུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ན་མེ་ཡོད་དུ་འཐད་པའོ། །གསུམ་པ་དགག་རྟགས་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས། རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པར་བཤད་པས་དོན་གྱི་གོ་བས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པ་དང༌། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པས་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་འགོག་པ་སྣང་རུང་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀྱིས་མེད་དགག་གི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་སྔ་མ་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་བསྒྲུབ་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་
པ་དང༌། དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པ་དང༌། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། གཏན་ཚིགས་དེའི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་བ། རྟགས་དེའི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ལས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབས་པའི་དགོས་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གོ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་དཔེ།

352 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དོན་གཞན་སྔ་མ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མིང་སྦྱར་བའི་དགོས་པའོ།།
གསུམ་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུམ། སྣང་རུང་
མ་དམིགས་པ་ལས་མེད་ངེས་འགྲུབ་པ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ལས་མི་འགྲུབ་པ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ། །བུམ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། བུམ་པ་དང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མྱོང་བ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ། སྣང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་ལྟར་མི་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་མྱོང་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་དང༌། དེས་དེ་མ་གྲུབ་པར་མྱོང་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་ན་ཐུག་པ་མེད་པ་དང་འགའ་ཡང་ཐ་དད་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྣང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྣང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་ལས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ། བུམ་པ་མེད་པ་བུམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ལྟོས་ཤིང་བུམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་དང་མ་དམིགས་པ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་ན་དེ་ལས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་མེད་ངེས་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང༌། ཡོད་ངེས་ཙམ་འགོག་པའི་དཔེ། མེད་ངེས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེས་མེད་ངེས་བསྒྲུབ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའོ།།གསུམ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ་དང༌། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་དཔེ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་གནོད་འགལ་གྱི་དཔེ་དང༌། ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན།353

བ་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ། སྦྱོར་བ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ན་འཇིག་ངེས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ། དངོས་པོའ་རྒྱུས་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ། ི 1

དེས་འཇིག་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་
དགག་པ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པས་ངེས་པར་འཇིག་པར་འདོད་པ་དགག །རང་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། རང་ཉིད་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇིག་པ་མི་འཐད་པས་དགག་པའོ། །བཞི་པ་ལ་ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། དེ་འདོད་ན། འཇིག་པ་དོན་གཞན་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་པའི་དོན་གཞན་2

ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། ལྟོས་མེད་དུ་
འཇིག་ན་འཇིག་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དཔེ། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་ན་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་རྩོད་པ་དང༌། ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོར་གནས་ཀྱི་དངོས་མེད་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བས་དགག་པའོ། །བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྲོད་པའི་ཚུལ་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ་དང། ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་ལྔས་མཚུངས་པས་རྟོགས་པ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་བསྟན་པའོ།།
བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གསུམ། ལེའུའི་མཚན་དང༌། གཞུང་འདི་གང་གིས་མཛད་པ།
གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །རྣམ་དཔྱོད་བརྩོན་པའི་སྐལ་བ་མི་དམན་ཞིང༌། །རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །གསུང་རབ་མཐའ་དག་བལྟ་བའི་སྒོ་གཅིག་པུ། །རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་ལུགས་བཟང་དོན་བསྡུས་བྱས། །དེ་ལྟར་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །སྲིད་པའི་བཙོན་རར་འཁྱམས་པའི་མ་རྣམས་ཀུན། །ཡང་དག་རིགས་པའི་ལམ་བཟང་འདིར་ཞུགས་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ཤོག །བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༢ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༩༡ བ ༦ དངོས་པོ་བསྐྱེད།
2 ཞོལ། ཤོག ༩༣ ན ༢ འཇིག་པའི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་

354 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྡུས་དོན་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློའ་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས། རིགས་པ་སྨྲ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས། འབྲོག་རི་བོ་ ིཆེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

༄༅། །འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ཞིག་འགྲོ་ལ་ཐུགས་རྗེའི་
དབང་གྱུར་ཅིང༌། །ཐུབ་བསྟན་རྫོགས་པའི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཀུན། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ནས་འདོམས་པའི་དགོངས་པ་ཅན། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ལྷར་བཅས་ཞབས་ལ་འདུད། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་གཏེར་གྱུར་པ། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའི་གནས། །འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ཚུལ་བཞིན་བཤད་པར་བྱ།།
དེ་ལ་འདིར་གཞི་དང་ལམ་དང༌འབྲས་བུ་བསྡུས་པའི་གཞུང་དང༌། ཚད་མའི་གནས་མཐའ་
དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་བཤད་པ་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང༌། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དང༌། གཞུང་གི་དོན་དང༌། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ། སཾ་བྷན་དྷ་ནི། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་འབྲེལ་བ་དང༌། པ་རི་ཀཱ་ནི་བརྟག་པ་དང༌། པྲ་ཀ་ར་ཎ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨོས་ཏེ་རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང༌། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགོས་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌། དགོས་ལྡན་གྱི་ཚིག་དོན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་དུ། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསལ་བར་འདོད་ནས་གཞན་དབང་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་སོ།1

།ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་
བཀག་པ་བརྗོད་བྱ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡང་དགོས་པའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་དང༌། དེ་དག་སྔ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ནི། སྨྲས་སོ་ཞེས་པས་ཤགས་ལ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༨༨༤ ཕྲེང་། ༣

356 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྟན་ཏེ། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་སྨྲས་སོ། །ཞེས་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་བསྟན་པའོ། །འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ནི། བདག་མེད་གཉིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན། གང་ཟག་གིས་ཕུང་པོ་རང་དབང་དུ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་བྱ་བ་རང་དབང་མེད་པར་རྟོགས་ལ། དེ་ལས་རང་དབང་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྒྱུར་བྱ་རང་དབང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་དང༌། དེའི་བདག་གི་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་
དང༌། གཞན་དང་སྦྱོར་བ་དང༌། བལྟོས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་དབང་པོའ་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་ ིཔར་ཞེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་བཀག་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་1

བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་འབྲེལ་བརྟག་གི་དགོས་པར་བཤད་པ་ཤིན་
ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་བཀག་པས། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བ་དོན་གཞན་ཁེགས་ལ། དེ་ལས་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་ཁེགས་ལ། དེ་ཁེགས་པ་ན། ཡོན་ཏན་དང༌། ལས་དང༌། སྤྱི་དང༌། ཁྱད་པར་དོན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པས། བྱེ་བྲག་པའི་རྟག་པའི་ཚིག་དོན་དྲུག་ཁེགས་ཤིང༌། རྟག་པའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཁེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང༌། ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ་སོགས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ལ། འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་སོགས་མཐའ་དཔྱོད་པ་ནི་ལོགས་སུ་བཤད་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༢ བ ༥ བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ།

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 357

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
རྫས་ཡོད་རྒྱས་པར་དགག་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དགག་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་རྫས་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དགག་པ་དང༌། འདྲེས་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དགག་པ་དང༌། བལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་གཞན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། འདུ་བ་དང༌། རེག་པ་དང༌། ཕྲད་པ་དང༌། དངོས་པོ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང༌། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྟོག་པས་བཏགས་པ་མིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཁས་བླངས་ལ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། གཞན་ལ་རག་ལས་པ་དང༌། གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་དབང་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ། དེའི་དོན་ནི། མེ་འདི་ལས་དུ་བ་འདིའོ་སྙམ་པ་དང༌། དུ་བ་འདི་མེ་1

ལས་སོ་སྙམ་པ་བློའ་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་གྱུར་པ། མེ་དུ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ ིནི། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས། འབྲེལ་བ་གནས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།2

།དེའི་
དོན་ནི། དུ་བ་མེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་ཟེར་གྱི། མེ་དུ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ། རང་གི་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འཇོག་ལ། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའོ།།
དོན་བསྡུས་ན་མེ་དུ་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བའི་དབང་ཁོ་ནས་ཡིན་པའི་དོན་ནོ།3

།གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཅན་མེ་དུ་གཉིས་གྲུབ་ཟིན་དུ་གནས་
པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནམ། མ་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་གཞན་དབང་ཁོ་ནའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་

1 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༣ ན ༦ མེ་འདི་ལས་
2 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༣ བ ༡ ཞེས་ཟེར་ཏོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༣ བ ༢ དོན་ཏོ།། ཞོལ་གཙང་ད་དྲག་དབང་དུ་བྲིས་འདུག་

358 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ལྡན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་1

དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་མ་གྲུབ་ན། འབྲེལ་བ་
ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་ཅུང་ཟད་མ་གྲུབ་པ་དེ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ན། དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང༌། འབྲེལ་བ་ལ་རྟོག་པའི་བློའ་ཡུལ་དུ་འབྲེལ་ ིབ་ཅན་གཉིས་དུས་མཉམ་ཁོ་ནར་སྣང་ལ། བློ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པས་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་འགོག་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་རག་ལས་མེད་པར་ཡང༌། །རྟོག་པ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བར་བྱེད།2

།ཅེས་
པའི་དོན་ཡང༌། སྔར་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཟིན་ན་རྒྱུ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པར་མི་བྱའོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། གཞན་དབང་ཁོ་ནར་ཞེས་འབྱུང་ཡང༌། འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་དོན་དུ་མ་བཤད་དོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱོགས་དང༌། མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟགས་ན། གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་དགོས་ནུས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་དང༌། འོག་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡོད་རྫས་གཞན་ལ་རག་ལུས་པའམ། །གཞན་གྱི་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། འབྲེལ་བ་ཅན་དུས་
མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་བརྗོད་པར་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་གཞན་གྱི་དབང་ཁོ་ན་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༣ བ ༤ ཡོད་དགོས་ཅུང་ཟད་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༨ ཕྲེང་། ༡༢
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༠ ཕྲེང་། ༢༠

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 359

ངོ་བོའམ། ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ནི། ངོ་བོ་འབྲེལ་བ་སྟེ་ངོ་བོ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཕྲད་པའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ངོ་བོ་འདྲེས་པའི་རང་ལྡོག་དེ་ཉིད་རྫས་སྣོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང༌། རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་འདྲེས་པའི་དོན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའམ། ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་སམ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་དང་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་རྫས་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མེ་དུ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འདྲེས་པ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་དང་འདྲེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཆ་མེད་ཀྱི་རྟག་པར་ཁས་བླངས་ནས། འབྲེལ་བ་ལ་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་དེ་ཉིད་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ན། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཕྲད་པ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ལ་ཡང༌། གནོད་པ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་འབྲེལ་བ་ཅན་
བར་མེད་པ་ལ་འདྲེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིང་འདོགས་སུ་ཆུག་ཀྱང་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་ལ་ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལྟ་བུ་བར་མེད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ལ་བར་མེད་པ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་ན། དངོས་པོ་བར་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་བར་དང་བཅས་པ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བར་མེད་པ་རང་གི་རང་བཞིན་མ་དོར་བ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོར་གནས་པ་ཡང་རང་གི་རང་བཞིན་མ་དོར་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའམ། ཡང་ན་སྔ་མ་ཡང་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །ཕྱི་མ་ཡང་ཁས་ལེན་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པ་དེའི་ཕྱིར། མེ་དུ་སོགས་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཅིག་པ་ལ་ཡང་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་

360 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བ་མེད་པར་ཐལ། ལྡོག་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་བ་དང༌། ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང། ཕན་ཚུན་
བལྟོས་པས་བལྟོས་པ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡོད་ཅེ་ན། གཞན་ལ་བལྟོས་པ་ནི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲུབ་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གི་སྒྲ་ནི། གཞན་དབང་སོགས་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་སོགས་ས་བོན་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་བལྟོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ལ་བལྟོས་ན། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་གྱིས་བལྟོས་སམ། མ་གྲུབ་པའི་བལྟོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲེལ་བ་ཅན་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བལྟོས་ཏེ་བལྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་མེད་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཀུན་ལ་སྟེ་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡང་ཡོད་ནའང་སྟེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འང་གི་སྒྲས་མེད་ན་མི་བལྟོས་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ།།
དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ་
བལྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་ཅན་བལྟོས་མི་བལྟོས་གང་ཡང་བལྟོས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལ་བལྟོས་ཤིང་འབྲེལ་བ་ལ་བལྟོས་པ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་གཉི་གའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པས་བཏགས་པའི་འབྲེལ་བ་ནི་རང་ལུགས་ལའང་ཁས་ལེན་ལ་གང་ལ་འབྲེལ་བ་ནི། འབྲེལ་བ་པོའ་ཆོས་སོ། །རང་འགྲེལ་དུ། ལྷག་མ་ ིནི་གཞན་གྱི་དབང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།1

།ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་
མི་བལྟོས་ཀྱང༌། ཅུང་ཟད་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་གྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅུང་ཟད་དེ་ཡང་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟགས་ན་ཉེས་པ་སྔ་མ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་2

པའོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༦ ཤོག ༡༡ ཕྲེང་། ༦
2 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༤ ཞེས་པའོ།།

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 361

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་
སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མེ་དང་དུ་བ་དང༌། ཡན་ལག་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ནི་སྦྱོར་བ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་གཅིག་པུ་ལྡན་པ་ཡིས་འབྲེལ་བར་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་རྟག་རྫས་དང་ལྡན་པས་འབྲེལ་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའམ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའམ། དོན་གཞན་ཡིན། སྔ་མ་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་པས། འབྲེལ་བ་ཅན་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང༌། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་
པ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་མི་འཐད་པ་གྲུབ་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་མེད་ན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། དཔེ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཡིས་འབྲེལ་དགོས་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་འཇོག་པ་འགལ་ལ། འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་དང༌། འབྲེལ་བ་གཅིག་པུའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་བརྒྱུད་དགོས་པར་ཐལ། རྩ་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་དང༌། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་ཡོད། དེ་དག་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡང༌། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང༌། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་མེད་པར་ཡང༌། འབྲེལ་བ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་མེད་པར་ཡང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་ཅན་མཐའ་དག་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་དང༌། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉེས་པ་དང༌། གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་སོགས་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྫས་ཐ་དད་པ་དེ་གཉིས་
དང༌། དེ་ལས་རྫས་གཞན་འབྲེལ་བའི་མིང་འདོགས་ཀྱང་རུང་རྫས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་

362 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བདག་ཉིད་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་གནས་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས། རང་རང་གི་དངོས་པོ་མ་འདྲེས་པ་དང༌། མ་ཕྲད་པ་དང༌། མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་བཏགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱར་བའི་
དགོས་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་མེད་ན། དེ་དང་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ངོ་བོར་སྟོན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེ་ཁོལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོའ་མི་ཞེས་པ་དང༌། ཆ་ཤས་དང་ ི 1

ཤས་ཆས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཞེས་པ་དང༌། རྒྱུ་
འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ས་བོན་གྱི་མྱུ་གུ་ཞེས་པ་དང། རིག་པ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་མཁན་པོ་དང༌། སློབ་མ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་མེད་ན། འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ས་མྱུག་དང་མེ་དུ་སོགས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་ལ་དེ་དག་རྟོག་པས་འདྲེས་པར་ཏེ། འབྲེལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་བ་འདི་མེ་ལ་རག་ལས་པས་སོ། །སྙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྣང་བས་གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཀྱང༌། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་གཏེར་དུ། འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆུ་མིག་པས། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་བསམས་ནས་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། ཕྱོགས་སྔ་མ་མ་གོ་བའི་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་མེད་ན། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་
པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། རྗེ་ཁོལ་དང༌། མཁན་པོ་དང་སློབ་མ་སོགས་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཟངས་བུམ་སོགས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རྫ་མ་ཞེས་པ་དང༌། སྔོ་ཚོད་ཀྱི་ལས་བསལ་བའི་ཕྱིར་འབྲས་ཆན་ཞེས་པ་དང༌། སྟོན་མོ་བཤམ་པའི་བྱ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་འཚེད་པའི་སྒྲ་འགོད་པར་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ན། བྱ་བྱེད་གཞན་གྱི་འབྲེལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༤ ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཤས་ཅན་ གཙང་། ཤོག ༦ བ ༢ ཆ་ཤས་དང་ཤ་ཆོས་ཅན་

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 363

བ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོས་ཀྱང༌། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་
མཐོང་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་འབྲེལ་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྨྲ་བ་པོ་དག་བརྡ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བརྡ་སྦྱར་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡིས་འདི་ནི་བྱ་བ་བརྗོད་པའོ་ཞེས་དང༌། ལྷ་སྦྱིན་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོའོ་ཞེས་བྱེད་པ་པོའ་ཚིག་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདི་ནི་ལས་སོ་ཞེས་པ་དང༌། ཚིག་ ིའདི་ནི་ལས་བརྗོད་པའོ་ཞེས་སོགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། དེ་
ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དགག་པ་དང༌། རིམ་གྱིས་གནས་པ་དགག་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟེགས་ཟན་པ་ན་རེ། རྗེ་ཁོལ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་སུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། འབྲེལ་བ་སྔ་མ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་རྟག་རྫས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྫས་སུ་ཁས་བླངས། མེ་དུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་དེ་གཉིས་དུས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པས་སོ། །1

དུ་བ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་མེ་ཞིག །མེའི་དུས་ན་
དུ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་རིམ་གྱིས་ཀྱང་མི་གནས། དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་འོག་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུའི་ཚེ་ན་འབྲས་བུ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། བློས་སྦྲེལ་ཏེ་གཉིས་ལ་གནས་སོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་རྟོག་བཏགས་སུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༧ བ ༡ མི་གནས་པས་སོ། །དེར་ཐལ་

364 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་འབྲེལ་བ་སྔར་རྒྱུ་ལ་གནས་ཤིང་ཕྱིས་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པས་
འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་གནས་སོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་དེ་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་རུང་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་ཤིང༌། ཅིག་ཤོས་ལ་རྗེས་སུ་གནས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་གཞན་འབྲས་བུ་ལ་བལྟོས་པ་དང༌། རེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་རྒྱུ་ལ་རེ་བལྟོས་མེད་པས་གཉིས་ལ་གནས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཡང་ཡོད། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་རྒྱུ་དེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་གང་རུང་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་རྟག་རྫས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན་པ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་རིམ་གྱིས་གནས་ན་ཡང༌། འབྲས་བུ་ལས་
གཞན་དུ་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་འདི་ནི་གནས་ཤིང་འདུག་པའི་ཚེ་ན་ཡང་ཅི་སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་དེ་གཉིས་གཅིག་སྟེ་འབྲས་བུ་ལ་བལྟོས་ཤིང་རེ་བ་དང་བཅས་ནས་གནས་པས་གཉིས་ལ་གནས་པ་འཐད་ལ་འབྲས་བུ་འབའ་ཞིག་ལ་གནས་པའི་ཚེ་ཡང་རྒྱུ་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་པས་འབྲེལ་བ་དེ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འབའ་ཞིག་ལ་གནས་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་དེས་ཁྱོད་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལས་རྫས་གཞན་གང་ཞིག་གིས་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་དེས་ཇི་ལྟར་ཡང་ཕན་པ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་དེ་མེད་ན་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འབའ་ཞིག་ལ་གནས་པའི་ཚེ་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་པ་ཡང་གནོད་པ་མཚུངས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདི་དག་ཕལ་ཆེར་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་འབྲེལ་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་མཛད་ལ། རང་ལུགས་དུ་བ་མེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང༌། འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་འགོག་པ་ན་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང༌། ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་ལྡོག་རྫས་གྲུབ་དགག་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་ཉིད་ཅེས་པའི་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་གཅིག་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 365

མཚན་གྱིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྫས་གྲུབ་དང་ལྡན་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་སྦྱོར་བ་ཞེས་པའི་དོན་གཅིག་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། མེ་དུ་སོགས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བ་ལང་གི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྭ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཡིན་པ་འཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཉིད་དང་ཕ་རོལ་དང་ཚུར་རོལ་ཉིད་དང༌། རྭ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དོན་གཞན་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། གང་ཡང་རུང་བ་དང་འབྲེལ་བས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་མིན་གྱི་འབྲེལ་བའི་
མཚན་ཉིད་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས། རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྫས་གཞན་དང་ལྡན་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་དད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་གནས་པའི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཅན་དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འཐད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁས་བླངས་ནའང་འགལ་བ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཉིས་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གྲངས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་གྲངས་སོགས་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ཡང་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་དོན་འགའ་ཞིག་གཉིས་ལ་གནས་པ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པའི་འབྲེལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་དུ་མིན་ཞིང་དེ་ནི་གཉིས་ཉིད་དོན་གཞན་ལྡན་པའི་རྭ་གཡས་གཡོན་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ས་
བོན་ཡོད་ན་མྱུ་གུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་སྔ་མ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང་དོན་གཞན་སྔ་མ་མེད་ན་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་ཏེ་འབྲེལ་བ་ཅན་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་རྫས་གྲུབ་ཁོ་ན་ཅི་སྟེ་རྒྱུ་

366 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འབྲས་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ཅན་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་འདིར་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཅིའི་ཕྱིར་མིན། དེ་ཉིད་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་དང༌། འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཏེ། ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པ་ནི་དོན་མང་པོ་ཅན་ཡིན་པས། དོན་གཅིག་བརྗོད་1

པར་བྱེད་པ་
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་དེ་མི་རིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་ནི་དོན་ཐ་དད་དུ་མ་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲའི་བརྗོད་པར་མི་རིགས་པ་དེ་མིན་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འདི་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་པོའ་བརྗོད་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ནམ་སྟེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དོན་ ིདུ་མ་ལ་ཡང་རྗོད་བྱེད་གཅིག་འཇུག་ཅིང༌། དོན་གཅིག་ལ་ཡང་རྗོད་བྱེད་དུ་མ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་བཞི། དོན་གཞན་སྔ་མ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པར་
གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བརྡ་མ་སྦྱར་ཡང་དོན་གྲུབ་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དང། དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་དང༌། དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གཞན་སྔ་མ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་བ་དང༌། བྱེད་པ་པོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། མེ་གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དང༌། དེའི་སྔར་མ་མཐོང་བའི་དུ་བ་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་བ་དང༌། མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དེ་མ་མཐོང་ན་དུ་བ་གསར་དུ་བྱུང་བ་མ་མཐོང་བར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེས་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུའོ་ཞེས། དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བོ་མེད་པར་ཡང་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་པོ་གྲུབ་ན་འབྲས་བུའི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུའི་བློ་འཁྲུལ་མེད་སྐྱེ་བའི་ཕན་
1 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༩ ན ༥ བརྗོད་བྱར་མི་རིགས་

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 367

འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པར་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ལ་འབྲས་བུའི་བློ་ནི་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་བ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་པོ་འདི་ལ་འབྲས་བུ་ཞེས་པའི་མིང་དང་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་ལ་རྒྱུའོ་ཞེས་སྒྲ་ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཞིང༌། རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་དེ་1

སྟེ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་གཉིས་ལ་ནི་
འབྲས་སོགས་སྒྲ། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན།2

།ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཕན་བྱེད་དུ་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ལས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རྫས་གཞན་མིན་ན། བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྫས་ཐ་དད་མིན་ན། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་དེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་3

པའི་རྟགས་ལས་མྱུ་གུ་དེ་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུར་རྟོགས་སོ། །རྫས་གཞན་མིན་ཡང༌། རྟགས་དེ་ལས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་གཉིས་དང་རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཞན་མིན་པར་ཐལ། གང་ཡང་འདི་ནི་རྒྱུའོ། །འདི་ནི་འབྲས་བུའོ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་གི་བརྡ་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ཡི་གང་ཟག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་བརྡ་ཡི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུའོ། །འབྲས་བུའོ་ཞེས་དངོས་མིང་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོག་དང་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་བ་ལང་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། དོན་གཞན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་མིང་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པས་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དངོས་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༩ བ ༥ བཀོད་དོ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༩༨ ཕྲེང་། ༡༤
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༡ ཅེས་པའི་

368 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་འཁྲུལ་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕ་རོལ་པོ་ན་རེ། ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། རྒྱུ་འབའ་ཞིག་དང༌། འབྲས་བུ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང༌། མེད་ན་མེད་པ་ལ་བལྟོས་པས། རེ་རེའང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱི་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུ་སྔ་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་སྔ་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འབའ་ཞིག་གམ་འབྲས་བུ་འབའ་ཞིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་བ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པའི་ཡོད་པ་དང༌མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་མྱུ་གུ་ཡོད་ན་དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་ངེས་པར་ས་བོན་དེ་ཡོད་ཅིང་ས་བོན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ནའང་དེའི་རྗེས་སུ་ངེས་པར་མྱུ་གུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ས་བོན་དང༌མྱུ་གུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་རབ་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་ཚད་མ་ཕྲུགས་གསུམ་དག་ལས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་བོན་དང༌། མྱུ་གུ་གཉིས་ཀ་སྣང་རུང་གི་གཞིར་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཟུང་གཅིག །དེ་ནས་ས་བོན་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་མྱུ་གུ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཟུང་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་སྣང་རུང་གི་ས་བོན་མ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་མྱུ་གུ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་1

གཅིག་ལས་རྟོགས་
ཏེ། རྒྱས་པར་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་རབ་ཏུ་གྲུབ་ཅེས་པ་གྲགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་ཚེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པས་དོན་དམ་པར་
འབྲེལ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་ཏེ་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དང་མེ་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྒྱུ་འབྲས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཚེ་ན་ནི། འབྲེལ་བ་རང་གཞན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཁྲུལ་མེད་དུ་སྟོན་པ་མིན་པར་ཐལ། རེ་ཤིག་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༤ མངོན་སུམ་ཟུང་གཅིག་

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 369

དེ་ཙམ་ཡང་དག་དོན་ཏེ་དེ་ཙམ་ས་བོན་དང་དམིགས་ཡུལ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དོན་ལོག་ཅིང་འཁྲུལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དོན་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་ཡང་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་ལ་དུས་མཉམ་དུ་སྣང་ཞིང༌། སྣང་བཏགས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་འདི་གཉིས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་འཛིན་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་རྫས་སུ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དུས་མཉམ་དུ་སྣང་བས་མེ་དུ་དེ་བྱུང་དུ་ཅི་ཞིག་འབྲེལ་ཏེ་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དུས་མཉམ་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི། འདི་དག་གིས་བཀག་པས་ངན་རྟོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་གང་དེར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་མིན་ན་སྟེ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཅན་ཉི་ཚེ་འབྲེལ་བའི་སྒྲར་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་འབྲེལ་བར་བཞག་གོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་རང་ཉིད་དོན་དམ་པར་མ་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ་རྫས་གཞན་གྱིས་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མ་འབྲེལ་ཞིང་སོ་སོ་ན་འདུག་པ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གཞན་གཅིག་གིས་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རིགས་པ་སྔ་
མས་དོན་གྱིས་བཀག་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་དང༌། བྱེ་བྲག་པས་བཏགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་གོ་ས་ཐ་དད་ན་1

འབྲེལ་བ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང༌། གོ་ས་
ཐ་མི་དད་ན་གནས་པའི་འབྲེལ་བ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བཀག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༢ ཐ་དད་ནས་པའི་འབྲེལ་བ་

370 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཟིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བ་དང་རྗེ་ཁོལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་ཀྱང་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་བཀག་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་གི་སྒྲས་འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་ཅེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དགག་པ་དངོས་དང༌། འདུ་བ་ཅན་གཉིས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་
པ་དང༌། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་སྦྱོར་འབྲེལ་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། སྣམ་བུ་ལ་དཀར་པོ་ཉིད་རྫས་གཞན་ཡིན་ཡང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས། འདུ་བ་ཅན་དང༌། འདུ་བ་གསུམ་ཀ་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། སྣམ་བུ་དཀར་པོར་གནས་པའི་ཚེ་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་ཉིད་དེ་འདྲ་བ་ལ་རྫས་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གང་གིས་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ལ་ཕན་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ཡང་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དོན་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁར་གཞོང་དང༌། དེའི་ནང་གི་ཞོ་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་ཁོ་ན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་ཚད་མས་ཀྱང་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་བ་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་རུང་སྟེ་སྤྱི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣམ་བུ་དང་
དཀར་པོ་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ཡང༌། རྡུལ་ཕྲན་རིགས་མཐུན་གཉིས་ལྟ་བུ་འདུ་བ་ཅན་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་འཕྲད་ཅིང་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འདུ་བ་ཅན་དང་འདུས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡང། གཉིས་པ་ནི། འདུ་བ་དང་འདུ་བ་ཅན་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེད་བྱེད་འདུ་བ་ཅན་འདི་མེད་འདུ་བ་ཅན་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རྫ་མཁན་དང༌། རྫ་བུམ་ཡང་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པར་ཤིན་ཏུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 371

གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་སོགས་འདུ་བ་ཅན་
དེ་གཉིས་དང་ནི་གཞན་ཡང་འདུ་བ་དང་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་པ་མི་བྱེད་པར་ཡང་ཅི་སྟེ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དོན་ནི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ནི་འདུ་བ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ཡང་དོན་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང༌། ཡང་འདུ་བ་དང་འདུ་བ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ཡང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་པའི་རྩ་བའི་འདོད་པ་མིན་ཡང༌། སྐྱོན་སྤོང་ངོ༌། །རྒྱུ་འབྲས་མིན་བཞིན་དུ་རྫས་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྫས་ཐ་དད་མཐའ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། འདུ་བ་ཅན་བཀག་པས་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡང་བཀག་ཟིན་མོད་སྦྱོར་བ་འགོག་
པའི་རིགས་པ་གཞན་སྟོན་པ་ནི། འདུ་བ་དང་འདུ་བ་ཅན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་ཡང༌། རྡུལ་ཕྲན་རིགས་མཐུན་གཉིས་ལ་སོགས་པས་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་བསྐྱེད་པས་སྦྱོར་བ་ཅན་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་ཅན་གྱིས་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་མི་སྐྱེད་ཅིང་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྦྱོར་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་དེས་སྦྱོར་བ་ཅན་དེ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཅན་དུ་མི་འདོད་དེ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྡོང་པོ་དང་བྱ་འཕྲད་པའི་སྦྱོར་བ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ལུག་གཉིས་འཐབ་པ་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལས་སྔ་མའང་སྦྱོར་བ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སོགས་པས་སྦྱོར་བ་ཡང་སྦྱོར་བ་ཅན་དུ་ཐལ་བའོ། །སྦྱོར་བ་སྔ་མའང་སྦྱོར་བ་ཕྱི་མ་ཅན་དུ་ཐལ། དེས་དེ་བསྐྱེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་ཅན་ཁས་ལེན་པ་མིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཅན་དེ་སྦྱོར་བ་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པས་སྦྱོར་བ་ཅན་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་ཅན་དང་སྦྱོར་བ་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ཡང་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་བྱེད་ཀྱིས་དོན་གནས་པར་བྱེད་པའང་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་པར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ། རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བ་འདུ་བ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་

372 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བ་སོགས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དགག་པ་དང༌། དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་འབྲེལ་བའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་དང༌། དངོས་པོ་རྫས་ཐ་དད་ལ་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་མེད་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་སོགས་དོན་གཞན་མེད་པར་ཡང་དེའི་བློ་སྐྱེ་ན། བྲལ་བ་ལ་ཡང་ལྡན་པའི་བློ་དང༌། ལྡན་པ་ལ་ཡང་བྲལ་བ་དང༌། གནས་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་དེས་ན་སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བ་དང༌། ལྡན་པ་དང༌། བྲལ་བའི་ལས་དོན་གཞན་དེ་དག་གི་བློའ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་འགྲོ་བའི་ལས་དོན་གཞན་འགྲོའོ་སྙམ་པའི་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ ིའབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་དུ། དེ་མི་རུང་སྟེ། དྲི་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
1

ཞེས་པ་རྩ་ཚིག་ལྟར་སྣང་ཡང༌། འགྲེལ་བའི་ཚིག་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ནི། བྲལ་བ་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས་སྐྱོན་ཁྱོད་ཉིད་ལ་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ལྡན་པ་ལ་བྲལ་བའི་བློ་དང༌། བྲལ་བ་ལ་ཡང་ལྡན་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཐལ་མོ་བརྡབ་པ་དང༌། ཤིང་གཤགས་པ་ལྟ་བུ་ལྡན་པ་དང་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་སྦྱོར་བ་དང་སྐྱེས་བུ་འགྲོ་བ་དང༌། གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་གཞིར་རུང་བའི་རྫས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འགྱུར་ན་སྟེ་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ལྡན་པ་ལ་བྲལ་བའི་བློ་དང༌། བྲལ་བ་ལ་ལྡན་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེའི་བློ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་རུང་བའི་དངོས་པོ་རྟག་ན་ནི་སྟེ་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྡན་པ་དང་བྲལ་བ་སྔ་མ་ལས་ལོག་པར་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་པའི་རྫས་ཡིན་ན། རང་བཞིན་སྔ་མ་དེ་དང་བྲལ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དང་གཞན་མིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་ཁས་བླངས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་
ཉེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་རུང་བ་བརྗོད་པ་ན་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པ་དོན་གཞན་འགྲོ་བ་པོ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་འགྲོ་བའི་ལས་སོགས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༦ ཤོག ༤༧ ཕྲེང་། ༡༢

འབྲེལ་བ་བརྟགས་པའི་རྣམ་བཤད། 373

དོན་གཞན་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྡན་པ་ཅན་1

དང༌།

བྲལ་བ་ཅན་དང༌། འགྲོ་བ་པོའ་ངོ་བོ་འདི་ལ་ལྡན་ནོ། །བྲལ་ལོ་འགྲོའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ ིངེས་པར་བརྗོད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་འགྲོ་བ་དོན་གཞན་དང་སྦྱོར་བ་དང༌། བྲལ་བ་དང༌། གཞན་དང༌།
གཞན་མིན་པ་སོགས་རྟག་རྫས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མེ་དུ་དང་ས་མྱུག་སོགས་དངོས་པོ་རྫས་ཐ་དད་དེ་དག་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་མེད་ཅིང་ཡོད་ན་ཡང་འདིའི་འབྲེལ་བ་འདིའོ་ཞེས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དབང་དང་འདྲིས་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་སོགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང༌། དངོས་པོ་འགྲོ་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། བྲལ་བ་སོགས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་སོ་སོ་ལས་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ཡི་དངོས་པོ་རྫས་ཐ་དད་འདིའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་གོ་ས་གཞན་དུ་བསྐྱོད་པ་དང༌། སོ་སོར་གནས་པ་དང༌། གསར་དུ་འདུས་པ་སོགས། འགྲོ་བ་སོགས་ཡིན་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རྟག་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་བློ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང༌། ལོཙྪ་བ་གང་
གིས་བསྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་དང༌། དེའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་གར་བྷ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང༌། ལོཙྪ་བ་བན་ཏེ་ནམ་མཁས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང༌། ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་རབ་འབྱོར་ཞི་བ་དང༌། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོཙྪ་བ་དགེ་སློང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།
ཚད་མའི་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའི་གནས། །རིགས་ལམ་མཐར་ཐུག་འབྲེལ་བ་བརྟག་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༥ ལྡན་པ་དང་།

374 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པ་འདི། །དུལ་ལྷ་བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའ་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་ ིབཤད། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་གང་ཐོབ་དེས། །སྲིད་པའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །སྡུག་ཀུན་འབྲེལ་བ་མ་ལུས་བཅོམ་གྱུར་ཏེ། །འཆི་མེད་ཐར་པའི་གོ་འཕང་བགྲོད་གྱུར་ཅིག །འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། རྒྱལ་བའི་རིགས་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌། སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས། རིགས་པ་སྨྲ་བའི་དགེ་སློང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་དམ་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་རིགས་གནས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག ། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།།

༄༅། །ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་

གྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །གང་གི་ཡིད་མཁར་ལན་ཅིག་ཤར་བས་ཀྱང༌། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་
ཆུ་རྒྱུན་གྱིས། །ཉོན་མོངས་ཚ་གདུང་མ་ལུས་སེལ་མཛད་པའི། །འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་མགོན་ལ་གུས་པས་འདུད། །ཐར་འདོད་ཐར་པར་འཇུག་པའི་སྒོ་གཅིག་པུ། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་རིགས་པའི་གཞུང་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་ལེགས་འདོམས་པའི། །བླ་མའི་ཞབས་ལ་ཟོལ་མེད་སྤྱི་བོས་འདུད། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བགྲོད་པའི་ལམ། །ཐར་དང་ཐེག་མཆོག་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ། །རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །བླ་མའི་མན་ངག་དག་ལས་འདིར་དབྱེ་བྱ།།
དེ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་དགོས་1

པ་ནི། རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱིའི་དགོས་པ་དང་
བསྟུན་པའི་དོན་གཉིས་བསྟན་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་ཤགས་ལ་ཇི་ལྟར་འཕངས་པའི་ཚུལ་དང༌། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་དང། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་
2

ཞེས་གསུངས་པས། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་པ་མཐའ་དག་ཐོབ་ཅིང་མི་ཕན་པ་མཐའ་དག་སྤོང་བ་ནི་ངེས་པར་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཐའ་དག་འགོག་ཅིང་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། དེ་ཉིད་དེ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལའོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡ ན ༤ མཛད་པའི་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༡༤ ཕྲེང་། ༧

376 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་ན། མངོན་སུམ་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས། རྗེས་
དཔག་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དུ་འདུས་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང༌། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་བཞི་བཞིའོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་གྲུབ་པའི་དོན་མངོན་གྱུར་དང༌། རྗེས་དཔག་ལྟར་སྣང་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལྐོག་གྱུར་དུ་བསམས་ནས། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་སྒོམ་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་ལ། དེ་དག་སྤངས་པའི་མངོན་རྗེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྒོམ་པ་ལས་ངེས་པར་ལེགས་པ་དང༌། དེའི་རྟེན་མངོན་མཐོ་ཡང་རིམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དེ་ལྟར་རང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དག་ནི་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་བརྩོན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་སུན་འབྱིན་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ངང་ཅན་དུ་བྱེད་དགོས་པས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་འདི་ལྟ་བུས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གོལ་ས་བཅད་ནས་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སུན་འབྱིན་གྱིས་1

གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
དོན་ཅན་དུ་བྱས་པ་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་བློ་དང་དོན་ལ་སྐྱོན་ཞུགས་པའི་སྒྲུབ་ངག་གིས་ནི་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་མི་ནུས་ཤིང་སྒྲའི་སྐྱོན་ཞུགས་ན་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཚར་བཅད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བས། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
༈ གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་ཤགས་ལ་ཇི་ལྟར་འཕངས་པའི་
ཚུལ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང༌། ཆུང་ ིངུའི་ནི་དོན་གྱིས་འཕངས་པའམ། ཡང་ན་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་ལེའུ་གཉིས་པ་འདིར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་རིམ་བསྟན་ལ། དེ་རྗེས་སུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༢ བ ༤ གྱི་

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 377

འཛིན་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆེན་པོའ་ལམ་རིམ་བསྟན་ཅིང༌། ཆུང་ངུའི་ནི་ ིའབྲིང་གིས་འཕངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་1

དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ལ་ངེས་པར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། སྟེན་བྱེད་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད། བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེས་དེ་2

ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ། བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན། མ་
བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་ལྔའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞིས་བསྟན་ཅིང༌། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་དོན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། མི་འདོད་པ་བཀག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས། བླང་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། གསུམ་པ་ནི། གོང་དུ་དེའི་ཕྱིར་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །ཐ་མ་གཉིས་ནི་དོན་གྱིས་འཕངས་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་བསམ་སྦྱོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་བསྟེན་པར་བྱས་ན་འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ཤེས་པ་འབྱུང་ཞིང།3

དེ་ལས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་འབྱུང་ལ།
དེ་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་ཞིང་རྒྱུ་དེ་དག་ལོག་ན་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མང་པོ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའོ།།
དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཚོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་དེ་
དག་མཐོང་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ན་མེའི་འོབས་སུ་ལྷུང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་འབྲལ་འདོད་དང་བྲལ་བ་ལ་དོན་གཉེར་བཅོས་མ་4

མིན་པ་སྐྱེས་པ་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཞེས་བྱ་ཞིང་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཞེས་ཀྱང་
བྱའོ། །དེ་ནི་འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་སྟོན་པའི་རིམ་པས་ལེའུ་གཉིས་པའི་གཞུང་གོང་འོག་ཏུ་སྟོན་ལ། སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ཙམ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ན་ཚེ་འདིའི་5

ཕུན་ཚོགས་
ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མེད་ཅིང༌། ཐར་པ་དེ་ཡང་ཚེ་གཅིག་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས་དེ་སྒྲུབ་
1 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༣ ན ༣ རྣམས་ཀྱི་
2 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༣ ན ༣ དེ་དེས་ཇི་ལྟར་
3 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༣ ན ༦ འབྱུང་ལ།
4 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༣ བ ༢ བཅོས་སུ་མིན་པ་
5 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༡ ཚེ་འདིར་

378 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་བརྒྱུད་དགོས་པར་ཤེས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་1

ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་མཁས་དགོས་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐར་པ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་ཅི། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བ་དང་འཁོར་བ་ཙམ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེའོ། །ཞེས་པ་ཡང་རྣམ་པར་མི་འོངས་པའི་ཚིག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐར་པ་ནི་དགག་བྱ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་བཀག་པ་ལྟ་བུ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་འབད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཀྱང་ཚེར་མ་འདོན་པའམ་2

བུམ་པ་བཀག་པ་ལྟ་བུ་

མིན་གྱི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྔ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་པ་ལྷག་བཅས་དང༌། དེ་མེད་པ་ལྷག་མེད་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བ་ལ་འབྲལ་འདོད་མ་སྐྱེས་པར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ཅིང༌། འབྲལ་འདོད་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པས་ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་བརྒྱུད་དགོས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་བྱར་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མིག་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་ཡང་དེས་ལམ་བགྲོད་པ་བཞིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དེ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་བློ་མི་གསལ་བའི་སྤང་3

བྱ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དགོས་ལ། དེ་ལ་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐལ་པ་མང་པོར་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བལྟོས་པས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལེའུ་གཉིས་པར་ ིརགས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ནི་ལེའུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གྲོལ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་

1 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༣ བ ༤ ཆུང་ངུ་ཅི་ནས་ཀྱང་མཁས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༣ བ ༦ འདོན་པའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༤ ན ༤ མི་གསལ་བའི་ལྷག་མ་

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 379

བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་བསྟན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་བདེན་བཞི་ལ་བློ་མི་གསལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས་1

མི་རྟག་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བརྩེ་བ་ཡང་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྩེ་བ་ངེས་པར་སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་ཤེས་པར་བྱ་2

དགོས་སོ།།
༈ གསུམ་པ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པ་དང༌། དེ་ལྟར་
བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། དེ་ཉིད་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་པའི་3

ཚོགས་པའི་གང་ཟག་
དེ་ནི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་ན་སྔར་ཚད་མར་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིས་འབད་ཀྱང་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བས་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའང་4

བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། བསམ་པ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གིས་བསྡུས་ཤིང་དེའི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་ལེའུ་གཉིས་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་སྟོན་པ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་5

བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །ཚད་
མར་གྲུབ་ཚུལ་ནི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ཅེས་པའམ། འབྱུང་རུང་དང་བྱུང་ཟིན་དཔོག་པ་ཞེས་མིང་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཡང་སླ་ཡི།6

དོན་ནི་དེ་ཕྱིར་ཚད་ཡིན་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་
བྱོན་ནས་ངོ་བོ་ཅི་འདྲ་བར་འཁྲུངས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་སྐྱོབ་ཅེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྒོམ་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོར་རུང་སྟེ། རྟེན་བརྟན་གོམས་ཟིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༤ ན ༦ མིན་པའི་མི་རྟག་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༤ བ ༡ ཤེས་པར་དགོས་སོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༦ ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ནི་ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༢ ཕུམ་སུམ་ཚོགས་པའི་དེ་ནི་
4 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༤ བ ༢ ཚོགས་པ་དང་
5 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༤ བ ༤ བྱས་ནས་
6 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤ བ ༥ སླ་བའི་དོན་ནི།

380 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འབད་པ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབད་པ་སྔ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་འདོགས་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་གོམས་པ་བཞིན། བརྩེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་ལ་འབད་པ་བྱེད་པར་རིགས་ཏེ། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་གཞོམ་པར་བཞེད་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གཞན་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སྟོན་པ་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་མཁྱེན་པ་མངའ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་བ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་མངའ་བའི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། རྗོད་བྱེད་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་གོམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་མཁྱེན་པ་མངའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། སྔ་མའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་དག་གི་ཚུལ་1

སྒྲུབ་པ་ནི་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་
བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།
༈ གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་ལ། སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་གཞུང་
དང་སྦྱར་བ་དང༌། དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་སྦྱོར་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་དང༌། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཀུན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང༌། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དང༌། ཡུལ་གང་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༣ ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 381

དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་དུ། ཚད་མ་སླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་ནས། དཔྱད་1

ཕྱིར་རོ་2

ཞེས་པའི་
བར་གྱི་གཞུང་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ལ་གསར་དུ་སླུ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པས། མ་ཁྱབ་པ་དང༌ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅིང༌། ཚད་མ་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མ་ཆོད་པ་དང་ཆོད་པའོ། །མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རྟོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུགས་ཤིང་བླང་དོར་བྱས་ནས་དོན་ཐོབ་པའོ།།རྟོག་ལྡན་འཇུག་3

པའི་དགོས་པ་ཡང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅིང༌། མི་འདོད་པའི་འབྲས་
བུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་བསླུས་ན་ཚད་མར་འགྱུར་གྱི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བ་ཁོ་ནར་འཇོག་ཅེ་ན། དོན་འདི་ནི་འདི་ལྟར་རིགས་ཏེ། དངོས་སུ་ཕྱི་རོལ་མི་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་ལྡན་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་ན། བུམ་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་4

ནས་དགོས་པ་ཡོད་ན་ལེན་པ་ལ་འཇུག་ལ། མེད་ན་རྟོག་ལྡན་ལེན་པ་ལ་མི་འཇུག་གི་བུམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་མེད་པར་རྟོགས་ན། དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པས་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ལྡོག་ཅིང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་གི་འབྲས་བུ་མེད་ན་གཞན་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་ངལ་བ་ཙམ་སྙིང་པོར་ཟད་དོ། །རྟོག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་མཐོང་ནས་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པར་དམིགས་ན་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གི་བྱ་བ་ལ་ནི་འབྲས་བུའི་དོན་ཡོད་5

པ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཁས་བླངས་དགོས་སོ། །དེས་ན། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་ལྡན་
ནི་དངོས་པོ་འདོད་པས་དམིགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སོ་ཞེས་བྱ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༥ བ ༣ བཅད་ཕྱིར་རོ།།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༨
3 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༥ བ ༥ འཇུག་གོ་བྱས་པའི་
4 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༦ ན ༡ གྲུབ་པར་བྱས་ན་ཡོད་ན་ལེན་པ་ལ་འཇུག་ལ་མེད་ན། སྣོད་ལྡན་ལེན་པ་ལ་འཇུག་གི་ 5 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༦ ན ༣ དོན་ཡིན་པ་ངེས་པ་

382 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བ་འདི་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
༈ དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད་1

ཅེས་པས་ནི། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་མི་སླུ་བ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པའམ་འོན་ཏེ་རྒྱུ་མེད་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ལ་ནན་གྱིས་འཇུག་པར་ནུས་སམ་མི་ནུས་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ན། མི་སྐྱེས་པ་ནི། ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་ཚད་མར་མ་གྱུར་པ་ཕྱིས་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྒྱུ་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ་ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་བཅད་2

ལ་རྟག་པ་ཡིན་
ན། སྔར་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཕྱིས་ཚད་མར་གྱུར་པ་དང་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། ཚད་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། རྟག་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པ། ཚད་མ་རྟག་པ་ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། སྲིན་བུའི་གྲངས་སོགས་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཡང་མེད་པས་སུ་གང་གིས་3

ཡང་

དེ་ལྟ་བུ་ལ་འབད་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ན་སྲིན་བུའི་གྲངས་མཁྱེན་པས་ནི་ཁོ་བོ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱི། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མཁྱེན་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་བཙལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་མཁྱེན་པ་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་བོ། །ཞེས་སྟེན་བྱེད་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ནི། ཚད་མ་ལྐོག་གྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་ཏེ། དོན་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
༈ གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱིས་ཆོས་ལ་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་
དང་པོ་ལ། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟེན་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ།4

།ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །ཚད་མའི་རྒྱུ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ནས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༡༨
2 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༦ བ ༡ རྣམ་བཤད་ལ་
3 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༦ བ ༣ སུ་གང་གི་ཡང་
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༨

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 383

སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་ལས་ཡིན་ནོ།།
༈ གཉིས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་ནུས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། བློ་ནི་ལུས་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་ནམ་ཡང་ནི་གྲོལ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན། རང་ལ་དོགས་པ་གཉིས་ ིསྲིད་དེ། ཅི་བདག་གི་ཐབས་ཤེས་འདི་དག་སྐྱེ་1

བ་གཞན་དུ་གོམས་པར་བྱེད་ནུས་སམ། འོན་ཏེ་མི་
ནུས། གལ་ཏེ་ནུས་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་སྙམ་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་གོམས་ཟིན་པའི་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པ་ལ་སྦྱོར་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་དོགས་པ་སྲིད་པས་གཙོ་བོར་རང་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞུང་འདི་དག་བཀོད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །རང་གི་འདི་ལྟར་དཔྱད་ནས་ཐར་པ་ལ་འཇུག་ན་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཆ་འདི་ལྟ་བུ་བགྲོད་ནས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་2

གཉེར་བ་དག་
དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། ལམ་ལ་དཀྲི་བའི་ཚུལ་ཡང་འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ལ། ཕྱིས་འཇུག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་དཀྲི་བར་འདོད་པ་དང་ཡང་རང་ཉིད་སྔོན་གྱི་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་3

ལམ་ལ་སྤྱོད་པའི་མཐུ་ཡོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་
ཚུལ་འདིས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།
འདི་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསམ་པ་དང༌། མེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསམ་པ་
དང༌། ལུས་བློའ་རྟེན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་ ིའཆི་ཁ་མའི་མིག་སོགས་དབང་བློ་དང་ཡིད་བློའམ། ཡང་ན་ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་

1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༤ སྐྱ་བ་ གཙང་། ཤོག ༧ ན ༢ སྐྱེ་བོ་
2 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༧ ན ༥ དོན་གཉེར་དངོས་སུ་བཟུང་སྟེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༧ ན ༦ སྟོབས་ཀྱི་

384 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་1

ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ནམ་བདག་རྐྱེན་
བྱས་ན། འབྱུང་བ་ཀུན་སྲོག་ཆགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ། མ་ཡིན་རྟེན་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཀུན་འགྱུར་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་པའི་བར་གྱི་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དེ་རྒྱུ་མེད་དམ་འོན་ཏེ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟག་
ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རེས་འགའ་ཡོད་རེས་འགའ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ངེས་པར་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ལ་དངོས་པོ་ཕར་བཀག་པས་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཚུར་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡང་རང་དབང་དུ་འབྱུང་ན་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་3

གཞན་དག་གིས་འབྱུང་ན་བེམ་རིག་གཉིས་སུ་འདུས་པས་བེམ་པོ་
ཁྱད་པར་བ་ལས་སྐྱེ་བ་བརྟགས་ལ་དགག་པ། རིག་པ་ལས་4

སྐྱེ་བ་སྒྲུབ་པ། བེམ་པོ་ཙམ་ལས་
སྐྱེ་བ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། ༈ །དང་པོ་ལ། དུས་མི་མཉམ་པའི་5

རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་
དགག་པ། དུས་མཉམ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཡིད་བློའ་བདག་རྐྱེན་ ིཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། གནས་སྐབས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱང་ཡིད་བློའ་ལྡོག་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ ིབསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། བདག་རྐྱེན་ཡིན་ན། ལུས་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པ་བདག་རྐྱེན་ཡིན། དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༧ བ ༣ ཉིད་ཀྱི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༡༠
3 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༧ བ ༦ འགྱུར་ལ། གཞན་དག་གི་འབྱུང་ན་བེམ་རིག་གཉིས་སུ་འདུས་པས་བེམ་པོ་ཁྱད་པར་བ་ལ་སྐྱེ་བ་
4 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༧ བ ༦ རིག་པ་ལ་སྐྱེ་བ་སྒྲུབ། བེམ་པོ་ཙམ་ལ་སྐྱེ་བ་
5 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༨ ན ༡ དུས་མི་མཉམ།

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 385

པོ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་པོ་ལ་གནོད་ཀྱང་1

ཡིད་བློ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མ་མཐོང་བ་དང༌།
དེ་ལས་ལོག་པར་མཐོང་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡིད་བརྟེན་མེད་དུ་ཐལ་བ་མེད་ལ། དེས་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གྲུབ་ཅིང་ལུང་རིགས་གང་ནས་ཡང་གནོད་པ་མེད་པ། དབང་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ཅན་ཡིན།2

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ནོ། །རྟག་པ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་མེད་ཅིང་རྐྱེན་རིམ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་བློ་བསྐྱེད་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་ཡོད་3

པར་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་རིམ་ཅན་མིན་ལས་ཞེས་པ་
ནས། མཐོང་བ་ཉིད་ཅེས་རྐང་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟོན་ལ། གཞན་ཡང་འཆི་སེམས་ཡིན་པས་ནི་ཐ་མའི་འཆི་སེམས་སེམས་གཞན་དང་4

མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་པ་བཟློག་ན་གནོད་
པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་ཅིང་མཐུན་དཔེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་མེད་དོ། །མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་དབང་པོ་དང་བྲལ་བས་སོ་སྙམ་ན་མི་རིགས་ཏེ། མཚམས་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་དབང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་ཀུན་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིད་བློའ་བདག་རྐྱེན་དུ་མི་རིགས་པ། ཐ་མའི་ཞེས་པ་ནས། དོན་གྱི་སྒོ་ ིནས་འགྱུར་བ་ཡིན།5

།ཞེས་པས་བསྟན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་བ་ངོས་བཟུང་
བ་དང་རྒྱུ་6

ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་དབང་པོ་ལོག་ཀྱང་ཡིད་མི་ལྡོག་པས་ལུས་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱེ་
བ་གཞན་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི། རྟག་ཏུ་ཞེས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།།
༈ གཉིས་པ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་མི་ལྡོག་པར་ཧ་ཅང་
ཐལ་བ་དང༌། དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དབུགས་མ་ཚང་བས་ཡིན་7

སྙམ་ན། ཡིད་དབུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅིང༌། དེ་ལྡོག་པར་ཡང་མཐོང་བ་དང༌། ཤི་བའི་ལུས་ལ་དབུགས་ཀྱང་མི་ལྡོག་པར་ཐལ་བ་དང༌། འགལ་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་སྙམ་ན། ནད་དང་བྲལ་བས་སླར་ཡང་འཚོ་

1 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༨ ན ༣ གནོད་ཡང་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༤ ཕྲེང་། ༣
3 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༨ ན ༤ གཞན་འགྲུབ་བོ། ཞེས་རྐང་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟོན་ལ།
4 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༨ ན ༥ གཞན་མཚམས་སྦྱོར་
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༤ ཕྲེང་། ༡༥
6 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༨ བ ༡ བཟུང་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལོག་ཀྱང་མི་ལྡོག་ 7 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༣ མིན་སྙམ་ན།

386 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བར་ཐལ་བ་དང་བཅས་པ། ལུས་ནི་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཅིས་སླར་ཡང་འཚོ་མི་འགྱུར།1

།ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་སོ། །སྤྱིར་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ན་དེ་ཡང2

་མི་རིགས་ལ། ལུས་ཀྱང་
དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་རྣམས། ཉེར་ལེན་ཅེས་པ་ནས། ཞུ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་པའི་བར་རོ།།
༈ གཉིས་པ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དགག་པ་ལ་དངོས་དང༌། ལྷན་ཅིག་བྱེད་
རྐྱེན་ཁྱད་པར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྫས་སུ་ཡོད་མེད་གང་ལ་ཡང་དུས་མཉམ་པའི་3

རྟེན་
དོན་གཞན་དགོས་པ་མེད་པ་དང་ཆུ་དང་སྣོད་དང་རྫས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་མཚུངས་པ་དང༌། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་བརྟགས་ན་དུས་མཉམ་པའི་4

རྟེན་དོན་གཞན་མེད་ལ། དོན་གཞན་
ཡོད་ན་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང༌། རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་ན་འཇིག་5

རྒྱུ་དོན་གཞན་

6

མེད་པ་རྣམས་ནི། ཡོད་མེད་དག་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར།།ཞེས་པ་ནས། མིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་།7

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་དང༌། བྱེད་པའི་ལན་དགག་པ། དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ། ལུས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། རྨོངས་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་བཞིན།8

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ།།
༈ གཉིས་པ་རིག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ། སེམས་ཀྱང་སྔ་མའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དང༌། སེམས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལུས་ལ་ཡང་གསལ་བར་ཐལ་བ་དང༌། སྲེད་པ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་སྒྲུབ་པ་རྣམས། དེའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ནས། མ་མཐོང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༥ ཕྲེང་། ༡༤
2 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༨ བ ༤ མེད་ན་དེར་མི་རིགས་པ།
3 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༨ བ ༥ དུས་མཉམ་གྱི་
4 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༨ བ ༥ དུས་མཉམ་གྱི་རྟེན་དོན་མེད་དོན་ཡོད་ན་
5 བརྟགས་ན་དོན་མེད་པ་རྣམས་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་དེ་ནི་ཇི་བཞིན་གང་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ།།
6 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༨ བ ༦ བརྟགས་ན་དོན་མེད་པ་རྣམས་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ།
7 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༥ ཕྲེང་། ༢༡
8 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༦ ཕྲེང་། ༡༩

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 387

ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན།1

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ།།
༈ གསུམ་པ་བེམ་པོ་ཙམ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ། ཡན་ལག་གཅིག་2

རྒྱུ་ཡིན་པ་
དགག་པ་དང༌། ཡན་ལག་ཀུན་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགལ་འདུ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡན་ལག་གཞན་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་ཞར་ལ་དགག་པ་རྣམས། ལག་སོགས་ཞེས་པ་ནས། ཕྱོགས་འདིས་གཞན་ལའང་བརྗོད་པར་བྱ།3

།ཞེས་པའི་བར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཀུན་ཚོགས་པ་རྒྱུར་དགོས་ན། སོར་མོ་མ་ཚང་ན་ཡང་ཡིད་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང༌། རེ་རེས་ནུས་ན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང༌། དབུགས་ཀྱིས་ཡིད་4

རེ་

རེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན་དབུགས་རྔུབ་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་མི་རྟག་པ་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དང། བློ་དུ་མ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་ཉེས་པ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པ་རྣམས་ནི། མ་ལུས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ལྡོག་པ་ཡིན་5

ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ།།
༈ གསུམ་པ་ལུས་བློའ་རྟེན་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སྤོང་བ་ལ། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ ིསེམས་ཡན་གར་བར་གནས་པར་འགྱུར་སྙམ་ན། འདོད་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་དབང་གིས་སྐྱེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་དང༌། ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་6

པ་སྤོང་བ་དང༌། སྤྱིའི་མཇུག་བསྡུ་དང་བཅས་པ་རྣམས། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ལྷག་ལྡན་འདོད་ཅེས་པའི་བར་རོ།།
༈ གཉིས་པ་གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༧
2 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༩ ན ༣ ཡན་ལག་རྒྱུ་མིན་པ་དགག་པ་དང། ཡན་ལག་ཅན་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པ།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ᨅᨀᨉ ཕྲེང་། ᨁᨂ
4 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༩ ན ༥ དབུགས་ཀྱི་རེ་རེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྙམ་ན་དབུགས་རྔུབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་མི་རྟག་པརིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད། རང་ལ་མི་མཚུངས་པ་རྣམས་ལས་ཞེས་
པ་ནས། ཅིའི་ཕྱིར་ན་
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༩ ཕྲེང་། ༡༣
6 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༩ བ ༡ དེ་ལ་སྤང་བ་དང་།

388 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བའི་གེགས་གཉིས་ཏེ། རྟེན་མི་བརྟན་པ་དང༌། རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་སྟེང་དུ་གེགས་གཉིས་པོ་ཡོད་པས་ཞེས་སོགས་ལ་འགལ་རྐྱེན་གཉིས་པོ་མེད་ཅིང་། མཐུན་རྐྱེན་གོམས་པ་ཡོད་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །གོམས་པས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ་རྣམས། གོམས་ལས་ཞེས་པ་ནས། ཡིད་ཟློག་བཞིན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ལྟར་བེམ་པོ་ཡིད་བློའ་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ཅིང་རིག་པ་སྔ་མ་ཡིན་ན། ིརང་ངམ་གཞན་གྱི་རིག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། གཞན་གྱི་རིག་པ་ལས་ཡིན་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གནས་སྐབས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་མི་དགག་ཅིང༌། ཉེར་ལེན་ཡིན་ན། ཕ་མ་ལྷ་བཟོ་མཁས་པ་ལ་བུ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང༌། རང་གི་རིག་པ་ཡིན་ན། ཐོག་མཐའ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཡིད་བློ་རྒྱུ་མེད་བཀག་པས་རྒྱུ་བཅས་སུ་གྲུབ་ཅིང༌། རྟག་པ་བཀག་པས་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ཅན་དུ་གྲུབ་ལ། བེམ་པོ་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག་པས་རིག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་ཅིང༌། གཞན་གྱི་རིག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་རང་གི་རིག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས་རྒྱུ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དེ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང༌། འཆི་ཁའི་རིག་པ་དེ་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བར་གྲུབ་པས་ཐབས་ཤེས་སྒོམ་པའི་རྟེན་རིག་པ་ཙམ་རྒྱུན་ནམ་ཡང་མི་འཆད་པས་བརྟན་པར་གྲུབ་ཅིང༌། གོམས་ཟིན་འབད་པ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའང་གྲུབ་པས་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
༈ གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་ཐོག་མར་
རང་ཉིད་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་མངོན་པར་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་མཛད་རིགས་ཏེ། ཐབས་རྒྱུའི་བདེན་པ་གཉིས་དང་ཐབས་བྱུང་འབྲས་བུའི་བདེན་པ་གཉིས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའམ་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་བློ་མི་གསལ་བའི་ལྷག་མ་ལུས་ན་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་མི་ནུས་ཞེས་པ། བརྩེ་ལྡན་ཞེས་པ་ནས་དཀའ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོར་བསྟན་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེས་པ་ན། ལུང་དང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྡུག་བསྔལ་འདི་རྒྱུ་དང་བཅས་པའམ་འོན་ཏེ་རྒྱུ་མེད། རྒྱུ་དེ་ཡང་ཡོད་ན་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྙམ་དུ་རྟོག་པར་མཛད་པར་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་མེད་དམ་

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 389

རྟག་ན་འབྲས་བུ་ལྡོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་གང་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་འདོད་མི་འདོད་སྐྱེས་ན་
1

རྒྱུ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་པས། དེ་ལྟར་སྤང་བྱ་སྡུག་ཀུན་ལ་བརྟག་པ་དང༌། རྒྱུ་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོ་ལ་བརྟགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་རྒྱུའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་འགལ་ཟླ་འཛིན་པ་གཉེན་པོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་གཉེན་པོ་ལ་བརྟགས་2

པ་དང༌། སྤང་གཉེན་
གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་ན། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་སྲེད་པ་སྤང་བྱ་དང༌། དེའི་རྒྱུའི་འགལ་ཟླ་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ།།
སྤང་གཉེན་ལ་དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་ནི། བརྟགས་དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཡུལ་
སྤང་གཉེན་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ནས་ཆགས་བྲལ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་མ་ལུས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ལུང་དང་ཞེས་པ་ནས། ཁྱད་པར་འདི་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། །གཞན་ལ་བདེན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པས། ལམ་གོམས་པར་མཛད་པའི་གནས་སྐབས་སྟོན་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་མི་གཅིག་པས་སོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་དང༌། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གི་གདགས་སོ་ཞེས་རྐང་པ་བཞིས་དོན་བསྡུས་སོ།།
༈ གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་ལ། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་དང༌། གཞན་དོན་ཕུན་
ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཉོན་མོངས་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་
པ་མ་ལུས་3

དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་མེད་དགག་དེ་འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡིན་ལ། དམ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་པར་འོས་པས་ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང༌། སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་སླར་མི་ལྡོག་པ་དང༌། གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་བློ་མི་གསལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༦ སྐྱེས་དེ་རྒྱུ་ལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༡ བརྟག་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༦ མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བྱ་

390 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བའི་ལྷག་མ་ཡང་མེད་པས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་དུ་མི་རུང་ན། དྲི་མ་རྟག་པའམ། མི་རྟག་ཀྱང་སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པའམ། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པའམ་ཤེས་ཀྱང་འབད་པ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་དགོས་ན། རྣམ་པ་བཞི་ག་མི་རིགས་1

པས་སྤངས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་རྒྱུ་སྤངས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཤེས་པའང་གྲུབ་པ་ཡིན།2

ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་ནི། བདེན་བཞིའི་གནས་
ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་མི་འཆད་ན། རྒྱུ་གཉིས་ཏེ། སྨན་པ་ངན་པ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པས་སམ། ཤེས་ཀྱང་རང་འདོད་ཕུགས་སུ་ཞུགས་པ་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་གང་ཡང་ཐུབ་པ་ལ་མི་མངའ་བས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་པ་སྐྱོབ་པ་ཞེས་པ་ནས། ཚད་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་རོ།།
༈ གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་ལ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང༌།
ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བདེན་བཞི་སྟོན་པས་3

སྐྱོབ་པར་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལས་
བདེ་གཤེགས་སྒྲུབ། དེ་ལས་སྟོན་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ། དེ་ལས་བརྩེ་བ་སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། བསྟན་བྱ་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ན་ཞེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གཉིས་སྟེ། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་ལས་ཤེས་ན་རྗོད་བྱེད་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་བརྗོད་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།།
༈ གཉིས་པ་ལ། བསྡུས་པའི་དོན་དང༌། ཚིག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་
འཇུག་ཚུལ་དང༌། འཁོར་བའི་ལྡོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །སེམས་ཐོག་མཐའ་དང་བྲལ་བ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༢ བཞི་ག་མི་སྡོད་པས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་། ༡༦
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༥ སྟོན་པ་

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 391

འདི་ནི་བདག་འཛིན་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ན་བདག་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྲེད་པ་དང༌། བདག་གི་
1

བདེ་བ་ལ་སྲེད་པ་ངང་གིས་འབྱུང་ལ་བདག་དེ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བདེ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པས་བདག་གི་བདེ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་བདག་གི་བ་ལ་སྲེད་པ་འབྱུང་ལ་སྲེད་པ་དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་འབྱུང་ལ། ལས་དེ་ཡང་ཚེ་འདིའི་འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ན་ཕལ་ཆེར་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ། ཕྱི་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་ན་ཕལ་ཆེར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་འདོད་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་ན་མི་གཡོ་བའི་ལས་བྱ་ཡི། སྔ་མ་གཉིས་ངེས་པ་ནི་2

མི་ཚེ་འདིའི་དོན་དུ་
དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཕྱི་མའི་དོན་དུ་ཕྱུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པས་སོ། །ལས་དེ་དག་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པས་དེ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་ལ་དེར་འཇུག་བྱེད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ལས་སོ། །ནམ་ཞིག་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། སེམས་ཐོག་མཐའ་དང་བྲལ་བ་འདི་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དང་འགྲོགས་པ་ན་ལས་སྲེད་སྟོབས་ཇེ་ཆུང་ཇེ་ཆུང་དང༌། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོབས་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་སོང་སྟེ་མཐར་སྲེད་པ་ཟད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་དེའི་ཚེ་འཁོར་བ་ལྡོག་ཅིང་ཐར་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་བྱའོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང༌། ཀུན་
འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང༌། འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང༌། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་བཞི་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པས་དང་པོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོད་བྱ་མིན་པ་འདི་དང་མ་བྲལ་བའི་ཐབས་མི་འདུག་སྙམ་ནས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འབྲལ་ནུས་དང༌། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་དང༌། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ནུས་དང་3

ལམ་བསྒོམ་བྱར་ཡང་ངེས་པས་བདེན་པ་བཞིའི་གོ་རིམས་འདི་ནི་རིགས་པས་རྣམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༢ བདག་གིས་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པ་ངང་གིས་འབྱུང་ལ་བདག་དེ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་བདེ་བར་ གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༣ བདག་གི་བདེན་པ་སྲེད་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༥ ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཚེ་འདིའི་ གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༥ ངེས་པ་ནི་མི་མཁྱེན། ཚེ་འདིའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༤ སྤོང་ནུས་གང་དུ་ཡང་ངེས་པས་

392 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པར་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བ་ནི་ཐོག་མར་རིགས་པས་ངེས་པའི་གོ་རིམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་བྲལ་བྱར་ཤེས་པ་ན་ཚེར་མ་འདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པས་ཐབས་ལ་བརྟགས་པ་ན། ལས་སྲེད་ལས་འབྱུང་བར་ཤེས་ནས་ད་ནི་འདིའི་རྒྱུ་དགག་དགོས་སོ་སྙམ་ནས་དུས་གཉིས་པར་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཚད་མས་རྟོགས་ཀྱི། སྤོང་ནུས་སུ་ད་དུང་མ་རྟོགས་པས་སྤོངས་ནུས་སམ་མི་ནུས་སྙམ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་ལ་ཞུགས་ཤིང་བདག་འཛིན་གློ་བུར་བར་ཤེས་ནས་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ནུས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་འགོག་ནུས་པས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་སུ་དུས་གསུམ་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལམ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་མེད་པར་ཤེས་ནས་ལམ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པར་དུས་བཞིར་པར1

་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།
༈ དེ་ཡང་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་
སྟོང་བདག་མེད་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ལ། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །གསུམ་པ་ལ། འགོག་པ་ཞི་བ་གྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་བཞིའོ།2

། བཞི་པ་ལ། ལམ་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་
བཞིའོ། །དེ་ལྟར་བདེན་བཞི་བསྟན་པས་གཞན་གྱི་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་སྙམ་ན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་མ་ཤེས་པར་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་ཞེན་ན་སྡུག་བསྔལ་ལས་འབྲལ་འདོད་མི་སྐྱེ་བས་ལས་སྲེད་ཀྱི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་བསྒྲུབས་ནས་ཐར་པ་མི་ཐོབ་ལ། མི་རྟག་སོགས་སུ་ཤེས་ན་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེ་སྟེ་འབྲལ་བའི་ཐབས་འཚོལ་བས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་མ་སྤང་ན་འབྲས་བུ་སྤོང་མི་ནུས་པས་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མེད་དང་རྒྱུ་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་དང༌། སྔར་ནས་ཡོད་ཟིན་གསལ་བར་བྱས་པ་དང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༢ དུས་བཞིར་རྟོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༣ བཞི། །བཞི་པ་ལ། ལམ་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་བྱིན་པའོ།།

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 393

དབང་ཕྱུག་གམ་ཚངས་1

པ་ལྟ་བུས་བློ་སྔོན་དུ་སོང་ནས་བྱས་པར་ཞེན་ན། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་འདོད་
མི་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐར་པ་གཏན་མེད་སྙམ་པ་དང༌། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་རང་བཟང་སྙམ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་རེ་འགའ་ཟད་ཀྱང་གཏན་ཟད་མི་ནུས་སྙམ་དུ་བཟུང་ནས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་འདོད་མི་སྐྱེ་བས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་བསྒོམ་བྱར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐར་ལམ་གཏན་མེད་སྙམ་པ་དང༌། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་སྙམ་པ་དང། དཀའ་ཐུབ་སོགས་ལམ་མཆོག་ཡིན་སྙམ་པ་དང༌། ལམ་འདིས་སྡུག་བསྔལ་གཏན་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་སྙམ་དུ་བཟུང་ན་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
༈ གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ་བདེན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཁྱད་
གཞི་དང༌། དེ་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང༌། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་དགག་པ་དང༌། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ངེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཆིའི་རྒྱུན་གྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

2

པ། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་གོ །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མེད་ན་རེས་འགའ་སྐྱེར་མི་རིགས་པ་དང༌། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་རླུང་མཁྲིས་དང་འབྱུང་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་ཟིན་གྱི་རྟེན་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པ་དང༌། ལུང་ལས་འབྱུང་གཟུགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བསྟན་པ་ཡང༌། རྒྱུ་འབྲས་སམ་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་པ་སོགས་དང༌། དེས་ན། ཆགས་སོགས་རིགས་འདྲ་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་རྗེས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་བོ་ཞེས་པ་གོམས་ལས་ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཡིན།3

།ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བེམ་པོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གྲུབ་པ་དང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༦ དབང་ཕྱུག་གམ་ལྟ་བུམ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༥ ཅེས་པ།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ᨅᨀᨅ ཕྲེང་། ᨃ

394 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྔར་ཡོད་གསལ་བར་འདོད་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང༌། སྔར་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གསར་དུ་སྐྱེ་ན་ཐམས་ཅད་ཆགས་ཅན་དུ་སྐྱེར་མ་ངེས་པར་ཐལ་བ་1

དང། ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱེ་
བར་ཐལ་བ་དང༌། རྒྱུ་འབྱུང་བ་ལས་མ་འདས་པས། ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་ན་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་ཡང་མི་སྲིད་ཅིང༌། འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་ན། ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པར་གྲུབ་པ་དང༌། རྒྱུ་གཏན་མེད་ཡིན་ན། རེས་འགའ་སྐྱེད་པར་ཡང་མ་ངེས་པར་ཐལ་བ་དང༌། འབྱུང་བ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་ཆགས་སྡང་ཀུན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་རྣམས། རྣམ་ཤེས་2

ཞེས་པ་ནས། ཐམས་
ཅད་ཀུན་ཚེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།3

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན།
མི་རྟག་སྟེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་4

དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་གང་
ཟག་གི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་རྒྱུར་མི་རིགས་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས། དེ་ནི་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྟག་རྣམས་ལ་ཡོད་མིན།5

།ཞེས་པའི་བར་རོ།།
༈ གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ་བཞིའི་དང་པོ་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པས། མེད་པར་འདོད་པའི་དུས་ན་ཡང༌ཡོད་པའམ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དུས་ན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་གཞན་སྔ་མ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་དེ་6

ནི་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཚེར་མའི་རྣོ་བ་སོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པས་རྒྱུ་བཅས་སུ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་པ། རེས་འགའ་བ་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་རོ། ༈ །གསུམ་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་གཅིག་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༣ མ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༥ རྣམ་ངེས་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༥ ཕྲེང་། ༤
4 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༦ མི་རྟག་དུ་མ་དང་གཞན་དབང་
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༦ ཕྲེང་། ༦
6 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༡ བྱེད་པ་ནི་

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 395

པུའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་གཅིག་པུ་ལ་རིམ་པ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་ནི་རྒྱུ་དང་མཐུན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཀུན་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། གཅིག་པུ་ཆ་མེད་ལས་འབྲས་བུ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་རྟག་རྣམས་ཞེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་མོ། ༈ །གསུམ་པ་རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ནི། གཙོ་བོ་སྲིད་པ་འདོད་པའི་སྲིད་སྲེད་ཡིན་ལ། འདོད་སྲེད་དང༌། འཇིག་སྲེད་ཀྱང་རྒྱུར་དགོས་པས་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡུལ་1

གྱི་
ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་དེ་ནི་དེ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་བྱས་པ་ལ་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱི་ལེན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། སྲིད་འདོད་རྒྱུ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར།2

།ཅེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་
དོ། ༈ །བཞི་པ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། སྲིད་སྲེད་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་འགྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལུང་འགོད་པ་དང༌། རྩོད་པ་སྤངས་པ་དང༌། ཡང་སྲིད་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་། ཕུང་པོའ་རྒྱུན་སྐུལ་བྱེད་དང༌། དེ་མ་ཐག་འགྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ ིཡིན་པས་སྲེད་པ་ཉིད་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། བདག་ཏུ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་རོ།།
༈ གཉིས་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་དང་པོ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་
འགགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྲེད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་བྱེད་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ན་བཅིང་གྲོལ་གཞི་ཐ་དད་པས་ལམ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་པས་ཆགས་བྲལ་འཁོར་བར་གནས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ཐར་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་ཐར་པའི་དུས་ན་མེད་ཀྱང་གཞི་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་གི་རྒྱུན་དངོས་པོ་བ་འཁོར་ཞིང་ཐར་བས་སོ། །དེ་བཞིན་ལས་གསོག་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམ་སྨིན་མྱོང་དུས་ན་མེད་ཅིང༌། མྱོང་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་ལས་གསོག་དུས་ན་མེད་ཀྱང༌། གང་ཟག་གི་རྒྱུན་3

དངོས་པོ་བ་ལས་ཀྱང་
བསགས་རྣམ་སྨིན་ཀྱང་མྱོང་བས་གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༤ ཡུལ་ངན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་དེ་བྱས་པ་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱི་ལེན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༦ ཡུལ་ངན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་དེ་བྱས་པ་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱི་ལེན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༦ ཕྲེང་། ༢༠
3 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༤ གང་ཟག་གི་ལས་བྱས་ཀྱང་བསགས་

396 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རོ། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་གི་ལས་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་ན་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ་སྙམ་ན། སྐད་ཅིག་མ་ལས་གཞན་པའི་དོན་རྫས་ལ་བྱེད་ན་དེ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ན་ཏེ་རྒྱུན་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་བདག་གཅིག་ཅིང་རགས་པ་ཡང་ཕྲ་བ་དང་བདག་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་ལ་1

བྱེད་ན་ཤིན་ཏུ་
ཐ་དད་པ་སྟེ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུན་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་མེད་པས་འཁོར་བ་ཉམས་ཤིང༌། དེ་མེད་ན་སུ་ཡང་དེ་ལས་ཐར་པའི་དོན་དུ་བརྩོན་པ་དོན་མེད་པས་ཐར་ལམ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པའི་ལྟ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུན་དང་བྲལ་བས་སྐད་ཅིག་འཁོར་རོ་ཞེ་ན། འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་འཆི་ཁའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། དེ་མ་འོངས་པ་ཡང་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་འདོགས་གཞོམ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་དགོས་ལ། ཆགས་བྲལ་འཁོར་བར་གནས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བརྩེ་བའི་དབང་གིས་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕུང་པོའ་རྟེན་ལྡོག་འདོད་མེད་པར་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་ ིགྱིས་བདག་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱིས་གནས་ཀྱང་2

ཐར་པ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སྲེད་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར། བརྩེ་བས་གནས་ཀྱང་ཆགས་སྡང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཏི་མུག་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆགས་པ་དང་བརྩེ་བ་རྒྱུ་དང་དམིགས་རྣམ་དང་བྱེད་ལས་ཀུན་མི་མཚུངས་3

པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱིས་གནས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་
ནུས་པ་ཟད་ཅིང༌། ཡུན་རིང་ཐུང་ནི་བརྩེ་བ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་4

དེ་ནི་ཞེས་པ་ནས།
གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་རོ།།
༈ གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་

5

ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས། སྲིད་པ་ཕྱི་མ་མི་ལེན་པར་འགྱུར་བས། བསྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༦ ལྡོག་པ་བྱེད་ན་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༤ ལས་ཀྱི་གཞན་ཡང་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༥ ཀུན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༥ །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་ཞེས་པ་ནས་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༦ ཀུན་འབྱུང་གི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས་པ་

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 397

འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་ལ།1

སྤངས་ན་བདག་ལ་སྲེད་པ་མེད་པས། བདེ་
བ་འདོད་པས་ཡང་སྲིད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། མངོན་རྒྱུག་མིན་2

ཞེས་པའི་བར་རོ། །ཡང་ན་ཐར་པ་ཆགས་སྡང་མ་ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནམ་སྙམ་
དུ་དོགས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནས། ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཟུང་ངོ༌། ༈ །གསུམ་པ་གྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ལ། སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེད་ཅིང་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐར་པའི་ལམ་དང༌། སྡུག་3

བསྔལ་དེ་དང་བྲལ་བ་ཐར་པ་ཡིན་ན། རྟག་པ་ལ་དེ་མི་སྲིད་ཅིང༌། མི་རྟག་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ན་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་4

བདག་ཀྱང་བཅིངས་
གྲོལ་གྱི་གཞིར་མི་རིགས་པས། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཐར་པ་གྱ་ནོམ་དུ་རིགས་སོ་ཞེས་པ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་པ་ནས། རྟག་པར་སྨྲོས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། ༈ །བཞི་པ་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི། ངེས་འབྱིན་དང་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་འཆད་དོ།།
༈ བཞི་པ་ལམ་བདེན་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོར་
གདམས་པ་དང༌། བདག་འཛིན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གདམས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་ཟག་བཅས་གནས་གྱུར་ནས་ཟག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སླར་ཡང་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་རྩད་ནས་བཏོན་པས་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྒོམ་མཁན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་དྲི་བྲལ་དུ་གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། བཤད་ཟིན་ཅེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་བཞིའོ། ༈ །གཉིས་པ་རིག་པའི་རྣམ་པ་ནི། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་ཀྱི་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༣ མ་སྤངས་པ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༡ མངོན་རྒྱུག་ཟིན་ཞེས་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༣ ལམ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བ་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༣ མེད་པས་

398 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཛིན་ཅིང༌། ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་ནི་1

རྐྱེན་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་བ་དེ་
དག་འབད་མེད་དུ་མི་ལྡོག་ཅིང་ལྡོག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་གློ་བུར་བར་སོང་བས། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གནོད་པའི་ནུས་པ་མེད་དོ། །ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་ཡང་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་ནས་ཡུན་དུ་གནས་མི་ནུས་ཞེས་སོགས། རྣམ་ཤེས་2

ཞེས་པ་ནས། དེ་
ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རིག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༈ །གསུམ་པ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ནི། འཛིན་སྟངས་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། བྱམས་སོགས་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་འཇོམས་མི་ནུས་པས་སེམས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པར་རིགས་ཞེས་པ། བདག་འཛིན་ཅེས་པ་ནས། འགལ་བར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་རོ། ༈ །བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་ནི། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྡོག་ཏུ་རུང་ལ། ལྡོག་ཟིན་ས་བོན་རྩད་ནས་བཏོན་པས་སླར་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་ཅེས་པ་ཟད་མིན་3

སྲོག་ཆགས་ཞེས་པ་
ནས། བཞིན་དུ་མ་ངེས་ཕྱིར་ཅེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་སླར་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་སུ་འཇོམས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།།
༈ གཉིས་པ་བདག་འཛིན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་བསམ་པ་ལ། བདག་འཛིན་འཁོར་བ་
སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་གི་རྩ་བར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་སྤོང་འདོད་མེད་ན་ཐབས་གཞན་སྒོམ་ཀྱང་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་གསུམ་མོ། ༈ །དང་པོ་ནི། བདག་འཛིན་ཡོད་ན་དེ་ལས་བདག་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྲེད་པ་4

སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པའི་སྲེད་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༦ ན ༣ འབྲས་བུའི་རྐྱེན་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༦ ན ༥ རྣམ་ངེས་ཞེས་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༦ བ ༢ ཟད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། མ་ཤེས་ཕྱིར་ཅེས་པའི་བར་རོ།།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༦ བ ༤ སྲེད་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་།

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 399

པ་སྐྱེ་ལ། བདག་དེ་གཞན་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་མེད་དུ་བདེ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པས། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་བདག་གི་བ་ལ་སྲེད་པ་སྐྱེ་ཞིང༌། བདག་གི་བདེ་1

བ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་
ནས་དེ་ལེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པར་འདོད་དེ་ཞེས་པ་གང་ཞིག །ཅེས་པ་ནས་འཁོར་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་རོ། ༈ །གཉིས་པ་ནི། བདག་འཛིན་ཡོད་ན་བདག་གཞན་ཕྱེ་ནས་ཆགས་སྡང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཞེས། བདག་ཡོད་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞིའོ།།
༈ གསུམ་པ་ནི། བདག་འཛིན་སྤོང་འདོད་མེད་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྒོམ་ཀྱང་གྲོལ་2

ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང། བཀའ་ལུང་སོགས་གྲོལ་3

ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང། ལས་སྤོང་བ་ལ་
འབད་པ་གྲོལ་4

ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བར་བསྟན་པའོ། ༈ །དང་པོ་ལ། དངོས་དང། བདག་འཛིན་ཡོད་5

ན་

བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྲིད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། དེས་ན་བདག་ལྟ་སྤོང་བར་གདམས་པའོ། །དང་6

པོ་ལ། བདག་སྲེད་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟ་བ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང༌། བདག་གི་བ་སྡུག་
བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། བདག་འཛིན་ཡོད་ན་བདག་ལ་སྲེད་པ་ངང་གི་སྐྱེ་ཞིང༌། བདག་ལ་སྲེད་པ་སྐྱོན་དུ་སྒོམ་ཀྱང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་སྲེད་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་ལས་བྱུང་ན་བདག་སྐྱོན་མེད་7

དུ་

བཟུང་བས་བྱུང་བས་སོ། །ཆང་གི་8

སྐྱོན་མ་མཐོང་ན་སྲེད་པ་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་ཡང་མི་སྤོང་བ་
བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་འཛིན་ཡོད་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༦ བ ༥ བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ལེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་ 2 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༡ སྒོམ་ཀྱང་ལམ་དུ་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༡ སོགས་ལམ་དུ་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༡ འབད་པ་ལམ་དུ་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༡ ཡོན་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་ན་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༢ པའོ།། བདག་ལ་སྲེད་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟ་བ། ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པ་ལམ་དུ་
7 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༤ བདག་མེད་སྐྱོན་དུ་
8 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༤ ཆང་གིས་སྐྱོན་

400 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཞེས་པ། ངེས་པར་ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཆགས་བྲལ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་རོ།།༈ གཉིས་པ་ནི། དུག་གིས་1

ཟིན་པའི་སོར་མོ་སྡུག་བསྔལ་བར་བསྒོམས་པས་སྤོང་བ་
བཞིན་དུ། བདག་གི་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པས་སྤོང་ངོ་སྙམ་ན་དེ་2

ལ་དཔེ་དགག་པ།
དོན་དགག་པ། ཆགས་བྲལ་ངོས་བཟུང༌བ། སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུག་གི་ཟིན་པའི་སོར་མོ་དེ་དེང་3

ཕྱིན་ཆད་བདག་ལ་ཕན་མི་ཐོགས་
པར་མཐོང་ནས་ཞེན་པ་འདོར་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་བཟུང་ན་སྡུག་བསྔལ་ཅན་དུ་མཐོང་ཡང་ཞེན་པ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་སོ། །རེས་འགའ་བདེ་བ་ཡང་བསྐྱེད་པའི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་མ་ངེས་ཤིང༌། ཕལ་ཆེར་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་ཀྱང་ཟས་4

ཀྱི་བདེ་
བ་ལ་སྲེད་པས་ཟས་གཞན་ལས་རྙེད་ན་དེ་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བའང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པ་ཐར་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ། གལ་ཏེ་སྦྲུལ་བཟུང་ཞེས་པ་ནས། རྩོད་མཐོང་བཞིན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་སོང་བས་ཚེར་མ་བཏོན་པ་ན་5

རྐང་པ་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་དེ་དང་བྲལ་ན་ཕུང་པོ་ལ་
དོན་གཉེར་སྐྱེ་བས་སོ།།
༈ གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ནི། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་6

བསྒོམས་པས་སྐྱོན་ཅན་ལ་
སྐྱོན་མེད་ཀྱི་བློ་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྱུར་ན་རྟོགས་ལྡན་གྱི་འབད་པ་དོན་མེད་ལ། འགྱུར་ན། བདག་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐར་པའི་སྐབས་ནས་ཡང་མ་ཞིག་པར་སོང་ན། དེ་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་ཀུན་བསྐྱེད་ཅིང༌། ཆགས་བྲལ་གྱི་གེགས་བྱེད་པས་སོ། །སྤྱིར་ཡོན་ཏན་མཐོང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༥ དུག་གི་ཟིན་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༥ སྙམ་ན་དཔེ་དགག། དོན་དགག། ཆགས་བྲལ་ངོས་བཟུང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༦ དེ་དེ་དང་ཕྱིན་ཆད་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༧ བ ༡ སྐྱེད་ཀྱང་གཞན་ལ་རྙེད་ན་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༧ བ ༢ བཏོན་པ་རྐང་པ་ལ་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༧ བ ༣ སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པས་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྱུར་ན་རྟོགས་ལྡན་གྱི་འབད་པ་དོན་མེད་ལ་འགྱུར་ན།

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 401

བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཞེན་པ་ཉེས་པ་མཐོང་བས་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། བདག་གི་བའི་ཞེན་པ་འདི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པས་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྒོམས་པས་སྐྱོན་1

མཐོང་ཡང་སྤོང་བར་མི་

འགྱུར་བས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་གནོད་པ་ལམ་དུ་བཟུང་ནས་འབད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མེད་དོ་ཞེས་པ། བདག་ནི་འདོད་པ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་ཅེས་པའི་བར་རོ།།
༈ གསུམ་པ་ཆགས་བྲལ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། གཞན་གྱི་ཆགས་བྲལ་མི་འཐད། རང་གི་
ཆགས་བྲལ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆགས་བྱ་དང་བདག་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པས་2

ཆགས་བྲལ་

དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཡིད་འབྱུང་བའང་ཆགས་བྲལ་དུ་3

འགྱུར་བ་མ་

ཡིན་ཏེ། བྱིས་པས་ཀྱང་བདག་དང་ཆགས་བྱ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་མེད་ཀྱང་བདག་འཛིན་ཡོད་4

ན་དེ་ལས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་འབྱུང་དེ་ཡང་ཞེ་སྡང་དང་
མཚུངས་ལྡན་5

ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡིད་མི་བདེའི་6

རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ལ། ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པ་ཡང་
ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ལོག་ཀྱང་གནས་པར་རིགས་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ལོག་ན་ཞེ་7

སྡང་ཀྱང་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཆགས་བྲལ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་
ཆགས་བྲལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཙན་དན་གྱིས་བྱུགས་པ་དང་སྟེའུས་གཅོད་པ་སོགས་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྙོམས་ཤིང་བླང་དོར་ལ་ཞེན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པར། མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་དང། །ཞེས་པ་ནས་ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།8

།ཞེས་པའི་བར་རོ།།
བཞི་པ་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤངས་པ་ནི། ངེད་ཀྱི་སྡུག་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༧ བ ༥ བསྒོམས་པས་མཐོང་ཡང་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༡ ཤེས་པ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༡ ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་ཏེ།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༢ བདག་འཛིན་ལ་ཆགས་པ་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༢ མཚུངས་ལྡན་ནོ།།
6 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༢ ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་ལ། ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་ན།
7 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༣ ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤངས་པ་ནི། ཕྲེང་ཁ་ཤས་མི་འདུག་ལགས
8 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༡༥

402 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་1

སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པ་དེ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་
དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐབས་དམ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར། གསུམ་ག་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་རགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ངན་སོང་ལ་མི་འདོད་པའི་བློ་བཅོས་མ་མིན་པ་སྐྱེ་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པ་འཆི་བ་2

མི་

རྟག་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་ལ། ཕྲ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཉོན་གྱི་འདུས་བྱས་3

པའི་

མི་རྟག་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡང༌། འདོད་པའི་གན་དུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་འགྲོ་བར་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་ངེས་པར་སོང་བ་4

ལ་ལྟོས་སོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་
ཅན་དུ་རྟོགས་ན་རང་དབང་བའི་འཛིན་པ་འདོར་བས་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས་ཕྱི་མ་འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་དང།5

སྔ་མ་དེ་གཉིས་དེའི་ཐབས་སོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་བདག་
ཏུ་བཟུང་ན་འཁོར་བ་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་པ། འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་ནས། འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་པའི་བར་རོ།།
༈ གཉིས་པ་སྲིད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཐར་པའི་སྐབས་ན། བདག་གི་བ་མེད་ན་དེའི་ཟ་བ་
པོ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན། བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དེ་ལས་ལྡོག་ཅིང་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བའི་མཚན་6

ཉིད་ཅན་གྱི་རྟག་པར་ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་པ། བདག་གི་ཉིད་ནི་མི་འདོད་ཅེས་པ་རྐང་
པ་བཞིའོ། ༈ །གསུམ་པ་དེས་ན་བདག་ལྟ་སྤང་བར་གདམས་པ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཞེས་བོས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༤ འདུ་བྱེད་བསྒོམས་པས་དེ་ཡང་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༥ འཆི་བ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༦ འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༦ སོང་ན་ལ་ལྟོས་སོ།།
5 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༡ གྲོལ་བྱེད།
6 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༣ མྱོང་བའི་རྟག་པར་ཁས་བླངས་སོ། ཞེས་པ་ནས་། བདག་འཛིན་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞིའོ།

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 403

ནས་གྲོལ་བར་འདོད་ན། འཇིག་ལྟ་རྩ་བ་ནས་ཐོན་ཅིག་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་རྐང་པ་བཞིའོ།།
༈ གཉིས་པ་བཀའ་ལུང་སོགས་གྲོལ་1

ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་ལ། བཀའ་ལུང་སོགས་ཀྱིས་
འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་གནོད་པ་དང༌། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ལོ་ཞེས་པ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་མི་འགྱུར་ཞིང༌། ས་བོན་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་སྐྱེས་བུ་ལ་སྦྱོར་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སོགས། ལུང་ནི་2

ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་མྱོང་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་།3

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
སོ། ༈ །གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་4

ནི་སྲེད་པ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་མ་རིག་པ་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་སྲེད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་འཇོམས་པས་དེ་ཁོ་ན་གཉེན་པོར་རིགས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་མེད་པར་ལས་ལུས་ཡོད་ཀྱང་འཁོར་བར་སྐྱེ་མི་ནུས་པས་དེ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཟུར་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ། བདེན་པ་ཞེས་པ་ནས། མྱུ་གུ་བཞིན་ཞེས་པའི་བར་རོ། ༈ །གསུམ་པ་ལས་5

སྤོང་བ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། སྲེད་པ་མ་སྤངས་ན་ལས་རྐྱང་6

པ་ཟུར་

དུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་མེད་ལ། ཁྱད་པར་སྐྲ་འབལ་བ་སོགས་ཀྱི་གདུང་བ་ནི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆུང་7

བར་བྱེད་ནུས་ཀྱང༌། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ནི་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་གདུང་བ་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་ལམ་སྒོམ་པ་པོ་བློ་8

འགྱུར་དགོས་པས་ལས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ལས་ལོགས་སུ་འབད་པ་དོན་མེད་ཅེས་སོགས། ལས་དང་ལུས་དག་ཅེས་པ་ནས། འདོད་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་རོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༤ བཀའ་ལུང་སོགས་ལམ་དུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༦ ལུང་གི་ཞེས་པ་ནས།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༡༣
4 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༦ འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲེད་པ་ཡིན་ལ།
5 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༢ གསུམ་པ་ལ་སྤོང་བ་ལམ་དུ་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༢ ལས་སྤངས་ཟུར་དུ་
7 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༣ འབྲས་བུ་ཟད་པར་བྱེད་ནུས་ཀྱང་། 8 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༣ སྒོམ་པ་པོར་འགྱུར་བས་ལས་སྤོང་བའི་

404 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

༈ གཉིས་པ་དེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲུབ་པ་ནི། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་
པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སྟོན་པར་མཛད་1

པའི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱིས་གང་ཟག་གསུམ་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པར་གྲུབ་ཅེས་པ། སྐྱོབ་ལས་ཞེས་པ་ནས། མི་སློབ་ལས་ལྷག་ཅེས་པའི་བར་རོ། ༈ །གསུམ་པ་དེ་ལས་སྟོན་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་2

པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྐང་པ་
ཕྱེད་དང་གཉིས་སོ། ༈ །བཞི་པ་དེ་ལ་བརྩེ་བ་སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། སྔ་མའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། དེ་ལས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་སོ།།
༈ གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཚད་མའི་སྐྱེས་
བུར་སྐྱེས་པ་ཡིནཏེ། བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚོགས་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་3

ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ། བརྩེ་བས་ཞེས་པ་རྐང་
པ་བཞིའོ། །ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁོ་བོས་བཤད་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དག་ནི་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ལས་དངོས་ཤགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོས་རང་འགར་མ་བཞག་གོ་ཞེས་རང་བཟོའ་ཉེས་པ་སྤོང་བ་ནི། དེ་ལྟའི་ཞེས་པ་ནས། གསལ་བར་ཟད་ ིཅེས་པའི་བར་རོ།།
༈ དེས་ན། ལེའུ་འདིར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་མ་གཏོགས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་བཀག་པའི་མེད་དགག་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༥ སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༡ ཅེས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་རྐང་པ་ ཞོལ་གཙང་ཞེས་ལ་ཅེས་མང་དུ་འབྱུང་། 3 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༢ བདག་ཉིད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 405

ཀྱི་དོགས་1

པ་བཅད་པ་ནི། གཙོ་བོར་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་ཡུལ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བས་དེའི་སྐབས་སུ་ ིབཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། འདི་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་སོགས་བཤད་པ་དང༌། འོ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་དབང་མངོན་2

དང། རང་རིག་པའི་
མངོན་སུམ་སོགས་བཤད་པ་ཡང༌། སྐབས་འདིར་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་བས། སློབ་དཔོན་གྱི་ལེའུ་གཉིས་སྦྱར་བ་མཛད་ཅིང༌། གཞན་དུ་ན་རྟགས་དང་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ལེའུ་གཞན་གསུམ་ལེའུ་གཉིས་པ་འདིའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་བདག་གིས་ཚིག་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་བར་ནུས་མོད་ཀྱི་གཞན་དུ་འཆད་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཅི་ཡོད་ན་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གཞལ་བྱ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། གནས་སྐབས་དང༌། མཐར་ཐུག་གི་ཕན་པ་མཐའ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ན། སྒྲུབ་ངག་དང་སུན་འབྱིན་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལེའུ་བཞི་པ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།།
༈ བཞི་པ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་
ལ་མངོན་གྱུར་དང༌། ས་བོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉེས་སྤྱོད་དངོས་སུ་སློང་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་གཉིས། དང་པོས་ཀུན་ནས་སླང་བའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ནི། བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་ཡིན་ལ། དེས་ངན་འགྲོ་འཕེན་ཞིང་ཉོན་མོངས་དེ་ནི་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པས་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །ཉེས་སྤྱོད་དངོས་སུ་སློང་མི་ནུས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་དེ་ལ། ཕྱི་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང༌། འདོད་ཡོན་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་དང༌། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ། ཀུན་སློང་དེ་གཉིས། ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པས་འཇོམས་པར་བྱེད་ལ། ཕྱི་མ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༥ ཐ་དད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༦ དབང་སྔོན་དང་།

406 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཡང་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཆགས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྐྱང་པ་ལ་ཆགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་སོ་སོར་འགྱུར་རོ། ༈ །ས་བོན་ནི། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པས་འཇོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང༌། ཞི་གནས་ལ་རྙོག་པ་སེལ་བའི་ཞི་གནས་དང༌། གཡོ་བ་སེལ་བའི་ཞི་གནས་གཉིས་ཡོད་ལ། ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང༌། ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། དོན་དམ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་ནི། ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ངེས་པར་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ལ་ནི། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན། བདག་མེད་ལ་གསལ་སྣང་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི། ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང༌། གཡོ་བ་སེལ་བའི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ངེས་པར་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། སེམས་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱིང་རྒོད་སྤོང་དགོས་ལ། དེ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཏེ། དང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་དང༌། སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། འཆི་བ་དང་ལས་འབྲས་དང་ཁྱད་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བའི་ཕན་ཡོན་བསམས་ནས་ཡིད་འཕྲོག་ནུས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་སྒོམ་ཚུལ་དང་ངན་སོང་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བསམས་ནས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་འཕྲོག་1

པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་ནམ་བྱིང་བ་ན་དང་པོ་སེམས་ལ་
རྒོད་པ་ན་གཉིས་པ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །ཡིད་དེ་གཉིས་ལ་རྙོག་པ་སེལ་བའི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཡང་གཙོ་བོ་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསམས་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་པའོ། །དེ་དག་གི་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་རྙོག་པ་ལས་འབྱེད་པར་བྱེད་པས། རྙོག་པ་སེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མདོར་ན་དང་པོར་ལྷ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང༌། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༢༡ ན ༣ ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་

ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད། 407

མཉེས་པར་བྱས་ནས་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པར་འཆི་བ་དང༌། མི་རྟག་པ་བསྒོམས་ནས་ཚེ་འདི་ལ་བློ་ལོག་སྟེ། ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བསྐྱེད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བསྐྱེད་དེ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་འབད་དེ་བསྲུང་ལ། དེ་ལས་ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེའི་
1

རྗེས་སུ་སྔར་བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རིགས་པས་བརྟན་པོར་བྱས་ལ། དེའི་དོན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞག་པར་བྱའོ། །དེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་ཡིན་ན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ ིབློ་སྐྱེས་པ་དང༌། བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་ལ། རང་ཉིད་ཞི་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་2
བློ་བཟློག་པར་བྱ་ཞིང༌། དེའི་རྗེས་སུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
༈ ཚུལ་འདིས་ལམ་ལ་ཞུགས་ན་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་པར། །འགྱུར་
རོ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ་ཤར་ཙམ་གྱིས། །རྨོངས་པའི་ཚོགས་ཀུན་འཇོམས་མཛད་ཡང་དག་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་མ་ལུས་པ། །གསལ་བར་བྱེད་པའི་དཔལ་ལྡན་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གང་དེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །དེ་ནས་རིང་ནས་སྨོན་ལམ་ཤགས་ཀྱིས་འདིར་བྱོན་ཏེ། །གངས་རིའི་སྐྱེ་བོ་བློ་མིག་ལྡོང་བ་སྟོང་དག་ལ། །ཆོས་མིག་སྦྱིན་མཛད་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལས། །གཞུང་འདིའི་ལམ་རིམ་ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་གསལ་བར་བྱས། །ཐ་སྙད་གཙུག་ལག་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པས། །སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་རྣམས་མགུ་བ་བསྐྱེད་མིན་ནའང༌། །མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡུན་རིང་མཉེས་པའི་མཐུས། །དོན་ལ་གཞན་གྱིས་ཀླན་ཀ་རྙེད་པར་དཀའ། །གང་ཞིག་མཁས་འདོད་མཁས་ལ་ཤེས་3

པ་དང༌། །བཟང་འདོད་གཞན་གྱི་སྐྱོན་མཚང་བརྗོད་པ་དང༌། །ཚུལ་ལྡན་སྒྲུབ་
ཕྱིར་གཞན་ཚུལ་སྒྲོག་བྱེད་པའི། །བཤེས་གཉེན་གང་དེ་རིང་དུ་འདོར་གྱུར་ཅིག །དེ་ལྟར་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ། །རིགས་ཚུལ་དྲི་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༤ དེས་རྗེས་སུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༦ དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་བློ་ གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༡ དོན་གཉེར་བ་ལ་བློ་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༣ ། གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༥ མཁས་ལ་ཤེས་རབ་དང་

408 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

མེད་སྣང་བ་རྒྱས་གྱུར་ནས། །ཐེག་མཆོག་ལམ་ལ་མྱུར་དུ་འཇུག་གྱུར་ཅིག ༈ །ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མདོ་ཙམ་བྱས་པ་འདི་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་རབ་དང༌། ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བ་ལ་བུ་གཅིག་པ་ལྟར་བརྩེ་ཞིང༌། ཁྱད་པར་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་རྣམས་སྣང་དུས་ཉིད་ནས་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། རེད་མདའ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ཞབས་རྡུལ་གུས་པས་མནོས་ཤིང་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་འབྱེད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་བློ་གྲོས་ཅན་འཛམ་གླིང་གི་མིག་གཅིག་པུ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་དང༌། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པ་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རྡུལ་རྙོག་པ་མེད་པའི་ཟེའུ་འབྲུ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་ཞེས་བྱ་བས་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐུལ་ནས་མདོའ་དོན་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་གནས་མཆོག་པོ་ཏ་རིར་སྦྱར་བ་རྫོགས་ ིསོ།། །།བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། །། ༈ སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

༄༅། །འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྒྱལ་སྲས་དམ་པས་རྗེས་བཟུངས་ཤིང༌། །བརྡ་དང་རིགས་པའི་གནད་མཐར་
སོན། །མང་ཐོས་བསྒྲུབས་པས་གཞན་དོན་མཛད། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །འགལ་འབྲེལ་དཔྱོད་པའི་མཐུ་མེད་པར། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་འདོད་ཅིང༌། །སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་ཅེས་པ། །དམུས་ལོང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེར་ཟད། །ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་ནས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་འདི་དག་སྤངས་ཞེས་པ། །འགལ་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་བཤད། །གཞན་ཕྱོགས་སྡང་བས་ཡིད་དཀྲུགས་ཤིང༌། །བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་ལྷུར་བླངས་ནས། །ངན་རྟོག་མུ་ཅོར་སྨྲ་བ་ཡི། །རྩོད་ལ་གཞོལ་བ་འདིས་ཅི་བྱ། །བདག་མེད་རིགས་པས་ལེགས་རྟོགས་ནས། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ཅིང༌། །ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་འདོད་པའི། །རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་འདིར་བཤད་བྱ།།
དེ་ལ་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་ཅིང་ལམ་འདི་བསྒོམས་པ་ལས་འབྲས་བུ་
འདི་འབྱུང་ཞེས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་འདིས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་འདི་དག་སྤངས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་འགལ་བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་ནུས་པའི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་དཔྱད་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། འགལ་བ་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུགས་གཞན་དགོད་པ་དང༌། དེ་བརྟག་པ་དང༌། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་དགོངས་པ་ནི། དེ་དང་འགལ་ན་དེ་འགོག་པ་དང༌། དེ་དང་འབྲེལ་ན་སྒྲུབ་ནུས་པ་འདི་ཡིན་པས། སྔོ་སེར་སོགས་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་ངེས་ལས་འབྱུང་བ། དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༧༡༡ ཕྲེང་། ༡

410 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲས་ཟིན་དུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་བཞེད་ན། འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ།
རྟག་པས་མི་རྟག་པ་འགོག་པ་དང་མི་རྟག་པས་ཀྱང་རྟག་པ་འགོག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཀྱང་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་པས། འདོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་འགལ་དུ་མི་རུང་བས། དངོས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མི་རྟག་པ་རྟག་པ་ལས་སྟོབས་ཆུང་ན་དེས་ཅིག་ཤོས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་འགོག་ནུས་པ་ཉམས་ལ། སྟོབས་ཆེ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགོག་ནུས་པ་འགལ་ལོ། །སྟོབས་མཉམ་ན། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་ན་ལན་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་གཞི་ཆོས་ཅན་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་འགལ་བར་ངེས་མི་ནུས་པས་གཞི་ལ་བརྟེན་དགོས་པས། དེས་ན་མི་རྟག་པས་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་འགོག་ཅིང་དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ་རྟག་པས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་འགོག་ཅིང་དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་དོན་གྱི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱང་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྔོ་སེར་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། དེས་ཨིནྡྲ་ནཱི་ལའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་པ་དེ་འགོག་ནུས་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ག་ཁས་བླངས་པར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བར་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། བུམ་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་བུམ་སྣམ་གཉིས་དུ་མ་ཡིན་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོ་སེར་དང་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དུ་རུང་མི་རུང་ཡང་མཚུངས་སོ། །རྣམ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་ན་འགོག་པ་དེའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའོ། །དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་
ངེས་པའི་ཉེས་པ་སྤོང་བ་ནི། ལྡོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག 411

ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ལ་1

གནོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་
ངེས་སུ་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་པས། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་དགོངས་པར་རིགས་སོ། །དེས་ན་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡང་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། བདེན་གྲུབ་དེ་ཉིད་བདེན་པས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཡིན་པ་དང༌། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ནི། རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གཞི་མཐུན་དང་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དང༌། མཚོན་བྱ་མིན་པའི་གཞི་མཐུན་སུས་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང༌། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག །འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་འགོད་པ་དང༌། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་གྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ན་རེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ། ངོ་བོས་གནོད་པ་དང༌། རྒྱུས་གནོད་པ་གཉིས་ཕྱེ་ཞིང༌། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དངོས་རྒྱུས་གནོད་པ་དང༌། བརྒྱུད་རྒྱུས་གནོད་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། དང་པོ་ནི། ཚ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལ་གནོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་གནོད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གསུམ་པ་སྣང་བའི་བརྒྱུད་རྒྱུས་མུན་པ་ལ་གནོད་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དོ། །འདས་ལམ་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་དང་སྣང་མུན་གྱི་གནོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་འདོད་པ་ནི་འདི་ལྟར་བསམ་པར་མངོན་ཏེ། ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་ས་བོན་འགགས་ཤིང་མེད་ན་འགོག་བདེན་ཐོབ་དགོས་པས་འགོག་ལམ་དང་པོར་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཉམས་པས་དེའི་དུས་ན། ས་བོན་དེ་ཡོད་ལ་དེ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའི་དོན་ནི། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་བྱེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་སྙམ་པའོ། །སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་མུན་པ་འགག་
1 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༢ མཐུན་པ།

412 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

དགོས་པས་སྣང་བའི་དངོས་རྒྱུས་མུན་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་བསྐྱེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་བས། སྣང་བའི་བརྒྱུད་རྒྱུས་མུན་པ་འགག་ཁ་མ་ཐ་མ་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ་གནོད་བྱ་བཟློག་པའི་དུས་དེ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྤང་གཉེན་དུས་ཡུན་རིང་ན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཡང་འགྲོགས་ཟེར་རོ།1

།

གཉིས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་ཆོས་བཟོད་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་མི་སྤོང་བར་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྤོང་བར་ཐལ། དེ་འདྲ་རང་གི་གཉེན་པོས་དངོས་སུ་གནོད་པའི་དོན་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཆོས་བཟོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་བྱེད་པར་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་ཕྱི་ཁས་བླངས། འདོད་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་མི་གནོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་མི་སྲིད་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཇོམས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་དངོས་སུ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།2

། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནས། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང༌། སྤང་གཉེན་ལྡན་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཁས་ལེན་ཅིང་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན། རང་གི་སྤང་བྱའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། སྤང་བྱ་འགག་འགྱུར་གྱི་སྤོང་བ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༣ བ ༦ ཟེར་ཏོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༤ ན ༤ ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནས།

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག413

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །སྣང་མུན་དང་འདས་ལམ་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བའི་གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་མི་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ནི་གསུང་རབ་དུ་མ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མར་དཔེ་དོན་དུ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་ཤིང༌། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་མུན་པ་འགགས་ཤིང་མ་སྐྱེས་པ་ནི་དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་མུན་པའི་དངོས་ཀྱི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཡིན་གྱི་གཉེན་པོས་དངོས་སུ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་དེའི་ཚེ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གནོད་དོ་ཞེས་བཏགས་ནས་འཇོག་པ་ཡང་སྣ་ཆད་མ་གཡར་པོའ་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་རློམ་པ་དང་འདྲའོ། །སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ ིམཆོག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ན། དེ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པས་དེ་དངོས་སུ་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་ལས་འདས་པའོ། །ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གནོད་བྱེད་གཞན་ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང༌། གནོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། རྒྱུན་ཆད་པར་བྱ་བ་དང༌། གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པའོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གནོད་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་ནི། སྔོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་མི་ནུས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་དེ་གནོད་བྱེད་དང་མི་འགལ་བ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མ་འབྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་གང་
1

ཡང་རུང་བར་རིམ་གྱི་འོངས་པའི་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་མུན་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་པའི་འགལ་བ་དང༌། དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་མར་མེ་དང་མུན་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་འགལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་བཤད་པ་དང༌། སྐབས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁང་ནང་གི་མུན་པ་སྟེང་གཡོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་མུན་པའི་རྒྱུན་རིམ་གྱིས་
1 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༥ ན ༡ ཡུལ་རུང་བར་

414 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

འབྱུང་བ་ན་མར་མེ་ལས་གཞན་པའི་གེགས་བྱེད་མ་མཐོང་ཞིང༌། སྒོ་ནས་མར་མེའི་འོད་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ར་བའི་ཕུག་གི་མུན་པ་ལྟ་བུ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མུན་པ་དེའི་རྒྱུ་དང་དུས་མཉམ་པའི་མར་མེའི་འོད་ཡུལ་འདབ་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་དེས་མུན་པ་དེ་ཉིད་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་རང་གི་དངོས་འབྲས་མར་མེའི་འོད་ནུས་པ་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ར་བའི་ཕུག་དེར་མར་མེའི་འོད་སྐྱེས་པ་དང་མུན་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་ལ་དེའི་ཚེ་མུན་པ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་དངོས་ཀྱི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་ཡིན་གྱི་མར་མེའི་འོད་ཀྱིས་གནོད་པ་དངོས་སུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་དང་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྔ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་ནི་མུན་པ་ཡིན་ལ། གནོད་བྱེད་ནི་མར་མེའི་འོད་དང་། གནོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནི། མར་མེའི་འོད་རིམ་གྱིས་འོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་བྱའི་རྒྱུན་ཟད་ཅིང་འགགས་པའི་གཞི་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཕན་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང༌། གནོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དོན་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཕན་པ་ནི་མར་མེའི་ཆ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་ན་མུན་པའི་ངོ་བོར་ཡང་མི་འགལ་ལ་གནོད་པ་ནི་མུན་པའི་ངོ་བོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེས་ན་མུན་པ་འགགས་པ་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པར་བྱུང་བའི་མུན་པས་དབེན་པའི་གཞི་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་གནོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། སྣང་བ་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་མུན་པ་འགག་ཁ་མ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱང་གནོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། དུས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་དངོས་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་དང་མུན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཐམས་ཅད་རང་གི་གནས་སུ་རྡུལ་གཞན་སྐྱེ་བའི་གེགས་སུ་བྱེད་པས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མིན་ལ། ཡུལ་འདབ་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་ལ་བརྗོད་ན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྣང་བ་དང་མུན་པའི་རྡུལ་སྤེལ་ནས་གནས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་མར་མེའི་འོད་ཀྱིས་མུན་པ་རིམ་གྱིས་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་ཚུལ་འདི་དག་ནི་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་དང་སྣང་མུན་ལ་ངོ་བོ་ལྷན་ཅིག་

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག415

མི་གནས་འགལ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྡུལ་རྫས་ཐ་དད་གཉིས་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་མི་སྲིད་ཅིང༌། ཡུལ་འདབ་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་སྣང་མུན་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཚ་གྲང་དང་སྣང་མུན་གང་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད གཉིས་པ་ལ་ནུས་ཆུང་དུ་སོང༌། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡོག་པ་དང༌། ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཕྲད་པ་སོགས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཡུན་རིང་དུ་བགྲོད་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་འདོད་པ་སྨད་པའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལོན་པ་ཡིན་ན། དེས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་ནི། གནོད་བྱའི་རྒྱུ་རིམ་གྱིས་ཟད་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། དངོས་པོ་ལས་གྱུར་པའི་འགལ་བར་བཤད་དོ། །འགལ་བར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུན་ལ་ཡིན་གྱི་ཕྲ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགལ་བར་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ིགཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་
སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་དུས་ན་ཡོད་ལ། དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དེའི་སྔ་རོལ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱང༌། དེ་དངོས་གཉེན་མིན་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་ས་བོན་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང༌། ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་མོ། །དེའི་དུས་ན་ས་བོན་དེ་མེད་པ་ནི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། འགོག་བདེན་ནི་རང་གི་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ལམ་བདེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང༌།1

དེ་ཟད་པའི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་ཅིང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་
སྐྱེས་པས་གནོད་པ་བྱས་པའི་དུས་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། སྤོང་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་ཟད་པར་སྤངས་པ་ནི་མིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། ཟད་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་གི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་མེད་ཅིང༌། རྒྱུན་མཐའི་བར་
1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༢ མེད་པས།

416 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་འགལ་བ་གཞི་གཅིག་ལ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱུད་བླ་མ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། འོ་ན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། མངོན་གྱུར་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་
བརྟག་པ་བྱས་ནས། འདས་པ་འགགས་པས་མི་སྤོང༌། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་མི་སྤོང་ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་འདས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན་པར་བསྟན་ལ། དེའི་ཤགས་ཀྱིས་ས་བོན་ལམ་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་དོན་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། དེས་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདས་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ས་བོན་རང་གི་སྔོན་རོལ་ཏུ་བྱུང་བ་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་མིན་ཏེ། རང་དུས་ན་འགགས་པས་འགོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་འགྱུར་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་འགོག་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དུས་ན་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་དུ་འགགས་པའི་ཚུལ་དུ་སྤོང་བ་ཡང་མིན་ཏེ། རང་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། རང་གི་སྤང་བྱ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང༌། སྔ་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་གཉེན་པོའ་ལག་རྗེས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ ིསོང་བ་ཐོབ་པ་ནི་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ༌། དཔེར་ན་སྣང་བ་དང་མུན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ་སྤང་གཉེན་གྱི་དཔེ་དོན་བཤད་པ་སྒྲ་སོར་བཞག་ལ་སྐྱོན་མེད་བཞིན་དུ། དགོངས་པ་གཞན་དུ་ཚོལ་བ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་སོགས་ནི་སྣང་མུན་དང༌། འདས་ལམ་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་གནོད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་མ་སྤྲོས་སོ།།

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག417

ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་
པོ་ནི། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཆ་1

པ་དང༌།

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་བལྟོས་ཏེ་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པས་ཕྱེ་བ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་སྤྱི་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་མིན་པར་འགྱུར་ཟེར་བ་ནི། ཕྱོགས་སྔ་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གང་གི་ཕྱིར་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ། ནུས་པ་དང་སྣང་བ་ལ་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། གསལ་
བ་དང་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དང༌། མངོན་སུམ་ལ་གཟུང་རྣམ་མི་འདྲ་བར་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་གསལ་བ་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་ཅིང༌། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དང་ནུས་པ་ཡོད་མེད་དུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་བཤད་ཀྱི། འགལ་ཟླ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་འགལ་དང་སྔོ་སེར་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་པའི་
འགལ་བའོ། །སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ཀྱང༌། གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་སེལ་ནུས་ཀྱི་དེ་ཙམ་གྱིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཡུའི་ཁ་དོག་སྔོན་པོར་ངེས་པས་སེར་པོ་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བརྒྱུད་པའི་འགལ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ལས་འགལ་བར་ངེས་དགོས་ཏེ། སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་ཀྱང་རྟག་པ་ཡིན་པ་མ་ཁེགས་པས་གཞི་མཐུན་ལ་གནོད་པའི་ཚད་མ་གཞན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ནུས་ཤིང༌། གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཁེགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཤོས་ཚད་མའི་ངོར་ཁེགས་པའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༡ ཆེ་བ་དང་། གཙང་། ཤོག ༧ ན ༤ ཆེ་པོ་དང་།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༢༦ ཕྲེང་། ༡༥

418 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཅིག་ཤོས་བཅད་ལྡོག་ཏུ་ཚད་མའི་ངོར་གནས་པ་ནི་དངོས་འགལ་ལོ།།
གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། འདི་ནི་མཚན་ཉིད་པའི་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གཅིག་གིས་མཚན་ཉིད་
ཞུགས་པ་དེར་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་དུ་ཞུགས་པ་དེར་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། སྔོན་པོའ་མཚན་ཉིད་ཞུགས་ ིཔ་དེར་སེར་པོའ་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ཕན་ཚུན་སྤངས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ ིནོ། །གང་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཉམས་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྔོན་པོའ་རང་བཞིན་ནི། དེའི་རང་བཞིན་ཉམས་པ་སྤངས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་པོའི་རང་ ིབཞིན་ཉམས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་སྔོན་པོའ་རང་བཞིན་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེར་པོ་རྣམ་ ིཔར་བཅད་ཀྱང་སྔོན་པོའ་རང་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ ིཕུང་པོ་གསུམ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བར་ངེས་པ་ཡང་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཁེགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཁེགས་ན་སྒྲ་རྟག་པ་མི་ཁེགས་ཤིང་མི་རྟག་པ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་འགལ་བར་ངེས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་འགལ་བར་ངེས་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ། ཤ་ཟ་དང༌འགལ་བར་ངེས་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྟག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉམས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། སྒྲ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉམས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན། ནམ་ཡང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་སྣང་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྣང་བས་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ལ་ཡང་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཤ་ཟ་དོན་གཞན་འགོག་པ་མིན་གྱི། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཉིད་ཤ་ཟའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།
གསུམ་པ་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༤ ཤོག ༡༢༦༥ ཕྲེང་། ༡༩

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག419

སུ་ལྟ་བ་བཀར་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་བཏབ་པའི་དོན་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་དེའི་ཚེ་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་ངེས་པ་དང༌། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་དང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ལ་གནོད་ཚུལ་རྣམས་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་མི་རྟོགས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། འབྲེལ་བ་རྟོགས་
ཤིང་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་དད་གང་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ལོག་ན་ལྡོག་པར་ངེས་པའོ། །དེ་ཡང་ལྡོག་བྱ་ལྡོག་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་ཡུལ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འགར་བྱ་རོག་ཡོད་སར་དུ་བ་མཐོང་བ་དང༌། དུ་བ་མེད་སར་བྱ་རོག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང༌། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
མཚན་ཉིད་དང༌། རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་རྫས་གཞན་མིན་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཡོད་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེས་མི་རྟག་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཀུན་ལ་མི་དགོས་ན་ཡང༌། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལོག་ན་རང་ཉིད་ལོག་པར་ངེས་པ་ནི། གདོན་མི་ཟ་བར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མི་འཁྲུལ་བར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྫས་ཐ་དད་ལོག་ན་ལོག་པར་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ངེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་རྟགས་ལོག་ལ་འབྲེལ་བར་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་ནི་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་དག་དེ་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ནི། རིགས་པའི་དབང་པོས་རྟགས་གསུམ་དུ་མ་ངེས་པར་རྩོད་པ་དེའི་བརྒལ་ལན་མ་ཐེབས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ལན་མཛད་

420 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

རིགས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དེ་ལྟར་མ་མཛད་པར་བུ་རམ་གྱི་རོ་སྔ་མས་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང༌། བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་གཅིག་པུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་པའི་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ལན་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ད་དུང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་སུ་འདོད་ན་ནི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོ་བྱ་གོ་
བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། དུ་བ་དང་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་མེའི་བསྐྱེད་བྱ་དང་མེ་དང་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཆ་ཐམས་ཅད་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྔོ་བའི་ཆ་དང་དངོས་པོའ་ཆས་ཀྱང་མེ་གོ་བ་དང༌། ཙནྡན་གྱི་མེ་དང་ ིགསལ་བ་དང༌། འབར་བ་སོགས་ཀྱང་དུ་བའི་གོ་བྱར་འགྱུར་ཏེ། ཙནྡན་གྱི་མེས་དུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་ན་ཙནྡན་གྱི་དུ་བ་དེ་དུ་བར་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། མེ་དང་དུ་བའི་སྟེང་ན་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ལྡོག་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དུ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཆ་ཇི་སྙེད་པ་1

ཡོད་པ་དེ་གོ་བྱ་ཡིན་ལ། དུ་བ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་
གཅིག་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མེའི་འབྲས་བུར་ངེས་ཤིང༌། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་ཉིད་གོ་བྱེད་ཡིན་གྱི། དུ་བ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིའི་ཆོས་དངོས་པོ་དང༌། ལུས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་མེ་གོ་བྱེད་མིན་ཏེ། མེ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཙནྡན་གྱི་མེར་ངེས་པ་ཡང་དུ་བ་ཙམ་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་དུ་བ་ཙམ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་མེ་དུ་བའི་རྫས་ཀྱི་ཆ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཆ་གཉིས་པའི་ཚུལ་དུ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། མེའི་རྫས་ཀྱང་དུ་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཆ་ཤས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆ་ཤས་ཀྱི་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༢ ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག421

གོམས་པའི་དབང་གིས་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་དུ་བ་མཐོང་བ་ན་དང་པོར་1

དངོས་པོའོ་སྙམ་པ་
དང༌། དེ་ནས་ལུས་ཅན་ནོ་སྙམ་པ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བའི་དངོས་པོའོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་ན། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་མེ་གོ་བྱེད་མིན་ལ། ངེས་པ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་དུ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དང་ལུས་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་མེ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་ལ། རྟགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་འཁྲུལ་ན་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདི་ནི་གཡོར་མོ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་མོར་བྱ་ཚང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྩེ་མོ་དང་བྱ་ཚང་སོ་སོར་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཙནྡན་གྱི་དུ་བའི་རིས་ངེས་ན་ནི་ཙནྡན་གྱི་མེ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་བཞག་པར་དཀའོ། །རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་ས་ཕྱོགས་དེར་མེ་དང་དུ་བ་ཡོད་ན་ས་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་དབང་པོའ་མངོན་ ིསུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདྲེར་རུང་བ་ལ་དེ་གཉིས་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཟུང་གཅིག་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཟུང་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་ཕྲུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་དགོས་2

པ་སེལ་ཞིང༌། རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁྱབ་བྱ་འདི་ཁས་བླངས་ན། ཁྱབ་
བྱེད་འདི་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པ་དང༌། རྒྱུ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ཞིང༌། འབྲས་བུ་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་རྒྱུ་འདི་སྔོན་དུ་སོང་བ་སོགས་གཞི་དང༌། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་གོ །འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་ཁེགས་ཤིང་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པར་བྲམ་ཟེས་བཤད་པ་ལྟར། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ་ཁེགས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མེ་དང་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་དེ་ཉིད་དུས་མཉམ་དུ་སྣང་བ་དང༌། དུ་བ་གྲུབ་ཟིན་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་མེ་ལ་ལྟོས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༥ དང་པོའ་ི
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༣ དོགས་པ་སེལ་ཞིང

422 རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཅ་པ།

པར་སྣང་ཞིང༌། སྣང་བ་དེ་ལྟར་དོན་ལ་གྲུབ་ན་མེ་དུ་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ཞེན་ཅིང། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རྗེ་བོ་དང་ཁོལ་པོ་ལྟར་ཞེན་པས་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཕུང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས། གང་ཟག་གི་བདག་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ།།
རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒོལ་ངན་རྟག་ཆད་མཐར་ཞེན་
རི་འཇོམས་རྡོ་རྗེའི་ངག །མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་གནད། །འགལ་འབྲེལ་ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་ལམ་དྲི་མེད་པ། །བླ་མའི་དྲིན་ལས་རྒྱལ་རྔ་བདུན་པའི་ལུགས་ལྟར་བཤད། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །འགྲོ་ཀུན་མཐར་ལྟའི་མུན་པ་ཀུན་བསལ་ཞིང༌། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་སྣང་བས་བརྒྱན་བྱས་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ཤོག།
འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་
ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌། སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཡུན་རིང་དུ་མྱངས་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དར་ ིམ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།།

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།
དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའ་མཐུས།། ིཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའ་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ ིཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའ་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་ ིཔར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའ་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་ ིདུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང༌། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའ་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ ིཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། དགེའོ།། །།